

Noul dialog

româno-sirian

la nivel înalt —

moment important

in întărirea

prieteniei și colaborării

dintre țările, partidele

și popoarele noastre

Comentariu asupra vizitei
in paginile 2 și 3

21

ANUL XXXI (1982)
Vineri, 28 mai 1982

Flacăra

Săptămânal editat de
Frontul Democratiei
și Unității
Socialiste

Ericirea tuturor depinde,
în mare măsură,
de responsabilitatea fiecăruia

Criza mondială se resimte pretutindeni. O asemenea perioadă nu putea să nu afecteze și România. Din păcate, pentru noi, românii, perioadele istorice au avut un anumit ritm negativ, o anumită plăcere de a ne contraria. Să luăm, de exemplu, chestiunea curentului electric. În vreme ce mulți europeni își băteau joc, cu bogăție de lumini, de curentul electric, mai recent sau mai puțin recent, introdus în locuințe, pe străzi, pe edificiile publice, la noi mai ardeau încă, vai, cu fitilul mic, lămpile în sate și în multe orașe. Atunci curentul electric era ieftin, dar nu se găseau resursele pentru a fi plătite instalațiile lui. Și era întuneric mult în România. Aflați la răscruce geografică dramatică, trecurăm și noi la electrificare și atunci se scumpiră materiile prime care produceau curent electric. Și tot n-am putut face și tot nu putem face gargara de lumini pe care și-o permit alții. Nu spun asta cu invidie, ci cu o anumită împăcare mioritică: am avut noi, românii, norocul să prindem toate stopurile și toate crizele. Dar s-avem norocul să dezamorsăm cel mai repede criza care mai există în unii și care mi se pare a fi nodul gordian al problemelor noastre: problema răspunderii individuale, a asumării ei depline.

Sînt un om care a văzut câteva lucruri importante în viață. Și aici, acasă, și în lume. Totuși o emoție de un tip special m-a încercat cînd, în mai 1982, în Parlamentul român, Guvernul nostru de pînă în-aceia clipă și-a depus mandatul, înainte de expirarea termenului preconizat. A fost în mine o tresărire de teamă, pe de-o parte, că se întimplă ceva ce nu s-a mai întimplat în România post-belică și, în același timp, de mîndrie că încă unul din resorturile democrației a fost pus în stare de funcționare. Nu e calitatea mea să discut activitatea Guvernului precedent. Cei îndrituiți să facă asta au făcut-o. Concluziile președintelui Nicolae Ceaușescu au fost clare. Guvernul nou, condus de prim-ministrul Constantin Dăscălescu, trebuie să-și asume în mai mare măsură, în deplină responsabilitate sarcinile ce-i revin. Aici cuvintele te pot lăduce în eroare prin faptul că le auzi foarte des. Dar să reluăm atent cuvintele Președintelui Republicii: „Este necesar —

(Continuare în pag. 6)

ADRIAN PAUNESCU

În intîmpinarea Congresului culturii și educației socialiste

Specificul național, o realitate obiectivă

Mi se pare aproape un truism, o banalitate a cărei simplă emiterie e aproape superflua, ideea specificului național. Am spus, observați, aproape superflua, pentru că se găsește astăzi, ca și altădată dealtfel, destui teoreticieni care negă specificul în numele unui fel de „homo universalis”, emițînd tot felul de teze spre a nega ori ridiculiza diferențierile, absolutizînd concordantele. Un lucru, în ce ne privește, ni se pare limpede și poate fi ușor probat bibliografic: teoreticienii care ignorează, nu numai astăzi, ci de multă vreme, specificitatea manifestărilor diverse ale popoarelor aparțin unor imperii care, dominînd, în

bină măsură, economic, militar și politic, au avut toată grija să-și experte, odată cu bunurile materiale, și pe cele culturale naționale, reușind, nu o dată în istorie, pe căi mai subtile și mai brutale, să asimileze popoarele lor și mijloacii, devenite haterclăchuri, și totdeauna însă nu. Ne amintim, cîm istoria profund dramatică a Transilvaniei, cîte eforturi, însoțite de măsurii punitive, a depus imperiul bizantin ca să anihileze individualitatea românească, s-o convertească. Iar faptul că n-a reușit și că, dimpotrivă, reparațiile n-au făcut decît să-i solidarizeze și mai mult pe români, populație de departe

majoritară, inclusiv cu prețul sacrificiilor de sine, nu dovedește, oare, că această populație avea conștiința, nezdrușcinată, a propriilor valori, a propriei originalități, a propriei ființe naționale, care era însăși rațiunea ei de a exista? Că vreme de secole colonialiștii n-au reușit să desființeze popoarele asuprite, care astăzi și-au luat, mai peste tot, soarta în propriile mîini, ce demonstrează altceva decît faptul, indiscutabil, al rezistenței ființei specifice?

Problema specificului național se pune, cu precădere, firește, în domeniul vieții intelectuale, morale, civice, a manifestărilor artistice, adică, pe scurt, în sfera spiritualității creatoare, implicînd, inevitabil, raportul dintre național și universal. Cele două categorii nu se opun ci se întregesc. Naționalul se valorifică prin raportarea la universal, iar universalul nu e altceva decît o sinteză a va-

(Continuare în pag. 21)

FOMPILIU MARCEA

Flacăra copiilor

Florile păcii

Copiii lumii pace vor,
Ei vor lumina și frăție.
Și cîntece și cor senin
Și liniște și bucurie

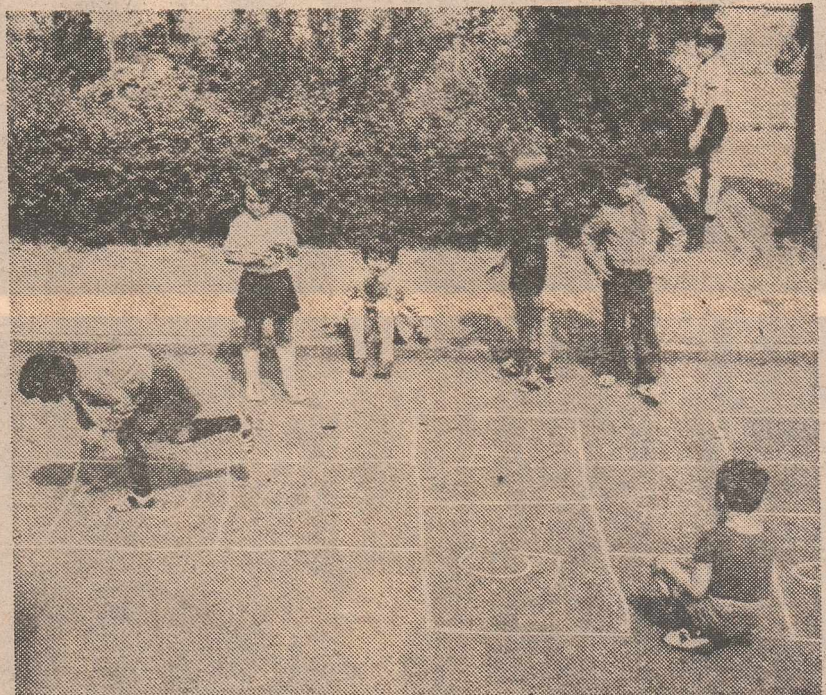
Noi nu vrem arme sau rachete,
Căci bomba nu e jucărie,
Noi vrem mai multe flori frumoase
În lume pace vrem să fie

În lume multe flori există
Și mici, și mari și colorate,
Dar ca acelea ale păcii
Alte nu sînt mai însemnate

Și oamenii să înțeleagă
Că fără pace nu sînt flori,
Că visele se risipesc
Ca fluturii căzuți din zbor.

Și florile să nu se piardă
În lume pacea să triumfe,
Ca o făclie ca să ardă
De-a pururi în această lume.

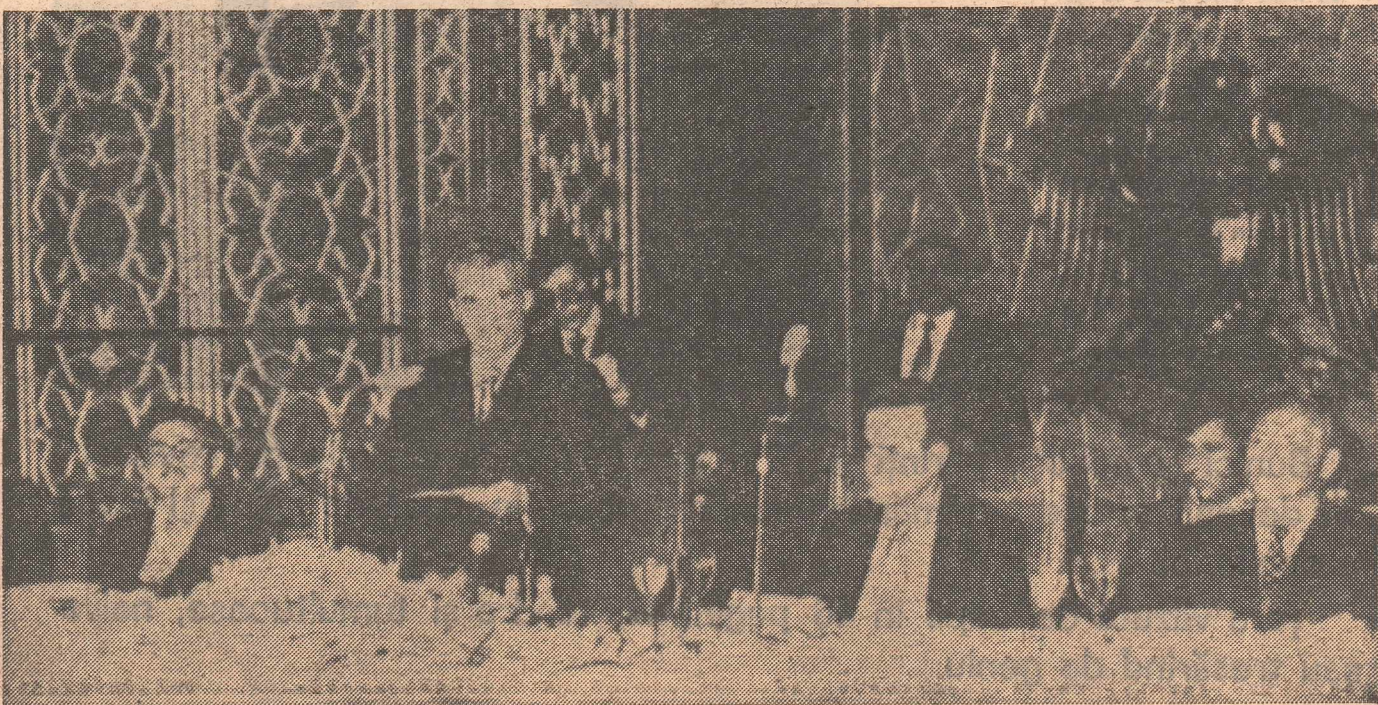
Gina COJOCARU

Bunici și nepoți, părinți și fii și fiice! Paginile din mijlocul revistei au devenit în acest număr laborator de creație, casa de spirit și joacă a copilăriei.

Țara văzută de copii în 16 pagini vii, tandre și tumultuoase, naive sau tresărind de geniu.

Eveniment de seamă în cronica

În cronica raporturilor româno-siriene, actuala vizită oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în Republica Arabă Siriană — vizită efectuată la invitația secretarului general al Partidului Baas Arab Socialist, președintele Republicii Arabe Siriene, Hafez Al-Assad — constituie un eveniment de o importanță deosebită.

Spre satisfacția popoarelor român și sirian, legate prin vechi și luminoase tradiții de prietenie, relațiile româno-siriene au cunoscut, în special în ultimii ani, o dezvoltare tot mai accentuată. Cursul fertilității al raporturilor dintre România și Siria a fost jalonat în mod decisiv de multiplele întâlniri și contacte la cel mai înalt nivel; amintim, în acest sens, că din 1974 și pînă în prezent președinții Nicolae Ceaușescu și Hafez Al-Assad s-au întâlnit de 9 ori, aceste înrevederi devenind o practică sistematică, de lucru. Însăși frecvența întâlnirilor ilustrează trăinicia și profunzimea unor raporturi cu adevărat de încredere și de respect reciproc, care permit schimburi de vederi operative și substanțiale. În același timp, au sporit contactele dintre Partidul Comunist Român și Partidul Baas Arab Socialist din Siria, dintre reprezentanții organizațiilor obștești din cele două țări, s-au intensificat schimburile de delegații din cele mai diferite domenii.

În ceea ce privește colaborarea pe tărîmul economiei, științei, artei, culturii, aceasta a evoluat pe o linie mereu ascendentă. În acest cadru, se cuvin a fi relevate schimburile economice, care au sporit de peste 5 ori în ultimii ani, rezultatele deosebite obținute în domeniul cooperării în producție, materializate prin construirea rafinării de la Banias, a fabricii de superfosfați de la Homs, a fabricii de ciment de la Sheik Said și a altor obiective, mărturie grăitoare a eforturilor rodnice depuse în comun de specialiștii români și sirieni, simboluri ale prieteniei ce leagă cele două țări și popoare.

Tocmai rezultatele pozitive obținute pînă acum constituie cele mai favorabile premise pentru extinderea pe mai departe a colaborării în cele mai diverse domenii de activitate. Pe această linie în convorbirile purtate, în toasturile rostite, în celelalte documente ale vizitei a fost reafirmată hotărîrea de a se dezvolta în continuare, în ritm susținut, conlucrarea dintre cele două țări în mai multe sectoare, de a identifica noi obiective de cooperare. S-a apreciat că există toate condițiile ca schimburile economice dintre cele două țări să se dezvolte simțitor spre a atinge un nivel care să reflecte fidel potențialul economic în creștere al României și al Siriei. La fel de plină de semnificații este și hotărîrea de a se aprofunda în viitor contactele pe tărîmul științei, învățămîntului, culturii, o asemenea evoluție a ansamblului relațiilor bilaterale corespunzînd pe deplin intereselor și aspirațiilor popoarelor române și siriane. Fără îndoială că înțelegerile și acordurile realizate constituie tot atitea dovezi concrete ale hotărîrii comune de a se conferi durabilitate, stabilitate, dimensiuni tot mai largi colaborării româno-siriene, de a imprima un nou dinamism ansamblului relațiilor dintre România și Siria.

În același timp, noul dialog la nivel înalt româno-sirian are o deosebită importanță și prin prisma problemelor internaționale abordate, și în primul rînd a situației din Orientul Mijlociu. Este cunoscut că poporul român nutrește o caldă simpatie și manifestă o nedeazăzmințită solidaritate față de lupta țărilor arabe pentru consolidarea independenței și apărarea drepturilor lor legitime, pentru pace, progres și bunăstare. De aceea, România se pronunță cu hotărîre și militează activ pentru instaurarea unei păci globale, traionice și juste în zonă, pornind de la considerentul că perpetuarea acestui conflict nu poate decît să lezeze interesele popoarelor respective și să înrăutățească situația politică mondială. În schimb, o soluție pașnică ar crea premise pentru concentrarea eforturilor popoarelor din zonă în direcția dezvoltării economico-sociale, ar contribui la înțelegere în Orientul Mijlociu și, în același timp, la consolida-

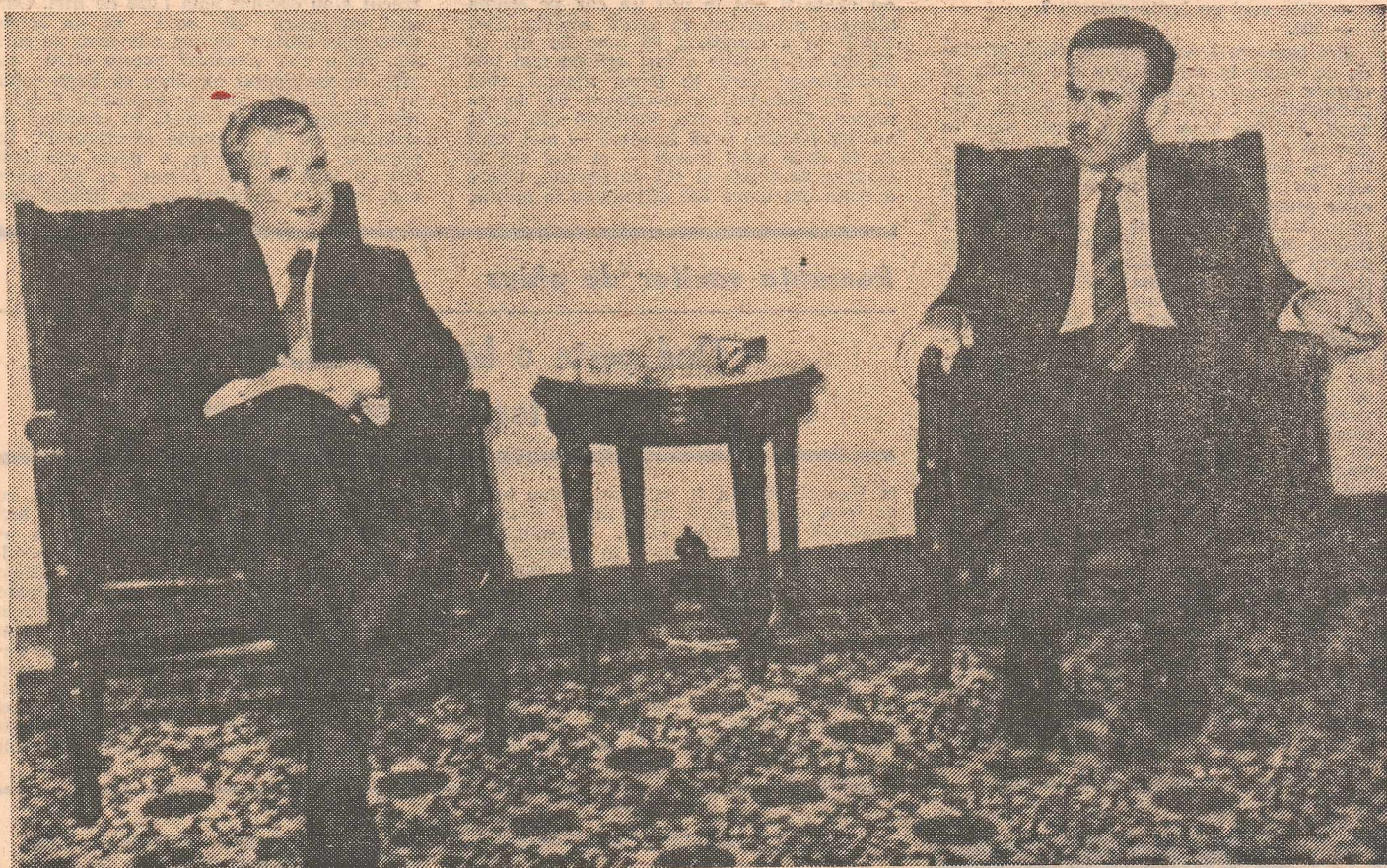
relațiilor româno-siriene

rea păcii mondiale. După cum se știe, Românii și Siriei le este proprie convingerea că e necesar să se acționeze cu toată hotărârea pentru soluționarea problemelor și instaurarea unei păci tranice pe baza retragerii Israelului din teritoriile arabe ocupate, a rezolvării problemei palestiniene — inclusiv prin respectarea dreptului său la autodeterminare și constituirea unui stat propriu independent — și, totodată, pentru asigurarea dezvoltării libere și suverane a tuturor statelor din această regiune. În ceea ce privește Europa, s-a subliniat din nou că România acordă o atenție deosebită problemelor de pe acest continent, în care sînt concentrate astăzi cele mai puternice armamente, inclusiv nucleare, și stau față-în față două blocuri militare. Lichidarea acestei concentrări de forțe și armamente din Europa este o cerință de prim ordin pentru soluționarea problemelor păcii și războiului pe continent și pe întreg globul. „Dacă va izbucni un război atomic — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în toastul rostit la dineul oficial — care va cuprinde toată lumea, atunci el va începe fără îndoială din Europa. Iată de ce este în interesul întregii omeniri de a se pune capăt acestei situații deosebit de grave din Europa, de a se renunța la amplasarea rachetelor nucleare cu rază medie de acțiune, de a se trece la retragerea și distrugerea celor existente, la realizarea unei Europe unite, fără arme nucleare. Aceasta va reprezenta o parte inseparabilă a luptei pentru dezarmare generală și în primul rînd pentru dezarmare nucleară; aceasta va reprezenta o cale sigură pentru a feri întreaga omenire de războiul nuclear“. Deosebit de semnificativă este exprimarea de către președintele Nicolae Ceaușescu și Hafez Al-Assad a necesității întăririi solidarității și colaborării tuturor forțelor anti-imperialiste, progresiste de pretutindeni, cunoscut fiind că cea mai mare parte a omenirii se opune cu hotărâre politicii de forță și dominație, este însuflețită de dorința de nestăvilit de asigurare a dezvoltării libere a tuturor popoarelor. În ansamblul acestor forțe, un rol de seamă revine țărilor socialiste, țărilor în curs de dezvoltare și celor nealinate, cu deosebire statelor mici și mijlocii, care au dreptul și datoria de a participa tot mai activ, pe picior de egalitate, la soluționarea tuturor problemelor internaționale.

Dind o înaltă apreciere noului dialog româno-sirian la nivel înalt, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Am convingerea că actuala vizită, convorbirile și înțelegerile la care vom ajunge vor marca un nou moment important în întărirea prieteniei și colaborării dintre partidele și popoarele noastre“. Iar președintele Hafez Al-Assad a declarat: „Am convingerea că actuala vizită a președintelui Ceaușescu la Damasc va constitui, ca și întâlnirile noastre precedente, o contribuție nouă la întărirea relațiilor dintre cele două țări, pe lângă faptul că ne oferă o nouă ocazie de a avea un schimb de opinii în legătură cu toate problemele de interes comun“.

În această nouă vizită în Siria a tovarășului Nicolae Ceaușescu — desfășurată într-o atmosferă de caldă prietenie și înțelegere reciprocă — și-a găsit o deplină reconfirmare orientarea statornică, permanent validată de fapte, a politicii externe a partidului și statului nostru de continuă dezvoltare și întărire a prieteniei cu toate țările lumii și, în acest cadru, și cu țările arabe. Prin întreaga ei desfășurare, noua întâlnire la nivel înalt româno-siriană ilustrează hotărârea comună de a conferi un conținut tot mai bogat relațiilor de strînsă prietenie și rodnică colaborare statornicite între țările, partidele și popoarele noastre și de a conlucra tot mai strîns pe arena internațională, pentru a aduce o contribuție cit mai importantă la cauza păcii, a luptei popoarelor pentru progres, libertate, independență, pentru înțelegere și colaborare în lume.

ION D. GOIA

Să redescoperim plăcerea inițiativei

— Am venit, zic, pentru că cei pe care i-am întrebat mi-au spus: du-te la Ancuța, acolo ai să ai ce vedea, este un om priceput, de nădejde, care-și iubește meseria. Și vezi — mi-au mai spus —, are el secretele lui, metodele lui, datorită cărora ferma nr. 10 a I.A.S. Smirdan, din județul Galați — pe care inginerul Ion Ancuța o conduce — este de mulți ani fruntașă. Și iată, aș vrea să știu cam despre ce este vorba.

— Am obținut, este adevărat, totdeauna producții bune de carne și, în consecință, locuri fruntașe în ierarhia crescătorilor de animale. În 1980, de pildă, am ocupat locul al doilea pe țară. Dar sînt numeroase alte ferme cu activitate excelentă. Cît despre secrete, știu eu ce să spun? Ele cam sînt la îndemîna oricui: să muncești cu sîrg din zori și pînă noaptea tîrziu, să-ți cunoști bine profesia, să fii bun gospodar și, mai ales, să iubești animalele. Fără asta nu se poate.

— De ce depind rezultatele bune în zootehnie?

— În primul rînd — și la mare distanță de ceilalți factori — de furajare. Niciodată nu se vor obține producții mari nici de lapte, nici de carne, nici de alte produse, dacă animalele nu vor fi hrănite în mod corespunzător.

— Și ce înseamnă „în mod corespunzător”?

— Vedeți dumneavoastră, în legătură cu furajarea animalelor s-au manifestat două tendințe opuse. Pe de o parte, s-a neglijat adevărul elementar, la care m-am referit deja, că un animal, pentru a produce, trebuie să mănînce pe săturate. Pe de altă parte, s-a pus într-o vreme un mare accent pe nutrețuri de calitate, mai ales pe concentrate. Or, să ingrași un animal cu porumb boabe și cu ovăz, asta știe oricine. Dar în vremea noastră așa ceva nu mai e posibil: costul furajelor ar depăși valoarea produselor. Este, prin urmare, nevoie de un nutreț ieftin, care să conțină însă atît unitățile nutritive indicate, cît și substanțele necesare. La îngrășătoria noastră,

unde avem peste 3 000 capete bovine, din nutrețuri grosiere (ciocălai, paie) și deieștii de pasăre, mîncînat împreună, obținem un furaj unic care se administrează la discreție viteilor.

— Dar este cunoscut că atît viteii, cît și bovinele mature, mănîncă iarbă, fin, concentrată de tot felul, însă ocolesc găinațul. Cum pot fi determinate animalele să consume furajul dumneavoastră unic, bine garnisit cu excremente de pasăre?

— Mai întii, aș vrea să precizez că n-are nici o importanță din ce fel de alimente își extrag animalele substanțele

nutritive, și în primul rînd proteinele. Se știe că în epoca noastră se folosesc în furajare făina de pește, făina de oase, reziduurile de la abatoare ș.a. Singura condiție este, desigur, ca hrana folosită să nu influențeze negativ sănătatea animalelor sau a celor ce vor consuma carnea și produsele lor. În ceea ce privește deieștii de pasăre, este adevărat că în stare brută n-ar putea fi ingurgitate de bovine, în cauză mirosului puternic de amoniac. Spre a putea fi consumat de animale, găinațul trebuie prelucrat. În acest scop, la un moment dat au fost introduse instalații speciale de granulare, dar din cauză că erau mari consumatoare de energie electrică, s-a renunțat la ele. Noi însă am izbutit, după o rețetă proprie, să prelucrăm astfel găinațul încît să nu mai degajeze nici un fel de miros. De aceea, viteii se deprind ușor să mănînce furajul unic. Întră în funcțiune și instinctul de conservare, curiozitatea. În felul acesta, la o

mie de vitei, doar 2-3 nu se adaptează (aceștia sînt sacrificați).

— Și ce rezultate dă un astfel de nutreț?

— Uitați-vă la vitei: sînt grași, bine impliniți. Aproape toți sînt culcați, pentru că sînt sătui. După ce animalul mănîncă pe săturate și se adapă, el se culcă. Cum flămînzește din nou, se scoală.

— Hrănirea „la discreție” nu duce însă la risipirea furajului?

— În nici un caz. Nutrețul nostru, chiar dacă e mai ieftin, e drămuț cu atenție, pentru că nu-i obținut prea ușor. Dacă în

tăiere cam într-un an și jumătate, maximum doi ani.

— Și care este această greutate?

— În jur de 450 de kilograme. Peste această limită, consumul de nutrețuri pentru 1 kg spor de greutate crește, în dauna rentabilității.

— Totuși, un singur fel de nutreț...

— Furajul unic nu înseamnă nicidecum singura hrană pe care o vom oferi animalelor. Anuț acesta I.A.S.-ul nostru a însămintat 150 de hectare cu porumb siloz. Cînd va fi gata, silozul se va administra alternativ cu nutrețul de acum.

— Dar fără nici un fel de concentrate?

— Concentratele sînt pentru animale ceea ce este desertul pentru copil. Cînd se administruază multe concentrate, se întimpla la fel ca și cu copiii cărora li se dau prea multe dulciuri: animalele „se mulțumeau” doar cu desertul, nu mai consumau tocmai hrana de bază. Firește, se pot da și concentrate, dar numai din cînd în cînd și în cantități mici.

— La ce preț „scoateți” kilogramul de carne?

— Anul trecut am realizat un preț de cost de 14,75 lei/kg viu (față de 15,53 lei cît fusese planificat) și un preț de livrare de 17,37 lei kilogramul. Pentru 1982 ne propunem să încasăm 18,50 lei pe kilogram.

— Văd aici, printre grajduri, spații delimitate prin îngrădituri. Care este menirea lor?

— Bineînțeles, scoaterea animalelor la aer. Întrucît viteii din grajduri învecinate sînt de vârste diferite, am făcut „curți” pentru fiecare categorie de vîrstă. Imediat ce temperatura de afară o permite, viteii sînt scoși din grajduri, pentru a fi arși de soare, bătuți de vînt, aerisiți. Nici un fel de îngrijire nu poate înlocui acțiunea razelor de soare. Lungimea timpului petrecut de animale în aer liber este poate, alături de furajare, „secretul” nostru cel mai important. Viteii noștri sînt viteii soarelui.

ION D. GOIA

Secretul nostru cel mai important:

Acțiunea razelor de soare

urmă cu cîțiva ani ferma avîcolă de la care ne aprovizionăm nu știa cum să se debaraseze de deieștii de pasăre, astăzi e bătaie pe ele, camioanele diferitelor unități zootehnice fac coadă la poarta avicolei. De aceea, dăm animalelor exact atît cît le trebuie, consumul zilnic fiind chiar în scădere. Astfel, anul trecut, deși am avut în plan cinci unități nutritive zilnic pe cap de animal, am izbutit să ne descurcăm doar cu 3,7 unități nutritive zilnic.

— Dar această diminuare n-a influențat negativ sporul zilnic în greutate?

— Nu, pentru că datorită celorlalți factori de care depinde buna îngrijire a animalelor, procentul de asimilare s-a mărit. Dacă în plan aveam 7,6 kg de nutrețuri pentru 1 kg spor de greutate, practic am realizat acest spor cu doar 7 kg nutrețuri. Cu un spor de 620-650 grame zilnic, bovinele ajung la greutatea ideală pentru

trecut s-au obținut abia 1 350 de litri. Dar, mai înțelegem din ceea ce ne spune Gheorghe Stoian, pentru adevărul pe care am bănui că-l exprimă aceste cifre nu este recomandabil nimănui să bage mîna în foc. Fiindcă, zice președintele C.A.P.-ului Mănești, „baza constă în efectivul de animale, nu în calitatea efectivului”. La sfîrșitul lunii ianuarie, o parte din cele 200 de vaci au fost scoase, ca să zicem așa, în afara terenului de joc, fiindcă deși

doă grajduri ale C.A.P.-ului se mulge o cantitate anumită de lapte, iar pentru a se afla media „pe cap de vacă” etc. se împarte acea cantitate la 200. Și nu e drept, pentru că am zis că numărul vacilor bune de lapte este oricum mai mic. De unde rezultă și că fiecare vacă bună de lapte dă mai mult lapte decît se scrie pe hîrtie. „E un artificiu, ne spunea Gheorghe Stoian, pe care sîntem obligați să-l facem fără să vrem”. L-am mai întrebat dacă vacile cu pricina au fost înregistrate la recensămîntul animalelor drept „vacii cu lapte”. Ne-a răspuns că da, așa au fost înregistrate. Undeva, cineva, contează așadar și pe laptele care va fi muls în acest an de la niște vaci care nu pot da lapte mai mult decît poate să dea „materialul didactic” aflat pe un dulap metalic, în biroul președintelui C.A.P.-ului Mănești. Dar ceea ce este și mai important este că o astfel de situație am întîlnit în multe, nu în putine unități agricole. Încît, am zice, cînd este vorba de lapte nu trebuie să ne întrebăm și să ne lămurim cît mai exact ce este și ce nu este de muls? Ne referim, de bună seamă, nu la mulsul pe hîrtie. Căci din hîrtie, mai ales cînd peste o hîrtie se adaugă alta iar peste toate se adaugă timp, nu se poate „mulge” decît praf. De aceea l-am întrebat iarăși pe Gheorghe Stoian:

— Deci cite vaci cu lapte aveți?

Era, cum ziceam, cam ora 6 a serii cînd el, privindu-ne tot drept în ochi, dar de data aceasta cu o privire parcă mai limpede, ne-a răspuns:

— 180.

DUMITRU CONSTANTINESCU

nu poate fi pus în nici un caz pe seama alinierei planetelor. În iarna aceasta, cînd C.A.P.-ul a cumpărat 80 tone de fin, cu 120 000 lei, situația a fost oricum mai îmbucurătoare decît în iarna trecută, cînd cei din Mănești au cumpărat fin de un milion. C.A.P.-ul are, începînd din acest an, 100 hectare bază furajeră — mai mult cu 40 decît anul trecut — și mai are 16 hectare de finețe și 402 de păsune, dintre acestea din urmă 335 aflîndu-se la munte,

Romanța vacilor de ghips

Cînd peste o hîrtie se adaugă alta, iar peste toate se adaugă timpul

erau trecute pe hîrtie drept „vacii cu lapte” nu mai puteau să facă lapte nici măcar o picătură ca să ai ce așeza pe lamela unui microscop. Parazitismul neadmis oamenilor este admis acestor ființe blinde, de felul lor, și atît de folositoare pînă într-o vreme dar al căror singur rost nu mai e decît să fie puse la îngrășat și trimise abatoarelor. Din punctul de vedere al producției de lapte, aceste vaci încă viu nu sînt decît tot „de ghips”. Unii le zic „fosile”, alții „pensionare”. Oricum ar fi, cu o anume tandrețe, numite, ele provoacă aceeași bătaie de cap. Din cele

în Bucegi. Fără a fi mulțumit intru totul de felul cum decurg lucrurile în sectorul zootehnic al C.A.P.-ului, președintele Gheorghe Stoian se arată în schimb a fi mulțumit de faptul că Măneștii se află pe locul al patrulea, pe județ, în ce privește producția de lapte. În acest an fiecare vacă a dat cam 5 litri de lapte pe zi. Dacă vacile nu vor șovăi și vor duce la bun sfîrșit această nobilă acțiune de a ne dăruii un aliment atît de căutat și de hrănitor, s-ar putea ca în acest an să se obțină, în medie, 2 000 litri de lapte „pe cap de vacă furajată”. În cursul anului

— Cîte vaci cu lapte creșteți?

— 200.

Era cam ora 3 după-amiază cînd, privindu-ne drept în ochi, Gheorghe Stoian ne spunea această cifră. Gheorghe Stoian este președintele C.A.P.-ului din comuna Mănești. Oricine vine pentru prima oară în această comună aflată sub poalele muntelui, pe firul Dimboviței, va fi invitat să afle tot felul de lucruri despre ceea ce niște pomicultori de frunte pe țară au de spus. În 1978 C.A.P.-ul de aici a primit înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste pentru recolta formidabilă de fructe obținută în acel an, vreo 30 000 tone la un hectar. Aflîndu-ne pentru a doua oară la Mănești s-a întimplat însă ca nu despre pomicultură să vorbim ci despre zootehnie. N-am făcut decît să urmăim o sugestie din partea realității. În biroul președintelui, pe un dulap metalic se afla o vacă de ghips, să tot fi avut de la bot și coarne pînă-n virful cozii vreo jumătate de metru. Și după ce l-am întrebat pe Gheorghe Stoian ce rasă este „materialul didactic” iar el ne-a incredintat că Brună de Maramureș, tot el ne-a mai spus că la C.A.P. există un lot și din celelalte, în carne și oase. „Și în lapte?”, am întrebat. „Și!” ne-a răspuns. De aceea am mai întrebat cite, iar el ne-a mai răspuns că 200, prin preajma orei 3 după-amiază.

Pînă pe la ora 6 a serii, cînd peste Mănești începuse să coboare de pe muntele Leaota valul de umbre al nopții iar sus planetele probabil că și începuseră să se alinieze, aflasem că Gheorghe Stoian nu e prea mulțumit de sectorul zootehnic și căzusem împreună de acord că faptul acesta

Opinia unui alegător

A se descurca

— Multă lume se descurcă — îmi spunea cineva cu o tristețe care n-a putut să mă lase indiferent. Multă lume se descurcă, însă noi nu prea avem timp să studiem acest verb care a început să capete o surprinzătoare capacitate de reflecție socială sau și mai exact o incredibilă forță de expresie, sintetizînd anume realități cărora nu le acordăm, cred eu, atenția cuvenită.

— Ce zici de cutare care pînă mai ieri se văita că așa și pe dincolo, adică nu mai face față greutăților și în nici doi ani de zile și-a înzestrat familia cu trei mașini nou-nouțe?

— Ce să zic? Se descurcă omul!

— Mai veniți și pe la noi — mă invita cineva cu bună credință, nu stăm noi cine știe ce, însă ne descurcăm...

— M-am descurcat și eu cum am putut și i-am făcut și ăstuia mic o casă, mă rog, un apartament...

— L-ai văzut pe cutare, mi se pare că l-a pus director la... și el, săracul, nu e cine știe ce la capitolul ăsta, nu-i așa?

— Nu-i duce tu grija, se descurcă el...

— Nu-l cunoști pe... ce descurcăreț e, ăsta și din piatră seacă scoate ceva...

Sigur, mai puteți și dumneavoastră să completați dicționarul situațiilor susținute de verbul a se descurca, el însuși în situația de a se descurca față de accepția lui inițială, atît de cuminte.

Acum v-aș propune să ne oprim asupra semnificației actuale a verbului, asupra semnificației lui cu caracter social și pe care prietenul meu o considera demnă de un studiu mai atent pentru că, zicea el, am început să ne obișnuim cu ideea descurcării, care cum poate, și nu e bine...

— Tovarăși, le spunea un om cu reală răspundere subalternilor săi pe la începutul primăverii cînd problema furajelor ardea, ca să zic așa, e cazul să vă mai descurcați și voi, cei de la... cum s-au descurcat? Și dădea un exemplu cunoscut de toți și deloc recomandabil fiindcă, îmi spunea un activist serios, cei de la... încercaseră niște damilgène cu ce trebuia și obținuseră ce le trebuia. În nu știu care loc cineva primise o primă sau cam așa ceva, „om de incredere” și cu ea cumpăraseră ceva cu care se descurcaseră în alt loc de unde ar fi trebuit să primească nu știu ce, care, dacă nu venea la timp, le crea mari încurcături și... „ne-am descurcat”! Nu e bine, zic și eu ca prietenul meu sincer întristat, e cazul să intervenim și să

oprim proliferarea situațiilor care fac apel la verbul a se descurca. De ce să ne descurcăm — ceea ce înseamnă că undeva ne-am incurcat, ceea ce înseamnă că n-am măsurat bine la început cînd trebuia să tăiem și am tăiat rău — de ce să ne descurcăm și de ce să nu punem stop folosirii situațiilor exprimate atît de plastic și de nefericit grăitor de acest verb?!

Dar și aici mă gîndesc că e cazul să facem unele disocieri, pentru că una e a te descurca în numele intereselor proprii, adică, „domnule, omul s-a descurcat cum a putut”, ceea ce nu înseamnă neapărat că a muncit de s-a spetit și a făcut și economii, fiindcă și alții muncesc de se spetesc și fac și economii și tot nu se descurcă — și alta e a te descurca în numele colectivului de care răspunzi. Vreau să spun că de la morală individuală călcată în picioare se ajunge la morală cu implicații colective călcată în picioare, dar aceasta, justificată pentru a fi, chipurile, salvată cu prețul cauzei. Iată acum principiul unui piețar care la aprozarul lui avea mereu de toate, încît m-am hotărît să-l întreb: Cum faci, tovarășe, iar el uitîndu-se la mine ca la un biet naiv, zice: Ne descurcăm, tovarășe! Cum crezi dumneata? Și eu trebuie să înțeleg că mai dă și el din coate ca să nu zic din buzunare, și în felul ăsta și buzunarul lui e mai plin. Însă aici apare necesar alt apel la verbul cu pricina: fiindcă nu e destul ca buzunarul lui să fie plin, el, buzuna-

rul, trebuie să fie mai plin decît îi trebuie lui, ca să dea și celui care l-a ajutat să se descurce și atunci și buzunarul meu, al cumpărătorului, trebuie să fie mai plin decît costă marfa pentru care am venit la piață ca și eu să-l ajut pe piețar să se descurce. Însă atunci apare dramatica întrebare: eu cum mă descurc? Căci, îmi spunea acel prieten, așung și eu în situația de a fi obligat să mă descurc și dacă morală mea nu mă lasă ce fac?!!? Și atunci apare și reversul medaliei verbului a se descurca.

— Domnule, e băiat bun, e muncitor, e capabil, însă nu știe să se descurce! Îmi dau seama că nu pot încheia investigația mea în spațiul rubricii de față așa că inchei, cu atît mai mult cu cît îmi dau seama că nici nu vă spun noutăți.

Însă nu pot încheia fără să spun, cu toată convingerea, că nimeni în afara noastră nu poate spune stop acestui trist mod de a folosi verbul a se descurca. O morală elementară ne obligă să respingem cu toată fermitatea situațiile care izvorăsc din această descurcare atît de vecină cu fraudă și nu numai morală! O morală elementară ne obligă să nu ne mai extaziem în fața celor care se descurcă, și nici să ne mai lăsăm umiliți de situația lor de descurcăreți. O morală elementară, care în spațiul spiritual comunist are asigurate argumentele susținerii social-politice, ne obligă să fim demni.

DINU SĂRARU

Disciplina — un mod necesar și fertil de a fi al libertății

Drumul oilor spre munte, în fapt de primăvară, la sfârșit de mai, cind izbucnesc pe riul Doamnei miresmele halucinante de tei, și apoi drumul oilor pe la sfârșit de toamnă spre luncile calme și izlazurile Dunării, amintesc migrația păsărilor. Cind ploacă turmele de oi de pe aceste meleaguri cu gospodării masive, curate, cu case mari, albe, de piatră și pridvoare luminoase, cu ferestre spre răsărit, întotdeauna spre răsărit, cu acareturi sănătoase, cu grajduri îngrijite și pline de animale, și urcă pe munții Izvoru, Zirna și Bindea reîncepte ciclul transhumanței miilor de ani.

— Mă tem că transhumanța de care vorbiți se va întrerupe — ne spune Simion Horobeanu, președintele cooperativei agricole de producție din comuna Domnești (Argeș), vatră de oameni gospodari, renumiți prin creșterea oilor și vitelor și prin grădinițele lor de pomi fructiferi cu rod bogat și aromat, căutat peste mări și țări. Pînă nu demult existau unele drumuri tradiționale de păstorit spre munte și spre Dunăre sau spre mare, fișii de pămînt nearat. Acum pămînturile sînt în întregime cultivate, nu mai găsim loc de trecere spre zonele noastre tradiționale de transhumanță. Acum totul e arat, cultivat, îngrijit. Pînă în anii trecuți mai existau unele locuri virane. În anul acesta nu știu pe unde ne vom strecura cu turmele de oi.

— E firesc ca pămînturile să fie arate. În toate țările civilizate e exploatată intensiv fiecare palmă de pămînt. Nimic nu mai poate rămîne neproductiv.

— Dar traseele de transhumanță nu pot fi considerate pămînturi neproductive din moment ce noi producem, de pildă, 3,2 kilograme de lînă pe oaie și dăm statului carne, lapte, brînză și piei de animale! Oile nu pot fi urcate în camioane sau în trenuri (ceea ce ar fi oricum prea costisitor) sau îndreptate spre munte și spre mare numai pe drumuri de țară și pe goșele. Pentru că oile trebuie să se simtă libere, să aibă loc de respirat, să umble pășind continuu, în lihiște, fără stresuri, nu numai în praf și pe asfalt! Turmele noastre urcă primăvara în munți se duc spre toamnă pe marginea Dunării și se întorc pe la 1 ianuarie la lernat în staule și în grajduri sau pur și simplu în aer liber, unde le hrănim cu fin și

nutrețuri inobilate. De data aceasta, oile noastre s-au întors pe la începutul lui decembrie pentru că n-au mai avut ce paște. Dar cind se întorc pe 1 ianuarie se întorc frumoase, dolofane, pline de lînă și gata de maternitate.

Drept pentru care președintele cooperativei din Domnești ne invită să vizităm cele trei maternități construite în ultimii ani, după ultimele telegrame ale zootehniei. Le vizităm într-o dimineață fără lumină electrică. Dar e suficient de multă lumină ca să ne dăm seama că totul

de pășune care implică mai multe plante furajere?

— O fineață naturală înseamnă iarbă obișnuită, în accepțiunea ei banală, sau poetică, dar și plante de coada șoricelului, de sunătoare, de trifoi sălbatic etc. Pentru că, vedeți dumneavoastră, oaia nu mănîncă orice. Oamenii cred și spun, vorbesc necunosători, că nu e nimic mai ușor pe pămînt decît să crești oi pentru că ele se hrănesc singure. Oaia e totuși un animal foarte pretențios și dacă nu ținem seamă de pretențiile ei, faptul se

seră meseria asta. E vorba de soferul Gheorghe Nedelcu și de tehnicianul Ioan Gavrilă. Dar meșteri mari în creșterea oilor rămîn tot cei bătrîni: Ioan Nedelcu, Petre Lascu, Gheorghe Pavel, Aron Bărboiu, Achim Gulie. Ei sînt oamenii care știu cîrmi turmele noaptea, pe sub lună, la locurile cele mai bune de păscut din munte și din luncă. Pentru că oile mai ales noaptea pasc bine. Pentru că e liniște și e aer curat.

— Am înțeles că în anul acesta se împlinesc 20 de ani de cind a luat ființă cooperativa dumneavoastră agricolă. Cum veți aplica, în condiții cit mai bune, noua lege privind nutrețurile și pășunile?

— Ne-am propus să fertilizăm înțelept izlazul C.A.P.-ului prin tîrlire, adică prin mutarea continuă, la două sau la trei zile, a turmei de oi, dintr-un loc într-altul. În felul acesta fertilizăm pășunea întregă prin bălegar. Apoi, în ce privește finețele naturale le împărțim în două: o parte pentru păscut, alta pentru cosit și depozitat în silozuri. Treccm din primele zile de timp cald la defrișarea arboretului și mărăcinilor de pe o mare porțiune de izlaz ca să-l însămînțăm cu trifoi, iarbă de Sudan, lolium, festucă etc., un amestec de ierburi extrem de hrănitoare. Pentru aceasta însă urmează să împrăștiem mușuroaiele, să greblăm din cind în cind locul și chiar să-l grăpăm. Și pentru ca laptele să fie mai gras, mieii la fel (între altele noi avem o îngrășătoare de miei pentru export), carnea mai bună, picile mai sănătoase, ne pregătim să semănăm mai mult porumb pentru țărițe și să ne construim singuri o instalație de preparare a uruielii de care au nevoie oile mai ales în timpul iernii. Sînt convins că pînă la urmă ne vom descurca. Adică vom spori cantitatea de lînă pe oaie predată la stat, precum și cantitatea de lapte, de carne și de piei.

ANDREI PETRESCU

Să gîndim mereu bărbătește într-o meserie în care n-au încăput niciodată funcționarii: oieritul

strălucște de curățenie, nu în mod festiv, pentru că nimeni nu fusese avertizat de prezența noastră la Domnești, ci pentru că întotdeauna aici animalele au fost îngrijite cu mare respect și pricepere de ciobanii retrași spre bătrînete la vatră.

— Oamenii sînt învățați să-și țină oile în aer liber ca la stînă; cred că oile nu pot trăi decît aglomerate pe zăpadă în vreme de iarnă, născind în aer liber. Noi ne-am hotărît să le ținem în maternități. E o măsură tactică pentru a ne îndeplini suta la sută planul la producția de miei și pentru a ne cruța pășunile și finețele imediat după ce dă colțul ierbil. Trîind în aer liber oile năvălesc în pășuni prea devreme cind iarbă nu e formată, nu e matură și pot distruge pășunile. Oamenii acceptă greu această stratagemă pentru că sînt obișnuiți, prin tradiție, să-și vadă oile sătule din prima zi de primăvară și să doarmă fără griji. Noi ne-am gîndit să le ținem mai mult timp în maternități pînă prinde iarbă putere, pînă crește firul lat, viguros și plin de toate vitaminele.

— E pur și simplu vorba de iarbă sau

reflectă în calitatea lînii, laptelui, brînzei, cîrnii și pieilor.

— Dar merită, nu? Merită să respectăm aceste pretenții din moment ce o turmă de oi e singură o uzină imensă de lînă, lapte, carne și piei.

— Merită, sigur că merită, dar nu e destul să arunci turmele în luncă pentru a obține toate aceste produse de la sine. Important este, de pildă, cum le hrănești în lunile de iarnă. Pentru că odată scăzînd în greutate oile se refac extrem de greu. Nu e destul să le dai fin și iarăși fin, chiar dacă e cosit din zone fertile în finețe naturale.

— Dar, spuneti-mi, unde mai găsim noi acum ciobanii adevărați pentru că oile sînt pretențioase la îngrijire, simt mina nepricepută și devin belalii. Majoritatea ciobanilor noștri sînt bătrîni. Peste 50 de ani! Meseria începe să dispară deși e de o frumusețe sălbatică și e bine plătită. Doar doi oameni mai tineri s-au întors în ultima vreme, miraculos, de la oraș, de la meserii tehnice și s-au reangajat ciobani la noi, după ce înainte de armată mai practica-

Primăvara

Dă-mi caisule o floare
N-o pot rupe că mă doare
Dă-mi cîreșule boboc
E copilul meu nu pot
Din finuța ta de gală
Dă-mi tu mărul petală
În coroana mea sub cer
Nimănui nimic nu cer
De n-am apă, de n-am soare
Simt copilul meu cum moare
Îmi lași lacrima în rouă
Ei sînt mici și erd că plouă
Tu ești mic și n-ai copii
Joacă-te cu jucării

Și de vrei la toamnă mere
Azi nu rupe și nu cere.

Constantin STAMATE

Papușa supărata

Mirela e papușa supărată
Că mămica ei cea minunată
De vreo 5 sau 6 zile
A uitat-o.

Azi e duminică
Mirela s-a trezit în brațe moi și calde
Și-a auzit povestea unei
Fetițe de clasa I... mămică.

Elena-Maria CALISOV

CRISTINA STINGĂ Copiii doresc pacea

Picătura de ploaie

Am cules o firimitură de ploaie
Și am văzut cum tremură.
Tremură pentru o stea, a ei,
Ce vine noaptea și o luminează.
În ochiul ei apăream și eu
Albă, strălucitoare ca pacea.

Apoi boaba de ploaie a căzut
Jos lîngă picăturile celelalte.
Și acolo jos, nu mai era
Bobul meu vrăjii, nu mai era
Bobul meu de apă vie
Era doar o picătură de ploaie albă.

Daniela CRISTEA

„Sînt Siret-2, recepție.” „Viteza vîntului 110 km pe oră. Luați măsuri pentru ancorarea macaralelor și punerea pe poziție liberă. Recepție.” „Înțeles.”

Fără un sistem de prealarmă pus la punct ea un ceasornic, mastodontii de oțel riscă să fie, cit ar fi ei de mastodontii, răsurnași de vîntul care la Galbeni, pe malul Siretului, se spune că bate doar de două ori pe an: șase luni de la sud, șase luni de la nord. Drept care, lupta constructorilor cu vînturile și, uneori, cu apele involburate nu sînt doar vorbe frumoase pentru a pune în valoare îndirjirea calmă a acestor oameni. Greutățile de care se lovește ei azi și de care s-au lovit de cind lumea locuitorii satelor bacăuane de pe firul apei, dar de care în curînd vor fi izbăviți, vorbesc despre rosturi mai adînci.

Ne amintim cum, cu vreun an în urmă, aflîndu-ne tot la Galbeni, după ploaie căzute timp de 49 de ore neîntrerupt, pîrlul Bahna ieșise din albie și inundase ogoarele satului. Constructorii hidrocentralei nici nu mai puteau pune piciorul pe terenul mlîos al șantierului, căci utilajele grele ar fi fost literalmente înghițite de clisă. În cursul nopții nivelul apei crescuse cu peste o jumătate de metru, iar țărani, ale căror case, după inundații, repetate, păreau să se fi lăsat într-o rină, dădeau din cap amărîți: „IARĂȘI??” Apoi un tehnician, iscat de undeva de dincolo de barăile șantierului, alergase agîtînd o hîrtie: „Siretul vine cu 1100 metri cubi pe secundă!” Viitura...

Din nou la Galbeni, așadar. Zona în care se înalță hidrocentrala este de acces destul de dificil, cu terenuri care „curg”. A fost o surpriză chiar și pentru proiectanții noștri experimentați modul în care acest riu capricios, din cauza configurației și compoziției terenului, își schimbă cursul de citeva ori pe an. Iată de ce planuri elaborate din 1978 pentru cele trei hidrocentrale — Galbeni, Răcăciuni și Berești — pur și simplu nu mai coincideau, pe alocuri, cu situația la fața locului în anii imediat următori. La Galbeni, două viituri survenite au schimbat configurația din zona canalului de fugă și a șenalului: cam același lucru la Răcăciuni. Cit despre locuitorii din Fărăuani, Cleja, Galbeni, Nicolae Bălcescu, mulți își părăsise locurile natale în căutarea de lucru alturea pentru că la ei acasă pantele

abrupte, pămînturile argiloase, pulberile de loess spulberate de vînturi făceau imposibilă sau îngreunau o agricultură modernă, intensivă. Acum, exodul este, ca să zicem așa, invers. Un număr de meseriași și de muncitori calificați găsesc de lucru dincolo de ograda lor, pe cele trei șantiere, și — lucru mai important — țărani știu că însăși fața așezărilor și a ogoarelor lor se va schimba în curînd, întreaga amenajare hidroenergetică urmind a se încheia în acest cîncinal. La Galbeni, PIF-ul (adică punerea în funcțiune) este prevăzută pentru aprilie—mai 1983.

Hidrocentralele Galbeni, Răcăciuni și Berești, de la vărsarea Bistriței în Siret

O mare investiție a cincinalului

Siret-2, recepție!

pînă la confluența acestuia cu Trotușul, reprezintă o investiție de miliarde de lei. Sînt prevăzute trei lacuri de acumulare (cel mai mare cu peste o sută de milioane de metri cubi de apă), barajele vor include cam două milioane de metri cubi de beton, iar mișcarea totală a terasamentelor va egala pe cea de la cascada celor 12 hidrocentrale de pe Bistrița. Așadar, una din marile investiții hidroenergetice ale cincinalului. Ce va însemna ea pentru viitorul foarte apropiat al acestei văi atît de legată de sufletul și inima moldovenilor? Zona se va transforma într-o imensă grădină, cu irigații în cultură intensivă. „Au și venit băieții de la L.U.F.T.L.P.E.C. pentru a băga conducte”, ne spunea un hitru, prin L.U.F.T.L.P.E.C. înțelegînd, cum oricine își poate da seama, pe cei de la „irigații”. (Dacă și conductele lor sînt tot atît de lungi și de solide ca denumirea întreprinderii, atunci stăm bine.)

Canalele și șenalele — ne spune inginerul-șef de la Galbeni, Viorel Popescu — sînt astfel dimensionate încît să permită pe viitor navigația.

În adevăr, într-o perspectivă ceva mai îndepărtată se discută despre navigabilitatea Siretului de la Galați pînă spre Ba-

cău, urmînd să se construiască ulterior mici ecluze. Cu ochii minții, peste ani, putem vedea „venind pe Siret” convoaie de șlepurii remorcate, transportînd economicos (se știe că transportul pe apă este cel mai ieftin) materiale de construcții, lemn, cereale, produse industriale... Este o idee mai veche la care mulți moldoveni visau. Apoi, tot grație celor trei hidrocentrale, turismul local va cunoaște un nou avînt, bărci și vaporase vor aluneca pe lacuri, artere de comunicații vor facilita turismul auto. De pe acum miliția se gîndește să-și mute punctul de control actual mai înspre intersecția drumului național E 20 cu șoseaua

care va duce spre unul din viitoarele baraje.

Lucrările la Galbeni — punctul cel mai avansat al amenajării hidroenergetice — avansează rapid, totuși nu în ritmul dorit de constructori. De ce?

— Iată, această fabrică de beton în fața căreia ne aflăm acum — ne spune inginerul Viorel Popescu — a stat zile întregi fără folos acum două săptămîni, pentru că ne-a lipsit un rulment românesc (nu tu import, nu nimic!) în valoare de citeva sute de lei. Ne lipsesc piese de rezervă. Vă închipuiți ce pierderi antrenează pentru un șantier ca al nostru (o investiție de ordinul unui miliard) încetarea producției, fie și numai pentru citeva zile, la una din cele două fabrici de ciment de care dispunem. Alt exemplu: pentru constructorii de hidrocentrale mașinile de încărcat Castor, de la „Progresul”-Brăila, sînt esențiale. Se strică adesea (mă rog, se întâmplă), dar anomalia începe abia după aceea: fiind încă în garanție, nu avem voie să umblăm la ele, ceea ce este de înțeles. Dăm un telex la Brăila și începe așteptarea, numărată, în cel mai bun caz, în zile, rîstîmp în care Castorul stă. Vine, în fine, delegatul, care de regulă nu

poate face nimic, doar constată. Și asta, înțelegem, deoarece pînă nu vede omul cu ochii nu poate ști exact natura defectiunii. Castorul zace în continuare. Delegatul se întoarce la „Progresul”, care, după un timp, ne trimite reparatorii. S-a pierdut însă timp prețios, care atîrnă greu în balanța eficienței economice. Cam la fel se petrec lucrurile cu autocomioanele de la întreprinderea din Brașov și cu piesele auto, care lipsesc, deoarece, cred eu, producătorii nu sînt destul de interesați economic ca să le fabrice. Fapt e că randamentul parcului nostru auto nu depășește 50%. Așadar, pe șantier nu lucrările complexe, care cer cap și meserie, ne pun probleme, ci lucrările la terasamente, mișcările de pămînt la canalul de aducțiune și la canalul de fugă, pentru care avem nevoie doar de mașini și piese de schimb. Și cu asta am spus tot.

Există o soluție mai simplă și mai eficientă, sugerată de interlocutorul nostru: „Progresul” și eventual și alte întreprinderi să creeze microstații de SERVICE SIRET. Amploarea celor trei șantiere hidroenergetice ar justifica din plin efortul destul de modest implicat în organizarea unui asemenea microservice. Desigur, nici această soluție nu ar îndepărta ca prin minune toate dificultățile — unele obiective — legate de reparații și de piesele de schimb, dar merită reflectat asupra ei.

Oricum, chiar dacă ațesea Castorurile stau, constructorii, ei, nu stau și nu așteaptă, fac eforturi stăruitoare cu gîndul la PIF, de care este legată și mindria lor profesională, iar roadele se văd. Iarna au încălzit betonul arzînd cărbune și lemn de brad, „căzături”, în vechi butoaie, pentru a economisi motorină („sistemul focăritului”, al omului la foc, nu e prea elegant, în schimb este economicos”, ne spunea „preotu”, șeful sectorului baraj, Gheorghe Preotu). Acum, în această primăvară capricioasă, dulgherii lui Ferent Ianău, mai toți din Lespezi și Gîrleni (sate bacăuane născătoare de dulgheri, despre care se spune că și duminica ies la plimbare cu tesla în mină), fierarii-betonisti ai lui Bădița Ioan, Mihai Crețulescu și cîți alții înving vînturile, fericii că ele nu bat aici decît de două ori pe an.

LIONEL NIȚESCU

(Urmare din pagina 1)

asa cum am subliniat și la lucrările Comitetului Central și vreau să subliniez și în fața Marii Adunări Naționale — ca guvernul să-și îndeplinească în mai bune condiții sarcinile prevăzute de Constituție privind conducerea activității economice, să-și asume PE DEPLIN (s.n.) această răspundere în fața poporului, a forului legislativ suprem al țării". Aceasta este esența chestiunii: asumarea pe deplin a răspunderii în fața poporului. De fapt, președintele a spus în vorbe putine chestiunea cea mai arzătoare a momentului nostru, pledând implicit împotriva lipsei de responsabilitate. Să fim bine înțeleși: este dreptul nostru de popor suveran, este dreptul Parlamentului nostru care reprezintă acest popor, e dreptul Președintelui nostru care-și exercită îndatoririle constituționale, în deplină legitimitate, și e dreptul partidului nostru, care conduce întreaga activitate a României, să schimbe componența guvernului, să-i ceară și să-i primească mandatul. Speculațiile, care apar în unele ziare din străinătate, dovedesc o jenantă lipsă de respect față de existența unei patrii libere, a cărei luptă pentru libertate acele ziare, cu alte condeie, o laudă. Dar, în cadrul libertății noastre, noi avem datorii noastre față de poporul nostru. Sînt țări în care guvernele s-au schimbat bilunar ani de-a rândul. Și nimeni nu s-a mai mirat. Sînt alte țări în care, conform condițiilor istorice date, guvernele nu s-au mai schimbat de la ultima întînire personală dintre Adam și Eva. Fiecare popor, prin instrumentele pe care și le creează și apără, are dreptul să se simtă exprimat de un guvern sau de altul. Ziariști de mina a doua n-au dreptul însă, după opinia mea, să judece miop realități pe care nu le cunosc.

In fond, ce este această chestiune a răspunderii? Este ea o noutate pe agenda de lucru a oamenilor politici? Nici vorbă. Chestiunea asumării responsabilității în cazul oamenilor exponențiali este una intrinsecă propriei lor condiții. Dacă un om acceptă să-i reprezinte și pe alții, să fie alesul lor, el trebuie să accepte responsabilitatea destinului și vieților celor reprezentați. Asta este valabilă pînă și în organizarea responsabilităților și sarcinilor într-un autoturism, de al cărui bun mers răspunde cel ce ține volanul. Cum i-ar sta aceluia dacă, în loc să conducă în funcție de condițiile drumului, mașina pe care o are sub mîini, ar cobori din 10 în 10 metri să dea un telefon la dispeceratul central să i se spună, de-acolo, cum e drumul?

Epoca noastră, al cărei luminos început este Congresul al IX-lea al partidului din 1965, are șansa, noi cu toții avem șansa, ca la cîrma destinului național să se afle un bărbat politic excepțional, unul din marii lideri ai lumii, un om de o omenie exemplară, un geniu strateg, un patriot adevărat, un luptător dirz împotriva tuturor celor ce au rivnit, mai în secret sau mai pe față, suveranitatea României, un militant real și plin de vocație pentru pacea lumii, dar un om: Nicolae Ceaușescu. Un om. Spun cuvîntul OM și pentru a sublinia că acesta mi se pare rangul cel mai înalt în orice ierarhie și pentru a sublinia că adevărata înțelegere a politicii tovarășului Nicolae Ceaușescu o vor dovedi, o dovedesc sau au dovedit-o aceia care nu repetă în mod mecanic, papagalicesc, vorbele domniei-sale, ori aplaudă formal acțiunile sale, ei continuîndu-și după aceea traiul comod. Adevărata înțelegere a politicii Președintelui nostru se cuvine să capete forma unei adevărate prin fapte, prin asumarea deplină a răspunderilor de către fiecare la locul său cu puterile sale, cu investițiile sale. Sînt bucuroși a fi susținut această idee și ca vorbitor la Congresul al XII-lea al partidului. A fi revoluționar nu înseamnă a te prezenta, bine dat cu spray, cu papion la gît, la praznicul de după victoria revoluției, ci a te implica direct, cu tot riscul, în lupta pentru victoria ei. Și, eventual, a mai și pierde și, eventual, a te mai și jertfi. Avem, deci, norocul istoric să ne conducă o personalitate puternică, bine conturată și-n sufletul țărânului din Apuseni, și-n sufletul muncitorului de la Galați, și-n sufletul studentului craiovean căruia i-a dat universitate, după cum făgăduise cînd era tînr, și-n sufletul bucovineanului din Ciocănești, care i ține portretul, ca și moșul din Apuseni, între portretele de familie, și-n galeria de proeminente politice contemporane ale lumii, avem norocul că în chestiuni pe viață și pe moarte ale patriei, marele nostru patriot a acționat în permanentă stare de veghe și de inspirație. Dar acest noroc este transformat de unii într-o pavăză pentru lipsa lor de responsabilitate. Este aproape natural ca, într-o țară condusă de o personalitate atât de puternică, să existe la unii tentația ca oameni cu munci de răspundere să dea spre polarizare actele lor de decizie către acea puternică personalitate. Dar este tot atât de natural să ne întrebăm: nu cumva pasînd de la nivelul nivel, de jos în sus, răspunderile, neavînd curajul să luăm inițiativă, aglomerăm în mod inutil, obositor și nedrept bordul de probleme al cîrmaciului destinului național? Nu cumva oamenii cu investiții deosebite în plan social, politic sau economic sau cultural sînt investiți tocmai pentru a pune în aplicare hotărîri de partid și legi existente, iar nu pentru a pasa mereu, mai în sus, tot mai în sus, spre cabinetul nr. 1, probleme care sînt de competența lor și care nu cer intervenția celui ce nu se poate ocupa de felul cum merg toate mașinile pe toate drumurile țării, ci trebuie să conducă mașina cea mare a istoriei noastre? Nu cumva s-a creat un mecanism aberant, de falsă vigilență și de

falsă modestie, care în fapt vin să obosească tocmai vigilența și modestia? Ce fel de oameni exponențiali sînt aceia care acceptă rolul de curieri între problemele pe care le au de rezolvat și nivelele mai înalte către care ei duc problemele, neavînd curajul să le abordeze și să le rezolve ei înșiși? Aceasta mi se pare chestiunea, repet, esențială: asumarea răspunderii. Să-l lăsăm pe Președintele României să aibă mereu în fața ochilor și a conștiinței problemele cele mari ale patriei și ale partidului, ale lumii și ale omului, să ne facem fiecare datoria în așa fel încît să nu rămînă nici un simbul de indoială asupra oportunității și dreptății faptelor noastre. Să nu se creeze, din resturile nerezolvate de probleme, ale fiecărui domeniu, un colos de nimicnicie și de zădărnice, un colos de neputințe și de spaime, un colos de responsabilități păcătite și de „drepturi” întemeiate pe îndatoriri neonorate.

Președintele Nicolae Ceaușescu nu poate ține loc de activitate economică, de activitate politică, de activitate socială, de activitate culturală. Fiecare om din ierarhia socială se află la locul său, unde l-a așezat societatea, pentru a-și face datoria, nu pentru a fi suplinitorul de ocazie al cutărui ministru care nu-și face datoria, sau al cutărui om de cultură care uită să se întoarcă spre popor, cu faptele sale. Că e așa o dovedesc marile acțiuni de principiu ale Președintelui, o dovedeste împrejurarea că din inițiativa sa au fost create și cadrul de organizare și desfășurare a activității culturale, „Cîntarea României”, și cadrul de organizare și

Văd, acum, de exemplu, în presă o largă campanie pentru valorificarea plantelor medicinale. Mi-aș permite să întreb pe cei responsabili din ministerele de resort și cu deosebire din Ministerul Sănătății, nu-și amintesc cumva domniile lor că într-o publicație numită Flacăra, de ani și ani de zile, niște ziaristi, pe care unii i-au considerat ziaristi de scandal tocmai pentru asta, au ridicat tocmai problema plantelor medicinale? N-am încercat noi să spunem că e timpul să trecem la valorificarea acestui mare potențial de sănătate și de valută forte al României spre binele tuturor? Acum diversi factori din domeniul sănătății se plîng că nu prea mai importăm medicamente străine. Dar noi trebuie să fim oare în acest domeniu doar importatori? Exemplele pe care le voi da demonstrează că o optică greșită, profund greșită la Ministerul Sănătății, ne-a condus la situația de a împovăra statul român cu importuri de medicamente pe valută forte, cînd soluția era una simplă și radicală: să ne bazăm întii pe inteligențele existente în România, să valorificăm la maximum potențialul nostru uman și natural, să ajungem și să exportăm medicamente (medicamente, iar nu materie primă cum, din păcate, se întîmplă, spre scăderea parcă intenționată a potențialului nostru financiar; exportăm materii prime la prețuri derizorii în loc să exportăm produse finite, cu inteligență românească încorporată în ele și cu o capacitate de impact pe piețele lumii care ne-ar salva de multe rele), căci, după părerea mea și după părerea

Păun dorește să-l găsească pe Mihai Leontopol, de-acum încolo, să nu-l mai caute în Precupeții Vechi 14, ci la Spitalul clinic Fundeni, la Clinica de cardiologie, unde se află în grija medicilor, datorită muncii extenuante pe care o depune de ani de zile.

Și revin: trebuia să existe o nouă hotărîre pe linie de stat pentru a valorifica plantele medicinale? Sînt ele o noutate de pe ultima piață a modei și nu ne-am putut informa la timp cu privire la existența lor? Mi se pare că o optică extrem de păgubitoare domnește în multe din birourile Ministerului Sănătății. O optică de descoperire a valorilor noastre și de plasare a multor sarcini ce revin strict Ministerului Sănătății undeva mai sus. Spre a putea într-adevăr aduce medicamente necesare din străinătate pentru bolnavii din România, trebuie ca Ministerul Sănătății din România să caute el, nu să se lase căutat, să încurajeze pe toți acei cercetători români care ar putea deveni surse de export convenabil și, de ce nu?, surse de mîndrie națională. Marile moșteniri pe care le-au lăsat Chișiu, Iubu, Ranetescu trebuie cercetate serios.

Avem, iată, aici, o listă întreagă de cazuri asupra cărora propunem să se exercite, sub această nouă zodie a responsabilității reimprespătate, acțiunea forurilor de decizie din diverse ministere, institute de cercetare, academii și instituții de profil. N-avem voie să nu înțelegem că în România, acum, se scrie istorie, că această istorie nu poate fi decît istoria tuturor, așa cum sîntem noi, așa cum putem fi, așa cum trebuie să fim. Trebuie să facem mult mai mult pentru redescoperirea politicii inițiative și asta nu oricînd, ci acum, pentru că urgența face parte din spiritul revoluționar, urgența este o armă a spiritului revoluționar. Există legi, există hotărîri de partid. În cadrul lor, iată ce ne îndeamnă Președintele Nicolae Ceaușescu, SĂ ACȚIONAM CU SPIRIT REVOLUȚIONAR, nu cu lene, comoditate și smecherie. Politica aceasta, de a trimite sus, cit mai sus, ceea ce tu n-ai curajul să afirmi sau să negi nu poate conduce decît la faliment. De aceea a spus Președintele nostru un nu hotărît eludării de către unii a sarcinilor în cadrul Guvernului, și nu numai acolo, evident. De aceea s-a simțit nevoia acestei improspătări.

Revista noastră a susținut lungul război al apelor minerale. Folosul totuși a fost extrem de mic. Chiar nu sîntem noi în stare să producem accesoriile necesare spre a avea și noi și spre a exporta excepționalele ape minerale românești netratate, nesofisticate, ci așa cum sînt ele? Noi am dezbătut această problemă cu mult înainte ca ea să devină o problemă pe plan mondial. Cine poartă răspunderea faptului că nu s-a acționat la timp, că milioane de litri de apă se pierd zilnic odată cu milioanele de valută forte?

Cînd cerem trebuie să știm și să dăm. Invățat acesta de a pune mereu în circa statului datorii trebuie uitat. Trebuie să și oferim statului nostru valuta noastră forte: inteligența noastră, inițiativa noastră. La asta ne îndeamnă Președintele Nicolae Ceaușescu.

Sîntem mîndri că am scris între primii despre cazul Ștefan Odobleja, în adîncime, așa cum se cuvenea. Dar nu s-a întreprins cît trebuie pentru ca Ștefan Odobleja să fie recunoscut drept adevăratul creator al cibernetei. Ce-au făcut în vremea în care noi scriam aceasta forurile de resort? Ne acuzau, ne colomniiau, ne considerau o revistă de scandal.

Ne-am ocupat primii de problema muncitorilor în marile noastre acțiuni susținute cu precădere de dr. Radu Rey și într-un număr special de revistă dedicat Munților Apuseni. Urmările nu sînt însă cele așteptate. Există diverse obstacole, există diverse moduri de a amîna la nesfîrșit rezolvarea cazurilor. Și-n vremea aceasta noi pierdem, noi pierdem, pentru că timpul curge în defavoarea celor inactivi. Nu e vorba de nici un orgoliu. Dacă e posibil nici n-am vrea să se menționeze că Flacăra a deschis această problemă sau alta. Dar am fi fericiți să vedem că ideile care ne-au condus, ideile Președintelui Nicolae Ceaușescu, prind viață în toate domeniile, că inteligența românească este într-adevăr în acțiune. De ani de zile se risipește cîntina albă. Peste cîteva luni se vor împlini 10 ani de cînd am scris primele cuvinte despre descoperitorul Vasile Boici. Și iată că s-a dovedit că n-am scris aiurea. Și totuși încă lui Vasile Boici nu i s-a dat ceea ce i se cuvenea. Dar, în fine, problemele sînt enorme. Le vom nota aici, le vom enunța aici numai spre a vă produce dovada că susținem ideea de asumare a responsabilității cu îndreptățire și cu autoritate morală, pentru că noi, ca gazetari comunisti, am încercat să ne asumăm responsabilitatea în diverse ocazii pe care ni le-a oferit viața. Dar mai presus decît orice trebuie să învățăm, cit nu e prea tîrziu, că fericirea tuturor depinde în cea mai mare măsură de responsabilitatea fiecăruia. Nu sîntem o societate individualistă și rece. Dimpotrivă, sîntem o societate a tuturor. Dar asta nu înseamnă că trebuie să ne închipuim responsabilitatea drept o sarcină a CELORLALȚI. Căci dacă fiecare și-ar închipui asta întregul organism social ar deveni un haos. Viața colectivă, munca în colectiv și chiar conducerea colectivă nu pun în umbră ci, dimpotrivă, seot și mai puternic în relief rolul personalității și obligația fiecăruia de a se considera parte integrantă a tuturor.

...Aceasta e credința noastră. Aceasta e pledoaria noastră. La aceste concluzii ne-a condus recenta desfășurare de evenimente din țară, la aceste îndurii ne-a determinat acțiunea Președintelui Nicolae Ceaușescu: fericirea tuturor depinde în cea mai mare măsură de responsabilitatea fiecăruia.

Fericirea tuturor depinde, în mare măsură, de responsabilitatea fiecăruia

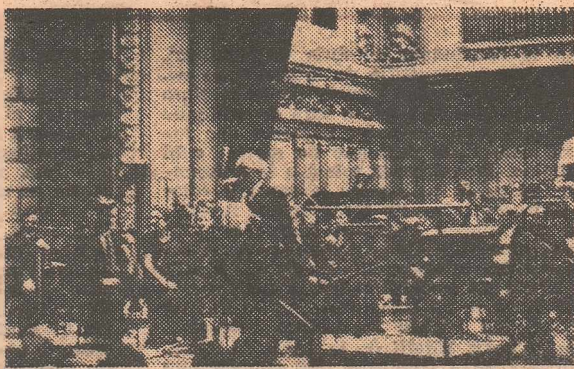
desfășurare a activității sportive. „Dacia-da”, spre a da doar două exemple din domenii pe care mulți le lasă la voia întîmplării. Dar principiile bune nu pot ține loc de „Cîntarea României”. Noi trebuie să umplem cu activitate autentică, valoroasă acest cadru. Noi trebuie să dăm viață zi de zi acestui cadru, și nu viață steapă, nu viață surrogat, ci cultură adevărată, sprijinită pe principii sfînt al valorii, dăruirii și pe ecuația frumos — bine — adevărat. Să nu transformăm această fabrică de valori spirituale, care ar trebui să descopere și să consacre valori spirituale, întretînînd în oameni permanentul foc sacru al frumosului, binelui și adevărului într-o fabrică de produs lozinci despre cum producem noi lozinci. „Dacia-da” trebuie să se transforme, dintr-o ocazie de a mai raporta, drept îndeplinite, niște sarcini pe linie sportivă, într-o autentică mișcare de masă pentru practicarea educației fizice și a sportului, pentru crearea unui suport popular marilor performanțe pe care de prea multă vreme le așteptăm de la sportivii noștri și ele vin foarte rar, iar C.N.E.F.S. nu a găsit încă modalitatea de a lega organic sportul de masă de sportul de performanță.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat compatrioților săi, am luat două exemple, aceste direcții în două domenii: cultura și sportul. Dar acțiunea Președintelui în domeniul economic este permanentă. Dar acțiunea în domeniul social are o îndelungată vibrație în sufletele oamenilor. Ce se întîmplă însă? Unii își închipuie că e destul să fie de acord cu ceea ce a spus Președintele. Dar nu e așa. Nu este destul. Nu de un acord formal are nevoie țara și are nevoie Președintele. Ci de traducerea în fapt a tuturor gîndurilor bune și a tuturor inițiativelor valoroase. Și mai e nevoie să credem cu toată puterea ființei noastre că democratic este și important este, pentru noi, să ajungem la concluzia că înșine trebuie să producem inițiativă. Să ne luăm în serios rolul de revoluționari, fiecare cu puterile sale, cu vocația sa și cu investiția pe care o are.

multor specialiști români, doctorul Mihai Leontopol definește la ora de față, în cancer, un tratament mai eficace decît Interferonul despre care se face atîta presupunerii și căruia i se face atîta reclamă. Dar, iată, e prilejul să întreb: ce fel de responsabilitate își au cei care de un an și ceva de zile dețin toate datele cazului Leontopol, dețin concluziile comisiei pe care domniile-lor, din conducerea ministerului, au numit-o spre a cerceta și nu întreprind absolut nimic spre a rezolva acest caz? Adică spre a da comunicatul firesc de presă și condițiile firești de lucru doctorului. Este oare corect ca unii dintre ei să se plîngă dînd din umeri: „Dom'ne, nu mai avem valută să luăm medicamente din străinătate, și ne mor bolnavii”, pe cînd propuneri de colaborare în valută pentru medicamentul și tratamentul Leontopol zac neluate în seamă ori chiar respinse de adjunctul ministrului sănătății, tovarășul Ludovic Păun? Cum să pretindem statului să ne dea valută în toate sectoarele de activitate, pentru a importa, cînd noi, aflați la diverse eşaloane ale activității sociale și economice, nu numai că nu căutăm soluții, ba chiar le respingem, le minimalizăm sau le distrugem în anumite cazuri, atunci cînd ele vin spre a oferi statului resurse valutare însemnate? De problemele noului în Ministerul Sănătății, din cite știm, se ocupă tovarășul adjunct al ministrului, Ludovic Păun. De curînd a venit din Argentina, pe banti lui, un medic și nu unul oarecare, spre a continua cercetările asupra efectului tratamentului Leontopol după ce constatase cu bucurie acțiunea pozitivă a tratamentului și la oameni, și la animale. Întrebarea mea este: a avut răbdare tovarășul adjunct al ministrului, Ludovic Păun, să meargă, măcar o dată, la locul de muncă al doctorului Leontopol, să-l încurajeze pe linia cercetărilor sale și să-l întrebze, măcar ca de la medic la medic: spune, omule, cum faci, ce faci, ce trebuie să facem noi ca să te ajutăm? A venit un medic din Argentina, cred că putea să meargă și un medic de boli tropicale din București. Aici aș vrea să fiu exact: dacă tovarășul L.

O propunere: Imn pentru sănătate

În cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, Ateneul Român a găzduit recent un concert simfonic susținut de Orchestra de cameră a medicilor, sub bagheta doctorului Ermil Nichifor, eveniment care a prilejuit și prima audiere a piesei **Imn pentru sănătate**; textul și linia melodică de o mare solemnitate a sonorităților, aparțin medicului G. Marinescu, cunoscut și ca poet (George Marinescu Dinizvor), iar orchestrația, datorată lui C. Pușcoiu, conferă o remarcabilă sobrietate construcției muzicale. La interpretare și-au dat concursul și corul „Găudeamus” al Conservatorului bucureștean, avînd ca soliști pe Emilia Petrescu și Pompei Hărășteanu. În concertul pentru vioară și orchestră de Ceaikovski,

orchestra a susținut cu pasiune și aplomb evoluția tinărului Mihai Ionescu, violonist inclinat către registru temperamental al interpretării. În continuare, abordînd o partitură pretențioasă — Simfonia nr. 35 în Re major și orchestră de W.A. Mozart

— orchestra medicilor a izbucnit sonorități delicate, chiar dacă neajunse încă la ultimele rafinamente, încheind astfel un program de o deosebită dificultate. Acest binecunoscut ansamblu de amatori bate cu hotărîre la porțile profesionalismului! (T.R.)

Probleme pe care le supunem din nou atenției, rugînd să se exercite asupra lor responsabilitatea firească a celor în drept

● **Carpați 2000**; o amplă acțiune de punere mai deplină în valoare a bogățiilor munților, a tradiției de creștere a viteilor; propunerea dr. Radu Rey întirzie să fie aplicată;

● **Metoda „Sanab”**; o nouă metodă de reparare a arborilor cotiți pentru nave, adoptată la Șantierul naval din Brăila; se trenează generalizarea ei; ea aparține inginerului Petre Buleci;

● **Linfografal**; realizat de prof. dr. doc. Henrieta Ciortoloman, aparatul e destinat perfuziilor lente și radiografiilor, putînd contribui la depistarea precoce a cancerului uterin și mamar; elimină importul; e nevoie ca producerea lui să fie incredințată unei unități;

● **Mildiografal**; pus la punct de inginerul Constantin Rafailă, el stabilește perioadele optime de stropire a livezilor și viilor, putînd fi extins și la cultura mare; se impune fabricarea de serie, existînd posibilități și de export (aparatură a fost prezentată în Turcia, Polonia etc.);

● **Roata motoare**; un nou tip de motor hidroaerodinamic pentru utilajele grele; autor inginer Horia Aramă; funcționează din 1970 în cadrul Întreprinderii „Progresul” din Brăila aducînd economii de combustibil; solicitat în R.F.G., S.U.A. etc. se simte nevoia unei valorificări mai depline, fiind vorba de o prioritate mondială;

MEDICINĂ:

● **Boicil**; medicament antialgic și antireumatic inventat de medicul timișorean Vasile Boici; generalizarea lui, ca și diversificarea formelor galenice (unguent, tablete etc), întirzie; solicitările la export au fost și sînt tratate cu indiferență;

● **Medicamentul farmacistului Tiberiu Dancu**; testat în cadrul Spitalului nr. 1 din Timișoara, a dat rezultate deosebite în tratarea stărilor comatoase cauzate de alcool; fabricarea lui întirzie, deși s-au semnalat și cereri externe;

● **„Ulcossilvanilul”**; medicament cu de-

osebită eficiență economică și socială, evitînd tratamentul chirurgical al ulcerului; se pune problema desemnării unei clinici universitare metodologice pentru aplicarea și aprofundarea procedurii descoperite și brevetat de dr. Ioan Pușcaș din Șimleu;

● **„Autovaccinul”**; dr. Constantin Băcanu a obținut vaccinuri din celule și produse microbiene recoltate de la bolnavii suferinzi de diverse afecțiuni ridicînd potențialul biologic; testat și în medicina veterinară, a dat rezultate remarcabile; aplicat cu succes în citeva clinici, el nu se fabrică datorită lipsei unei stații pilot; totodată, se pune problema organizării unui test, pe o durată mai lungă, într-o comună sau circumscripție sanitară;

● **Medicamentul „L”**; prioritate a dr. Mihai Leontopol, utilizat în tratamentul bolii neoplazice, al tumorilor maligne; numeroase cazuri în țară și în străinătate tratate cu succes; reviste americane au confirmat, recent, valoarea cercetărilor dr. Leontopol, punînd în evidență rolul hidrochinonei în distrugerea celulei canceroase; instituită de Ministerul Sănătății, o comisie de specialiști a urmărit mai multe cazuri, dar întirzie în a face publice concluziile la care a ajuns; interese deosebite în străinătate, o cerere fermă de colaborare din Italia și în urmă cu citeva săptămîni din Argentina;

● **Gamaglobulină injectabilă**; produs românesc/ neprotejat prin brevet, datorat cercetătorului Szegly Geza de la Institutul „Cantacuzino”; materie primă ieftină, realizată din deseuri biologice; s-au sintetizat primele cantități de fiole, dar se pune problema extinderii liniilor tehnologice de la Institutul „Cantacuzino” în vederea acoperirii întregului necesar din țară și pentru export;

● **Metodele dr. Florea Dinu**; pe baza acestora, inventatorul, stomatolog din Cimpina, a realizat un produs original destinat combaterii parodontozelor și o gamă de aparate electronice eficiente în

tratamentul nevralgiilor de trigemen, al parezilor faciale etc; se impune extinderea metodelor și, totodată, urgentarea multiplicării aparatelor, ale căror prototipuri există la I.C.P.E. și I.C.E.; ele s-ar putea valorifica și la export;

● **Produsele apifitoterapice**; amestecuri de extracte de plante și produse avicole, elimină importuri costisitoare; medicamentele, datorate Tamarci Păunescu, și-au demonstrat acțiunea terapeutică, se întirzie însă acordarea avizelor de fabricație;

● **Metoda ing. Valer Popa**; calități native deosebite în detectarea emisiunilor bioenergetice ale organismului uman; capacitatea de a diagnostica afecțiunile greu de deostat prin metodele clasice de investigație; se impune crearea unui cadru organizat, metoda urmînd a fi verificată într-o unitate medicală;

● **Cătina albă**; preparatele din cătina albă, datorate prof. univ. Ion Brad, și-au probat eficacitatea terapeutică în tratamentul bolilor sistemului nervos central și periferic, al celor de niel etc; adjuvant în industria cosmetică; se cere urgentarea acordării avizelor de fabricație;

DOSARE REDESCHISE:

● **Stefan Odobleja**; recunoscerea medicului severinean drept precursor al ciberneticii; se tergiversează tipărirea lucrărilor sale;

● **Nicolae Chișiu**; se impune continuarea cercetărilor, mai ales la Institutul „Victor Babeș”, cu privire la obținerea de reactivi imunologici utilizați în dozarea imunoglobulinelor umane; un litru de reactiv Chișiu se produce cu circa 10 000 lei, fiind echivalent cu un produs animal de import de circa 200 de ori mai scump.

N-am făcut decît o selecție a problemelor. Colecția revistei Flacăra e cel mai concret argument că numărul acestora e mai mare.

„Am putea deveni o forță pe plan mondial în medicina tradițională”

— Ne bucurăm, tovarășe doctor C. Ionescu-Tirgoviște, că putem sta din nou de vorbă cu dumneavoastră. Ce gînd vă aduce?

— Ar trebui, cred eu, să pledăm pentru înființarea unui Centru național de medicină tradițională. S-au făcut în ultima vreme pași importanți la noi, în acest sector, cred că a venit momentul să se acționeze mai organizat.

— Medicina tradițională e o altfel de medicină?

— Oarecum. În mod sigur ea a stat la bază pentru medicina actuală, care însă a evoluat într-o cu totul altă direcție, cea a sintezei chimice. E un drum care nu poate fi neglijat, nici vorba de asta, un drum pe care s-au obținut performanțe de-a dreptul extraordinare, fructificîndu-se și dezvoltarea tehnicii medicale. Să nu uităm totuși că, astăzi, pe lângă farmacologie au apărut și notiunile de farmacopatologie și farmacovigilență, abuzul de medicamente, reacțiile secundare și nocivitatea lor fiind adevărate tragedii ale medicinei actuale. Acest fel de medicină, cea care s-a dorit întotdeauna o știință exactă, uitînd parca că omul nu e o mașină, ci o construcție foarte complexă, cu mari variații de la individ la individ, s-a desprins de multă vreme de experiența, s-a desprins de multă vreme de experiența, de învățătura populară în domeniul, pe care le-a și batjocorit într-un timo. Medicina tradițională, a cărei continuitate de-a lungul mileniilor are ca patrie China, folosește numai metode avînd caracter nemedicamentos, fără nocivitate.

— Ce fel de metode?

— Acupunctura, plantele medicinale, diverse metode stimulo-terapice. Cînd am fost în R.P. Chineză, era în 1976, am avut ocazia să vizitez citeva centre de medicină tradițională, excepțional dotate dealfel, care ar putea să ne servească drept exemplu și nouă. Dealfel, acolo există două facultăți de medicină în paralel, una ca la noi, cecală tradițională. În facultatea noastră, că veni vorba, despre fitoterapie nu se vorbește decît puțin în cursul de farmacologie, și doar în măsura în care știința a putut izola o anume substanță din aceste plante medicinale. Activitatea de cercetare în această direcție este însă foarte slabă și tocmai de aceea cred că ar trebui făcut un studiu foarte serios privind compoziția chimică a plantelor, izolarea principiilor lor active, găsirea prin experimente a efectelor asupra funcțiilor organismului uman. Ar trebui stabilit bine efectul terapeutic real, nu doar cel imaginat sau bănuț.

— Ar putea face toate acestea centrul național de care ați amintit?

— Numai el! Sînt la ora actuală foarte mulți medici interesați în metodele tradiționale de tratament, de acupunctură, homeopatie sau fitoterapie, însă nimeni nu are forța de a pune bazele unei cercetări științifice reale. Ca să nu mai vorbim de cei care se și opun... După mine, acest centru ar putea avea trei secții: cea de fitoterapie, cea de metode stimulo-terapice (acupunctură, ventuze, singerări etc.) și cea de balneoclimatologie. Țara noastră, să nu uităm să subliniați încă o dată, este una dintre cele mai bogate atît în plante medicinale, sînt peste 2000 de specii, cît și în izvoare minerale. Am putea deveni o forță pe plan mondial în această direcție! Sigur, centrul ar trebui să aibă acces la laboratoarele specializate, pentru izolarea principiilor active din plante, la unele spitale pentru experimentarea efectelor terapeutice, ca și o secție în cadrul Centralei medicamentelor. Avantajele ar fi însă foarte mari, nebănuite încă...

— Și, se opune cineva?

— În principiu, nu. Dacă dumneavoastră veți trimite unui număr de, să zicem, 20 de mari profesori doctori un chestionar în care să se răspundă despre utilitatea metodelor din medicina tradițională, eu zic că 19 ar da aviz favorabil. Academia de studii științifice medicale a inițiat în ultimii ani mai multe sesiuni de comunicări avînd această temă, iar concluziile au fost de asemenea pozitive. Sigur, ar trebui cooptați pe lângă centru și biologi, farmacologi, agronomi, specialiști în bichimie vegetală și alții, iar acest lucru nu mi se pare cu neputință. S-ar asigura în felul acesta și baza de învățămînt a viitorilor medici în specialitate, suplinind lipsa din programa învățămîntului medical clasic, ca și posibilitatea unor tratamente prin cabinete. Deocamdată, dacă, cineva vrea să afle cite ceva despre plantele medicinale, singurele surse sînt „Flacăra” și „Magazin”. Cu adevărat dezinteresat e doar Ministerul Sănătății, a cărui lipsă de inițiativă e de acum proverbială. Rețineți de asemenea că în momentul de față singurul interes oficial legat de plantele medicinale este doar colectarea a tone de cătina albă, mușețel, mătase de porumb, afin și încă altele pe care le exportăm pe un preț de nimic. În produse finite avînd la bază materia primă amintită, acest preț ar crește de cel puțin 20 de ori. Dar n-aș vrea să rămîn numai la avantajele pur economice. Subliniez că e vorba mai presus de toate despre o eficiență și vindecării, a tratamentelor propriu-zise.

— Așa am și înțeles.

DUMITRU GRAUR

O învinuire care cîștigă teren: extravaganța tehnică

Invențiile inginerului Vasile Dumitrescu, și în mod special motorul cu distribuție variabilă prin supape cu talere flotante, demonstrează o dată mai mult că ideile originale sosesec deseori pe lume ca niște musafiri nepoftiți, ce nu pot fi deosebiți la început de fantezie și extravaganță. Istoria tinde în această privință să se repete cu obstinție.

Ideea construirii unui dispozitiv care, atașat motorului de autoturism, să conducă la o distribuție variabilă, a apărut în gîndurile și proiectele inginerului Dumitrescu încă din vremea cînd acesta se mai afla pe băncile facultății din Brașov. Invenția a cunoscut așadar o lungă gestație ce a durat pînă în 1978 cînd, sub auspiciile Institutului de învățămînt superior din Pitești, a fost creat primul model funcțional. Dar momentul nu a însemnat deopotrivă și realizarea practică a dispozitivului. Întîmpinată cu răceală și dezinteres, iar de către unii chiar cu dușmănie declarată, propunerea a fost considerată ani la rînd drept fantezistă și lipsită de valoare și fiabilitate. În fața argumentelor prezentate de autor s-a născut valul contraargumentelor „de specialitate”, pînă cînd cineva, de undeva, „a pus punctul pe i”, concluzionînd sentențios: „Dacă dispozitivul ar fi posibil, el ar fi fost de multă vreme inventat și realizat de către americani”.

Americanii au brevetat într-adevăr un dispozitiv menit să ducă la varierea fazelor de distribuție, dar modificările au fost realizate la nivelul axului cu came și au avut ca efect recircularea unor gaze de eșapament. În această situație, invenția românească este și rămîne o premieră

mondială, și un moment de referință în întreaga istorie a motoarelor cu ardere internă. Pentru prima oară în lume, un inventator — iar acesta e românul Vasile Dumitrescu — a imaginat și a creat un sistem mecanic ce adaptează secțiunile și momentele de acționare a supapelor la cerințele de umplere corespunzătoare diferitelor regimuri de funcționare a motorului. Pentru intia oară, cu alte cuvinte, a fost înfăptuită prin procedee mecanice, închiderea și deschiderea supapelor după debitul de carburanți solicitat de motor. Acest lucru înseamnă:

— o umplere corespunzătoare mai ales în zona turajilor reduse, sau ceea ce impune motorului o elasticitate și o adaptabilitate superioară;

— omogenizarea amestecului combustibil-aer, fapt care permite o distribuție mai uniformă a acestuia spre cilindri, evitîndu-se pe această cale maldistribuția;

— posibilitatea arderii unor amestecuri sărace, deci o ardere mai completă a combustibilului și reducerea gradului de nocivitate a gazelor de eșapament.

Toate acestea devin evidente mai ales prin sensibila economie de carburanți. Experimentele au dovedit că, față de motoarele clasice, cel cu distribuție variabilă consumă cu 24,5% mai puțin în traficul urban, cu 23,2% în regim de deplasare cu 40 km/h și, în aceleași condiții, cu 22,3% la 100 km/h.

Motorul cu distribuție variabilă a fost adaptat abia după discuții și pertractări interminabile și, evident, după un anevoios și costisitor război al nervilor. Din fericire, demersurile autorului s-au bucurat în cele din urmă de sprijinul inginerului

Simlon Săpunaru, directorul general al Centralei industriale de autoturisme Pitești, precum și de concursul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie. În 1979, „Distribuția variabilă prin supape cu talere flotante” a fost brevetată, iar un an mai tîrziu, pe baza contractului încheiat, au început experimentele în cadrul centralei. În 1981, produsul a fost omologat și montat pe 120 de autoturisme. Anul acesta, în semestrul II, 10 000 de autoturisme Dacia-1300 vor fi înzestrate cu motor cu distribuție variabilă.

În prezent, inginerul Vasile Dumitrescu este șef de lucrări la Institutul de învățămînt superior din Pitești. Din păcate, despre ultimele sale invenții, care sînt și cele mai valoroase, nu putem vorbi deocamdată, ele fiind încă secrete de stat. Am primit totuși încuviințarea de a spune citeva lucruri despre realizarea miniautoturismului „Student”, obținut prin răscoirea autoturismului „Dacia-1300”.

Noul autoturism, gîndit și montat în atelierele institutului, este (și sperăm, va fi și în producția de serie) un vehicul dotat cu motor mono sau bicilindric și, deopotrivă, o mașină modulată. La o cabină fixă se pot monta de la caz la caz corpuri variate, astfel încît autoturismul poate deveni, la dorință, coupé, camionetă sau berlină. Mașina poate dezvolta o viteză de 115 km la oră, consumul fiind extrem de redus. Atît, deocamdată. Vom reveni cu amănunte într-un viitor reportaj cînd, sperăm, vom putea prezenta cititorilor noștri și celelalte prestigioase invenții ale inginerului Vasile Dumitrescu.

LIVIU TIMBUS

Iubirea de frumos

Ruptul sterpelor

Cu prilejul acestui vechi sărbătorii păstorești, la Teud, în Maramureș, în aceste zile au loc manifestări culturale, comunicări științifice legate de aceste vetre de spiritualitate românească, întîlniri cu scriitorii. Este cea dintîi întîlnire de acest fel în satul maramureșean, intîia oară cînd intelectualii se întorc în sat să discute și conferențieze la nivel științific asupra valorilor spirituale ale satului românesc. Pînă acum aceste simpozioane aveau loc de obicei în oras, iar la sat se pleca mai mult fără cuvînt.

Este venită vremea să privim satul, tradițiile lui, oamenii lui, ca pe un public cel puțin tot atît de receptiv conferințelor noastre ca și publicul de la oras. Să nu uităm că aici sînt astăzi, în aceste sate, poate cei mai mulți copii ai țării care trebuie să audă cuvîntul adevărului rostit de poezii de seamă ai

acestui popor, să asculte prelegeri de înaltă tinută intelectuală.

Teudul poate deveni o universitate de vară a Maramureșului, așa cum plănua Iorga, odată cu deschiderea celei de la Văleni, pentru mai multe vetre românești din țară. Cursuri de vară pentru studenții străini care învață limba română, tinute în aceste locuri străvechi românești, unde tradiția este

Pionieră cu flori și porumbel IULIANA MARDALE

încă o realitate, sînt sigur că ar mijloci cunoașterea lumii românești între alte neamuri mai profund și de neuitat. Deja un număr de studenți străini au stat, unii mai îndelung, în satele maramureșene, pentru a învăța din marea civilizație și spiritualitate românească, ce pot fi model — cum spunea un savant japonez despre Maramureș — pentru culturi și civilizații moderne din popoare care simt nevoia regenerării spirituale. Avem de învățat cu toții în continuare din experiența milenară a țaranului român, mai ales în ce privește tinuta noastră morală, în care se lucrează cu anevoință și se deprinde cu mari jertfe de către fiecare generație.

Respectul față de familie, iubirea de Patrie, jertfa de sine, austeritatea de bunăvoie intru înăvutirea sufletească în Maramureșul voievodal sînt încă virtuți de flecare zi.

Cu acest gînd plecăm și vom pleca mereu spre inima țării, în satul românesc.

IOAN ALEXANDRU

Nu de nou trebuie să ne temem,

Supunem atenției următoarea problemă: Cum să ne îmbrăcăm frumos, comod și sănătos. Există hotăriri, legi, indicații care reglementează munca în industria confecțiilor. Ce mai e necesar în afară de respectarea legalității. Este nevie de spirit revoluționar și asumarea răspunderii. Le aveți?

Creatorii de modele: laborator utopic?

Când a plecat din comuna Surala la Focșani pentru a urma școala profesională și a intra apoi ca muncitoare la Întreprinderea de confecții, Anica Repede nu avea de unde să știe că într-o bună zi va ajunge tocmai la Paris. A ajuns însă și acolo, în decembrie anul trecut, când timp de cinci zile s-a străduit să rămână cu o imagine profesională, s-ar zice, a Parisului așa cum a rezultat ea fie din vizitarea marilor magazine, fie din impresiile cu care a rămas după ce-a văzut colecțiile de modele ale firmei Nina Ricci. Anica Repede lucrează în compartimentul de creație de la Întreprinderea de confecții din Focșani, împreună cu Eliza Ionescu, Constantin Cazan și maestrul Stoica Bindar. Aceștia sînt „creatorii de modele”. În afară de ei, în cadrul acestui compartiment mai lucrează încă 44 de oameni: constructori tipare, modelieri și manechine. Sîmbătă 15 mai a.c. toți aceștia se aflau la postul lor în afară de Dan Goia, care a lucrat o vreme ca manechin dar s-a răzgîndit, nu mai vrea să prezinte confecții pentru bărbați, ci a scotit că o muncă în domeniul turismului se potrivește mai bine aptitudinilor sale. Întreprinderea se afla, așa-dar, în căutarea unui manechin și nici n-avea prea mult timp la dispoziție să-l caute pentru că în mai puțin de o săptămînă urma să se prezinte la contractarea producției semestrului al doilea. În fiecare an, ne spune Anica Repede, la Întreprinderea din Focșani sînt create cam 1.000 de modele de confecții pentru copii, femei și bărbați. O parte din acestea rămîn doar ca o dovadă a faptului că întreprinderea ar putea produce confecții foarte frumoase, fiindcă ele nu părăsesc în producția de serie a întreprinderii și nu ajung la cumpărător. Procesul este firesc, pînă la un punct. De la un punct încoace nu mai apare însă tot felul de firese. Pentru a ne lămuri despre ce e vorba, va trebui să spunem mai întâi, că întreprinderea aceasta se numără printre marile exportatoare de confecții, că îmbrăcămintea făcută la Focșani a ajuns să fie purtată de milioane de oameni din Statele Unite ale Americii pînă în Uniunea Sovietică. Conform planului pe acest an, ne spune Elena Tudoran, secretara comitetului de partid al întreprinderii, 80 la sută din producție va merge la export. Cum această faimă nu durează de azi, de ieri, ci de 17 ani încoace, de cînd a fost înființată întreprinderea din Focșani, este limpede că ea s-a întemeiat pe priceperea celor peste 3.000 de muncitori ai acestei fabrici de a face îmbrăcăminte ne potrivă celor mai pretențioase gusturi.

Cit de mică este buturuga mică pe drumul producție-cumpărător

Se întîmplă însă uneori ca producția pentru piața internă să fie mai puțin arătoasă decît cea pentru export, ceea ce ne pune în situația ceasornicarului care umblă cu ceasul defect sau a cizmarului care umblă cu pantofii sciliciti. În multe cazuri din acestea, se pare, este vorba de o anumită lipsă de ambiție și de o lipsă de coordonare a exigențelor cu care trebuie privită munca tuturor celor ce se cheamă că sînt furnizorii industriei de confecții. Furnizorii de materiale așa-zis auxiliare, de exemplu, ar putea să-și pună ei înșiși întrebarea de ce confecțiile pentru „intern” sînt mai puțin frumoase decît cele pentru „extern”, cu toate că sînt produse de aceeași întreprindere. În această privință, opinia Anicai Repede și a colegilor ei este următoarea: „Dacă facem aceeași confecție în dublu exemplar, deci, din același material și cu același model, dar la un exemplar lucrăm cu auxiliare diferite, veți vedea ce mare diferență rezultă, cu toate că nu este vorba, în fond, decît de catarame, nasturi, fermoare, butoni, embleme”. Despre această problemă s-a discutat, dealtfel, și în adunarea generală din februarie a.c., cînd a rezultat că în cursul anului trecut, datorită lipsei materialelor prime și auxiliare, s-au înregistrat peste 70.000 de ore stagnare în producție. Anica Repede își amintește că în toamna trecută a fost trimisă la Galați, la Întreprinderea „11 iunie” pentru a prezenta niște modele de căpșe și catarame cu care întreprinderea din Focșani vroia să lucreze o serie de confecții pentru piața internă. Cei de la Galați s-au angajat să facă și ei căpșe și catarame, la fel de frumoase, dar pînă s-au obținut toate aprobările și a fost stabilit prețul nolior

produse deja proiectul întreprinderii din Focșani începuse să cadă în desuetudine, pentru simplul motiv că întreprinderea din Pașcani, care trebuia să furnizeze materia primă, țesătura, nu și-a mai putut onora contractul. Tot în cursul anului trecut, aceeași întreprindere „Integrată” din Pașcani a promis că va furniza cupoane de țesătură de în de cite 3,20 metri și o vreme a respectat această promisiune, însă după aceea a trimis la Focșani cupoane de cite 20 de metri. Intrucît înțelegerea fusese ca fiecare cupon să-și aibă modelul lui precum și culori diferite de-ale celorlalte, se înțelege că întreprinderea de confecții n-a mai putut să-și implinească dorința de a face unice, de a face din fiecare cupon cite o rochie, astfel încît să demonstreze că o întreprindere de confecții — dacă vrea și dacă e ajută — poate face confecții la fel de frumoase ca și cele, mult căutate, de la Fondul plastic. Precum se vede, întreprinderea de confecții din Focșani vrea să facă îmbrăcăminte la fel de frumoasă și pentru noi, așa cum o face și pentru alții, iar colecția cu care se prezintă la contractările pentru semestrul al doilea dovedește — ne asigură directorul comercial Dan Ciocăre — intenția de a folosi mai mult decît pînă acum țesături din fibre naturale, de în și cîneap, ceea ce ne îndeamnă să credem că îmbrăcămintea făcută la Focșani va fi nu doar frumoasă dar și sănătoasă și rezistentă. În măsura în care implinirea acestei ambiții devinde numai de oamenii întreprinderii din Focșani, putem fi siguri că așa va fi. În măsura în care nu devinde de ei, însă, putem spera că ambiția aceasta îi va cuprinde și pe aceia care pot grîbi, de exemplu, stabilirea prețului unui nasture de lux, a unei căpșe sau a unei catarame mai acătării. O călătorie pînă într-una din țările unde exportă confecții această întreprindere, pentru a cumpăra de-acolo îmbrăcăminte, fiind, oricum, mai costisitoare.

D. CONSTANTINESCU

În colecția de 2200 modele, comerțul ar putea găsi toate tipurile de îmbrăcăminte, pentru toate solicitățile. Ce-l împiedică?

Sîntem în 19 mai, e ora 9 dimineața, vremea e frumoasă, Goombay Group Dance doarme, tovarășul Viorel Mangu se gîndește la Goombay Group Dance, dar Goombay Group Dance nu se gîndește la tovarășul Viorel Mangu.

Asta nu e drept, ați fi dumneavoastră îndreptățiți să spuneți, numai că aici nu-i vorba de ce e și ce nu e drept, ci de contractările pe trimestrul al doilea la confecții. Tovarășul Viorel Mangu e șeful serviciului desfacere la Întreprinderea de confecții din Craiova. El conduce o delegație de 13 persoane, specialiști în vestimentație, și e așa să trateze afaceri cu reprezentanții I.C.R.T.I.-urilor din țară. Contractările trebuiau să înceapă, de fapt, pe 18; pe 19, la ceasurile 9 fix, delegația craioveană așteaptă, cu sentimentul acela complex, de mindrie, speranță și neliniște, ce-l încearcă orice fabricant în anotimpul contractelor, așteaptă și tot așteaptă să-i dea drumul la treabă, numai că treaba o să înceapă, probabil, pe 20. Îi cer tovarășului Viorel Mangu permisiunea să fii și eu o oră, două încadratul întreprinderii din Craiova, dumnealui spune că n-are nimic împotriva și îl cred, intrucît, deși sîntem în 19 și contractările trebuiau să înceapă în 18, stîndul și personalul oltean e singurul (9) gata de lucru. Pe coridoarele, nu atît lungi, cit largi ale Sălii Polivalente din București au venit la contractări toate întreprinderile de confecții din țară, cu circa 2.200 de modele avizate. N-au fost avizate vreo 800 de modele, iar pricinile sînt mai multe. Modelele rămase în competiție îndeplinesc — mi se spune — condițiile de calitate, de preț și de bun-gust ale momentului.

Momentul este, cum știe toată lumea, anul 1982, luna mai.

În anul 1982, luna mai, spre deosebire de toți ceilalți ani, de cînd e în uz sistemul contractărilor, la Sala Polivalentă din București sosesc, laolaltă, pe o planificare ce vadește mai degrabă fantezie și umor, decît rațiune de comerciant, toți producătorii de încălțăminte, de îmbrăcăminte și țesături din țară, din marea și mica industrie, astfel că prima impresie, cînd vii la Sala Polivalentă, e de haos. Nici a doua impresie nu-i mai bună, deoarece Goombay Group Dance dă spectacole citeva seri la rînd și, cu toate că

faptul pare nițel cam straniu, mulțimea aceasta de oameni, care are menirea să îmbrace și să calce o Românie bine și ieftin părăsește — nu de voie ci de nevoie — la ora 13 locul de muncă pentru că sala trebuie pregătită de spectacol. Chiria pentru coridoare costă 200.000 lei la o partidă de contractări. Cu banii cheltuiți pe chirii, prin locuri unu mai impropriu decît altul, industria noastră de confecții, una din cele mai puternice din lume (dacă o raportăm la populația țării), își putea construi un pavilion special.

Sigur, e bună și Sala Polivalentă, cu condiția ca lucrurile să aibă un cap și o coadă. Dar, stînd preț de trei zile la contractări, trebuie să recunoșc — și mulți din cei cu care stau de vorbă mi-o confirmă — că lucrurile n-au nici cap, nici coadă. N-au decît mijloc. Deși contractările au început de două zile, pe aleile ce urcă la Polivalentă mai vezi sosind, singuri sau în grupuri, cu mașini ori, pur și simplu, cu modelele îndesate într-un geamantan, fabricanții de confecții de toate vîrstele, reprezentanții I.C.R.T.I.-urilor (care sînt niște baze interjudețene) și fel de fel de lume cu interese în producția și comerțul de confecții. Intrarea în spațiul de lucru propriu-zis e blocată de o mare de oameni, preocupați de cazare și alte griji administrative; numărul persoanelor stînd la birouri și așteptînd să înceapă lucrul e categoric mai mic decît al celor ce bat coridoarele în căutarea unui rost ori al celor de la bufet. Poți să înnebunești întrebind de una sau alta, nimeni nu știe să-ți răspundă nimic, iar la etajul I și II, în semiîntuneric, cu aerul oarecum resemanat al călătorilor din Gara Basarab, care au aflat că trenul are întîrziere mai multe ceasuri, stau reprezentanții cooperăției.

Îmi dau seama de relativitatea oricărei păreri precum și de responsabilitatea ce-o implică o asemenea afirmație, dar îndrăznesc să spun că nu putea fi găsit un mod mai eficient pentru a-ți descuraja pe niște meseriași în munca lor de o jumătate de an, onestă și adesea cu un respectabil coeficient de frumos, decît acesta. Mărfurile aduse la contractare ocupă tot locul, — cuiere, pardosea, pereți — totul e împrovizat, aerul e irrespirabil, situațiile se întocmesc pe genunchi, într-un bazar e oricum mai multă logică de comerciant decît aici.

Întreprinderea de confecții din Craiova a prezentat la contractări aproape 300 de modele. Discut cu Viorel Mangu și cu Rodica Firu, șefa serviciului aprovizionare, și trebuie să notez că numărul modelelor, față de anul trecut, a sporit simțitor, ceea ce e bine. S-au hotărît patru clase de calitate, care înseamnă, de fapt, același material, dar în categorii de prelucrare diferite cu prețuri pe potrivă. Ponderea o au confecțiile tip extra și lux. Pentru întreprindere, e convenabil să facă serii mari de produse, în genere de la 5.000 de bucăți în sus. Pentru comerț, e convenabil ca seriile să fie scurte și, deci, o mare varietate de mărfuri. Pentru cetățeanul care vine în magazin să cumpere, spre exemplu, un costum de haine pe noua linie a modei e convenabil ceea ce îi place și îi dă voie buzunarul să cumpere.

Problema e: are el de unde să aleagă? Inginera Blumeta Darie, directoarea Centrului de cercetare și proiectare a îmbrăcămintei din Centrala industrială pentru confecții București, îmi îngăduie să văd, citeva zile înainte de data contractărilor, colecția de peste 2.200 de modele noi avizate din cele peste 3.000 prezentate de creatorii din toată țara. Din 2.200 de modele, comerțul are ce să aleagă. E o colecție care indică, am putea spune, măsură umană. În confecții, mai mult decît în oricare alt domeniu al producției, omul e măsura tuturor lucrurilor. O întreb, fi-rește, dacă varietatea aceasta înseamnă și că ne îmbrăcăm mai bine — adică mai ieftin și mai frumos, mai sănătos. Principiile care guvernează creația, îmi spune tovarășa Blumeta Darie, sînt rezultatul vieții moderne, unde schimbarea e la tot pasul. Omul caută îmbrăcămintea ușoară, practică, lejeră. Paltonul de stofă groasă, paltonul acela greu și ceremonios, de pildă, e cumpărat de tot mai puțini oameni. Chiar și producția de costume suferă schimbări. Tinerii, mai cu seamă, vor sacouri ușoare, semicaptusite (tip Safari), sînt agreate jachetele și vîndiucurile cu buzunare și fermoare multe, cămașa e mai complexă și preia și parte din elementele de ornament ale hainei. O nouă sinteză sînt țesăturile din cîneap și poliester, care e de așteptat să prindă, la fel cum au prins țesăturile cu în. Tot nouăți sînt țesăturile tip bambac cu finisaj special ce-arat. Hainele pentru lunile reci și friguroase folosesc mult și cu efect blîndurile sintetice. De fapt, în colecția de 2.200 de modele comerțul găsește toate tipurile de îmbrăcăminte pentru toate solicitările. Problema e cum se orientează, la contractări, oamenii comerțului cu confecții, în ce măsură sînt ei reprezentanții cei mai autorizați ai nevoilor reale ale cetățenilor. Un costum e pînă la urmă, un fel de uniformă. Or, oamenii de azi nu mai vor costume tip, uniforme, ci sacouri și blugi, confecții din catifea, cămăși și vîndiucuri ușoare.

Nu trebuie neglijată, prin urmare, realitatea că în toată lumea problemele omului obișnuit sînt, în ordine: alimentele, iluminatul, încălzitul și apa, benzina pentru mașină și abia după acestea îmbrăcămintea. Tricoul de bambac și pantalonul ori fusta simplă au devenit, în lunile calde, îmbrăcămintea curentă.

De gustul unui singur om depind adesea hainele pe care le îmbracă unul, două sau trei județe, munca a sute de creatori autentici

Dacă nu găsim, totuși, în magazine întotdeauna îmbrăcămintea pe care o dorim, cauza nu e întotdeauna în felul foarte aproximativ în care se petrec contractările. Gîndiți-vă că de gustul unui om, de competența lui depind adesea hainele pe care le îmbracă unul, două sau trei județe (ce țîn de o bază de aprovizionare). Un test pe care l-am făcut printre oamenii comerțului mi-a arătat că se contractează, îndeobște, marfa care „a mai mers pe piață” și că la Sala Polivalentă nu participau, ca arbitri ai gustului și consilieri pe lingă comerț, și specialiștii calificați ce atare în probleme de modă — designeri, creatori. Vreau să spun că, de exemplu, deși la Timișoara există o întreprindere de confecții cu creatori autentici, aceștia au venit la contractări numai ca reprezentanți ai producătorilor, nu și ai I.C.R.T.I.-ului, care aprovizionează și județul Caraș-Severin cu confecții din toată țara.

Tovarășul Villi Livianu, director tehnic al Centralei industriale a confecțiilor București, face observația că, de fapt, colecțiile sînt în avalul procesului și că în amonte sînt producătorii de țesături și furniturile de care depinde, în foarte mare parte, și calitatea confecțiilor și gradul de adaptare al producătorului de confecții la moda zilei. Deși oamenii cred că industria confecțiilor e croitorie, ea se aseamănă mai mult cu industria construcțiilor de mașini. Problemele, într-un fel, sînt comune. În unele țări, liniile de lucru se numesc chiar linii de montaj. Totul — de la felul și calitatea materialului, furniturilor și accesoriilor și pînă la atelierul de creație — privește linia de montaj și se reflectă în preț. Un centimetru de cusătură, în plus sau în minus, înseamnă la citeva sute de mii, la citeva milioane și chiar zeci de milioane de confecții, o cheltuială în plus sau în minus. Ciclul proiectare-fabricație în confecții nu e lung: pînă într-o lună, de la lansarea comenzii la stoc. Ciclul producerii unei țesături e, din păcate, de 2-3 luni. Iată o primă nepotrivire, un prim dezacord, la care trebuie să ne gîndim și să-l rezolvăm. Un al doilea e de-a dreptul paradoxal: industria confecțiilor are mari probleme cu procurarea accesoriilor de calitate.

Tehnic, nu avem nici o problemă. Avem oamenii și dotarea tehnică să producem orice, oricît de repede și în orice cantități. Exportăm, de aceea, mult și cu profit mare. Sîntem însă perfectibili la capitolul documentare și accesorii. În ce privește accesorii, ideea mea e că producția lor ar trebui preluată de mici producători, de cooperăție și, de ce nu?, de particulari. La un proces de producție integrat, cum este acela al confecțiilor, o întîrziere la livrarea de fermoare îți dă peste cap toate planificările și e păcat. Rezolvăm bine lucrurile mari, ne cam scapă însă cele mărunte. Iar o haină fără nasturi nu poate fi livrată, deși o întreprindere produce adeseori haine ca să îmbrace frumos și sănătos mai multe județe.

Se spune că nu haina îl face pe om. De fapt, îl mai și face și pentru că este așa să-i dăm hainei ce-i al hainei: nasturi, fermoare și contractări cu garanția competenței de ambele părți.

TUDOR OCTAVIAN

Uneori, totuși, moda este mai tare decît normativul

„Vîrsta, ocazia, materialul și crolala sînt note ale noțiunii de frumos în... vestimentație”. Opinia aparține lui Francisc Lokodi, inginerul șef al Întreprinderii de confecții Oradea. Inginera Tatiana Bordenianu, șefa colectivului de creație, adaugă și... aspectul comercial. („Numai fabrica îl asigură, ca este singura capabilă să finiseze superior pentru că una este, de exemplu, să calci un costum cu fierul și cu totul altceva-i să-l netezești cu ajutorul preseii manechin”). Le-am replicat că oamenii nu se îmbracă cu... aspectul comercial, ci pur și simplu cu haine, pantaloni, veste... Motiv pentru care cei doi s-au simțit datorii să ne explice că:

Produsele întreprinderii orădene — costume bărbătești, sacouri, pantaloni, pardesie, paltoane, scurte și jachete — sînt cele mai solicitate din centrala confecțiilor, dovadă că marile magazine din Paris, Amsterdam, Bruxelles, Londra, Montreal, Vancouver, Beirut, Tripoli... și chiar la marele magazin Cocor din București dispar cu rapiditate fiind cumpărate nu numai cu furia celor care se vor arbitri al eleganței, dar și de oamenii obișnuiți, adică practici și ocupați pînă-n măduva oaselor de efortul obținerii piinii zilnice.

Orădenii produc 350 de modele pe an — ceea ce înseamnă practic un model pe zi — dar alte 900 sînt destinate prospec-tării piețelor din Franța, Japonia, Suedia, S.U.A... și prin toate celelalte locuri din lume pe unde România participă cu colecții de îmbrăcăminte exterioară pentru bărbați. (Atenție! Acum e... frumos ca lățimea reverelor la haină să fie exact de opt centimetri, pantalonii să fie pensati, falduri, deci, iar lățimea manșetelor să se

ci de stagnarea în gândire

plaseze între 23-25 centimetri — totul din materiale ușoare! În plus: să nu lipsească vesta, iar sacoul — musai — să se cumpere împreună cu alți doi pantaloni.) Ora-dea produce și ea tot în patru clase de calitate: categoriile „masă”, „superioară”, „extra” și „lux”, ultimele două asigurând și serii foarte scurte de 5 000-3 000-2 500 de bucăți. Prețurile? „Lux” se poate obține achitând cu 30 la sută mai mult decât pentru prima categorie (iață că prețul este și el o notă a Esteticului).

— Și totuși, una e să ai croitorul tău și cu totul altceva să te îmbraci la serie. — În Vest, 98 la sută din populație se îmbracă exclusiv la... serie. Important e să-ți cunoști și dimensiunile — cunoaște-te pe tine însuși, Delfi via Socrate, nu? — cind vezi o haină confecționată „de gata” și care stă prost pe cineva fiți sigur că acel cineva n-a știut ce să ceară! Industria confecțiilor poate crea orice model în patru grupe de conformații (în paranteză fie zis: pentru străinătate producem în șase grupe de conformații): tip A, adolescentin, tip B, normal, tip C, corpulent, și tip D, ușor... obez — fiecare cu cite trei „talii”.

Bineînțeles, contează și stilul (deși „stilul e omul”, nu?) : clasic, sport și de avangardă (femeile mai au două — romantic și de inspirație folclorică!). Exemplu de „avangardă”? Stilul SAFARI — costume de vară necăptușite, pantalon și bluză (în locul sacoului), fiecare năpădite literalmente de detalii funcționale (tot soiul de buzunare), detalii decorative (tot soiul de tigele ornamentale, epoleți, cordoane, butoane...), țesături ușor de purtat și ușor de spălat, culori — bej, bleu, culoarea untului...

MIRCEA BUNEA ■

Birocrația a aflat că se poate infățișa lumii și ceva mai elastică decit știm noi că este

La Călărași, cu directorul Ion Manole, am mai avut prilejul să stăm de vorbă, cu un an în urmă, despre cum pot deveni confecțiile mult mai ieftine. Dar și de data aceasta, cind subiectul convorbirii noastre este altul, interlocutorul așază un accent convenit tot pe inițiativele fabricii de confecții. Este fals că înclinația cumpărătorilor în ansamblu ar putea fi influențată doar din ateliere privilegiate, cu statut de laborator, unde gusturile se cultivă ca florile într-o seră. Mai devreme sau mai târziu, punctul de vedere practic prevalează asupra unei estetici desprinse de funcțional. Spre exemplu cind fabricile de confecții, și între ele și fabrica din Călărași, s-au decis să descarce din spinările oamenilor în medie cite cinci-șase kilograme de stofa, vatelină și căptușeli, au reperiat un succes categoric. Adevărul acesta fiind: înlocuitorii paltoanelor clasice au fost concepuți și lansați prin atelierele de creație ale întreprinderilor de confecții, despre a căror putere de a ține pasul cu timpul și moda mulți mai nutresc încă o sumă de păreri preconcepționate. De asemenea, pe aceeași față a lucrurilor, lărgind puțin sfera lor de cuprindere, istoria de citeva decenii a blugilor rămâne într-un totuși revelatoare. Cine poartă și cine nu poartă azi blugi?

Dar atunci cind este să mergem la pace între estetic și standard? același Ion Manole consideră că putem afla argumente mai multe și mai temeinice chiar în atelierul de creație al fabricii călărășene, în compania inginerelor Adriana Oatu și Eugenia Grigoraș. Prima fiind responsabilă serviciului tehnic, iar a doua cheltuiindu-și fantezia exclusiv în creația propriuzisă. Și am înțeles că, atunci cind exuberanța creatoare se poate adapta la rigurozitatea normativelor tehnice prin tratarea purtate peste o singură masă, succesul nu e departe. Într-adevăr, la Călărași, într-un singur an, o sută și ceva de oameni au creat în jur de 1 200 modele de confecții pentru toate vîrstele, purtate astăzi nu numai în țară, ci și peste hotarele țării. Și multe dintre aceste modele se impun prin turul de forță de a se subordona, simultan și necondiționat, unor normative draconice. Uneori totuși moda se arată a fi mult mai tare decit normativele: cind femeile au început să prefere rochiile mai lungi, normativele au înclinat steagul, adăugându-și o anexă în consens cu dorința majorității. Undeva, poate, s-a vărsat și o lacrimă, însă nu în zadar. Cu acest prilej, birocrăția a aflat că se poate infățișa lumii și ceva mai maleabilă decit știm noi că este.

Peste toate, ne interesa cind anume demersul creației plonjează în gol. Și Eugenia Grigoraș ne incredințează că, nu o dată, între mostrele contractate cu furnizorii și producția de serie a acestora survin discrepante notabile. În situația aceasta, treaba decurge întocmai cum ai ridica din paianță o casă proiectată din cărămizi bine arse. E simplu să respingi un vagon două de stofă rebutată, dar operațiunea se arată ceva mai riscantă cind stocurile din magazinele fabricii stau la limită și ritmul producției începe să scirție. Exact atunci survine concesiia. Cu alte cuvinte, conținutul conceptelor de sănătos și frumos, în confecții, nu se împlinesc doar în fabricile de strict resort, ci și în fabricile de stofe și accesorii diverse. Și totuși, în ciuda acestui adevăr, prin eti-

cheta aplicată pe un anumit produs, o fabrică de confecții își asumă toată răspunderea.

Trecind peste îngăduința inginerelor Adriana Oatu și Eugenia Grigoraș, ne-am permis să răsfoim cu atenție un dosar ivit la îndemina noastră nemijlocit. Și așa am aflat că, de aproape un an, con-

Întreprinderea de confecții din Botoșani face totul pentru a-și mulțumi clienții, plecînd de la ideea sănătoasă că moda, lucru cunoscut, este o treabă serioasă și exprimă o necesitate. Așa stînd lucrurile, ne-am întrebant cum se îmbracă botoșănenii, dacă sînt ei avantajați de existența în oraș a unei întreprinderi de vîrf a con-

La prezentarea modei toate sînt bune și frumoase. Ce se înîmplă însă la contractările propriu-zise puteți să vă faceți o părere și singuri privind imaginea de dedesubt.

fecțiile țării au început să se împartă în patru clase distincte de calitate: masă, superior, extra și lux. Și ne-am întrebant, țirește: de ce nu în cinci sau în trei? Și dacă sînt patru, cit sînt de distincte? Pentru extra se prevăd nasturi și cataramă diversificate. Pentru lux se prevăd nasturi și cataramă fantezi. Inșă, între noi fiind vorba: există și diversificare care nu stă pe fantezie? Există și o fantezie nediversificată? Apoi, pentru masă se prevăd accesorii tipizate, asortate pentru producția de serie. Pentru superior, așijderea, cuvînt cu cuvînt. Și tocmai credeam că birocrăția, în sfîrșit, începuse să bată pasul pe loc! Inginerele noastre, amabile și bine intenționate, de acum înainte își vor purta tratativele peste sute și sute de mese. Aceasta fiind și distanța exactă dintre locul unde se încropește un nou normativ în confecții și planșa pe care ne croiește croitorul pantalonii de toată ziua.

MIHAI PELIN ■

Dacă un merceolog nu vrea să aibă probleme?

La Botoșani fac furori blugii Haiduc. Fără a ține morțiș să înlătore de pe piața mondială firma Levi Strauss, confecționerii de la fabrica din localitate se străduiesc să răspundă cit mai exact și solicitărilor partenerilor străini. Astfel, o firmă elvețiană vrea să i se expedieze blugii spălați și necălcați, plini de farmec, de acea patină de „purtați” etc., chestiune care ține de gustul fiecăruia și care, la urma urmei, nu e deloc nouă, dat fiind că nu numai la poalele Alpilor, dar și pe malurile Dimboviței fiecare își freacă cu îndirjire blugii doar-dar se mai decolorează puțin.

Altfel spus, ca și în anii trecuți, la contractări atmosfera este dominată de personalitatea merceologului comerțului. Acesta alege potrivit priceperii și educației sale într-un frumos și argumentează sec: asta se vinde de ani de zile, merge sigur... Desigur, nu se întimplă cu toate mărfurile la fel și nu se procedează peste tot în același mod. Dar practica e în vigoare, așa cum vom vedea mai departe.

Revenind la ceea ce produce întreprinderea din Botoșani în acest an, dăm din nou cuvîntul inginerului șef. „Am realizat pentru fete compleuri fustă-vestă din material de blugi, denumite Tango-vals, jachete și pantaloni Bermude, șorturi de sport tip Adidas. Producem cămăși din pinză topită, bumbac sută la sută, țesătură realizată la întreprinderea textilă din Pitești, unitatea noastră fiind, totodată, singura din țară care produce cămăși din in și tip in”.

La cunoscuta întreprindere suceveană Zimbrul, ingenera Carmen Păcuraru, de la „creație”, ne răspunde fără ezitări: „N-aș cumpăra acele dintre tricotaaje realizate sută la sută din poliester. Sînt urite și neigienice”. La întreprinderea Zimbrul se lucrează din ce în ce mai mult cu bumbac și cu combinații de fibre sintetice cu bumbac. Sînt frumoase și sănătoase. E dificil de realizat numai produse din bumbac, dealtfel puține țări din lume își pot permite asemenea lucru, acesta fiind o materie primă care se importă, „dar, explică ingenera Rodica Iordache, șefa atelierului proiectare tehnologică, la țenjerie, firul de poliester dă rezultate la fel de bune ca și bumbacul, și compensăm confortul fiziologic mai scăzut prin texturile aerate”. În ceea ce privește creația, le-am întrebant pe cele două specialiste, de ce uneori modelele exportate arată mai bine decit cele aflate în magazine. „Un răspuns vă putem oferi noi. Iată, de pildă, nu întotdeauna ceea ce este solicitat la export este acceptat și de merceologii noștri. Un exemplu: fustele mini din tricot plușat purtate peste pantalon sau ciorap gros (Rodica Iordache): „Nu le cer merceologii, nu le dăm. Am fost, uneori, acuzați că venim la contractări cu produse pe care le dăm și în străinătate. N-am priceput de ce. Lucrurile sigure după dîșii sînt acelea care au mers în urmă cu un an, cu doi, cu cinci. Unii nu trec nici măcar de prejudecata că verdele merge doar cu maroul”. (Carmen Păcuraru)

Tricotaajele ciștigă din ce în ce mai mult teren în lupta cu țesăturile, deoarece ciclul de fabricație este mai scurt și eficiența mai ridicată. Cit privește lupta cu prejudecățile unora dintre merceologii care vor să ne îmbrace cu ce nu ne-a plăcut nici anul trecut, să urmărim cum s-au desfășurat „ostilitățile” la contractările abia încheiate. Oricum, la Zimbrul, o nouitate: produse fiaușate în exterior.

Vecină cu întreprinderea de tricotaaje Zimbrul, întreprinderea de confecții Suceava încearcă să mențină ridicată cota la care sînt realizate confecțiile prin părțile Moldovei. Încearcă și reușește. Cind nu reușește aflăm și de celălalt adevăr: de vină nu este numai merceologul. Directoroarea unității, Veronica Alexa, arată de ce nu întotdeauna țesătura de blugi, „indigoul” fabricat la Integrita din Pașcani, este corespunzătoare. „Are striuri pe toată lungimea materialului, cu diferențe de nuanță pe aceeași bucată, lipsesc fire etc.” Arătînd materialul astfel, nici pantalonii nu vor mai avea prea mare căutare, în ciuda eforturilor confecționarilor de a lucra fără gresală, ba chiar cu imaginație pentru a evita greseliile din țesătură. Cu ce eficiență, lesne de văzut în magazine.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

fecțiilor românești. Ne ajută cu un răspuns Violeta Frai, inginer șef la I.C. Botoșani: „De cele mai multe ori, lumea se îmbracă potrivit gustului unui merceolog de la județ care spune asta da, asta nu, explicîndu-ne mai puțin și criteriile la care face apel”.

Omul e măsura tuturor lucrurilor și, prin urmare, și-a hainei pe care o îmbracă. O haină bună e o haină bine croită, conțind pe un material de calitate. Industria confecțiilor este o industrie de montaj. Dacă omului nu-i place haina din magazin, e limpede că nu industriei confecțiilor trebuie să i-o reproșeze. Și iață de ce: un producător de confecții lucrează cu materialele comandate, aiese și distribuite de comerțul cu țesături. Vrea nu vrea, asta are la îndemina fabricantul de confecții: ce-i place omului din comerț. Fabricantul de confecții oferă, de fapt, numai modelul și cusutul. La contractări, cuvîntul ultim îl are tot comerțul. Dintr-o mulțime de modele prezentate de industria confecțiilor, reprezentanții I.C.R.T.I.-urilor din țară contractează modelele de trimis în producția de serie. Din cele 2200 de modele oferite de creatorii de modă al industriei confecțiilor, e logic să putem alege pentru magazine mai multe sute, de natură a satisface nevoia de bun-gust a cumpărătorului. Mai mult, e obligația fundamentală a comerțului cu confecții să aleagă pentru piață numai modelele ce pot forma gustul pentru frumos. O haină, deși proverbul zice altfel, îl mai și formează pe om. Cum vedem, la începutul și la sfîrșitul unui proces deloc simplu stă comerțul: oamenii comerțului decid ce materiale trebuie să purtăm precum și ce modele, din cele 2200 prezentate la contractări.

La contractări am putut constata următoarele: mare parte din materialele oferite de comerț industriei de confecții — în special confecțiilor pentru femei și copii — au un desen primar, lipsit de imaginație și finețe. Ar fi interesant de știut ce calificare au creatorii de modele pentru imprimări și cîți din creatorii de studii de specialitate lucrează în creația de imprimări ori de modele pentru țesături. Din ce am văzut în standurile producătorilor, probabil foarte puțini.

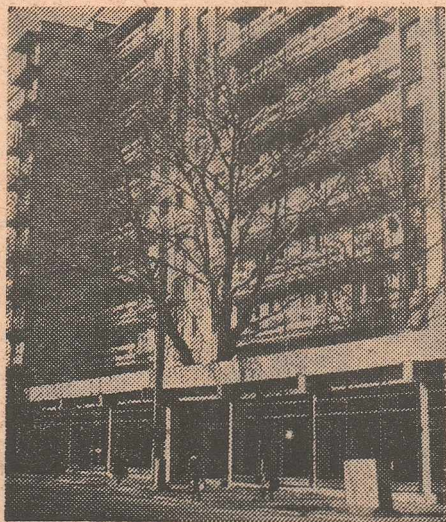
La contractări am mai putut constata că de gustul unei singure persoane ar putea să depindă calitatea îmbrăcămîntei unui județ întreg. Ar fi interesant, de asemenea, de știut ce calificare într-un frumos au oamenii veniți să contracteze îmbrăcămîntea unei țări pentru o jumătate de an. Din teste pe care le-am făcut în perioada contractărilor am băgat de seamă că oamenii comerțului au înclinația să contracteze confecțiile pe temeiul a ce s-a vîndut mai bine în sezonul trecut. Cu alte cuvinte, dacă un creator de modele e interesat să facă un pas înainte, un comerciant en gros e mai ales prudent și bate un pas pe loc. Or, dacă e în puterea lui să aleagă lucrul modern și de calitate ar trebui să aibă și criteriile s-o facă. Felul în care s-au desfășurat contractările în acest sfîrșit de mai nu ne-a dat toate garanțiile că modelele prezentate de industria confecțiilor au fost selectate pentru fabricație pe trebuințele reale ale cumpărătorilor. O expoziție test, în care industria ar fi avut opinia cetățeanului, era, sîntem convinși, soluția cea mai potrivită. Fiindcă, pînă la urmă, e important ce crede despre haina pe care o găsește în magazin cumpărătorul, nu omul care o vinde.

URGENȚA, o armă

„Să păstrăm echilibrul naturii, sanctuarul acestui pământ!”

Fiecare dintre noi, un paznic al naturii

Aceste cuvinte îi aparțin tinărului arhitect Cristian Maimaluc, de la Institutul de cercetări pentru apicultură. Nu au nimic comun cu meseria pe care și-a ales-o, au însă extrem de mult cu preocupările pe care, de câțiva ani buni încoace, arhitectul nostru le are în scopul protejării mediului înconjurător. Și nu este singurul, protejarea mediului natural și-a găsit adepți infocați, printre alții, în Cristian Lascu, geolog, de la Institutul de speologie „Emil Racoviță”, Constantin Ciuceanu, secretarul Comisiei pentru turism, alpinism și protejarea mediului înconjurător de pe lângă Consiliul popular al municipiului București, în Emil Cristea, alpinist, maestru emerit al sportului, acum pensionar și inițiator al cursului de inițiere alpină al Universității culturale-științifice București, creator și conducător al clubului „Floarea de colț”; la profesorul Nicolae Bodnariuc, de la Facultatea de biologie, președintele secției române al programului „Om-biosferă” și al comisiei monumentelor naturii de pe lângă Academia R.S.R., pensionarul economist Dionisie Popa, autorul unei lucrări despre arborii valoroși ai Capitalei, Mihai Sirbu, șeful echipei SALVAMONT Sinaia și paznic de rezervație, de profesie electrician, și încă mulți alții.

Deci, se poate și așa: copacul care crește... în interiorul blocului de pe bulevardul Lacul Tei...

...și cel ocrotit prin bordura din ciment, gea rigolă, de pe Calea Dorobanților

„Practic nu există nici un alt mijloc decât vegetația, pentru a curăța atmosfera de praf și gaze în același timp” (afirma Eduard Bonhefous în cartea „OMUL SAU NATURA?”, Edit. politică, 1976). Și tot el „În secolul al XX-lea omul s-a eliberat din chinga gravitației și s-a smuls de pe suprafața pământului. Dar natura- liști, agronomii, biologii îi reamintesc că rămâne tributari clorofilei care captează energia solară și îl alimentează cu oxigen. Masa orașenilor din marile centre moderne este atît de conștientă de această dependență încît se repede în fiecare săptămînă către spațiile verzi, pentru a respira aer curat și a lua contact cu natura”.

Oamenii pe care i-am pomenit mai sus s-au cunoscut întîmplător, în genere i-a apropiat pasiunea drumețiilor. De la simple constatări făcute pe teren, au trecut la acțiuni directe, activitatea lor este una de voluntariat și nu de puține ori au fost aduși în pragul disperării datorită indolenței unor oameni. În ceea ce privește Capitala noastră — pentru că de ea va fi vorba aici, la începutul acestor serii de articole — inginerul Cristian Maimaluc, purtîndu-mă pe diverse șantiere de

noi blocuri de locuințe ale Bucureștiului, cu „Trabantul” său minuscul, mi-a demonstrat, dacă mai era nevoie, că inconștiența — fără a fi vorba neapărat de o rea intenție! — poate fi la fel de periculoasă ca și o acțiune special dirijată spre rău. Intreaga șosea Ștefan cel Mare este, practic, un șantier. În foarte multe locuri, șantierul asta a intrat ca un tăvălug, distrugînd totul în jur. Un veritabil măcel vegetal poate fi „admirat” de pildă la intrarea în bulevardul cu strada Polonă: crengile rupte ale pomilor de pe aliniamente atrîna prin cabluri, platanii și tei sint compromiși definitiv din pricina depozitării de materiale și cărbuni lîngă tulpină. Aceeași situație la intersecția dintre Ștefan cel Mare și strada Tunari. Sau în zona Băneasa — pe bulevardul Ficusului. Aici, pe Ficusului de pildă, un nuc oblic a fost pe jumătate smuls din rădăcini. Cabluri imense spinzură prîp alți arbori, ciopîrțiți de crengi și care mai joacă doar — provizoriu, pînă ce șantierul va fi lichidat — rolul de stîlpi. În zona 13 Septembrie — în viitorul centru administrativ — un superb tei secular a fost marcat cu

o placă vizibilă „monument al naturii ocrotit de lege!”. La cîteva zile după marcarea, el a fost lovit grav, dintr-o manevră făcută greșit cu un utilaj greu, tulpina fiindu-i plesnită și viitorul lui pus sub semnul întrebării.

Iar exemplele ar putea continua. Repetăm: nu din rea intenție, întotdeauna, se produc astfel de lovituri ireparabile date și așa destul de puțînului mediu verde pe care îl avem în oraș; cit prin necunoștința de cauză, prin faptul că sint prea puțînii aceia care știu ce înseamnă valoarea unui pom și cit de greu crește acesta. Pentru că nu se cunosc cauzele care pot duce la moartea arborilor. S-a ajuns la un lanț informațional defectuos, nu există o informare la toate nivelele și prin toate mijloacele, asupra unor noțiuni și principii elementare de ecologie.

Iată ce se afirmă de pildă în „Deutsche Baumzeit Schrift”, în nr. 6/1971: „Producția de lucru a unui fag izolat în vîrstă de 100 ani, înalt de 25 metri și cu o circumferință a coroanei de 15 m, într-o oră, este următoarea: asimilează din 4 800 mc aer 2 350 grame bioxid de carbon și

960 grame apă. Produce: 1 712 grame oxigen (s.n.) și 1 600 grame glucoză (...). Carbonul conținut în acest arbore și înmagazinat în cei 100 de ani provine din 40 milioane metri cubi de aer, sau din volumul a 450 000 apartamente de 90 mc. În cei 100 ani (acest arbore) a pus la dispoziția oamenilor cel puțin 20 000 kilograme de oxigen. Pentru a înlocui acest arbore ar trebui să plantăm 2 700 de copaci tineri cu cite un volum al coroanei de un metru cub fiecare...”

Iată un singur exemplu, credem suficient de convingător, pentru a arăta uriașa însemnătate a păstrării fondului verde. Că se poate, o dovedesc tot niște exemple: admirabila soluție (arhitect: Carol Hacker — șef de proiect) la blocul care adăpostește la parter aprozarul de pe bulevardul Lacul Tei: pentru a se salva un pom, s-a zidit în jurul acestuia, încadrînd astfel copacul în construcția însăși și infățîșînd astfel nu numai un mod de gîndire creatoare, dar și o inedită imagine estetică. Sau, în aceeași ordine de idei, soluția găsită pentru scuarul instalat pe trotuar, înaintea magazinului „Tineretului” de pe Calea Dorobanților: coborîndu-se nivelul străzii, și pentru a nu afecta cu nimic rădăcina impozantului pom, s-a ridicat bordura din ciment la nivelul inițial, pomul devenind astfel protejat perfect. Așadar, repetăm, se poate și bine!

Ce ar fi de făcut? După părerea factorilor cu care am discutat, părere sintetizată de același arhitect Cristian Maimaluc, s-ar impune, pentru început — și, firește, aici, în ceea ce privește șantierele blocurilor de locuit — doua măsuri: a) — răs-pîndirea unor broșuri în care să apară principali arbori și arbuști folosiți în peisagistică, din care orice om — indiferent de pregătirea profesională — să poată înțelege care este cel mai propice soi de plantare, șansele speciei respective de a se dezvolta, dacă e specie de umbră sau lumină, anvergura coroanei, a rădăcinilor, rezistența la poluare, și b) — la începerea unei lucrări de șantier, de la deschiderea șantierului chiar, să se facă inventarul plantațiilor (arbori, arbuști etc.), la predarea obiectivului respectiv (a blocului etc.), conducerea șantierului fiind obligată să predea acești pomi și să răspundă și de starea acestora.

Ar fi doar două măsuri, poate minime, dar care, sîntem conștienți, vor crea o nouă optică în ceea ce privește cultivarea, îngrijirea pomilor, păstrarea mediului ambiant natural de care civilizația ultimilor ani este atît de vitregită. Dealtfel, asupra acestui subiect vom reveni.

HORIA PATRAȘCU

Dreptul de a fura?

Lucrurile se mai potrec citeodată și în felul următor: tovarășul Cutare, un tovarăș care ne-a cîștigat toată încrederea, un tovarăș pe care te poți bizui, îndeplinindu-și corect toate sarcinile și citeva în plus pe care și le asumă din proprie inițiativă, pe scurt, un tovarăș „cu dosar bun”, sau și mai des, tovarășul Cutare, nepotul tovarășului Cutărescu — ceea ce face cit șapte dosare bune, drept care tovarășului i se încredințează la un moment dat sarcini de maximă răspundere: să reprezinte statul român, mai precis o firmă românească de import-export în relațiile cu firme străine. Iar și mai precis spus: să-i reprezinte pe muncitorii români care, cu trudă și cu sudoare, la gura furnalului ori în străfunduri de mină, în arșița verii și-n bătaia crivățului ori în lungi nopți nedormite la masa de lucru obțin producție, din care o parte merge, în mod firesc, la export. Tovarășul Cutare deci are de vînzare pentru străinătate sudoare și inteligență românească. De cele mai multe ori tovarășul Cutare n-a prea asudat la viața lui trăgînd la saibă și nici nu i-a luminat mîntea vreo idee cu care să-și fericască semenii. Rar, numai cînd se strică instalațiile de aer condiționat, asudă prin recepții și cocteiluri de afaceri. Cit privește inteligența, are el, precum vom vedea, ceva care să poată părea a fi așa ceva. Căci dacă se întîmplă să vîndă sudoarea și inteligența românească sub prețul ei, este din alte motive! Nu că i-ar lipsi inteligența negustorească! În schimb, și din aceleași motive, plătește cu suprapreț sudoarea și inteligența străină pe care o importă, adică dă în schimbul ei mult mai multă sudoare și inteligență românească. (Deseori Cutare acceptă să cumpere pentru țară, pe banii țării, mărfuri de care nu avem nici o nevoie și pe care partenerul străin nici nu găsește unde să le vîndă în altă parte! Le cumpără Cutare, cu bani grei, că tot nu-s ai lui!, și le aduce în țară să zacă nefolosite și nefolositoare!). Luat la întrebări — ceea ce se întîmplă foarte rar — răspunde că astea sint prețurile, că mai mult nu s-a putut obține etc. Și pentru că există un ciudat secret al tranzacțiilor comerciale, al prețurilor, nu ai cum să știi cu cit vînd și cumpără mai bine decît noi alții. Dar te trezești după cîteva ani în care tovarășul Cutare a vînturat lumea în lung și lat, iar noi aștilași, din țară, am muncit și tot muncit, te trezești la un moment dat dator vîndut. Și abia așa iei aminte că tovarășul Cutare a dat cu șapte mîini și a adus acasă în două degete. Și te mai

pomenesci că tovarășul Cutare, pus în fruntea bucatelor aici, devine peste noapte refugiat politic, cerînd și obținînd azil politic, de regulă în țara unde a avut mai multe tranzacții. Abia scăpat în lumea liberă, Domnul Cutare nu-și adaugă numele pe lista nesfîrșită a șomerilor din noua sa patrie, șomeri dintre care cei mai mulți au o frumoasă vechime în această meserie ciudată. Nu! Domnului Cutare i se oferă imediat un rost, fie în cadrul firmei cu care s-a înfruntat pînă de-unăzi în tranzacții, fie că-l vezi pe dl. Cutare deschizîndu-și singur o firmă, punînd pe picioare în citeva luni o afacere frumusească, ceea ce în lumea tuturor posibilităților e posibil numai dacă al un credit frumuseșel, adică dacă dispui în bancă de o sumă mare de bani. De unde să aibă acești bani domnul Cutare ai cărui unchi au rămas în țară? Cum obține domnul Cutare un post așa de bine plătit într-o țară în care nu mai e nepotul nimănui?

Răspunsul e simplu: domnul Cutare a trădat, și-a vîndut literalmente țara, a vîndut-o, ca orice trădător, pe bani puțîni, dar suficienți ca să-și înghesbe meschina sa firmă, meschina sa bunăstare. A vîndut ieftin munca noastră și a cumpărat scump, păgubind țara de milioane de lei, în bună înțelegere cu partenerul străin. Dar nu au făcut, putem fi siguri, fifty-fifty! Ci pentru un dolar care să i se pună la bancă pe numele său, domnul Cutare a acceptat ca țara să plătească străinului zece ori o sută! O țară, nu-i așa? Nu simte cînd plătește un milion, dar un individ simte cînd primește cadou pentru acel milion o mașină sau un casetofon. Azi așa, miine tot așa, și contul tovarășului Cutare a crescut pînă la suma necesară trecerii la o treaptă calitativ superioară: cea de monsieur, mister sau Herr. Paralel, dar într-un ritm mult mai rapid, au crescut și pagubele noastre de pe urma lui Cutare și Cutare. Le descoperim mai ales după ce fostul nostru tovarăș Cutare cere azil politic. Dar ce fel de azil politic poate să ceară fostul nostru tovarăș Cutare, cu merite și inițiativă politică deosebite în activitatea de aici, fără de care nu ar fi căpătat încrederea noastră de a dispune de banii țării? Și ce idei politice afirmă refugiatul politic? Nică! Căci deschiderea unei firme nu e o declarație politică!

Și lui Cutare i se acordă totuși azil politic! Adică i se acordă dreptul de a se bucura de banii furatți, furatți nu de la sistemul comunist ci de la concetenii săi, rămași să asude mai mult ca să plătească

începutul preț al bunăstării lui Cutare! Ca să plătească lăcomia partenerilor săi de afaceri, necinstea lor! Căci cum să se cheme acest soi ciudat de azil politic altfel decît **găzduire de hoți?** Iar cit privește secretul operațiunilor bancare proclamat cu atîta morgă, ce este altceva, în cazul lui Cutare și al altora de teapa sa, decît **tănuire de bunuri furate?**

Să nu ne ascundem după formule și cuvinte care te îndepărtează de fapte: cînd cel care m-a furat găsește adăpost la cel care m-a creditat, care m-a împrumutat, și cînd o parte din banii împrumutați se află tocmai la hoțul fugar, e de presupus, cu șanse de 99 la sută de a nu greși, că banii hoțului de refugiat politic reprezintă o infimă parte din banii cu care ne-au înșelat cei cu care a tranzacționat, în numele nostru, afacerile din care ne trezim păgubiți și îndatorați. Cu alte cuvinte, ne-a furat nu numai fostul nostru tovarăș, ci și cei care i-au plătit necinstea cu banii noștri, deci, al oamenilor cinstiți din țară, a căror viață devine astfel mai grea, mai strîmtoată de nevoi.

Într-o lume normală, acestui Cutare nu i s-ar acorda alt azil decît cel fixat de tribunal! Într-o lume în care cuvintele **colaborare, reciprocitate în avantaj, einste etc.**, și-ar respecta înțelesul, asemenea haïmanale ar fi simplu extrădate spre a fi supuse legii! De unde neobrăzarea cîinecă de a face dintr-un hoț emigrant politic? Ce idei politice îi făceau imposibilă viața la noi? Ce nemulțumiri

i-au trezit rîndulețile noastre de care a știut să profite ca puțînii alții?

Herr Cutare, în decurs de 10—15 ani sau mai mulți, a fost de nenumărate ori în străinătate! De ce nu și-a cerut azilul politic de la bun început? Simplu: pentru că ideile sale politice — de le-o fi avut vreedată! — s-au schimbat odată cu sporirea contului bancar depus în străinătate!

Devenit din hoț și delapidator emigrant politic, Cutare începe să agite lozincă drepturilor omului, cerîndu-și dreptul la întregirea familiei și altele. Adeveseori în țara de adopțiune o anumită presă îl ia în brațe, făcînd dintr-un borfaș o victimă a regimului nostru, care întirzie să-i recunoască lui Cutare drepturile sale de ființă umană. Care drept? De-a fura nepedepsit?

Nu! Hotărît lucru, dacă e cazul să ne arătăm înțelegători și răbdători cu rădăcina unora care se grăbesc să-și caute o altă patrie, amăgindu-se în fel și chip și dumirindu-se care mai devreme, care mai tîrziu ori chiar niciodată, cu totul altfel trebuie să-l privim pe cei care ne-au reprezentat țara și interesele țării în misiuni oficiale de nenumărate ori și care o părăsesc nu pentru a practica niscăi idei politice care aici nu au nici o trecere, ci pentru a se bucura, mișelește, de bănuțul nostru furat și adunat în seifurile din străinătate. Ce drepturi să le recunoști acestora? Dreptul de a fura?

ION COJA

Primăvara

Soarele privește mai vesel spre pămînt și norii au fugit pe-cripa vîntului. Ghiocelii și-au scos clopoțelii la iveală, printre frunzele uscate, acoperite de zăpadă.

Cocorii se reîntorc din lungile și anevoioasele lor călătorii. Umplînd văzduhul cu strigătele de bucurie ale revederii. Copacii parcă au întinerit după ce și-au îmbrăcat

noua haină verde, primitivă în dar de la zina Primăvară.

Copiii voloși zburdă pe pajistile pline cu flori. Unii, mai mari, se amuză e-o minge. Fetifele zglobii sar coarda și împletesc coronițe.

E cald și bine, e tinerete, e primăvară!

Anca ANDREESCU

Oameni buni

Oameni buni lăsați animalele să doarmă lin pe mușchii gros al unei perne

Lăsați-le să mai trăiască nu le chinuți că dacă or muri le-om plînge toți pînă și florile.

Adrian BOGHIU

Vrăjitoarea

Avea cap de elefant, git de viperă bălățată, corp de cocostre și nas ca o broască rea umflată

Am suflat ușor spre ea peste cocu-l ascuțit vrăjitoarea infuriată de minie, a plesnit.

Elena-Maria CALISOV

a spiritului revoluționar

Fondul național de carte și publicații sub semnul improvizației și la discreția accidentului

Problema supusă de noi atenției celor în drept s-o rezolve nu este nouă, dimpotrivă, în marginea ei a mai curs cerneală, însă fără folos. În urmă cu ani, Flacăra a mai semnalat-o, cu gravitatea de rigoare. Ultima intervenție în temă s-a consumat nu demult, în paginile suplimentului literar-artistic al Științei tinerețului din 16 mai 1982, sub titlul **Cărți de importanță națională aruncate într-un adăpost pentru cai**. Și pornim de la această intervenție în primul rând pentru a o adăuga, dar și pentru a-i corecta optica. De bună credință de altfel și fără a privi lucrurile chiar de la suprafață, autorul ei, Aurelian Titu Dumitrescu, lasă totuși impresia că ne-am afla în fața unui accident de genul faptelor diverse, în fața unui caz particular și izolat de irosire a patrimoniului spiritual național. Inșă, din nefericire, lucrurile nu stau deloc așa. Sub semnul improvizației și la discreția accidentului își dă existența cvasitotalitatea depozitelor bibliotecii Academiei Române, iar unica excepție din acest punct de vedere, prin chiar breșele depistate de noi în statutul ei de excepție, nu face decât să confirme această regulă. Este un adevăr care nu poate să ne bucure.

Intr-adevăr, în depozitul din str. Munții Măcinului nr. 5, dezafectat recent în profitul extinderii platformei industriale Băneasa, biblioteca Academiei a avut până nu demult circa 700.000 volume. Primul avertisment privind iminența evacuării acestui depozit s-a receptat în primăvara lui '80. Abia în martie a.c. biblioteca a fost anunțată că poate dispune de imobilul din str. Uranus nr. 79. Între timp, în depozitul din str. Munții Măcinului nr. 5 se atinsese situația critică descrisă de A.T.D.: răvășirea și distrugerea rafturilor, sustragerea cărților de către elevii școlilor generale nr. 7 și 12, care le predau ca maculatură curentă etc. Situația aceasta se accentuează mai cu seamă cind imobilul din str. Uranus nr. 79 se dovedește impropriu pentru a servi ca depozit de cărți. În sfârșit, printr-un aranjament realizat sub titlu personal între dr. Gabriel Strempeț, directorul Bibliotecii Academiei Române, și Alexandru Cebuc, directorul Muzeului de artă al R.S.R., aranjament susținut în grabă de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, cele 700.000 cărți au putut fi mutate, începând de la 18 aprilie a.c., în spațiile anexe complexului arhitectonic Văcărești. Aparent, incidentul pare închis. Totul pare a fi bine cind se încheie cu bine, însă, cercetind lucrurile amănunțit și în profunzime, vom constata altceva. De decenii, bibliotecii Academiei i se oferă spații de cazare cum nu se poate mai necorespunzătoare. Dacă cineva anume ar fi fost însărcinat să descopere spații și mai părăginite nu ar fi fost capabil să se achite de misiunea lui tulbură.

Decamdată, să foilețim corespondența oficială din substratul întâmplărilor divulgate de A.T.D. La 20 mai 1980, prin adresa nr. 6920, Direcția generală pentru dezvoltarea construcțiilor de locuințe social-culturale și administrație locativă a Consiliului popular al municipiului București solicită bibliotecii Academiei acordul pentru demolarrea imobilului din str. Munții Măcinului nr. 5, fost cindva grajd și ajuns prin forța împrejurărilor depozit de cărți. Prompt, biblioteca solicită municipalității un spațiu echivalent. Prin adresa nr. 120134 din 22 noiembrie 1981, Consiliul popular al municipiului București sfătuiește biblioteca să-și disperseze cărțile în discuție în spațiile deja delimitate. Cu alte cuvinte, s-a aranjat, nu se poate. Prin nota nr. 2398 din 18 februarie 1982, Direcția domeniului public se adresează vicepreședintelui de resort al municipalității bucureștene: vă rugăm să dispuneți spațiului locativ al Capitalei sau D.G.D.A.L. rezolvarea acestei probleme. Rezoluția pasează rezolvarea problemei celui care, de fapt, o solicită: biblioteca e invitată să-și găsească spațiu și să evacueze depozitul sus-punat, în spiritul aceleiași derobări de orice răspundere, primăria sectorului

1 al Capitalei trimite bibliotecii adresa nr. 2566 din 25 februarie 1982: găsiți-vă un spațiu corespunzător. În sfârșit, la 17 martie a.c. sosește în Calea Victoriei nr. 125 și adresa conținând propunerea imobilului din str. Uranus nr. 79. Dar biblioteca Academiei, printr-o comisie formată ad-hoc, constată că imobilul propus e impropriu chiar în aceeași zi. Ieșind din dilemă, cum am văzut mai sus, pe cont propriu, prin înțelegerea dintre directorii dr. Gabriel Strempeț și Alexandru Cebuc. Și, desigur, corespondența foilețată de noi a fost mult mai vastă, noi mărginindu-ne să cităm numai piesele care închid în ele esența: pentru direcția de resort din primăria municipiului București, destinul depozitelor bibliotecii Academiei nu prea contează. Restul e tautologie.

Că lucrurile stau așa și nu altfel am aflat curind, cind am întreprins un raid meticolos prin totalitatea acestor depozite. Întii am descins în depozitul din str. Dristorului nr. 190, gestionat de Ștefan Hodoroaga. Și acest depozit, format din publicații, preluări și fonduri diverse, urmează a fi demolat în următoarele săptămâni. În schimbul lui, primăria a oferit bibliotecii fosta casă Dimitrie Bolintineanu din str. Neguștori. A oferit-o numai, dar nu și-a perfectat încă oferta legal, altfel zis, asupra ei biblioteca nu dispune încă de dreptul de folosință legală. Dincolo de asta, dincolo de faptul că spațiile din str. Neguștori nu vor rezolva problema, ci o vor complica și mai mult, fosta casă Dimitrie Bolintineanu necesită amenajări de durată. Unde vor sta pînă la sfîrșitul acestor amenajări cărțile din str. Dristorului nr. 190 nu se știe. Pînă una alta, Gheorghe Parusi, Argentinia Ciortan și alți lucrători ai bibliotecii impachetează cu grijă volumele, pregătindu-le pentru orice eventualitate. Cu acest prilej, aflăm că odiseca depozitului din str. Dristorului nr. 190 este ceva mai lungă. Întii și întii, cărțile lui au stat într-o casă din str. Izvor, demolată cu ocazia construirii metroului. Apoi au fost mutate în str. Odobescu, unde au stat de asemenea sub amenințarea tirnăcopolului. La urma urmelor, au ajuns

aici, unde, iată, tirnăcopolul deja demolează în jur. Și, probabil, se vor muta în str. Neguștori, unde, avîndu-se în vedere ritmurile alerte ale lucrărilor edilitare de pe Calea Moșilor, nu ar fi exclus deloc să ajungă iarăși sub tirnăcopol. Și ce a fost, de fapt, depozitul din str. Dristorului nr. 190? O băcănie igrasioasă.

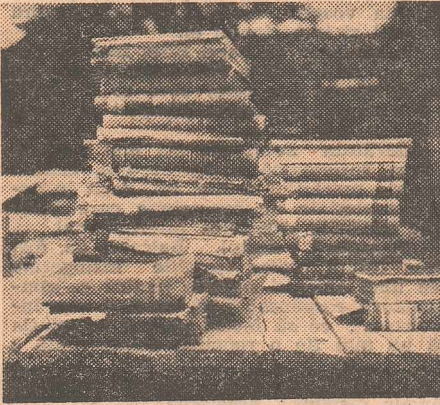
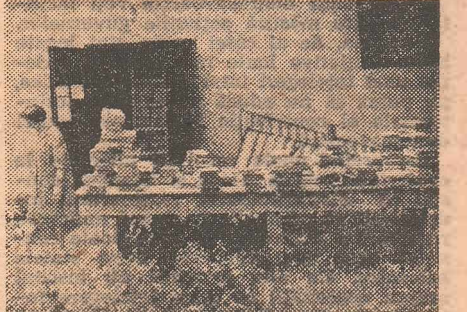
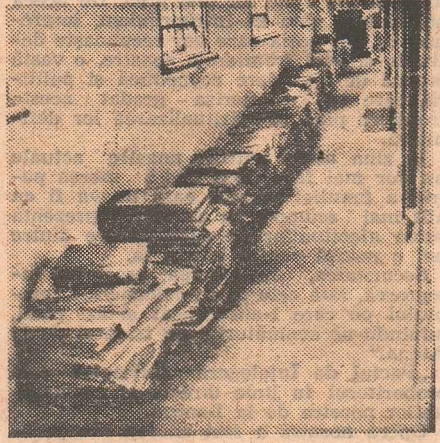
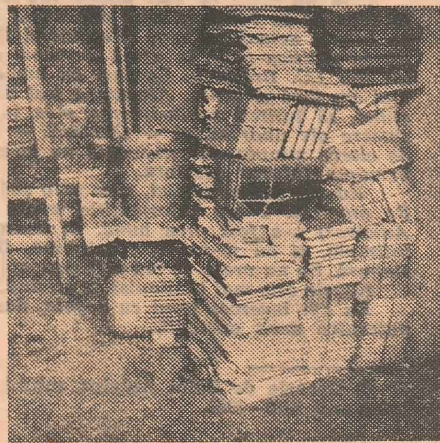
Ulterior, ne-am deplasat în Bucureștii Noi, în incinta depozitului din str. Măicânești nr. 20 A, gestionat de Nicolae Constantinescu. Imobilul a adăpostit cindva o fabricuță de vată, e igrasios și înghesuit și Nicolae Constantinescu ne arată exemplare din numeroase periodice străine pur și simplu macerate de umezeală. A cerut în repetate rînduri prelungirea burlanelor, pentru ca apele pluviale să nu curgă pe ziduri, sporindu-le paragina, însă fără succes. În imediata vecinătate, depozitul din str. Diaconul Coresi nr. 2, aflat în răspunderea lui Iosif Golban și adăpostind fondul național de carte, e instalat de asemenea într-o fostă fabricuță de sîrmă și lanțuri. Clădirea e improprie, neîncăpătoare, amenajată sumar și plouă în ea abundent. De acolo ne-am deplasat în depozitul din str. Avram Iancu nr. 32, în inima Capitalei, unde privești de-a dreptul nu se poate descrie. Cărțile de importanță națională sînt abandonate aici mizeriei și distrugerii sistematice. Alt depozit de cărți e adăpostit temporar în casele Belu, aflate de fapt chiar în curtea Academiei Române. Dar aprobarea pentru demolarrea acestor case e semnată demult și, curind, și acest depozit va ajunge înaintea scădenței impasului. Am încercat că pătrundem și în incinta complexului arhitectonic de la Văcărești, pentru a constata în ce condiții sînt depozitate cărțile salvate din str. Munții Măcinului nr. 5, dar a fost imposibil. Astăzi, la Văcărești se pătrunde mult mai greu decît în penitenciarul de altădată. Și am renunțat. Cu atît mai mult cu cit aspectul general al clădirilor anexe despre care a mai fost vorba ne-a descurajat radical. Soluția perfectată de dr. Gabriel Strempeț și Alexandru Cebuc, cu acordul Consiliului Culturii și Educației Socialiste, e departe de a fi o soluție adecvată. E doar un trist și searbăd compromis, un armistițiu într-o hărțuială continuă.

Și am revenit în Bucureștii Noi, la excepția despre care anunțam că ar fi în măsură să confirme o regulă, anume în depozitul din str. Plutașilor nr. 74, aflat

în grija unui om inimos și pasionat de profesie: Raoul Alexandrescu. Depozitul a fost construit în anul '60 și, pe 10 km de rafturi, adăpostește fondul național de rezervă al publicațiilor românești: circa 60 milioane unități. Dar cifra nu trebuie să ne sperie: în incinta depozitului domnește o ordine aproape desăvîrșită și Raoul Alexandrescu ne mărturisește că, în anii petrecuți aici, ar fi avansat mult mai mult în munca sa de fiecare zi dacă nu ar fi fost mereu solicitat de sediul central al bibliotecii, pentru activități care de cele mai multe ori se rezumă la salahorie. Și nu are nimănu de reproșat ceva, pentru că înțelege situația. Mereu, fie unul, fie altul din depozitele bibliotecii Academiei se mută și asta presupune o distrugere continuă de tipărituri. Iar depozitul din str. Plutașilor nr. 74, deși este nou, nu este deloc modern, în sensul adecvării condițiilor oferite la scopuri. În incinta lui, umiditatea nu poate fi controlată și, supuse influenței unor diferențe drastice de temperatură, publicațiile se distrug lent, ireversibil. Oricum, am întilnit sub acoperișul lui o grijă și o strădanie, o ordine aproape desăvîrșită. Ceea ce deja înseamnă ceva.

Și acum întrebăm: ce orbire anume determină factorii responsabili să impună depozitelor Bibliotecii Academiei Române această soartă îngrată? Dacă în timpul războiului, sub bombe, s-au găsit timp și brațe pentru evacuarea fondurilor de publicații și cărți spre locuri mai ocrotite de ravagiile ostilităților, de ce tocmai astăzi dezinteresul pentru ele ne apare deplin? Ce se întimplă de fapt în mințile celor care neîndoielnic vor răspunde cindva pentru nepăsarea lor de acum? Și adresăm aceste întrebări în primul rînd direcțiilor de resort din Consiliul Culturii și Educației Socialiste și primăria municipiului București. Considerînd că nu mai este cazul să perorăm inutil despre importanța pentru viitorime a fondului național de carte și publicații. Citeva fraze în plus nu vor vindeca de surzenie niște urechi bine vătuite. Pentru că acesta este adevărul și nu altul: prin dezinteresul lor cras, mină de la mină, cele două direcții numite mai sus au transformat o problemă de importanță și mîndrie națională într-o rusine națională.

MIHAI PELIN

Primăvara culturală bucureșteană

Peste 130 de manifestări și acțiuni din toate domeniile culturii și artei repartizate judicios pe parcursul unei săptămîni, mobilizînd personalități literare și științifice, edituri, formații artistice reprezentative, iată ce înseamnă, într-o expresie sintetică a VIII-a ediției a „Primăverii culturale bucureștene”.

Deschiderea amplei acțiuni a marcat-o simpozionul intitulat „Arta și cultura în slujba conștiinței socialiste a maselor” situat sub înalta egidă a gîndirii social-politice a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Sub bagheta lui Mircea Basarab, maestrul emerit al artei și avîndu-i soliști pe Valentin Gheorghiu și Liliana Ciulei, corul și orchestra filarmonicii „George Enescu” au susținut un concert simfonic extraordinar avînd în program lucrări de Enescu, Theodor Rogalski, Beethoven și

Mendelssohn-Bartholdy. Sesiuni științifice și simpozioane, spectacole muzicale, literar-coregrafice, cu participarea unor actori de frunte ai teatrelor bucureștene, concerte de muzică populară și ușoară avînd drept protagoniști ansamblurile „Rapsodia Română”, „Doina”, teatrul „Constantin Tănase”, orchestra de estradă a Radioteleviziunii, cele mai bune brigăzi artistice de amatori, deschiderea unei expoziții de arte plastice — toate acestea s-au concentrat pe parcursul unei singure zile a „Primăverii culturale bucureștene”, zi avînd drept emblemă „București, inimă țării”.

În ziua „Literaturii, științei și tehnicii” s-au întilnit cu cititorii scriitorii de frunte, iar în ziua teatrului au avut loc zece manifestări, reliefîndu-se cele intitulat „Caragiale — universal și poren”.

„Omul nou ogîndit în dramaturgia românească”, „Teatrul și copiii”. Ziua filmului a prilejuit, la rîndul său, consistente acțiuni precum: „București — cetate a filmului românesc”, „Gala tinerilor cineaști”, „Gala cinecluburilor bucureștene”, „Filmul, ogîndă a contemporaneității” etc. Filarmonica „George Enescu”, ansamblul Operei Române, tinerii laureați ai festivalurilor naționale și internaționale de muzică de la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, „I.A.T.C.”, Liceul de artă „George Enescu”, cunoscuți soliști, formații muzicale și coregrafice ca „Doina Bucureștilui”, „Hora Bucureștilui”, „Plaiul românesc”, „Ciuleandra” au purtat un „dialog la distanță” pe paisprezece scene diferite, cu prilejul „Zilei muzicii și dansului”.

Muzeele și sălile de expoziție au propus vizitatorilor, în „Ziua muzeelor și artelor plastice”, expoziția reprezentativă de la Sala „Dalles”, intitulată „Tărănimea în lupta revoluționară pentru pro-

gresul social și edificarea socialismului în România”, o expoziție de artă populară la Muzeul de istorie a Partidului Comunist și a mișcării revoluționare și democratice din România, expoziții personale ale unor pictori, expoziții de fotografii și ilustrate. În sfârșit la 23 mai s-a genericul „Mindru sint de tine, Porești”, au avut loc nouă manifestări, în care varietatea programelor a constituit cartea de vizită a imaginației organizatorilor. Se cuvîn reliefate, dintre acestea, spectacolul muzical-literar-coregrafic cu participarea unor formații profesionale și de amatori, laurate ale Festivalului național „Cîntarea României”, organizat la Arenele Romane, evocarea „Cîntarea omului” — Tudor Arghezi, de la Mărgheșor, cu participarea unor scriitori, serbările de la Pădurea Băneasa și Baza turistică Buftea, „Carnavalul de primăvară” de la Teatrul de vară Progresul.

H. LEREA

Insomnie lângă destinele țării

„Aici în Balcani se simte un curent innoitor, al cărui scop este de a înălța edificiul păcii”

Marele european care a fost Nicolae Titulescu a înțeles că destinul României nu se poate împlini făcând abstracție de determinările obiective ale situației țării noastre în spațiul balcanic.

Perspectiva sa în această direcție — dezvoltând și îmbogățind punctele de vedere ale înaintașilor — însuma — pentru a distila afinitățile și interesele permanente într-o opțiune solidă și coerentă fundamentată — un vast complex de factori, aparținând geografiei, istoriei, economiei, lingvisticii și etnografiei, care — toți la un loc — dau o identitate cu totul particulară popoarelor zonei balcanice, conturând, deopotrivă, premisele înțelegerii și conlucrării. Un lung șir de secole de istorie — marcate de lupta comună a popoarelor balcanice pentru libertate națională și dreptate socială — se constituie în mărturie semnificative ale unui asemenea trecut comun, în care marile valori au fost apărute și promovate solidar, în pofida intereselor înguste ale cercurilor diriguitorilor sau ale jocului de interese și intruziunilor marilor puteri.

Necesitatea consolidării climatului de înțelegere și conlucrare, a securității și păcii în Balcani — tot mai puternic amenințate la începutul deceniului al patrulea — l-a determinat pe Nicolae Titulescu să-și focalizeze preocupările și demersurile în direcția constituirii în această zonă a unui organism care să asigure țărilor membre prezervarea atributelor lor inalienabile de independență și suveranitate națională, de integritate teritorială, evoluția lor la adăpost de orice presiuni și ingerințe. La numai un an de la crearea Micii Înțelegeri, la 16 februarie 1933, se năște, la 9 februarie 1934, Înțelegerea Balcanică, organism regional defensiv de securitate, deschis tuturor țărilor balcanice, menit să apere statu-quo-ul teritorial consacrat prin tratatele de pace. Rolul pe care Nicolae Titulescu l-a avut ca inspirator și constructor al unui asemenea organism — conturând o opoziție clară și categorică față de politica statelor fasciste — a determinat din partea hitlerismului german și a fascismului musolinian o adevărată explozie de violență propagandistică, omul politic și diplomatul român fiind indicat de oficiile acestor regimuri drept un dușman ireductibil pentru a cărui înlăturare politică și fizică ele vor concentra mijloace fără precedent.

Opinia publică balcanică, cercurile politice și intelectuale progresiste și democratice au salutat însă opera politică a diplomatului român, dînd acestuia numeroase dovezi de profundă și aleasă stimă și considerație. Acesta este și sensul esențial al actului Universității din Atena care, la 21 octombrie 1933, îi acordă lui Nicolae Titulescu titlul de doctor honoris causa, omagîndu-l la piciorale Acropolei, acolo unde însuși Platon învăța că fericirea nu poate exista în lume fără înțelegere și fără pace.

GEORGE G. POTRA ■

„Scopul conferințelor dumneavoastră este într-adevăr acela de a lucra pentru apropierea între națiunile balcanice sau care au aceleași interese și de a găsi mijloacele pentru a pregăti în rîndurile opiniei publice terenul unei mai strînse cooperări între aceste națiuni.

Prin munca dumneavoastră veți facilita în mare măsură acțiunile guvernelor. România, de al cărei nume sint legate atîtea inițiative luate în trecut în vederea unei înțelegeri între statele balcanice, nu putea să nu aducă întreaga și dezințersată ei contribuție la făurirea operei dumneavoastră.

Parcînd unele rezoluții adoptate la conferințele de la Atena și Istanbul, constat că dumneavoastră v-ați crezut îndreptățiți să afirmați că numai aplicarea riguroasă a tratatelor de pace poate constitui baza unei cooperări între statele balcanice. Cu alte prilejuri ați insistat asupra necesității ca orice înțelegere între statele din Balcani să fie făcută în cadrul și în spiritul Societății Națiunilor. Călăuziți de astfel de principii, este neîndoios că, lucrînd pentru făurirea unor înțelegeri cu caracter regional, veți facilita opera de organizare a continentului european.

Munca dumneavoastră nu poate să nu dea roade. Într-adevăr, nimeni nu poate tăgădui că o solidaritate de interese există în momentul de față între toate națiunile reprezentate la conferința dumneavoastră.

Datorită situației lor geografice și mai ales evoluției lor istorice, toate aceste națiuni au dobîndit o seamă de elemente comune de civilizație.

Foarte adesea întîlnim aceleași concepții și același mod de viață. Arta lor populară, zîcătorile, poezia și muzica lor sint izbitor de asemănătoare.

Legate astăzi prin aceleași suferințe pricinuite de cîmpurile războale care au scîldat în sînge Balcanii, legate printr-un trecut care a contribuit atît de mult la înfrățirea lor, legate, în sfîrșit, prin nevoia actuală de a-și spori mijloacele de apărare a numeroaselor lor interese comune de ordin politic și economic, națiunile din această parte a Europei simt și ele efectele salutare ale solidarității internaționale.

Voi spune deci că, dacă în trecut Balcanii au fost considerați drept un focar de zănie internațională, grație strădăniilor dumneavoastră tocmai aici în Balcani se simte un curent innoitor, al cărui scop este de a înălța edificiul păcii pe singura bază solidă posibilă, deoarece este o bază morală: să ne ajutăm unii pe alții fără a dăuna nimănui.”

„Tratatul de la Atena este înaintea de toate un gest poruncit de instinctul de conservare. Tratatul de la Atena este o operă de realism politic, care servește pacea cu mult mai mult decît pactele în care limbajul de viață sau vag și generozitatea se amestecă între ele pînă într-atît, încît nu se știe totdeauna dacă dispozițiile lor iau sau dau ceva.

Tratatul de la Atena este, în sfîrșit, o operă de justiție, căci respectă scrupulos dreptul altora pînă într-atît, încît invită pe toți interesații să participe la regimul pe care și l-au creat semnatarii.

În adevăr, casa pe care am construit-o este largă și ospitalieră. Este loc în ea pentru toți acei care așteaptă inimile noastre. Dar casa noastră este și luminoasă. Lumina pătrunde în ea din toate părțile. Oricine trece pragul să părească-

că nădejdea că va putea gusta din voluptatea iluziei pe care o creează clarobscurul.

Dar dacă pentru semnatarii de la Atena frontierele teritoriale sint un lucru definitiv și indiscutabil, frontierele în ele însele sint și bariere care divid pe oameni și fac viața lor mai grea. De aceea noi sintem gata să întreprindem, împreună cu toți aceia care vor recunoaște definitiv și loial frontierele noastre, o vastă muncă de apropiere economică și politică, care va devaloriza gradat aceste frontiere pînă la spiritalizarea lor definitivă.

În ziua aceea patriile noastre actuale nu vor mai face decît una: marea patrie a familiei umane, care ne va fi cu atît mai scumpă, cu cît va reprezenta suma afecțiunilor pe care fiecare dintre noi o poartă pentru patria sa.

Securitatea, înțelegerea, asociația, integrarea, iată cele patru coloane ale templului pe care l-am ridicat astăzi păcii, punîndu-ne semnăturile pe tratatul de la Atena.”

„Pactul de Înțelegere Balcanică este scoborîtorul în linie directă al convențiilor noastre de la Londra.

Opera noastră a fost adesea rău judecată. Constituie pentru mine, iubitul meu coleg, o datorie să restabilesc, pentru domnia voastră, adevărul istoric asupra genezei și importanței ei.

Sintem avizi de pace. Știm însă că pacea nu este decît o vorbă cită vreme nu se ridică în fața celui care ar fi ispitit s-o violeze spectacolul complet al sancțiunilor ce-l așteaptă.

Adevărata securitate stă mai mult în starea sufletească a agresorului, ezitînd în fața urmărilor crimei lui, decît în actele materiale de represiune care însotesc violările dreptului internațional.

Am suferit destul, Balcanii au fost prea multă vreme cîmpurile însingurate ale unei omeniri nebune pentru ca conducătorii responsabili să nu-și fi pus în trebură: ce să facem pentru ca istoria să nu mai fie o repetiție neîntreruptă a unui trecut odios?

La această întrebare nu este decît un singur răspuns: asocierea.

Cel care vrea să recurgă la război să știe că se va izbi de rezistență unită a tuturor celorlalți.

Teama de urmări va fi începutul înțelepciunii. E tot ceea ce am vrut, este ultima limită a ambițiilor noastre de autor.

Semnînd Pactul Balcanic, ne-am consacrat deci unei opere închinată păcii și intereselor primordiale ale națiunilor noastre.

Ideea că am voit să ne ridicăm împotriva intereselor unei alte puteri, mică sau mare, este tot așa de eronată ca aceea că am fi voit să servim interesele altuia decît ale noastre. Vrem să fim prietenii tuturor națiunilor fără excepție, dar în treburile noastre nu primim că stăpînim decît pe noi înșine.

Pactul Balcanic, semnat în acest spirit pur, își va găsi aplicarea integrală. Toate clauzele lui vor fi executate cu loialitate de către toți semnatarii lui. Dispozițiile lui, care ne leagă deja în virtutea semnăturii noastre, își vor găsi în curînd ratificarea lor generală.

Faptul că dorința promotorilor Pactului de a întîlni o adeziune unanimă între statele balcanice nu și-a găsit împlinirea, n-a alerțat întru nimic dispozițiile de bună înțelegere cu toți vecinii noștri.”

In fața lumii...

La începutul anului 1919 Take Ionescu și-a văzut tipărită mult așteptata carte de amintiri politice.

Ediția franceză, intitulată *Souvenirs*, a apărut la Editura Payot din Paris, iar cea engleză — *Some Personal Impressions* — cu o prefață semnată de viconte Bryce, la Londra în Editura Nisbet.

Amintirile cuprind epoca anilor 1914—1918 și au fost consacrate, sub formă de portrete și discuții, principalilor exponenți politici europeni ai timpului, diplomați și oameni politici din ambele tabere angajate în marea conflagrație. În fruntea lor apărea președintele Republicii Franceze, Raymond Poincaré, pe care Take Ionescu îl cunoscuse încă din 1912, urmat de numeroși diplomați germani, austrieci și maghiari: prințul Lichnowski, ambasadorul Germaniei la Londra, contele Berchold, ministrul de externe al Austro-Ungariei, marchizul Pallavicini, contele Goluchowski, Kiderlen Wächter, fost ministru de externe al Germaniei. Alături de aceștia figurau prințul de Bülow, Sir Donald Mackenzie Wallace, contele Czernin, contele Tisza, Talaat Pașa, Venizelos ș. a.

Cele două versiuni erau identice, cu o singură excepție: în ediția franceză au fost reproduse și citeva fragmente din marea său discurs, *Politica instinctului național*, rostit în zilele de 15—16 decembrie 1915 în Camera deputaților din București, iar în ediția engleză s-a adăugat un portret al ultimului împărat german, kaiserul Wilhelm al II-lea, aflat atunci în exil la Doorn.

Memoriile lui Take Ionescu s-au bucurat de un imens succes de presă, ele fiind una din primele contribuții istorice la cunoașterea cauzelor primului război mondial.

În acest volum Take Ionescu și-a publicat și amintirile despre primul Consiliu de coroană de la Sinaia (3 august 1914), în care, după ce în ajun spusese regelui Carol I că războiul se va sfîrși cu o „cascadă a tronurilor”, a fost înfrîntă politica de alianță a regelui cu Germania și Austro-Ungaria, care funcționase de la 1883 încoace.

Primul exemplar din amintiri a fost oferit la 4 februarie 1919 soției sale. Lucrările conferinței de pace au fost mai dificile și au durat timp mai îndelungat decît se crezuse la începutul lor. Rivalitățile dintre Anglia și Franța, îndeosebi în domeniul colonial, de unde Germania fusese izgonită cu totul, se manifestau la tot pasul. Italiei i s-a acordat totodată prea puțin din ceea ce sperase. Hotărîrile nu se luau apoi în plen, ci mai întîi între cei cinci — Statele Unite, Anglia, Franța, Italia, Japonia (pentru problemele Extremului Orient) — apoi între cei patru (Italia retrăgîndu-se un timp de la masa conferinței) și apoi numai între cei trei (Wilson, Lloyd George, Clemenceau, „tigru”).

Take Ionescu se adresase regelui încă înainte de deschiderea conferinței, cerîndu-i să constituie un guvern format din toate partidele care au susținut războiul, precum și cu participarea reprezentanților provinciilor alipite, Transilvania, Banatul, Bucovina. Sugestia sa nu a fost ascultată, regele încredințînd puterea exclusiv lui Ion I. C. Brătianu și Partidului liberal.

Take Ionescu a fost silit să se resemneze. La 21 iunie 1919 Consiliul suprem al conferinței a dat decizia cu privire la frontiera Banatului, care, după opinia lui Take Ionescu, a fost și „nedreaptă și rea”.

După ce Brătianu a părăsit Parisul, la citeva zile s-a reintors la București și Take Ionescu, aderenții săi asigurîndu-l că regele este hotărît să constituie un nou guvern.

Înapoiat în Capitală, Take Ionescu s-a convins însă repede că nici de asta dată nu se va face apel la dînsul, regele fiind hotărît să guverneze și în continuare cu Ion I. C. Brătianu.

Starea sa de spirit cu privire la regele Ferdinand I e reflectată în mod concludent în scrisoarea adresată soției sale la 31 august 1919.

O reproducem și pe aceasta, — drept epilog — urmînd ca deocamdată să ne oprim aici, scrisorile următoare din anii 1920—1921 reprezentînd un nou ciclu al politicii românești în care Take Ionescu va juca, pentru un scurt timp, un strălucit rol politic.

București, duminică seara, 31 august, 1916.

„Să nu crezi că sint obosit sau descurajat. Pentru mine nu e nimic nou în ceea ce se întîmplă aici, dar ațîția oameni își făcuseră iluzii. De la urcarea pe tron a actualului rege (Ferdinand I), eu am știut că pentru mine nu mai e loc în politica țării, în afară de cazul că nu aș fi voit să mă fac subordonatul lui Ion I. C. Brătianu. La lași eu am avut toate dovezile despre aceasta și le mai am încă și acum. Aceasta a fost una din rațiunile care m-au făcut, din instinct, să întîrzii reînvoarea mea în țară. Cedînd presiunilor și stăruințelor sincere ale unor amici — sărmanii — cite odată mi-am făcut și eu iluzii timp de citeva minute, dar niciodată nu le-am păstrat timp de o oră. Acum am confirmarea tuturor acestora.

Eu am fost adus aici, cum tu o știi prea bine, pentru a asista la criză (criza de guvern). Toate informațiile avute erau rele. Nici conversația cu Saint Aulaire*) n-a fost prea bună. El deasemenea a avut teamă de cele ce se vor întîmpla, și eu m-am orientat bine. Dar păstrează aceasta numai pentru tine singură. Eu nu vreau să mă cert cu toată lumea...”

Regele este mai brătînist ca oricînd...”

Eu am încercat totul cu regele, dar nimic nu a reușit. Fatalitatea este mai puternică decît oamenii...”

*) Contele de Saint Aulaire, ministru plenipotențiar al Franței la București între anii 1916—1920.

VASILE NETEA ■

O nouă carte despre diplomația românească în slujba independenței

Continuîndu-și fecunda activitate științifică și literară, Editura „Junimea” de la Iași a tipărit recent volumul al doilea din lucrarea *Diplomația românească în slujba independenței*, semnată de Ion Bodunescu (232 p.).

Primul volum a apărut în 1978.

Lucrarea cuprinde, într-un stil atractiv și însoțită de o bogată bibliografie, o largă expunere asupra luptei diplomației române din secolul al XIX-lea și de la începutul secolului al XX-lea, pînă la Marea adunare națională de la Alba Iulia (1 decembrie 1918) care a proclamat unirea Transilvaniei cu România.

Lucrarea se deschide cu un amplu studiu asupra diplomației ca mijloc de realizare a politicii externe și de promovare a intereselor unui stat. Ea a făcut parte întotdeauna din arsenalul politic al poporului român, fiind practică în toate epocile cu o deosebită iscusință de către toți voievozii noștri, Basarab, învingătorul de la Posada, Ștefan cel Mare, Mircea cel Bătrîn, Neagoe Basarab, Petru Rareș, Mihai Viteazul, Matei Basarab și Vasile Lupu, Dimitrie Cantemir, Constantin Brâncoveanu, de către Tudor Vladimirescu și de toți urmașii lor. Solii domnilor români au bătut adeseori drumurile Veneției, ale Varșoviei, ale Vienei, ale Moscovei, ale Persiei, căutînd să închege alianțe pentru apărarea pămîntului lor și a sud-estului Europei.

Începînd de la 1848, activitatea diplomației românești a urmărit cu o energie din ce în ce mai intensă Unirea Principatelor Române, și apoi recunoașterea lor de către toate puterile europene.

După lupta pentru unire, a urmat apoi lupta pentru independență, ea triumfînd odată cu războiul din Balcani și cu congresul de pace de la Berlin (1878). Principalii exponenți diplomați ai acestei perioade au fost marii patrioți Costache

Negri, Vasile Alecsandri, Ion Ghica, Mihail Kogălniceanu. Prin misiunile lor la Constantinopol, Paris, Torino, Londra, Viena acești diplomați, cunoscuți totodată și ca excelenți scriitori sau istorici, au izbutit să determine, intervenînd pe lângă Napoleon al III-lea sau Camillo de Cavour, atît îndoita recunoaștere a lui Alexandru Ioan Cuza, și prin ea însăși România, cit și, mai tîrziu, completa independență a acesteia proclamată la 9 mai 1877.

Un important capitol al lucrării lui Ion Bodunescu, doctor în Dreptul internațional, îl constituie expunerea luptei diplomației române în timpul Războiului de independență — tratativele cu Rusia țaristă — și apoi, pentru acțiunile viitoare, importanța cuceririi independenței de la 1877 și ecurile ei internaționale. Autorul urmărește, totodată, utilizînd o largă informație, lupta diplomației române pentru apărarea și dezrobirea românilor din Transilvania. Un capitol dintre cele mai palpabile este cel al activității diplomației noastre în timpul primului război mondial, și apoi al ecurilor străine determinate de hotărîrile Adunării de la Alba Iulia. În seria diplomațiilor care s-au remarcat în luptele pentru independență și desăvîrșirea unității noastre naționale — munteni, moldoveni, ardeleni — Ion Bodunescu consacră pagini calde lui Ion C. Brătianu, D.A. Sturdza, Nicolae Filipescu, Take Ionescu, Titu Maiorescu, P. P. Carp, Trandafir și Al. Juvara, I. I. C. Brătianu, Vasile Lucaciu, C. Angelescu, Vasile Goldis.

Lucrarea lui Bodunescu nu e o lucrare de critică politică, ci de informație istorică necesară tineretului și maselor largi de cititori. O carte utilă, bine informată și sprijinită de o bogată bibliografie.

V.N. ■

Copilăria ca scop

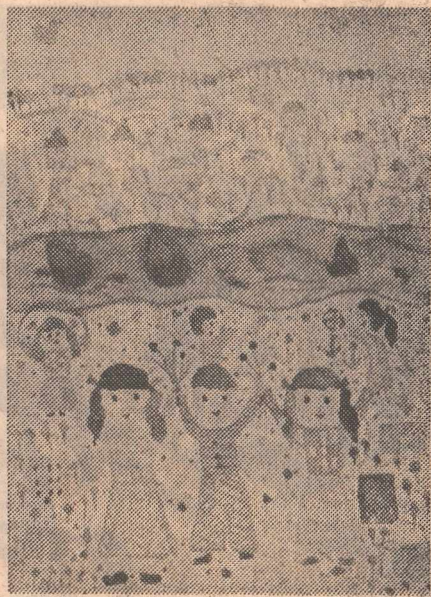
Ne-am dus cu inima îndoită. Niciodată. Niciodată nu ne-au atras grădinițele cu program prelungit, cu atât mai puțin cele săptămânale. Am crezut ferm, ca părinții de copii ce sintem la rindul nostru, că locul copiilor e lângă părinții lor pentru cît mai mult timp cu putință. Internatele, fie ele și săptămânale, aduc de multe ori în sufletul copiilor traume greu de îndreptat mai târziu, lipsa unei călduri pe care numai mama și tata o pot da. În cele din urmă am cedat, și nu ne-a părut rău! Astăzi sintem convinși că Grădinița Întreprinderii de sere-Arad este, probabil, cea mai frumoasă din țară. Aparatul colegului Sorin Postolache a înregistrat cîteva zeci de imagini, dar ele tot nu vor fi suficiente pentru a reflecta pe îndelete viața copiilor în acest uimitor așezămint al candorii. Copilăria nu-i un lucru care se vindecă, odată cu vîrsta — e mai curînd un tîm al întregii vieți, o bază de plecare care poate fi ori minunată, ori greșită.

Dar există, iată, și un alt fel de a gândi o grădiniță — ca pe o stare de spirit, nu ca o claustrare între pereții sau gardurile așezămîntului. Sală de povești, bazin de înot acoperit și bazin de înot în aer liber, terenuri de sport-în-joacă și jucării atît mai mari cît și mai mici, grădină de legume, crecătorie de pui, iepuri, apoi căprioare, arici, păsări mici. În fine „lectii” de tot felul, de la micii militeni la micile gospodine. Apoi masă bună, apoi somn în pătuț curat, apoi televizor cu Mihaela în prim-plan și așa mai departe, nici o clipă liberă, aproape ca un om mare, de îți vine să te plîngi de atîta „muncă”, și cu jucăriile, și cu apa din bazin, și cu filmele sau poveștile. Îi cheamă simplu. Nelu, Bogdănel, Sorina ori Marius-Gabriel, părinții lor sînt Stănescu, Zamfir, Covaci ori Truță, muncitori de obicei la întreprinderea milionară din marginea Aradului, a cărei faimă se află departe dincolo de hotarele țării. Le cheamă Florica Indreica, Albinca Rusu, Elvira Stinghe, ori Florica Truțan, sînt educatoare și „mame” la peste 150 de copii, iar pe ea, „mama” tuturor, o cheamă Lucia Sabău, e directoare și are nu mai puțin de 28 de ani vechime în ceea ce face. Sigur, întreprinderea a investit mult, circa două milioane a costat numai clădirea, minunată construcție, dar rentabilitatea ei e uriașă! Vă puteți da seama de asta numai privind-i pe copii cum minuiesc ei, cu minutele lor care se deprind cu munca, uneltele la rîndul lor minuscule, pentru plivitul buruienilor din grădina de legume, ce are peste 50 de ari. Tot în gospodăria-arexă se găsesc 300 de pomi fructiferi, 10 porci și o mie de pui de găină, iar din seră sosesc proaspete, la fiecare masă,

legume timpurii și alte asemenea bunătați, tocmai pentru ca acești copii să simtă că părinții lor se gîndesc la ei nu numai sîmbăta și duminica, atunci cînd îi iau acasă, ci pur și simplu permanent.

Starea de spirit de care vorbeam se cunoaște așadar la chiar prima vedere, se cunoaște din roșul care colorează obraji și zimbetele care luminează fețele copiilor, eventual din chiar mulțumirea directoarei Lucia Sabău, prin ale cărei miini au trecut atîtea și atîtea generații.

DUMITRU GRAUR ■

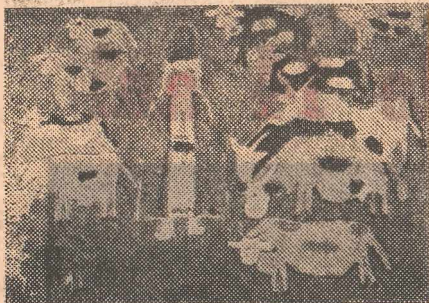

MIRELA GEORGESCU

Bucuriile timpului liber

Fotografii de SORIN POSTOLACHE ■

POMPILIU MOROȘAN Cîmban cu vaci

Avram Iancu

Umblă Iancu printre munți
rază strălucitoare și vestitoara.
Frații de singe
ii cheamă la el
în vatra răscoalii.
Urletele de foc
răsună prin văi.
Vocile oamenilor
se deslușese prin noapte.
Avram Iancu
ține lumina soarelui
în casele românilor
însețați de libertate.

Aiina BOGZA

Dacă aș fi...

Dacă ochii mei ar fi flori
aș lumina cu ei
apoi i-aș sădi
la o margine de apă
să rodească flori albastre

Dacă aș avea stele în păr
m-aș cătara în văzduh
și i le-aș dăruia cerului
să se împodobească cu ele la sărbători

Dacă aș avea chip de soare
aș ingenunchia la tîmplele cîmpiei
și aș cere un bulgăr de aur
și de copilărie
să-l frămînt între raze
și să-l arunc, apoi,
peste lume

Manuela Beatrice CIRLOANȚĂ

„Citație“ soarelui

Am auzit de răsăritul soarelui,
am auzit de apusul soarelui,
am auzit de candoarea soarelui,
aici în tabăra Năvodari.
Dar din toate n-a rămas decît... Năvodari.

Vîntule, du-i o citație lui, soarelui.
Noi îl dăm în judecată
și-i cerem azi răscolată !
La el ne-a chemat
și-apoi ne-a înșelat.

ELENA BULIGA Copiii, soarele și pacea

Visăm de săptămîni
copiii pe plajă alergînd
întîndu-ne de miini.
Dar el, soarele, ne-a înșelat,
căci acum stăm trîști
întîși în pat
și sperînd, sperînd, sperînd
neîncetat.

Vîntule, du-i o citație lui,
soarelui, să apară în împărăția sa,
căci noi, slujitorii cei mai supuși
ca niște cățeluși de pluș
il așteptăm, visăm, sperăm.

Gabriela Enuța CIOBANU

Cîntec de tabără

Din toate colțurile țării au venit
aici copiii ca o zi senină
români, maghiari, germani, cu toții
infrății
La focul pîreteniei în patria grădina.

Inimile noastre bat la fel
sub poalele Carpaților aprinse
Tabăra ne-a strîns în ea ca-ntr-un inel
cu cîntece-n văzduh prelinse.

Miroase aerul a cetină de brad
și țese din frunze dantele
mingiiate de păsări în seară
și-nverzite-n privirile mele.

Bucuria copilăriei e o oglindă lîună
unde valurile zvîcnesc în lumină
unde aripile pămîntului, subțiri,
seamănă prietenia-n amintiri.

Liliana-Ioana FICARD

LILIANA CIUHAN le românească

Nemurire

Din lutul pămîntului,
Din apa izvoarelor,
Din flori,
V-am dat viață,
V-am dat grai,
V-am dat minte
Si iubire,
V-am făcut fără de moarte,
Si v-am dat miinile mele
Să le prefăceți în aripi
Și să zburați, oameni !

Cristina CRETU

Puțină atenție, copii !

1. Desfaceți revista „Flacăra” în mijloc. Decupați 8 pagini și pliați-le astfel încît emblema suplimentului să fie în colțul din dreapta, jos.
2. Tăiați marginea paginilor urmînd lînia interruptă.
3. Împănăți apoi paginile după lînia continuă.
4. Dacă veți proceda conform desenului, veți avea 16 pagini în exclusivitate pentru voi. Succes !

Joc

Jucați-vă de-a zborul !
Puneți o frunză să zboare
peste păduri, peste izvoare
O să zboare cu anii
o să zboare cu vîntul
o să zboare cu inima mea
înveselind pămîntul.

Dar nu o să zboare
Ca o pasăre cu zborul umil
Ci o să zboare ca soarele
Într-un gînd de copil !

Daniela CRISTEA

Răsărit

Pe cîmp, peste colină, peste sat
azi, cineva a aruncat
un soare galben, bun și blind
să încălzească dulcele pămînt.

Brăduț-Cristian NEGREANU

Pentru pace

Adiînd un vînt cu totul fantastic
Mi-a venit un gînd cu semnul năprasnic.
Povestea unei stele ce viața și-o
scrutează
În străfundul inimii mele ea stă
și citează :

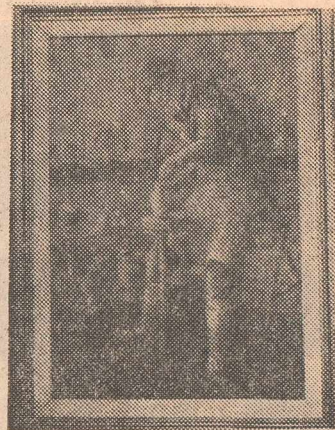
„E un gînd de stejar un gînd de mărgele,
E un gînd ce se-aude departe în stele,
E gîndul de pace pe care-l dorim,
Din ce în ce mai aleva să-l trăim.

E cîntul de pace, e cîntul de dor,
E cînt de copil, e cînt de tricolor,
E cîntul ce din pace lese nesfîrșit,
E cîntul de milenii, scris sub înfînit.”

Aceasta este pacea pe care o dorim,
Si toți copiii lumii o cîntăm,
Copiii stau cu pumnii strîși.
Sub capodopera luminii plîși.

Carmen HELVIG

Călin Moș, un pictor de 14 ani

Lucian Blaga

Avram Iancu

Bunica

Olarul

Horea

„DESPRE CĂLIN MOȘ S-A MAI SCRIS, DAR ȘI DESPRE MAMĂ AU MAI SCRIS POETII, IAR POETII CARE AU URMAT N-AU ÎNCETAT SĂ SCRIE DESPRE MAMĂ, ȘI DESPRE DRAGOSTE, ȘI DESPRE TOATE“.

Adrian Păunescu

Fotografii de SORIN POSTOLACHE

CELE MAI RENUMITE DE PE PĂMÎNT : OXFORD, SORBONA, YALE... IAR IN ACEASTĂ UNIVERSITATE VOR ÎNVĂȚA STUDENȚII DIN TOATE COLTURILE PĂMÎNTULUI. DAR, AM UITAT PROFESORII. ÎI VOM LUA ȘI PE EI. NU CRED CĂ NE VOM DESCURCA SINGURI !"

Matei Doina,
cls. a VIII-a E

"Dacă aş putea să-mi schimb domiciliul „pămîntean" cu unul pe Lună, aş lua cu mine toate florile pămîntului şi iarbă şi dor. Dar oare acestea ar fi de ajuns ? Nu aş fi singură, părăsită, nu m-ar răscoli tăcerea lunară ? Ba da, căci omul nu este făcut pentru singurătate. Ea îl macină, îi înăbuşă personalitatea, îi distruge viaţa. Iată pentru ce, în drumul meu în univers, aş vrea să iau, în primul rînd, familia, apoi pe prietena mea şi... şi, da, desigur, cîţiva profesori care-mi sînt dragi. Acum ştiu că împreună cu ei, ajutat de ei, voi putea construi o lume de basm, ştiu că, încurajată şi îndrăzită de ei, voi căpăta curaj şi nu îmi va fi frică de nimic, niciodată. Aşezarea noastră se va numi „Aşezarea unor pămînteni fericiţi" în amintirea bătrînei şi atât de dragi „Planete albastre" perfecţionată aşezare pe care un om din zilele noastre şi-ar putea o închipui... Iar tatăl meu, un îndrăgostit permanent de flori, ne va amenaja o grădină în care toate anotimpurile să desfete ochiul."

Voicu Ruxandra,
cls. a VIII-a E

"Expediţia a fost hotărîtă pentru ziua de 13 aprilie. În acea zi toţi colegii ne-am adunat în micul foisor pe care l-am amenajat în frumoasa şi minunată grădină a şcolii şi am început „să punem ţara la cale", sau bine zis să punem expediţia noastră pe Lună la cale... Dacă ar fi fost după fiecare, am fi luat toată populaţia cartierului, dar era imposibil. Aşa că, în cele din urmă, am hotărît să luăm cu noi pe cei mai buni prieteni, cei mai

glumeţi, cei mai pasionaţi şi fermecaţi de spaţiul cosmic, de muzică, de literatură. Însă cuprinşi de entuziasmul aventurii am uitat tocmai „baza" expediţiei : pe cei care aveau să realizeze planurile pentru arhitectura micului oraşel al copiilor pe care voiam să-l construim acolo, pe Lună, un oraşel cu case sferice, sprijinite pe piloni rezistenţi, în care să existe „casa muzicii", „casa lecturii"... Ce mai, atîtea voiam noi să facem că pînă la urmă ne-am încercat în atîtea idei şi am renunţat momentan la expediţie, cu atît mai mult cu cît părintii se apropiiau să ne spună că peste o săptămînă avem examenul de treabă şi nouă ne stă gîndul la „cuiburi de mierle".

Georgescu Adina-Mădălina,
cls. a VIII-a E

"Mi-aş lua colegii, pentru că sînt foarte veseli, uniţi, pentru că au idei îndrăzneţe, sînt spirituali, iubesc frumosul, iubesc natura.

Aş construi cîteva căsuţe în mijlocul naturii pe care aş duce-o de pe Pămînt. N-aş vrea ca Luna să devină un actual Pămînt înfésat de „zgîrie-nori", de arme, de fabrici şi uzine, de rachete, de autostrăzi, de blocuri înalte şi simetrice ca cele din cartierul meu, de oameni răi şi egoişti.

Dar aş dori să rămîn pe pămînt, aici, aşa cum trăiesc acum, în mijlocul acestei ţări atît de frumoase"

Măndilescu Mirela,
cls. a VIII-a E

Într-o seară după ce şi-a terminat lecţiile, Ionel s-a culcat. El a avut un vis foarte plăcut. Se visase pe Lună, pe planeta cea luminată de Soare. El, Ionel, voia să rămînă să locuiască acolo. Dar se gîndea ce să ia cu el ca să aibă cum să trăie. Îşi luă echipamentul de cosmonaut, cu tubul de oxigen în spate, îşi luă provizii de hrană şi o rachetă cu care să poată zbura. Acolo erau munţi, dealuri, dar nici urmă de viaţă. Erău în schimb roci tari care pe Pămînt erau de trebuinţă oamenilor

lor în construcţia diferitelor blocuri şi uzine. Ionel se gîndi că ar putea ridica cu ele orase, adică blocuri şi fabrici şi ar putea chema oamenii să locuiască acolo. Dar numai pe cei care ar depune legămînt că vor trăi în Pace. Se făcu însă dimineaţă şi Ionel se trezi. Nu a uitat acel vis niciodată în viaţa lui. Pînă la urmă a reuşit să meargă cu adevărat pe Lună, planeta cea mai rotundă."

Filip Georgiana-Mihaela, cl. a IV

"Dacă eu, Păcuraru Nicoleta, aş pleca să locuiesc pe Lună, aş lua cu mine de pe Pămînt în primul rînd „Liniştea", apoi pe copiii care îmi sînt dragi şi în special pe părintii mei, pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu, preşedintele ţării, şi pe tovarăşa Elena Ceauşescu care este pentru noi ca o mamă. Aş construi acolo casa în care să locuiesc, apoi multe blocuri în care toţi oamenii să aibă unde să locuiască, iar tot aşa s-ar umple tot spaţiul acela. N-aş uita fabricile şi şcolile, unde oamenii să se ducă să muncească şi să-şi câştige pîinea, şcolile le-aş face pentru ca elevii să înveţe lucruri pe care nu le ştiu încă.

Dar eu însă, mă simt mai în puterile mele pe Pămînt.

Păcuraru Nicoleta cl. a IV-a

"O rachetă strălucitoare în lumina astrului ceresc m-ar putea duce „să populez, să trăiesc, să cunosc de-aproape Luna". Ce ciudat ! Parcă citesc un roman de Jules Verne. Cred că, în primul rînd, aş lua un boţ de pămînt românesc. Aş mai lua... un trandafir roşu, roşu ca singele, unul galben şi unul alb să-i sădesc în boţul de pămînt viu parcă, sau învîiat de sutele şi miile de generaţii de plante şi vietuitoare care l-au fertilizat. Să crească cei trei trandafiri de-acasă ! Aş mai lua un ochian, simplu, obişnuit, cu care să privesc vara cerul şi, pe acest fundal, Pămîntul. I-aş lua pe părinţi cu mine, să le arăt : „Ulte, mamă, tată, eu stau pe „Zina Noptii !" Aş mai lua cu mine în suflet amintirea Pămîntului. Apoi m-aş apuca să creez „Lumea Nouă", spaţială. Şi poate că, cine ştie, voi ajunge în cadrul unor organizaţii cu cine ştie cîte iniţiale menite să înfrumuseze Luna cu construcţii generoase, gigantice, demne de cea mai fantastică dezvoltată dintre civilizaţii."

Drăgan Adrian, cl. a VII-a

"Aş dori din tot sufletul să creez pe Lună un al doilea Pămînt, o oază demnă de oameni, o victorie a ştiinţei şi progresului uman. Clădiri dimensionate pe verticală, virfuri de sulfi îndreptate să înfrunte timpul şi să stîdeze legile fizicii, grădini suspendate asemenea celor ale Semiramidei, amintind de fertilitatea Terrei, automobile spaţiale şi, mai presus de toate Viaţă, Lumină şi Pace. Visuri pe care nu le cred deloc realizabile, deşi le doresc celor care vor încerca un câld şi încurajator „Tot înainte !"

Stroescu Ovidiu, cl. a VIII-a E

Pagină realizată de CICI IORDACHE

SILVIA POPA

Copiii şi soarele

Pretext pentru incitarea imaginației. E-am propus la două clase de elevi — a IV-a A și a VIII-a E — de la Școala generală nr. 194 din Capitală.

Urmăriți-i, dragi cititori, pe cițiva dintre ei, ale căror compoziții ori fragmente din ele le reproducem în pagina de față:

„Cine nu dorește să meargă pe Lună? Sigur, toți copiii ar dori acest lucru. Dar în calea acestui vis, prima problemă este cu ce vom merge spre Lună? Dar totul se poate soluționa: ori mergem cu gândul, ori ne ascundem într-o rachetă și nimic nu ne mai poate împiedica. Eu zic să alegem a doua variantă, pentru că putem vedea și cum e într-o rachetă și nimeni nu ne poate tulbura.

În primul rînd, mi-aș lua citevă cărți pentru că dacă nu voi putea lua parte la programul navei, cel puțin să pot face ceva. Pe lingă cărți voi lua și o bucată de pămînt românesc pentru a nu-mi uita țara. Pe lingă acestea și un aparat de fotografiat, pentru a păstra amintiri.

Dar nu merită să plec singur. Trebuie să-mi iau și cițiva prieteni. Mi l-aș lua pe Gică. Sigur că va accepta. Îl voi lua și pe Cristi, doar nu vreți să mă plictisească! Dacă într-adevăr voi ajunge pe Lună am să caut un loc de unde se vede Pămîntul și acolo, i-aș ruga pe ceilalți să construim un oraș lunar. Fiecare ar avea casa lui, unde va putea face orice“.

Năstase Florin-Cătălin, cls. a IV-a

„Dacă aș pleca pe planeta care noaptea luminează Terra aș vrea să iau cu mine toți copiii lumii împreună cu lumina Soarelui ce a luminat atîtea veacuri și milenii planeta mult iubită unde viața a răzbit. Aș mai lua cu mine ce ne-ar putea bucura pe noi, copiii, „Pacea“ ce este simbolizată prin porumbelul cel alb ce suie în înaltul cerului. Copilăria copiilor o voi lua și negreșit prietenia. Această planetă ce luminează Pămîntul noaptea aș numi-o Planeta Copiilor“.

Năstase Ș. Codin Radu, cls. a IV-a

„Dacă aș locui pe Lună aș lua de pe Pămînt tot ce-mi este drag, adică țara. Pe Lună aș construi un palat foarte mare

FLORENTINA IACOB

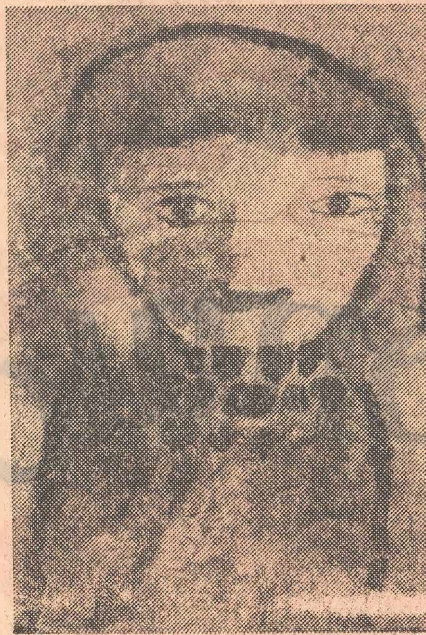
În livadă

și să locuiesc acolo cu întreaga țară în care m-am născut și am copilărit o parte din viață“.

Stemate Bianca, cls. a IV-a

„Dacă aș pleca să locuiesc pe Lună aș lua cu mine mai întîi familia. O umbrelă să nu mă plouă și o minge să mă joc. Aș construi o vilă mare. Aș mai lua și un telefon să vorbesc cu sateliții. I-aș spune lui tata să-mi facă o mașină să mă plimbe cu ea. Aș lua cu mine și bicicleta. Cu aceea mă plimb singură. Mi-aș lua și cărțile și caietele să mai desenez și să mai citesc. I-aș mai spune tatălui să-mi ia și un pian să cînt la el, ca să uimim stelele“.

Pirșoiu Ioana, cls. a IV-a

Nu aș lua cu mine nici un aparat, nici un produs al tehnicii sau științei pămîntenilor, căci acestea au îndreptat omenirea spre autodistrugere, spre un viitor dezastro. E adevărat că știința și tehnica avansată a zilelor noastre au deschis omenirii noi posibilități de a înțelege legile universului, dar mîntea omului a creat și bomba și avionul distrugător și acele aparate care ne vor distruge planeta. De aceea aș dori (dacă aș putea să plec pe Lună) să salvez ceea ce a mai rămas din fermecătoarea natură“.

Stancu Oana,
cls. a VIII-a E

„După ce aș construi o lume nouă, aș face un pod enorm, cu multe luminițe colorate, cu multă vegetație pe el care să lege Pămîntul de Lună, iar la sfîrșitul săptămîinii fiecare pămîntean să poată să meargă pe noua planetă care se va numi „Planeta verde“ pentru că acolo vor fi numai grădini și ciripit de păsărele. Și încă ceva, aș mai lua acolo pe planeta mea numai oameni veseli și buni, bineînțeles că profesorii și profesoarele pe care le-aș lua vor trebui să îndeplinească aceleași condiții — să fie buni și veseli. Planeta verde

Dacă ați pleca să locuiți pe lună, ce-ați lua cu voi de pe pămînt? Și pe cine? De ce? Ce-ați construi acolo?

„Eu aș lua pe mama, pe tata și pe frațele meu și o bucățică de pămînt ca să-mi aduc aminte de viața cea străbună. Și ca să-mi fiină de dor de țară. Și acolo aș construi o casă și multe lucruri care să-mi ajute. Aș mai construi și aparate sateliți ca să pot transmite cele văzute acolo“.

Pene Laurențiu, cls. a IV-a

„Aș lua cu mine mai întîi cele necesare vieții. Aș mai lua pe Lună un robot, deoarece nu vreau să mă simt singur și să nu-mi fie frică.

Pe Lună aș construi uzine, fabrici, școli, magazine etc. Acestea le-aș construi cu ajutorul robotului. Eu voi mai construi mașini care pot merge pe solul lunar. Roboți care să vorbească și să facă multe lucruri și cite și mai cite pot construi pe Lună“.

Mihai Geană, cls. a IV-a

„Eu dacă aș pleca pe Lună aș lua de pe Pămînt cele trebuitoare: unelte și pe părinții mei. Aș lua o maimuță ca să fac o experiență: dacă ar putea trăi sau nu. Ce păcat că nu este aer! Aș lua stupi întregi de albine, provizii, animale. Aș săpa și aș nivela tot pămîntul de acolo ca să dau roade bogate.

Dar ce păcat! Din cauza clorofilei care nu există, nu pot să fac nimic. Aș mai lua cu mine pe mulți copii ca să cunoască toată Luna. Aș mai lua cu mine butelii de aer ca să-mi întretină viața. Mi-aș construi o căsuță numai pentru mine. Și mai mi-aș face un grajd unde să îngrijesc eu singur caii mei. Mi-aș face și o grădină. Toate aceste lucruri le-aș face dacă s-ar putea!“

Suvei Cătălin, cl. a IV-a

„Am plămădi un al doilea Pămînt dar fără bombe și arme nucleare, fără războaie și conflicte, o planetă a frumuseții, a vieții, a gingășiei și purității.

MARIA TUNARU

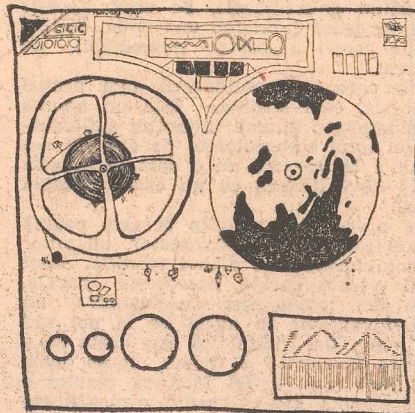
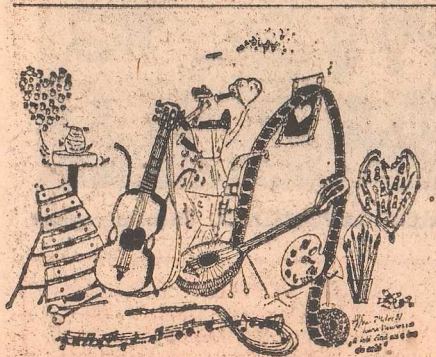
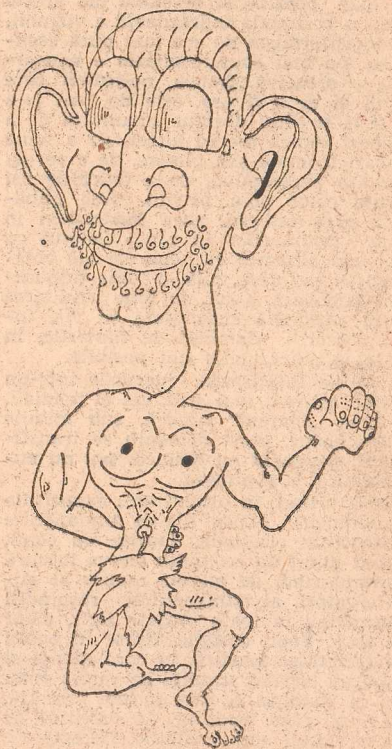
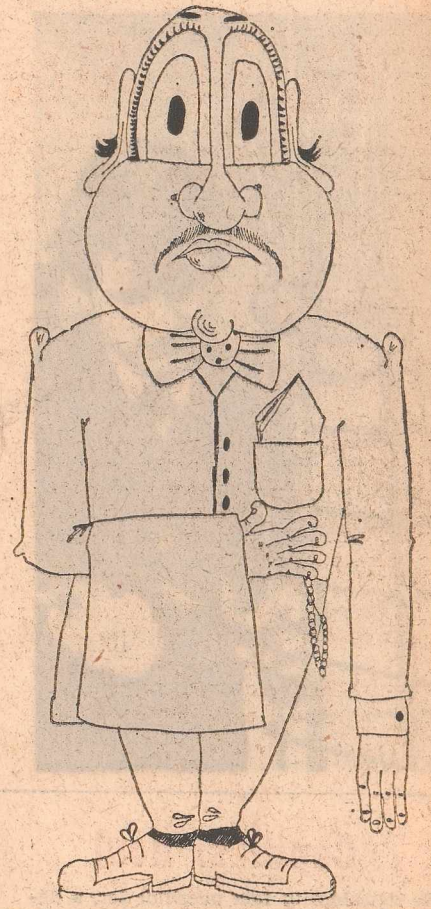
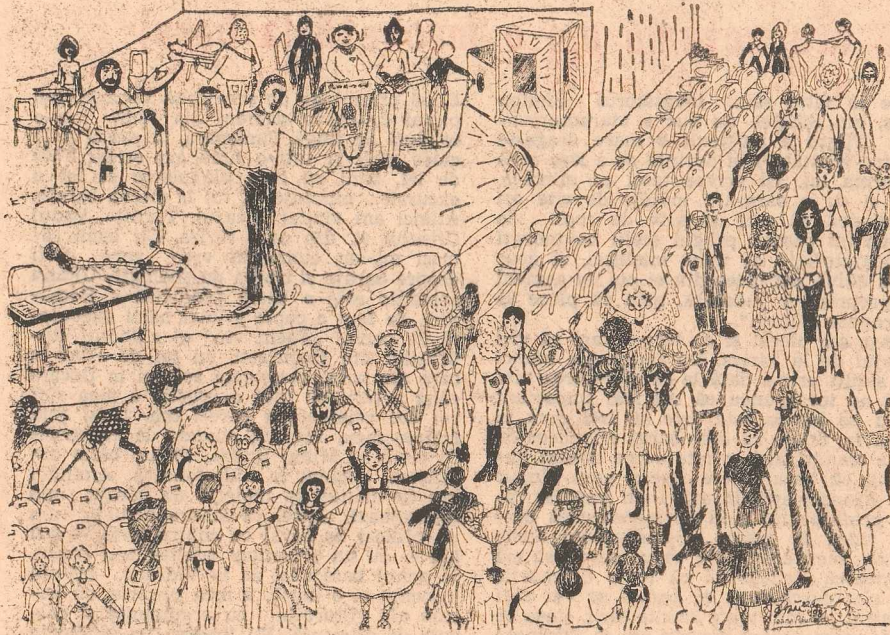
Gînd românesc

se va mai numi și Planeta veseliei. Aș dori mult să pot împlini acest vis“.

Stoian A.,
cls. a VIII-a E

„UN MĂR. ÎMI VA ADUCE AMINTE DE VREMURI DEMULT APUSE SI DE BELSUGUL DE PE PĂMÎNT. ÎNTOTDEANŪA CÎND ÎL VOI PRIVI, MĂ VOI GÎNDI LA LEGENDA LUI PARIS ȘI LA BĂTRÎNA NOĂSTRĂ PLANETĂ.

AȘ CONSTRUI O UNIVERSITATE. MI-AR PLĂCEA SĂ FIU PRIMA STUDENTĂ ÎNTR-O UNIVERSITATE LUNARĂ! BINEÎNȚELES, AȘ VREA SĂ FIE LA FEL DE RENUMITĂ CA

Desene de Ioana și Andrei PAUNESCU

Andrei Paunescu
26-aprilie-1982

La ora actuală am o machetă la baraj

De la tatăl său, învățătorul Simion Chiș, din Siliștea de Sus a Maramureșului, Timur a moștenit o mare dragoste pentru învățatură și dorința de a lăsa ceva în urma lui. Își privea tatăl cu mindrie, dar și cu o oarecare invidie de cite ori se gindea că sute și sute de copii de seama lui pășeau pragul școlii nevinovați și neajutorați ca niște mielușei, și doar după citeva ani făceau din ei pui de oameni cu propria lor judecată, gata să plece să descopere „lumea”.

„Așa am plecat și eu într-o vară să văd barajul de la Firiza. De fapt, abia atunci am simțit prima dată la ce se referea tata cind ne tot spunea că cel mai important lucru pe lumea asta este să lași ceva în urma ta. Știam că acel baraj era făcut de mina omului, și la virsta aceea aveam impresia că barajul era opera unui singur om. Ajuns înapoi în sat, i-am împuiat capul profesorului meu de matematică despre zidul de beton care zăgăzuia apele Firizei, incit acesta s-a văzut nevoit să mă liniștească zicindu-mi că toate drumurile îmi sint deschise și că baraje se vor mai construi pe mai toate rîurile țării. Ceea ce mi se cerea pentru început era să stăpinesc foarte bine fizica și matematica. Neapărat de nota zece! La 14 ani m-am înscris la Liceul industrial de construcții, arhitectură și sistematizare din București, cu gîndul numai la baraje, zicindu-mi ca odată pornit pe drumul acesta să nu mă mai abat.

După primul an de școală, în vacanță, am plecat cu citeva oameni din sat, într-o comună de lingă Timișoara, la prășit și la cules roșii și într-o lună am strins 2500 de lei, bani cu care plănusem să fac o excursie... bineînțeles, tot la citeva baraje. Atunci am vizitat Bicazul, Tarnița, Vadul Crișului și, din nou, Firiza. Cu banii rămași mi-am cumpărat vreo zece cărți despre baraje și citeva de geologie. Ultima achiziție este o hartă geologică a României, de fapt o copie a unei hărți executată de cercul „Focul viu” al clubului studenților din București, un fel de atlas în care am notat rezistența solului în fiecare zonă a țării. Și încă o reușită a mea sint cei doi prieteni pe care-i am. Unul este fratele meu, Marius, student la construcții civile și Mihai Bulica, tot un băiat din Siliștea, student la hidrotehnică. Amindoi vin cu noutăți în materie de baraje, mă încurajează, astfel că la ora actuală am un proiect de baraj cu contra forță — stil arc — cu un ornament arhitectural reușit, în genul barajului de la Vidraru. Mi-am întocmit și o hartă, a mea proprie, cu baraje ale viitorului, cu argumente și calcule de eficiență. Nu lipsesc din gîndurile mele nici centralele atomo-electrice și nici cele solare.”

Iată cea mai valoroasă parte din viața lui Timur Chiș. De fapt — timpul său liber!

ELENA GHERA

Copiii și noui

Ne extaziam în fața poeziilor lor, a desenelor lor în care, dincolo de suavitate și prospețime, descoperim ades (a se vedea chiar poeziile și desenele din aceste pagini) o veritabilă îndrăzneală a viziunii, un nonconformism de cea mai pură esență. Da, s-a mai spus, copilăria e nonconformistă, e ofensivă, francă, polemică. Este dreptul ei de a fi așa, este de fapt (s-a mai spus și asta) dreptul umanității de a descoperi lumea mereu altfel, de a pune întrebări frontale sau piezise, de a revela nebanuite perspective, de a deschide uși refuzate celor prea bătrîni, prea îmbătrîniți, prea osteniți, prea îndărătnici în inerția rămănerilor în prag. Caietul cu poezii sau albumul cu acuarele ale copiilor noștri ne oferă, iată, o lume tulburătoare, fabuloasă, nouă, de fapt realitatea noastră cotidiană strămutată în vis, într-un teritoriu dominat de fantastic, în care toate îndrăznelile sint posibile.

La fel se înfățișează lucrurile într-un domeniu aparent mai arid, cel al tehnicii. Am spus „aparent” fiindcă, sub miinile copiilor noștri, acest domeniu se transfigurează, devenind nu tehnică, sau nu numai tehnică, ci și altceva.

Cine a vizitat, în ultimii ani, expozițiile „Minitehnicus”, expozițiile de miniparate de concepție originală, făurite de copii, a rămas uimit de cei puțin citeva lucruri. În primul rind, de marelă număr al micilor creatori, al minigeniilor, răspîndiți pretutindeni, în toate orașele țării, chiar și în sate. Fapt, desigur, firesc în epoca și în societatea noastră, în care știința și tehnica au căpătat statutul pe care-l stim, firesc în condiția în care școala noastră, așezată pe baze moderne, se deschide cu toate ferestrele spre noutățile extreme ale veacului, răsădindu-le precoce gustul, astfel incit să rodească de timpuriu și robust. Uimitor, dar explicabil prin aceeași condiție, mai este și faptul că ei, acești copii, sint autori nu de minidici, ci de veritabile performanțe, anticipînd adesea tehnica viitorului. La astfel de expoziții nu vom vedea, de pildă, nici un tren, nici

o locomotivă, nici unul dintre obișnuitele vehicule pe roți. Dominante sint propulsia, turbina, elicea, perna de aer, cîmpul electromagnetic, descoperirea deschizătoare de drumuri noi. Dar și acest fapt, cum spunem, e firesc. Ar fi o naivitate să ne incipuiem că acești copii nu vor lepăda, fără regret, civilizația noastră, așa cum și noi, cîndva, am lepădat-o pe cea a părinților noștri. Ei, cei de azi, nu mai sint, s-ar zice, copiii noștri. Ei sint copiii veacului, aceiași aici ca și aiurea, ei sint cetățenii viitorului și, într-un fel, ne privesc de sus.

S-ar putea spune: ceea ce fac ei este totuși un joc. S-ar putea răspunde: e o realitate, copiii noștri au dus jocul pînă la capăt. S-ar mai putea spune: așa s-au petrecut lucrurile dinotdeauna. S-ar putea răspunde: așa ceva nu s-a petrecut niciodată. Noi, cei ai generațiilor precedente, ne-am jucat (ori nu ne-am jucat) recopiind o civilizație, pe cind acești copii se joacă fabricînd una nouă, o civilizație care-i iremediabil de prezent.

Dar ceea ce emoționează, mai presus de orice, este altceva. Este un anume gînd tainic, o anume investiție sufletească, cu totul tulburătoare, pe care ni s-a părut a le descifra nu o dată în această joacă de-a tehnica ce nu este o simplă joacă.

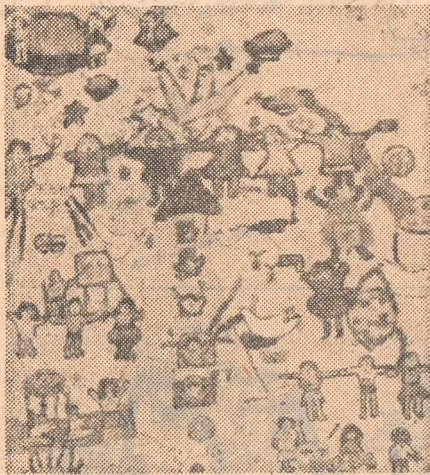
Vă prezentăm, iată, în această pagină de revistă, un copil-inventator, un autor de minimiracole în pianul tehnicii. Acest copil visează baraje, născocеște baraje. Pînă aici, totuși, nimic neobișnuit: un copil-inventator ca atîția de la noi sau din lume. Dar gîndul lui este acela de a încinge în stăvile de beton toate apele mapamondului, astfel incit să rezulte o noua planetă, sau cel, puțin, o modificare substanțială a geografiei acesteia, deci și a climatei, care s-ar îmbîlzi, s-ar îndulci, ar deveni mai umană. Umanizarea geografiei și deci a climatei, crede inventatorul nostru, intîlmindu-se în acest gînd cu bătrînul Taine, ar avea rodnice consecințe asupra omului, l-ar face mai bun, mai plin de vigoare, l-ar împiedica să îmbătrînească. Așadar lumea, în visul acestui copil, n-ar trebui să îmbătrînească, deve-

nind adultă, n-ar trebui să-și piardă copilăria, adică increderea, generozitatea, dragostea de viață, ci s-o considere ca punct de plecare în construirea unor raporturi mature, deci înțelepte, între om și natură, între om și om.

Cineva spunea: uneori îmi place să cred că am putea incerca să revoluționăm lumea pornind de la copii.

ILIE PURCARU

O parte din desenele și poeziile publicate în acest număr al revistei noastre ne-au fost puse la dispoziție de către directorii de resort ai revistelor Cutezători, Șoimii patriei, Luminații și Start spre viitor.

VALENTINA POSTELNICU Racheta copiilor

„FLACARA COPILOR” a fost machetată de elevele Daniela Vasui, Mariana Dumitru, Mirela Cristea și Ioana Păunescu de la Liceul de arta „N. Tonitza”

Sfiala cântecului copiilor

„Cînd nu mai sîntem copii,
sîntem deja morți“ (C. Brăncuși)

Copiii se uită în oamenii mari
Ca-ntr-o oglindă încețoșată (Dan Deșliu)

„Vestitorii“ se exprimă

Intimplător, sau poate dintr-o ascunsă nevoie de copilărie, deschid cartea „Copilăriei“, apărută de curind la editura „Litera“. Nu este cartea unui poet ci a unor copii-poeti. E cartea unui cenaclu condus dar și gîndit de Ion Zubașu, profesor de limbă română pentru care cuvîntul românesc e lacrimă de mamă și scîncet de copil, iar poezia, o rană prea adesea ferită de ochii curioșilor. „Vestitorii“ de la Casa Pionierilor și Soimilor Patriei din Borșa (Maramureș) împreună cu profesorul lor — el însuși poet al cărui suflet nu s-a oprit numai la ceea ce singur poartă spre noi au reușit să facă o școală unde învață să gîndească și să aibă „curajul de a exista în univers“. Sigur, nu toți cei care semnează poezie sau scurte povestiri în această carte vor deveni poeți, dar, este sigur că mîine, oricare dintre acești căutători de imagini va înțelege și va privi cu mai multă convingere actul creației artistice. Cartea lor e plină de imagini, de eroi, de stele, de soare, de cosmos, de liniște și neliniște, de pericole și adîncuri. Nimic nu pare necunoscut. Scriind despre strămoși („Traian joacă șah cu Alexandru Ioan Cuza / Filip al II-lea cîntă din chitara / lui Mircea Vintilă / Soția lui Burebista împletește ciorapi / pentru toți copiii / Anului 2000 / Mihai Viteazul citește din cartea / Secundelor / Iar oamenii antichității își fac arcuri / Din oasele orelor viitoare.“) Buzură Livia se alintă cu propria-i imaginație.

Citind cartea acestor „mici“ poeți ai senzația că nedreptățile lumii se prefac în alinare iar durerea în poezie. Lumina curată și fără lentile a ochilor transformă cuvintele în trăire încît poți da crezare afirmației că au pătruns cu imaginația atît de departe încît au văzut stele răsărînd în suflet.

Acești copii-poeti ce vin din Maramureșul cu porți brodate în lemn și cu ci-mițir vesel, în care arta înflorește și ră-

mîne, știu să strige prin hohot de cuvinte și ecoul să le fie univers, știu să învețe singurătatea gîndului și rătăcirea în „curcubul copilăriei“, știu să contemple lumea („cîntau și dansau de bucurie / și în mijlocul lor numai eu am rămas de piatră. O sîncă, pe calea ce vine dinspre imaginație“), privind-o de la înălțimea generozității și purității lor („își smulge inima din piept / și-o aruncă peste omenire / inima explodează / desfăcîndu-și lafz toate bratele / și cuprinde cu ele întreaga omenire“) pentru ca apoi să știe să se întoarcă în sufletul lor de copii.

Despre această carte nu cronici literare se vor scrie ci cronici de suflet, așa cum „micii printzi“, orbecîind prin zgomotul de lacrimă al metaforei încearcă să dezlege misterele cosmosului prin poezie.

Emoția și bucuria după o astfel de lectură îmi dă dreptul și puterea să-mi întorc gîndurile spre poetul Ion Zubașu, al cărui nume merită să fie rostit cu aceeași sfială cu care intri într-o sală de operații, pentru că mi se pare firesc să cred că, el operează direct pe sufletele fragililor copii. Învîngînd obtuzități și prejudecăți, Ion Zubașu, pe care nu publicarea cărții lui l-a interesat, ci acest ghemotoc de vise, a ajuns să vadă și să mîngîie ceea ce de mulți ani i se părea a fi o stutuetă fără contur.

Fie ca mereu minunații copii din Borșa, și nu numai ei, să poată spune „m-am urcat în vîrfurile poeziei și m-am asezat pe cel mai frumos vers al ei“, redescoperind cu fiecare vis un suflet de copil.

IOANA PROCA

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Liceul de artă „N. Tonitza”

Salon de primăvară '82

Petre Gheorghian

„Poezii”
de Lucian Blaga

Mariana Petcu

— Poezii —
Octavian Goga

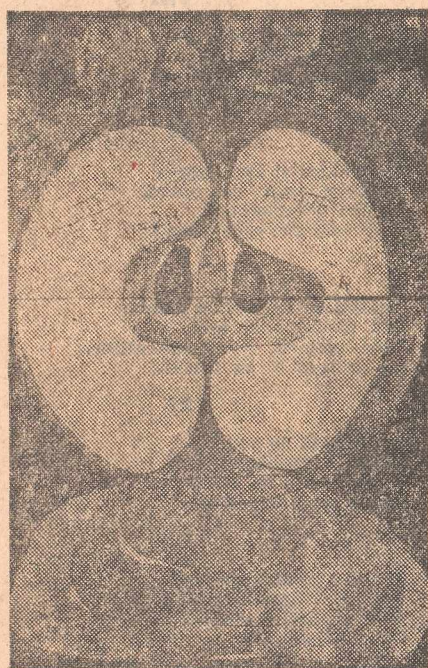

Mihaela Butnariu

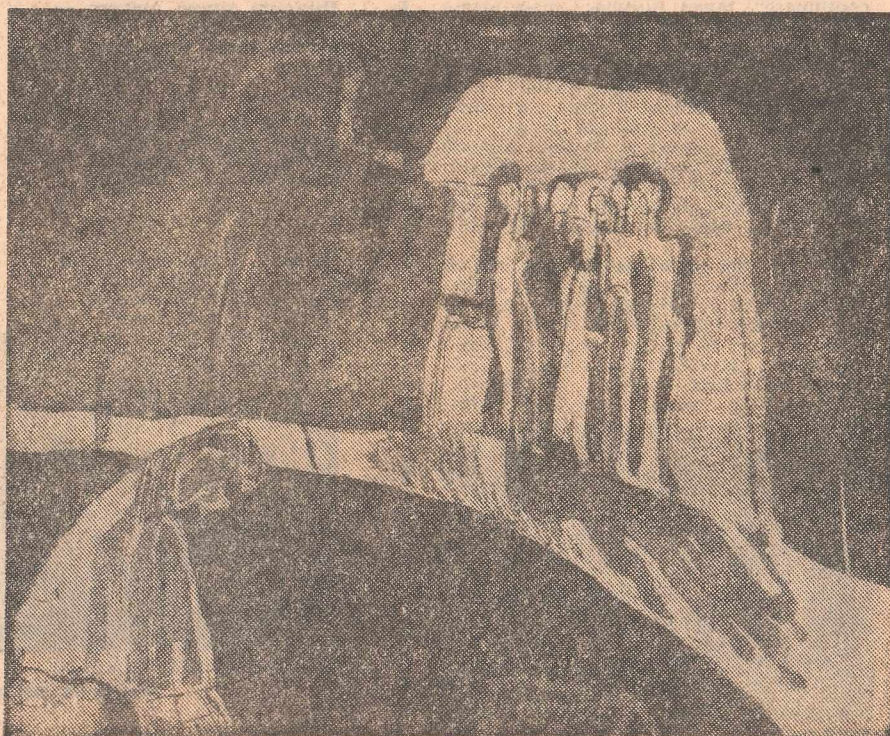
„Mirabilă sămință”
de Lucian Blaga

Daniela Vasiliu

„Meșterul Manole”
de Lucian Blaga

Calin Popovici

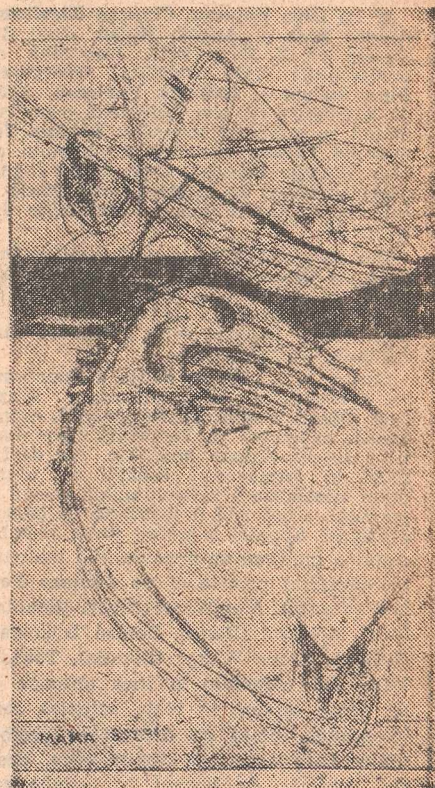
**Mirela
Cristea**

Ion Creangă
„Amintiri
din
copilărie“

**Mariana
Dumitru**

Ioan Slavici
„Moara
cu
noroc“

Catalin Mărdărescu

„Poezii“
de Nichita Stănescu

De la stînga la dreapta : prof. Dina Stancu, elevul Aladar Ratz, prof. Camelia Pavlenco, elevii Olga Bolocan și Angelo Răpan, prof. Cristina Georgescu, elevul Cristian Niculescu.

Patru copii români — personalități ale artei europene

■ Pe Olga Bolocan, Cristian Niculescu, Aladar Ratz și Angelo Răpan, elevi din clasele XI, X, IX și VIII, împreună cu profesoarele lor, Cristina Georgescu, Dina Stancu și Camelia Pavlenco, toate de la catedra de pian-principal, i-am cunoscut în cabinetul tovarășei Lavinia Tomulescu Coman, directoarea Liceului de artă „George Enescu”, acest imens și inimos laborator de șlefuire migăloasă a celor mai tinere talente muzicale din București.

Interlocutorii noștri sînt oameni de bun simț, așa spune chiar prea modest, față de laurii cucerii pe tărîmuri destul de depărtate, tocmai în Spania, aflați — în afara Olgăi Bolocan — la prima lor confruntare internațională.

Cea de a XXVIII-a ediție a Concursului Internațional de Interpretare Muzicală „Maria Canals de Barcelona”, manifestare integrată în Federația Concursurilor Internaționale Muzicale, s-a desfășurat în primăvara acestui an, avînd drept specializare instrumentală pianul și percuția. Aflat sub președenția de onoare a reginei Spaniei și avînd drept membri activi o mulțime de personalități marcante, amintind printre ei pe Jacques Pernod (Franța), Montserrat Albert (Spania), Luigi Mostacci (Italia), Denise Tolkowski (Belgia), Franz Walter (Elveția), Takashi Yamazaki (Japonia) și încă aproape 40 de nume celebre în viața artistică contemporană, dotat cu numeroase premii, dintre care cele mai rivnite erau, desigur, titlurile de laureat, se subînțelege că acest concurs nu a fost ținut în secret, ci a avut cele mai eficace mijloace de publicitate, pentru a cuprinde cît mai mulți tineri dornici de afirmare. Și, drept rezultat, el a grupat 104 concurenți din 21 de țări de pe toate meridianele. Să

înțelegem, de la început, orice asemenea concurs internațional este dificil, prin însăși denumirea sa ca și prin participarea de elită, iar un număr mare de înscrieri, presupune o prealabilă departajare a concurenților. De aceea, pentru cei mai tineri interpreți, în cadrul Concursului „Maria Canals” s-a înființat și o subsecție, denumită „Ars Nova”, împărțită în două categorii : A, pînă la 16 ani, și categoria B, 16—18 ani.

Angelo Răpan și Aladar Ratz, cei „mai puțin vîrstnici” dintre românii prezenți la Barcelona, după ce au debutat în etapa I, eliminatoire, cu lucrările impuse, în cea de-a doua etapă, finală, cîntînd partea I din sonata „Patetica” de Beethoven și Variațiunile în fa minor, de Haydn, pe de o parte, iar pe de alta, după interpretarea virtuoză a Sonatei în Do major de Beethoven și a Fanteziei Impromptu, de Chopin, au obținut premiile II și respectiv III. Astfel, elevii profesoarelor Cristina Georgescu și Camelia Pavlenco, obțineau distincții meritorii, făcînd ca după această primă manșă, locul României în acest concurs internațional să fie dintr-o dată foarte învidiat, procentul între înscriși și premianți fiind de 100%.

Manșa a doua ne-a adus tot atîtea satisfacții. Deși mai pretențioasă, trei etape la categoria B în loc de două la categoria A, ea s-a soldat cu victoria categorică a Olgăi Bolocan, în vîrstă de 17 ani, clasa prof. Dina Stancu, obținînd mult rivnitul premiu întîi. Parcurgînd primele două etape cu destulă ușurință, ea a făcut dovada calităților sale muzicale și tehnice, deosebit în cea de a treia etapă, finală, în care a interpretat Variațiunile ABEGG, de Schumann (plesă obligatorie în concurs) și Tocata de Prokofiev, pentru ca în concertul de gală, la care au luat parte doar cîștigătorii premiilor întîi și ai premiilor speciale, să uimească — pur și simplu — auditorii, prin înțelegerea cu care a abordat Mareș

Poloneză de Chopin. Deși aflat la prima sa confruntare internațională, Cristian Niculescu (clasa prof. Cristina Georgescu), s-a alăturat colegei sale printr-o meritorie Diplomă de Onoare, interpretînd în cele trei etape, printre altele, Sonata Ostinato, de Cornel Tăranu, lucrare bine primită de publicul spaniol, precum și cele 6 Dansuri pe ritmuri bulgărești, de Bela Bartok.

Victoria României în acest concurs era deplină : premiile I, II, III și Diploma de Onoare, deci toți concurenții laureați. Subsecția ARS NOVA, din cadrul marelui Concurs de Interpretare Muzicală „Maria Canals de Barcelona”, a fost dominată de arta românească. Tinerii noștri reprezentanți s-au mobilizat exemplar și au știut să dăruiască patriei încă patru mari distincții artistice internaționale. Cîste lor, respect pentru cele trei eminențe profesoare care le-au îndrumat talentul, ajutîndu-i să obțină tehnica și înțelegerea necesare marilor creații clasice, ca și a celor contemporane și prin aceasta atestarea, pentru a cita oară ? ! ! a valențelor artistice ale poporului român.

CLAUDIU NEGULESCU ■

P.S. În ultimul moment, aflăm cu bucurie alte trei succese românești, de prestigiu. La Concursul internațional de la Ustî Nad Orlici, din Cehoslovacia, violoncelistul Mihnea Croitoru (cl. a IX-a, 15 ani) a fost distins cu premiul al doilea, în timp ce violonista Georgiana Ciobanu (cl. a VI-a, 12 ani) a obținut premiul al treilea, la care s-a adăugat mențiunea obținută de violonista Doina Fodor (cl. a VI-a, 14 ani), toți trei elevi ai Liceului de Artă „George Enescu”. Precum se vede, permanentizarea activității artistice a elevilor, realizată în acest an școlar, prin stagiunea organizată la Muzeul C.C. Nottara, prin concertele săptămînale susținute la Ateneul Tineretului la Casa de cultură a Ministerului Afacerilor Interne, în cadrul Universității cultural-științifice, la Baza CIETA, la Uzinele Grivița, la Tricodava și în multe alte locuri, dă roadele sconiaste. Această stagiune permanentă a dus la reliefaarea celor mai talentați și sirguincioși elevi ai Liceului de artă din București, iar cei mai buni dintre aceștia, iată-i : au devenit cele mai tinere personalități românești ale artei europene !

MARIA CIOBAN

Mineri

de făcut agricultură, când e mai bine de semănat, de prăsit, de cules, ce semințe sînt mai bune și cum trebuie să creștem mai bine, științific, animalele, ca să dea carne, lapte, brinză mai bune. Sarcina mea în familie este de a învăța. Așa îmi ajută eu părinții mai bine la treburile gospodăriei“.

Și cum se vede lumea prin fereastra casei voastre, fereastra aceea deschisă întotdeauna spre lume, televizorul? Marin Niță: „am văzut oameni care se omoară între ei“. Traian Iulian Coman: „am văzut cum merge pretutindeni tovarășul Nicolae Ceaușescu cu solie de pace și de omenie“. Florica Marin: „mi-e frică de atâtea rachete și bombe nucleare“. Ion Bodea: „am văzut uragane care distrug casele și blocurile aflate în apropierea mării“. Nicolae Tica: „pe mine m-a impresionat mulțimea oamenilor care strigau pe străzi că vor pace“. Radu Florea: „tovarășul Nicolae Ceaușescu luptă pentru pace în continuare“. Iancu Aurelia: „mi-e teamă să nu vină războiul și la noi“. Florin Iancu: „eu am auzit că s-au făcut multe bombe dar doresc să păstrăm cit mai departe de război frumoasa jucărie care este pămîntul“. Rozina Iliescu: „în ultima vreme am auzit că sînt țări în care oamenii mor de foame și se duc războaie pentru pace și libertate“. Maria Marin: „cel mai mult și mai mult vrem să fie pace pe pămînt și oamenii să nu se mai amestece în treburile interne ale altor state“.

Ce vreți voi să vă faceți cînd veți fi mari? Stana Dorobanțu: „eu vreau să mă fac învățătoare“. Aristide Dorobanțu: „eu vreau să mă fac milițian“. Vasile Dorobanțu: „vreau să mă fac milițian“. Gheorghe Stoica: „șofer“. Mariana Stoica: „doctorită“. Georgeta Ioniță: „învățătoare“. Niculina Niță: „medic“. Alexandru Niță:

GABRIELA CIMPEANU

Jocă în pădure

„șofer“. Iulian Traian Coman: „eu vreau să mă fac om de treabă, nu om rău, vagabond care fură găini și bijuterii“. Marin Niță: „profesor de matematică“. Maria Marin: „soră de spital“. Florica Marin: „educatoare“. Maria Badea: „nu m-am gândit încă dar vreau să mă fac o femeie foarte bună“. Constanța Vasile: „eu mă fac croitoreasă“. Daniela Badea: „eu vreau să mă fac croitoreasă“. Cătălina Borangic: „doctor uman“. Georgeta Voicu: „educatoare“. Rozina Iliescu: „țesătoare la o întreprindere“. Florin Matei: „fotbalist“. Ion Victor Ioniță: „șofer“. Nicolae Tica: „muncitor“.

Toți copiii care au răspuns la acest test, la acest dialog, au împlinit sau împlinesc între 7 și 11 ani. Domiciliul lor: comuna Vinătorii Mici, satul Poiana lui Stingă, județul Giurgiu. Nici unul dintre ei, deși mărturisesc că își iubesc satul și

că iubesc oamenii din jurul lor, nu a optat, totuși, pentru o meserie apropiată de lucrul pămîntului. Oare ciți dintre ei vor rămîne pînă la urmă în vatra satului lor, în vatra strămoșilor lor?

ADRIAN DOHOTARU ■

P.S. Am mai pus, totuși, o întrebare: dacă știi de unde răsare și unde apune soarele în satul lor. Mulți au răspuns (evident) că răsare la răsărit și apune la apus, că răsare de peste Argeș și apune peste pădure, că răsare din cîmpul cu porumb și apune în cîmpul cu tutun și așa mai departe. Cert e că, după Vasile Dorobanțu, în acel moment al dialogului soarele se afla exact deasupra școlii elementare din Poiana lui Stingă și că o lumină lină, curată se revărsa asupra elevilor ei.

Douăsprezece secvențe dintr-un film necomandat

I

Cînd prin aerul planetei
Curg șuvoaie de școlari,
Pierd zgomotul ruletei
Din clepsidra cu dolari.

II

Pătrunzind în strada goală
De cu zori, ca din povești,
Poartă-n brațe, către școală,
Cărți și globuri pămîntești.

III

Cu speranțele-n privire,
Fără alte strimbe legi,
Spre fîntina de iubire
Trec școlarii lumii-ntregi.

IV

Constelație de glasuri
Dintr-un sincer univers —
Ne propun școlarii ceasuri
Pentru bunul vieții mers.

V

În armurile frumoase
Și-nțeleși pe limba lor
Ies școlarii de prin case
Într-un marș multicolor

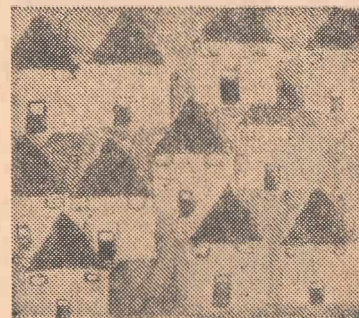
VI

De la est la vest de-o seamă
De cu ziuă, rînd pe rînd,
Trec școlarii fără teamă,
Cu lumina lămpii-ntînd.

ALEXANDRU IORDACHESCU

Animalele pădurii

MARIANA STAN Case la Hirșova

VII

Se mai joacă de-a șotronul
După fiecare act,
Obsedați de neutronul
Dintr-un calcul prea abstract.

VIII

Și-ntr-o două Conferințe
Despre cite arme sînt,
Mai străbat circumferințe
Pe concretul lor Pămînt.

IX

Peste mări și țări curate
Dintr-un mare joc uman,
Cu idei necenzurate
Trec școlarii spre lîman.

X

Agățați de-un colț de pine
Sub naivul zilei scut
Trec școlarii, trec spre mîine,
Cu prezent și cu trecut.

XI

Cu nolanul de povețe
Din ghiozdanele cumiții
Trec școlarii să ne-nvețe
Lecția de-a fi părinți.

XII

Si-ntr-o ultimă secvență
Dintr-un film necomandat
Trec școlarii-n necadență
Cu supremul lor mandat.

GEORGE ȚARNEA ■

Părăsită

Sint singură.
Mă caut cu indirjire
Prin toate colțurile încăperii.
Nu mă găsește.
Mă incurc în plasa unui păianjen,
Ce mă va devora curind.

Adriana LEFTER

MARIA COMAN

Jesătoare

Cinstire eroilor

Cu brațele încărcate de flori și de lumină
Venim la voi, iubii eroi,
Omagiu și cinstire v-aducem noi, copiii,
Cu primăvara-n suflet și zimbetul
de flori.

Căci voi în grele lupte, cu sete ați secerat
Păgini ce cu ură pământul ni l-au călcat
Și pe cimpul de luptă mulți din voi
au căzut
Stringind la piept pământul unde ei
s-au născut.

Irina PRICOP

Într-un singur sens

Întii și-ntii cu toții știm că ești
Ocotitor al copilăriei noastre
Sub brațele tale cit Dunărea, cit Oltul,
Noi creștem mari și liberi, destoinici
ziditori.
Ți-i gândul o arcadă deschisă peste țară,
Peste poporul ce-a strins mileniiile-n
tricolor

Coloana vertebrală nu ți-o pleci
În fața durerilor și a greului victii
Ca un Atlas sustii pe umeri cerul patriei
Vii de departe, din anii aprinși ai istoriei
Și treci prin istorie făuritor de istorie,
Drumul tău este o înaltă strălucire
Cu un capăt înfiot în nămintul străbun
Cu celălalt urecînd, urecînd spre comunism.
Ce temerari sinfem avîndu-te în frunte,
Conducătorul cel mai drept, cel mai
viteaz

Corabia visului nostru înaintează
într-un singur sens :
Tot înainte !

Violeta MOCANU

Minunile anului 2000

De vei veni la Borca tu acum
vei vedea brazii legănîndu-și podoaba
verde
vei vedea munții ca niște zmei tăcuți
care apără apa Bistriței
dar mai ales vei vedea oamenii harnici
care-și iubesc munca și copiii,
copiii frumoși cu păr de aur
și glas de priveghetoare.
De cej ceni la Borca-n 2000
vei vedea soarele oglîndindu-și
razele într-un lac
și vei vedea un oraș,
un oraș ca atîtea altele,
dar pentru mine un oraș deosebit
pe care-l voi ține minte în inimă
pentru că e orașul meu natal.

Gheorghita MAXIM

Pace

Marea a îngropat în văzduh de valuri
soarele
Pe plajă scotile zac în tăcere
O fată apare din apa albastră
Poartă pe umeri patru porumbei albi.
E veselă și ride crălasa
Urmele pașilor săi seamănă cu hărți,
zeci de țări... pași...
La un semn, porumbeii pornesc
în direcțiile vinturilor
Din rochia de azur a crăiesei
se deslîpesc steaguri de mătase
Și flutură-n larg spre marea eternă
Iar ea se risipește ca o umbră alungată
de vînt
Și se-ngroapă în larguri de curcubeu.

Gabrielea ORMAN

Întrebare vîntului

Vintule, în drumul tău
Vezi ce-i bun și ce e rău.
Spune, vintule, de ce
Nortii-alungă soarele ?

De ce noaptea-i o grădină
Plină de flori de lumină ?
Și cînd suflî-n jurul tău
De ce ești atît de rău ?

Deși nu sînt prea mică
Vîntul nu mi le explică.
Sînt copil, dar vreau să știu
De ce-n loc să îmi explice
Șu, șu, șu ! Atîta zice.

Anea GONCIAR

ALEXANDRU IORDĂCHESCU Pe șantier

Baladă pentru caii-cai

Mă uit în jurul meu și, vai,
văd rar de tot un cal, doi cal
cum cei din pozele frumoase,
făcuți din carne și din oase.

Unde sînt caii albi și suri ?
(strig prin cimpii și prin păduri)
și-aud răspunsul noii ere :
— I-or fi mincat caii-putere...

Să am, aș da și eu regat
pentru un cal ne-nșeuat —
dar n-am, și-atunci vă rog pe toți
ca, lingă caii din roboți,

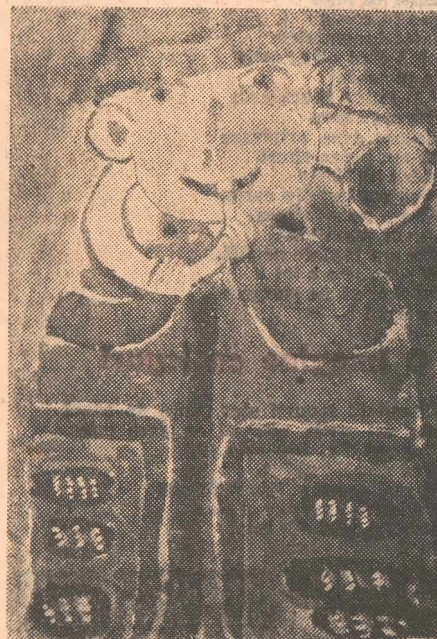
Să înmulțiți și caii-cai
acolo,-n, locul lor, pe plai...

Oana ȘTEFĂNESCU

Mamei

Cînd mă uit la mama
văd zorii liniștiți.
Cînd mă uit la mama
văd apa cristalină,
puritatea cristalului.
Ochii ei sînt marea
Cînd e liniștită.
O, mama mea !
Nu-i nimeni ca ea !

Roxana VLEJU

CIPRIAN SCRUBE Un om cu o trompetă

Florile

Bat la poartă zorile
Se deșteaptă florile,

Cară lăcrămioarele
Apă cu ulcioarele,

Se gătesc brîndușele
Chiar ca și păpușile,

Uite, romanițele
Și-au schimbat rochițele,

Ochii busuiocului
Rid de mama focului,

Soapele zefirilor
Cîntă trandafirilor,

Și ca-n fiecare vară
Stau mereu afară.

Cristina DASCĂLU

Elevi de nota zece sau oameni de nota zece?

Deși se cheamă 149, școala generală cu acest număr n-are nici o legătură cu școlile 148 și 150. Putea să se cheme oricum, chiar și Livada cu nuci, intrucit s-a construit în vecinătatea unei livezi cu nuci bătrâni, măturie a ce a fost, până nu demult, cartierul Balta Albă: cimp, grădină, pământ de margine. În general vorbind, un nume de cărturar și de savant la intrarea unei școli e o idee mai bună decît un număr. De ce oare ne sîm să omenim cum se cuvine lăcașurile noastre de cultură? Iată, de la întemeiere, de cînd i s-a zis, cam funcționărește, 149, au trecut mai bine de unsprezece ani. Or, cu deceniile, cu secolii și cu milenii se scrie chiar istoria noastră. La 1 septembrie 1971, școala era nou-nouță și n-avea decît un scaun, la secretariat, și acela împrumutat. Totuși, pe 15 septembrie 1971, copiii au început lecțiile în condiții onorabile. Copiii de ieri revin uneori în grădina școlii, așa, din cea mai pură tandrețe pentru un loc. Oamenii în vîrstă s-au tot mutat, pînă a se stabili pe-aci, dar copiii sînt ai cartierului; toate amintirile copilăriei lor merg spre Livada cu nuci, spre școala din marginea Livezii, spre niste lucruri și locuri cărora cei mari abia de le aîlă un sentiment.

Cezariana Miron învață în clasa a II-a A.

Cezariana Miron nu se deosebește prin nimic de colegii ei, atîta doar că, lucrînd părinții în schimburi, fetița s-a trezit, aproape de cînd se știe ea mai bine, cu mult înaintea altor copii și, de cînd a început școala, a petrecut în plus și fără să se întrebe ce-i binele și ce-i răul, aproape două ceasuri zilnic prin școală, în așteptarea lecțiilor. Din cei 1700 de elevi, cîți învață în Școala generală nr. 149, aproape 200, fie iarnă, fie vară, se trezesc din noapte, mult prea devreme pentru un copil, și vin la școală, în grija profesorilor de serviciu. Dacă socotim ce înseamnă 200 față cu 1700, s-ar putea să gîndim că procentul pare acceptabil. Ar fi un calcul cu totul impropriu, deoarece un om este un om iar povestea celor 1700 de elevi înseamnă povestea, în parte, a fiecărui copil școlar.

Cezarina Miron e o fetiță vioaie și deșteaptă, care ia totul cu mult, mult firesc. Părinții ei sînt muncitori la Uzinele „23 August”. Viorel fratele Cezarinei, are 13 ani. O întreb pe Cezarina Miron ce sînt părinții ei și îmi răspunde că mama, Maria, e primitiv distribuitor la magazia de școli, iar tatăl, Gheorghe, e ascuțitor de piese. Fetița a intrat în uzină, ca și fratele ei, dealtfel, în mai multe rânduri. A adu-s-o mama, ca să-i arate unde lucrează.

— Ce lucrează mămica ta acolo?

— Scrie bonuri de uzură.

— Ce sînt bonurile de uzură?

— Mama scrie ce fel de școli cere un muncitor și cît sînt de uzate, de stricate adică. Mama a mai fost sudorită și țesătoare, dar după ce s-a operat a venit la școală. Cînd era sudorită, lucra în două schimburi, dar acum lucrează în trei schimburi.

— Și tătucul?

— Am fost și la el în atelier. Am fost și mai înainte cu Viorel. Nu mai tîm mînte de cite ori.

— De ce te-ai dus la fabrică.

— Să văd cum lucrează mama și tata. Ei m-au întreat dacă vreau să vin și mie mi-a plăcut.

— Cînd te întorci acasă de la școală, ce faci?

— Alerg să-l prind pe Viorel, care încălzește mîncarea și pleacă și el la școală.

— Cine te ajută să-ți faci lecțiile?

— Mi le fac singură. Mai spăl și vasele. Spăl și farfuria lui Viorel, că el uită. Cînd Viorel uită să-mi încălzească mîncarea, o pun eu pe foc. Mama mi-a spus că trebuie să fiu atentă.

Cezarina Miron e comandanta detașamentului de pionieri și un copil foarte bun la învățătură. De acasă pînă la școală drumul e destul de lung, dar ea vine, aproape din primele zile ale clasei I singură. Tatăl se abate adesea pe la un cunnat, unde crește un porc, astfel că acasă ajunge pe inserate. Părinții Cezarinei sînt oameni cu mult bun-simț, muncitori mindri de munca lor și oameni cu principii de viață limpezi și cinșite. Cezarina nu prea are vreme de joacă, totuși nu face din asta o problemă. Găsește că e de datoria ei să steargă praful, să pună ordine în casă și să se descurce într-o mulțime de situații. Grija fratelui mai mare, tot ea o poartă. Apoi, are și grija copiilor din detașament, care „nu sînt toți cumișii”. O întreb dacă nu se simte obosită și îmi răspunde că „e normal să obosesci dacă muncesti”.

Tovarășă Virginia Mirza e învățătoare de 27 de ani și e „tovarășă” cum spun copiii, de la clasa a II-a A. Pe vremea cînd era la începutul carierei didactice, la Brașov, copiii veneau la școală cu două felii de piine unse cu magiun, pentru gustarea de la ora zece. Mai apoi, pachetele a crescut, iar astăzi cei mai mulți elevi parcă s-ar pregăti să meargă la coasă, atîta mîncare aduc. Dacă te uiți găsești acolo bucați de piine, bucați de la terminarea orelor, în coșul de gunoi, pui prăjit, fructe. Un copil aduce struguri — „i-a procurat tata” zice el fudul — și, în loc să-i împartă cu colegii îi aruncă la cos. Dacă îl întreb de ce o face, spune Virginia Mirza, răspunde că nu i-au plăcut.

Învățătoarea Virginia Mirza a ținut să notez dialogul cu Cezarina Miron pentru că fiecare cuvînt roștit de copil are un înțeles adînc. Iată comentariile învățătoarei:

— La școala 149 învață copiii muncitorilor de pe platforma industrială Dudești precum și ai muncitorilor de la „Republca”, „23 August” și „Masini - unelte”. În marea majoritate, fii de muncitori. Sînt și mulți copii de intelectuali. Părinții au, îndeobște, credința că educația e toată de datoria școlii. Sîntem obosiți, ocupați, nu ne pricepem — spun ei. Problemele cele mai mari nu le avem, cum s-ar cred, cu copiii, ci cu părinții. Fenomenul cel mai îngrijorător este că părinții au ajuns să măsoare totul cu banul. De ce plătim? întrebă. Ca să aveți grijă de copii. Noi avem serviciu, nu avem timp. Oricare învățătoare are să confirme ce spun eu. Îndrăznesc să rostesc unele adevăruri foarte grave, deoarece adevărul e singura cale a educației. Cu cît părinții cîștigă mai mult, cu atît cresc și pretențiile lor față de școală, nu față de copiii proprii. Familiile cu mulți copii și unde părinții muncesc în schimburi au dat școlii și cei mai muncitori și mai echilibrați elevi. Se petrece faptul ciudat că mai toată lumea cu liceul la bază — și știm doar cîți abolenți de liceu avem: o mulțime — se consideră lume intelectuală. Chiar dacă, în fond, meseria unora e de rînd, ei le spun — de ce oare? — copiilor lor că sînt șefi. E de speriat cîți șefi poți să numeri în masa părinților. Ce-i tătucul tău? întreb. Iar tătucul, în loc să-i spună prîncului — așa cum Gheorghe Miron i-a spus Cezarinei ce-i el și chiar i-a arătat cum e munca lui — se laudă: sînt șef de birou! Ca

și cum șefia unui birou e o meserie! Pentru că există tendința de a măsura totul cu banul, există și tendința de a pretinde școlii note maxime. Într-o clasă invată, de regulă, 40 de elevi. Tot de regulă, aproape jumătate din părinții acestora vin la școală nu să se intereseze de slăbiciunile fiului sau fiicei, ci de cauzele pentru care copilul n-au luat nota zece. Dialogul se poartă în chip ciudat: părinții nu întrebă ce n-au știut copiii, ci „cite puncte se scad pentru cutare lucru”. E un calcul pe dos. E un fel de a pune căruța înaintea oiștii. Oameni buni, îmi vine să le spun, fiiți mai modesti. Învățați-i pe copii să fie modesti. Nu le umpleți geanta cu mandarine, cînd știți că nu toți copiii pot să vină cu mandarine în geantă la școală. Oricît s-ar schimba lumea, școala tot cu părinții împreună îi învață pe copii lecția vieții. Nu aș putea să afirm că se manifestă interese opuse, dar pot să demonstrez că se trece adesea întreaga răspundere pe seama școlii. Vreau să subliniez că nu la fiii muncitorilor și la ai intelectualiilor mă refer, ci la fiii acelor oameni care — muncitori sau intelectuali — tîm să împartă ziua în două: pînă aici e datoria școlii, de aici încolo, a noastră. Pe noi nu ne interesează să avem elevi de nota zece. Noi vrem să creștem oameni de nota zece.

Ion Crăciunel, profesor de matematică (absolvent 1968), e directorul școlii 149 și un dascăl tînar pentru care profesia și școala sînt totodată familie și rațiunea vieții sale. Ion Crăciunel e autorul manualelor de Algebră pentru clasele a VII-a și a VIII-a, fapt care, ca profesor, îi creează obligații suplimentare și mai ales obligația de a se consulta cu colegii de catedră asupra calității acestor manuale.

Profesorul de matematică socotește, la fel, că astăzi lupta cea mare a școlii se dă cu părinții, nu cu elevii. Considerînd cu toată responsabilitatea datele realității, Ion Crăciunel știe că în formarea pentru viață a unui suflet tînar școala are un rol cardinal.

— Nu slujește nimănui, spune el, dacă, în loc de a găsi căi pentru a răspunde unei situații de fapt, ne străduim să numărăm vinovățiile. Acesta e momentul, trebuie să-l înțelegem în profunzime și să ne gîndim că formăm astăzi oamenii cei buni de minie. Ni se repropune adesea că elevului nu-i mai rămîne timp de joacă, dar lumea pare să nu bage de seamă că toate activitățile extrașcolare nu fac altceva decît să preia — de voie, de nevoie — unele griji sau obligații neonorate ale familiei. Dacă adeseori copilul muncește zece ore pe zi, profesorii muncesc de regulă mai mult de zece ore zilnic. Să dau doar cîteva nume și dovedă e făcută: Monica Vlădescu, Mihaela Gavrilu, Rodica Pralea. Să socotim numai orelle de meditații trebuincioase, îndeosebi, claselor a opta, orelle de cerc științific, de muncă patriotică, orelle de grădinarit și la brigada artistică. Deși blocurile vir tot mai aproape de școală, în spațiul care ne-a mai rămas am făcut grădina de legume. De Livada cu nuci tot noi avem grijă. Duminică dimineața copiii au curățat livada și au vîrăut nucii, dar seara, cînd s-au retras din livadă părinții, veniți să petreacă ziua la iarbă verde, parcul arăta de parcă n-ar fi fost curățat niciodată. Școala trebuie ocrotită, ca să-și poată îndeplini rostul. Mulți oameni au tendința să socotească munca școlii în felul în care e socotită aceea a unei uzine uitînd că, de fapt, un 1% rebut uman în școală ar putea să însemne chiar fiii lor.

În ziua aceea soarele se afla exact deasupra școlii elementare din Poiana lui Stîngă

Pe cîțiva dintre elevii Școlii elementare din satul Poiana lui Stîngă i-am întilnit alergînd prin curtea umbroasă a clădirii unde învață în două schimburi, adică dimineața și după-amiaza. De data aceasta veniseră mai devreme, îmbrăcați curat, în bluze albe și cravate roșii cu tricolor, cu ghiozdanele doldora de cărți și de caiete. Veniseră pentru că, după mărturisirea lui Aristide Dorobanțu din clasa a doua, „urmează să vină tovarășul Dincu să ne tragă în poză pentru amintire“. Era o zi frumoasă, cu salcîmii înfloriți și lumină revărsată din belșug pe cîmpia verde a orzului și a griului. **Ce sînt părinții voștri?** Stana Dorobanțu îmi spune că tatăl său e „șef de echipă pe un santier de construcții din București“, iar mama sa e „casnică, dă de mincare la animale și la păsări, deretică prin bătătură și lucrează la mașina de cusut“. Aristide Dorobanțu zice că tatăl său lucrează la I.C.A.B., iar mama sa la fermele din jurul Bucureștilor. Vasile Dorobanțu declară că tatăl său lucrează tot în construcții, dar la Sibiu, iar mama sa la solarii. Și tot așa, din Dorobanțu în Dorobanțu, din Stolca în Stolca, deși nici unul dintre ei nu e frate cu celălalt, răspund că sînt filii și fiice de muncitori, tehnicieni, tractoriști pe undeva în jurul satului, navetiști de dimineață și de noapte, constructori prin străinătăți și din cînd în cînd... fermieri. Vasile Dorobanțu spune că numai bunicii lucrează la fermă, „mai bine-zis bunica în vîrstă de

72 de ani, pentru că bunicul în vîrstă de 77 de ani șade pe acasă“. În general, toți bunicii lor au rămas acasă și se ocupă de gospodărie, „se duc la lemne, duc vacile la păscut, mulg vacile, dau de mincare la rațe, la găini, la porci, lucrează ca paznici la ceape și așa mai departe“.

Îi întreb dacă au fost vreodată în oraș, la București sau în altă parte. Îmi răspunde mai întîi Vasile Dorobanțu: „Am fost odată la Pitești la nunta lui Ielica Nuța“. Florea Mariana zice că „la București am văzut grădina zoologică“. Marina Ancuța răspunde pe gînduri că „la București sînt mai multe blocuri decît în Poiana lui Stîngă și e tot mai minunat dar n-ar vrea să plece din satul ei pentru că e liniște și aer curat“. Gheorghe Stoica zice că îi place mai mult în sat „pentru că e loc mai mult de jucat“. Pe cînd Mariana Stoica zice că se simte mai bine în Poiana lui Stîngă „pentru că li cunoaștem pe toți trecătorii și îi iubim“. Stana Dorobanțu crede că e mai frumos în sat pentru că orișunde ar pleca, a observat ea, „oamenii tot pe la casele lor se întorc, adică la vetrele lor, unde își rezăsc întotdeauna părinții și bunicii și uneri străbunicii“. Ceea ce nu-l împiedică pe Vasile Dorobanțu să spună că el, totuși, se simte mai bine la București deoarece „acolo lucrează mama Cati și mama Lena care au copii mulți și am cu cine mă juca mai ales că aici la școală nu ne mai putem juca pentru că un băiat din clasa a patra a spart un geam cu mingea“.

Ce anotimp e mai frumos în sat? Marina Ancuța zice că „vara cînd e cald. Eu nu suport iarna pentru că nu ninge mai niciodată și bate vîntul din toate părțile“. Mariana Florea crede că toamna e cel mai frumos anotimp în Poiana lui Stîngă, „pentru că se coc fructele și se coace porumbul și pădurea se face de aur și de bronz și pieacă păsările frumoase spre sud“. Gheorghe Stoica spune că la ei „e mai frumoasă vara pentru că e ziua mai lungă, mai frumoasă și mai luminoasă și Argeșul aproape, tocmai bun pentru scaldat și pentru plajă în vacanța mare“, Stana Dorobanțu e de părere și ea că „toamna e mai frumoasă cînd se fac strugurii și oamenii culeg recoltele de griu, de porumb și de tutun și satul se umple

de bogății ca o comoară sau ca o visterie din povești“. Mariana Stoica însă consideră că „toate anotimpurile sînt frumoase în sat pentru că au mereu alte culori, alți nori, bate altfel vîntul și oamenii găsesc mereu altceva de făcut și nu stau locului niciodată, fac vin, torc lînă, țes, cresc vite, păsări, mereu o iau de la început“. Aristide Dorobanțu votează pentru primăvară „pentru că se întorc păsările, crește iarba și înfloresc pomii de lî se împrăstie mireasma pînă la șosea, pe unde trec mașinile spre București și oamenii sînt îmbătați de mirosurile frumoase ale grădinilor noastre“.

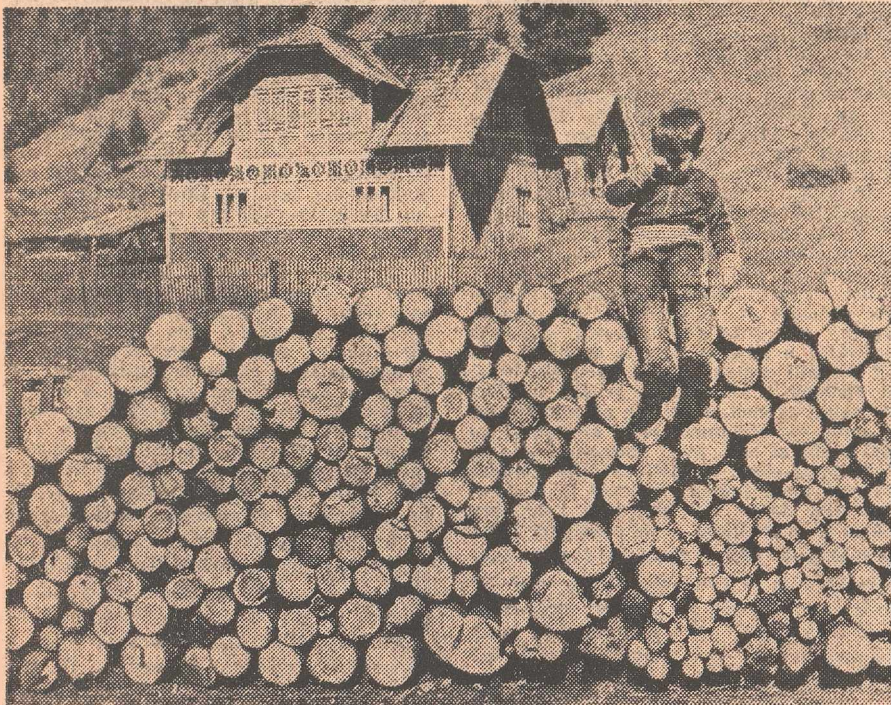
Ce-i mai frumos prin satul vostru, prin comuna voastră, îi întreb pe elevii Școlii generale de zece ani din Vinătorii Mici, centru de comună, așezată dincolo de șoseaua „îmbătăată de miresme“ despre care vorbește Aristide Dorobanțu. Florea Marin spune că „mai frumoase sînt casele albe care s-au construit, librăria nouă, bufetul și miliția“. Cătălina Borangic

GEORGIANA ROTARU Cioban cu căprițe

spune că „în satul nostru cea mai frumoasă e pădurea cu freamătul ei lîn“. Rozina Iliescu zice că în satul ei „mic și frumos sînt case cu etaj, sondă de petrol, biserică albă, cooperativă nouă și bufet, cîmpii frumoase și păduri mari de stejar și de salcîm și oameni gospodari“. Maria Badea crede că „lucrul cel mai frumos din sat e cîminul cultural“ unde vede filme. Ion Victor Ioniță zice că în satul său „munca e cea mai frumoasă treabă, munca cooperativelor, pentru că ei muncesc din zori pînă în noapte și fac case și cresc griu și animale și pomi fructiferi și viță-de-vie și au miinile aspre și bătătorite de munca pămîntului“.

Dar voi, copii, vă ajutați părinții la muncile cîmpului și în gospodărie — întrebă cineva, cu vîdit aer didactic, Stana Dorobanțu: „eu îmi ajut părinții la toate treburile pe care le face mămica: la făcut mincare, la spălat, la făcut curat, o ajut pe bunica să bage ața în ac și să coase uneori, la semănat porumb sau tutun, la săpat, la pus fasole“. Gheorghe Stoian spune că el se duce după ce termină orele la școală, „cu vacile la păscut, am grijă de giste, de capre și ajut la muncile cîmpului“. Marina Ancuța își ajută părinții dînd de mincare la cloșcă și la pui, la porci, lucrează la răsădurile de roșii, de ardei, de vinete și de castraveți. Mariana Stoica: „mă duc cu giștele, apoi la cules porumb, tutun și fasole“. Vasile Dorobanțu: „eu știu să fac mincare de cartofi și ciorbă de fasole“. „Eu am grijă de florile din curte“, spune Constanța Vasile. Maria Badea: „pe mine mama mă pune să spăl vasele, să dau de mincare orățănilor, să ud zarzavaturile și să merg cu giștele la cîmp“. Radu Florea: „părinții mei mă pun la treburile mai ușoare din gospodărie, să tai un braț de lemne, să mătur curtea, să rinesc la vacă, să seamăn tutun și porumb în grădină“. Tudora Crăciun: „eu merg întotdeauna cu vaca la păscut și învăț pe malul riului“, Gheorghîța Matei: „pe mine părinții mă pun să învăț cum e mai bine

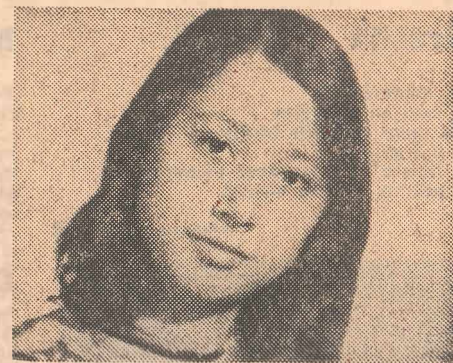

Fotografie de A. MIHAILOPOL

O poetă: Adina Miha

Față de dumneavoastră, stimați cititori, care o veți descoperi pe Adina Miha din chiar versurile pe care le scrie, versuri pline de un farmec aparte, născute din gingășia și joaca suavă a copilului ce se încredințează, cu tot sufletul lui pur, cuvintului, față de dumneavoastră, deci, noi, care vă propunem acest grupaj de poezii, una mai frumoasă decât cealaltă, mai adăugăm, pentru un eventual portret al Adinei Miha, doar următoarele: este elevă în clasa a VI-a a Școlii generale numărul 24 din Capitală, învață

foarte-foarte bine, nu a publicat până acum nici o poezie, deși scrie foarte mult, iar părinții ei, oameni ai muncii, nu au nici o preocupare literar-artistică mai deosebită. Cam atât, deocamdată, despre Adina Miha, o fetiță ale cărei versuri pot alcătui, chiar și la ora actuală, o veritabilă carte pe care Editura „Ion Creangă” ar putea-o publica fără nici un fel de temeri. Ba, mai mult decât atât, sintem de părere că sus-numita editură ar trebui să se grăbească pentru a pune la îndemina copiilor aceste versuri care, recitate la diverse serbări școlare, ar face nu numai deliciu recitatorilor înșiși, ci și al tuturor ascultătorilor, adulți și copii, deopotrivă. (Victor Niță)

Zbor

Dacă-am avea aripioare
am putea zbura prin zare.
Ne-am putea așeza în pom
sau pe casă
am putea trece
fără s-atingem pământul
chiar și pe sub masă.
Sau am putea zbura
chiar în lună
sau în soare
(asta bineînțeles
până când ne-ar arde
la picioare)
Am putea zbura prin
întreaga zare
de-am avea aripioare
Și-am putea zbura
chiar în Marte
însă am ieși din carte.
Și-am putea zbura
în sus, vreo milă,
dar am fugi de pe filă.
Și cam asta e tot:
de zbor să ne ștergem
pe bot!

O imagine cu iepuri

Citeodată iepurii sînt ființe de ceață
sau cel puțin așa mi se pare mie
Dar pot fi și ființe de puf
cînd afară-i zăduf.
Și mai pot fi și ființe de nea
cînd afară vremea e rea.
Dar pot fi și din rouă
dacă afară plouă.

LIJIA PODOREANU Copiii lumii se joacă

Nu știu din ce sînt făcuți iepurii
dar sînt niște ființe drăguțe și generoase
și cine-ar putea să spună
că iepurii sînt din carne și oase?

DANIELA ALECU

Casa mea

Seară de seară

Seară de seară
cînd apare luna pe cerul de cerneală
furișîndu-se prin tufșurile de lingă lac
Rilă-Iepurilă își face apariția în grădina
mea.
unde sînt morcovi și salată și alte ierbururi
bune.
Și cînd luna strălucește printre stele
de argint
pe la gard, printre morcovi, lungi apar
două urechi
ce le mișcă hoțomanul printre ierbururi
ronțăind.
Și m-am nimerit odată seara, în grădina
mea.
L-am văzut cum ronțăia și cum ierbururile
in jurul lui foșneau și-l speriau.
Și l-am întrebat umilită:
Ce mîncîci aici?
Iar el
mi-a răspuns încetinel
tremurînd cu mare frică:
Cînt salată de urechi,
dar numai nitel!

O imagine și un șir indian

Cu ochii mici
cu nasuri lungi
cu labe grele
și urechile-pungi,
cele mai mari animale blajine
cam greoi
și totodată cam... înalți,
e vorba desigur
despre elefanți.
înd trec în șir
indian pe cărare
și are fiecare
ochii lui mici
și rotunzi și uzi.
Cu fețele lor cumînți
ca niște povești
și cu trompele lor
mari, elefânțești...
Elefanții! niște hoțnari!

cu ochii mici
și priviri mari
cu nasuri lungi
și urechile-pungi.

Plouă

Ploaia își picură stropii ca ziua
secundele...
și picăturile, uite-le,
se preling pe geam și pe frunze
din ram în ram

Și dacă n-aș vedea că sînt bolțile de rouă
n-aș crede că plouă.
Fiecare strop se strecoară încet, șiret,
parcă ar vrea să-ți spună ceva.
Dar nu e sigur că-i bine ce face
și face.

Norul pare o carte care
cînd se cutremură își scutură basmele
și fiecare strop e-o poveste, o taină
închisă secret într-o haină
transparentă, puțin albastră,
puțin albicioasă,
udă și groasă

Parcă-s șovăiri, parcă-s șoapte,
bat la geam și ne cheamă în noapte
ca să ne spună un vis.
Dar tot acest paradis
ține pînă ce deschidem fereastra
căci atunci toate picăturile vorbesc
între ele,
două cite două
și nu ne mai spun nimic nouă

Stejaril

Noi nu cîntăm ca ctreșii,
clincănîndu-și clopoștii rotunzi și roșii

Noi nu cîntăm precum caișii
jucîndu-ne cu mingile lor mari și aurii

Noi nu cîntăm ca piersicii
cu roadele lor pufoase

Și nici ca prunii
cu fructele lor mov și gustoase.

Noi vorbim despre toamnă, despre vifor,
furtuni
noi grăim despre viață, despre oamenii
buni

Noi spunem mindrie
noi spunem unire
noi zicem pace
noi spunem cuvînt
și iubire de neam
și de virt

Noi zicem flori și fluturi și păsări
noi spunem lumină și lună și soare
noi rostim cu drag sărbătoare

Noi nu cîntăm cu clopoșii, mingi sau
cercei
dar noi vorbim despre noi, despre aer
și țările
noi spunem dreptate, veac, veșnicie.

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

— Dv., Alexandru Andrișoiu, faceți parte dintr-o generație cu un destin dintre cele mai zbuciumate. Generația dv. a debutat sub dogmatism, s-a afirmat sub dogmatism, dar, în același timp, s-a emancipat, încercând să-și traseze un drum în competiție cu noile generații lirice. Cum vi se înfățișează, în perspectiva timpului, acest destin?

— Primul lucru care cred că trebuie subliniat este că generația mea, care a debutat, așa cum ziceați, în plin dogmatism și proletcultism, era totuși, prin vîrsta ei, trecută prin marile școli, venea cu o cultură destul de bine sedimentată. Dintre poeți mă refer, firește, la colegii mei Ion Brad, Ion Horea, Tiberiu Utan, Aurel Rău, Victor Felea, Aurel Gurghianu, Violeta Zamfirescu și alții, care prinseră încă, în epocă, bibliotecile nefortificate, avuseseră acces la limbile străine de mare circulație, începuseră istoria culturii cu clasicii antichității. Tocmai de aceea pare paradoxal că debutul lor, cărțile publicate atunci, cu luminile și cu umbrele lor, au alunecat, vai!, într-o viziune schematică și săracă asupra metaforei și gândirii poetice. Dar parcă generațiile mai înaintate în vîrstă, cu o cultură asimilată mai bine, inclusiv în plan universitar, n-au făcut același lucru? Ciudat mi se pare că traducători ai lui Rilke, Whitman, Esenin, ca și citim numai câteva virfuri, uitaseră și ei lecția marilor traduși.

— Nu cred că trebuie să căutați justificări sau scuze. Nu dv., nu scriitorii au adus în România dogmatismul. Cărțile de care vorbiți sînt un efect, nu o cauză, chiar dacă, în marele lanț causal, unele dintre ele au căpătat, poate, o funcționalitate. Vă rugăm să ne iertați că v-am întrerupt. Continuați.

— Fără îndoială că la baza acestor realități a stat atașamentul la revoluție, la noutatea și la primenirile ei, al spiritelor aparținînd tuturor generațiilor, ca să-i numim numai pe Mihail Sadoveanu, Camil Petrescu, G. Călinescu, Geo Bogza, Beniuc, Jebeleanu, mai târziu Tudor Arghezi și — din păcate, într-un timp restrîns, prin întîrzierea recunoașterii valorii — Bacovia, Barbu, Voiculescu, Vinea s.a. Cu excepția celor eliminați dramatic și cu hemoragie pentru cultura română — din fericire însă, numai vremelnic — toate spiritele înaintate au aderat la revoluție. În rest, lucrurile n-au fost chiar atît de negre cum le înfățișează unii.

— Adică?

— Adică neacesul la marii clasici, de pildă — din păcate, la început și la Eminescu, plus desigur Goga, Rebreanu, lista e destul de lungă! — era valabil numai pentru leneși și proști. Nu a existat nici un Savonarola care să facă ruguri din cărți periculoase. Cărțile, dacă nu se găseau în bibliotecă de stat decît la „fondul secret”, se găseau totuși în bibliotecă particulară sau la anticari. Labiș a găsit totuși aceste cărți, la vremea lui, fără dificultăți.

Vorbite și scrieri românești

„Premoniția” articolului!... (II)

De altă parte, există substantive deja articulate în limba din care provin (de drept, cu articolul pus înainte, așa cum e normal), iar unii vin și-l articulează, cu articolul românesc, pus la sfîrșit, de ex.: „El Mondial”, articulat în spaniolă, apare, greșit, din nou articulat în limba noastră „El Mundialul” în ziarul „Sportul” și în articolul de sport din „Contemporanul”, semnat de C. Țopescu, ca să nu mai spunem de radio și televiziune!). Forma aceasta greșită s-ar reda prin Mondialulul (!), care, în rostire, ar suna, în partea finală, „lulu” (vor și alții să ne mai ducă cu lu-lu, și prin limbi străine, parcă nu ne-a fost de ajuns cu echipa națională!). Cu ELDORADO scris și El Dorado-ul, situația e nițel mai complicată și socotim că nu e cazul de discutat aici (forma primă e adaptată în românește cu sensul „țară imaginară...” și, prin extensiune, „țară încîntătoare, plină de bogății”).

Dar, lăsînd la o parte aceste des-adaptări, mă întreb de ce auz (pronunțat într-o singură silabă), însemnînd „afară”, mai apare scris, ca în engleză, de unde l-am luat, out? Atîta vreme cît unele sînt mai vechi în românește și au fost adaptate legilor limbii noastre, nu vîd de ce ținem, morțiș, să le scriem ca în limba de origine. Există, încă, multe anglicisme

Alexandru Andrișoiu:

„Avem o poezie cu care putem ieși în lume”

— Dacă ne dați voie, interdicția la accesul unor valori a fost un noroc pentru firile tari, cu curajul riscului. Mai ales că ea oferea, practic, o bibliografie sigură, prin înșere cărțile puse la index. Dar asta n-are nimic de-a face cu hărnicia, nu credeți?

— Cred că matricea culturii naționale, sîtea de cultură ne-au ajutat să revenim, repede și bine marcat, la tradiția culturii românești, astfel încît să ne găsim, la ceasul de față, într-un moment literar de vastă și profundă reinnoire. Un moment echivalent valoric cu cel dintre cele două războaie mondiale — firește, privit în perspectivele lui.

— Desigur, profunda reinnoire, din ultimii ani, a literaturii noastre măsoară — cum spuneți dv. — robustețea unui organism capabil să-și reia funcțiunile chiar și din punctul de refrigerare maximă, oferînd, aproape simultan, surpriza unor performanțe vitale. Dar astfel de performanțe — firești acum, în această nouă și revoluționară epocă a istoriei românești — ar fi fost de neconceput în epoca dogmatismului. Pe lângă șansa culturii, a marilor școli, despre care vorbeați mai înainte, generația dv. a avut, așadar, și șansa

acestei epoci, deschisă de Congresul al IX-lea al partidului. Și a mai avut, cred, o șansă, ați numit-o chiar adineori: șansa Nicolae Labiș, la care o întreagă poezie tînără, și nu numai tînără, se raportează, ca la un moment de răspîntie și de referință. De acord? De fapt, ce înseamnă, pentru generația dv., Nicolae Labiș?

— Lucru foarte interesant, Labiș, prin precocitatea debutului său, este extrem de aproape de generația mea, distanța dintre debuturile noastre fiind neînsemnată. Labiș n-a apucat să învețe în școlile decalcate de un program schematic și minor. A învățat limba franceză, ca și Panait Istrati, fără gramatică. Dar a ajuns să traducă din Theophile Gautier, acel maestru pe care îl elogia Baudelaire pe prima pagină a „Florilor răului”. Citea mult, inclusiv filosofie. Odată l-am văzut în mină cu un rezumat al filosofiei culturii lui Spengler, tipărit într-o colecție universitară pariziană. Recita superb din Blaga, Barbu, Arghezi și îi plăcea să repete versul lui Camil Petrescu „Căci eu, eu am văzut ideii”. E foarte interesant cum un tînăr abia ieșit din adolescență a izbutit, prin marea său talent și prin marea sa sete de cultură, să facă reinnoirea, în poezie, cu marea tradiție românească. Era de așteptat s-o facă alții, care debutaseră cu un timbru modern manifest și chiar luaseră premiile prestigioasei edituri a Fundațiilor regale!

— Eroul „luptei cu inerția” a lăsat și un testament, deopotrivă estetic și civic. Ce părere aveți, a fost împlinit acest testament de generația sa și de cele ce i-au urmat?

— Faptul că poeți moderni, care dau faimă poeziei noastre de astăzi, se revendică din tradiția lui Nicolae Labiș este, cred, exemplul evident de împlinire a testamentului său. Iar faptul că alții, critici sau scriitori, îi pun la îndoială cultura și valoarea, privindu-l mai mult prin ceea ce ar fi putut deveni decît prin ceea ce este, înseamnă că ne aflăm în fața unui mare poet. Căci un artist care să nu-și aibă și contestatari, chiar pînă la denigrare, un scriitor care să nu-și aibă Caionii săi, ar fi, cred eu, prea neînsemnat.

— Ce se mai întîmplă, la ceasul de față, cu această generație a dv. care are la rădăcinile ei un sacrificat — Nicolae Labiș?

— Are un mort nemuritor și ajuns sub aură de legendă. Are și alți morți — vii — care au uitat să mai scrie. Din fericire însă, cu sau fără sublinierile și entuziasmul unei părți a criticii literare, nu se poate spune că poeți ca Ion Horea, Ion Brad, Aurel Rău, Tiberiu Utan, Aurel Gurghianu, prin ceea ce au creat, prin ceea ce au tradus, prin opiniile pe care și le-au exprimat în scris, de la eseul publicistic la carte, pot fi omiși dintr-o istorie a literaturii noastre, existentă sau posibilă.

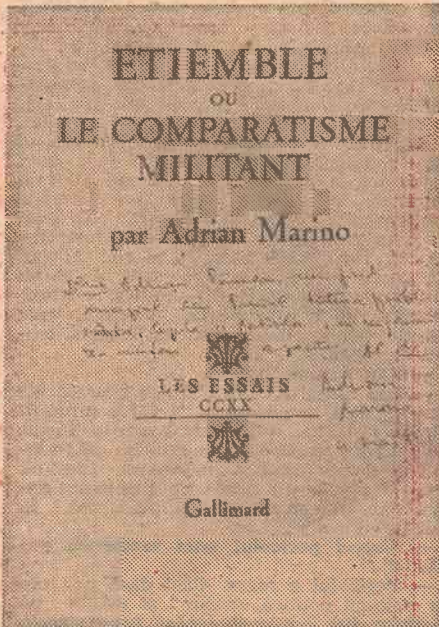
(Continuare în pag. 22)

ILIE PURCARU ■

(englezisme), franțuzisme, latinisme etc. care circulă cu forma lor originară și care, prin scris, ne dovedesc, contrar părerii unor lingviști, că nu asistăm la tendința de constituire a articolului postpus, ci, mai ales la neologisme, la izolarea lui.

Sînt și aici aitea hobby-uri, fiindcă, vorba unui confrate de la radio, există „dificultăți adaptative” (sic! și... sic!). Le vom vedea, căci și noi vom utiliza tactică... „libero-ului”, în acest... „careu”!...

GH. POALELUNGI ■

Recent, bibliografia criticului și istoricului literar Adrian Marino s-a îmbogățit cu încă un titlu — incitant și promițător: Etiennele ou le comparatisme militant. Volumul a apărut în colecția Eseuri a prestigioasei edituri pariziene Gallimard.

Sirtaki

Ne vom iubi în ritm de sirtaki ca pe un mal de mare fumeșindă ca într-o regărire și-ntr-o pîndă ne vom iubi, ne vom iubi.

Ne vom iubi în ritm de sirtaki ca sub mășlini ce parcă dau în floare cînd mă-mpresori cu lacrimi țîrzi și-aromitoare pe tîmpla ce de gînduri mă va reinflori.

Ne vom iubi în ritm de sirtaki ca sub un zbor de păsări călătoare cînd peste amintire mai vin să mă-mpresoare cuvînte spuse-n șoaptă; ne vom iubi, iubi.

Ne vom iubi în ritm de sirtaki ca-ntr-un sfîrșit de lume nemărginit și pur cînd din seninul elipei eu stele triste fur lovindu-mă cu gîndul, ne vom iubi, iubi.

Și-n ceasul care cade la colț de miazăzi acolo unde păsări rînite vin și mor plini de singurătate și fereceți de dor ne vom iubi în ritm de sirtaki.

ADA PUIU ■

Specificul național

(Urmare din pagina 1)

lorilor superioare ale fiecărei națiuni. Naționalul nu este o insulă, ținută în carantină, în oceanul umanității. El nu are un destin robinsonian. Iar universalul nu este o supraexistență ori o categorie uniformizatoare, ci o sumă de categorii axiologice. În cazul marilor creații, specificul și universalul sînt inevitabile, însoțindu-se oarecum de la sine. Uneori, în consens cu intenția autorilor, alteori chiar împotriva ei. Etnicul, am putea spune, este o fatalitate nu o opțiune iar universalul o performanță sintetică, la care coparticipă toate veritabilele creații specifice. Un mare filozof al culturii ca Maiorescu a intuit perfect acest adevăr în urmă de exact un secol în Literatura română și străinătatea (1882). Referindu-se la primirea elogiioasă făcută în Germania unui volum de proză românească, conținînd bucați din Slavici, Creangă, Nicolae Gane s.ă., eminentul critic găsește îndată explicația adevărată: „Toți autorii aceștia, părăsind oarba imitare a concepțiilor, s-au inspirat din viața proprie a poporului lor și ne-au înfățișat ceea ce este, ceea ce gîndește și ceea ce simte românul în partea cea mai aleasă a firii lui etnice. Căci orice individualitate de popor își are valoarea ei absolută, și îndată ce este exprimată în puternică formă a frumuseții întîmpină un răsunset de iubire în restul omenirii ca o parte integrantă a ei... a sosit timpul ca tînăra literatură română să dea bătrînei Europe prilejul unei emoții estetice din chiar izvorul cel curat al vieții sale populare”. Lovinescu, autor al sincronismului, se exprimă aproape la fel: „Departate de pași în pragul bătrînei Europe cu miinile goale, pășim nu numai cu posibilitățile unui suflet original, și ca fond și ca formă, ci și cu afirmații categorice, solidare între ele, dar diferențiate în cromatica literaturii universale” (Critice, 1921). Alături de sincronism, iată diferențiere.

Evident, din cauza restrîngerii circulației a limbii române, valorile noastre spirituale, literare în special, se impun greu și este cazul să recunoaștem, cu luciditate stimulativă, că sîntem încă extrem de puțin cunoscuți, ceea ce necesită eforturi sporite, conjugate, inteligent concepute, mai ales astăzi cînd, sub raport politic, România este atît de cunoscută. Să nu pierdem această șansă! Ne asumăm, generațiile de azi, instituțiile dirigitoare, sarcini și răspunderi fără precedent. Să nu rătăim nimic, dimpotrivă, să fructificăm șansele de a ne impune valorile specifice. Că prin ignorarea noastră pierde însăși cultura universală nu ni se pare cu nimic retoric, excesiv, căci fiecare popor reprezintă o nouă posibilitate de cultură. E imposibil ca cultura viitorului să se recunoască numai în cea franceză, engleză, americană, germană etc. Ea își va revendica toate valorile indiferent de proveniența lor. Un eminent intelectual și literat, Basil Munteanu, spunea, încă în 1942, într-o carte tipărită la Sibiu: „Într-un viitor pe care toți observatorii imparțiali ai fenomenului românesc îl știu apropiat, contribuția românească la cultura europeană va deveni așa de evidentă, încît se va întelege pe deplin că o Românie mare și puternică își merită existența. Pînă atunci e bine să se știe că există o proză românească demnă de atenția Europei și un lirism românesc care, în ultimii douăzeci de ani, s-a manifestat cu o vigoare și o autoritate recunoscute de toți străinii cunoscători ai limbii române. Iar dacă Europa, ignorînd aceste lucruri, întîrzie să facă dreptate sufletului românesc ajuns la maturitate după atîtea dureroase peripeții, vina e desigur a românilor care, dintr-un sentiment de discredite puțin potrivit cu veacul publicitar, nu știu să-și trimbeteze izbînzile; dar e și vina metodelor editoriale europene, care sînt departe de a-și îndeplini misiunea lor de vehiculare a bunurilor materiale”. (Propunem celor care alcătuiesc lista, infamantă, a protoconștilor, să-l includă și pe eminentul profesor și, nota bene, comparatist european.) După izbînzile, incontestabile, demne de înaltașii iluștri, ale literelor române actuale, în care specificul românesc a dobîndit noi valențe și profunzimi estetice, în care România a încetat (nefiind de fapt niciodată decît în excesul zelului cosmopolit) să fie o „colonie culturală” a Franței sau a altei puteri spirituale, ci și-a dobîndit o identitate fără dubiu în marele concert al popoarelor lumii, îndreptățirea celor de mai înainte e de ordinul evidentei. Să nu uităm acest lucru. Fără complexe, ploconiri și gesturi umilitoare, ci cu demnitatea la care ne dă dreptul capacitatea creatoare românească. Arghezi spunea că, după apariția lui Eminescu, nu mai trebuie să rivnim la ni-meni, să nu mai privim în grădina alto-ora cu invidie. Și Arghezi știa ce spune.

CARTE

Semnificația valorilor stabile

Din ciclul „Adio, domnilor țărani”, inaugurat de Gheorghe Suciuc încă de la debut, cu „Oul” (1968) și continuat cu „Lucrări și zile din viața lui Nick” (1972) și cu im-
pozantul roman „Botează-mă cu pământ” (1974), face parte și recentul „Război și dragoste” (Ed. militară, 1982), un roman în două părți unde proza-
torul a topit și o năvelă mai veche. „De-ar fi pușca iarbă veche”. Așa se

și intitulează, dealtfel, iniția parte a acestui roman, fixată în plină conflagrație, cu materia extrasă dintr-un soi de memorii vorbite ale unui fost combatant. Proza este a introdus aici o perspectivă ingenioasă, aceea a povestitorului „străin”, consistând, în fapt, dintr-o reconstituire de evenimente, îndepărtate cu mult de momentul consumării lor proprie-zise.

Intr-o localitate indeterminată, probabil în străinătate, soldații români dintr-un batalion de infanterie își consolidează poziția strategică: sistem în război, pe linia frontului și totuși arareori în proza lui Gheorghe Suciuc răsună un pocnet de armă. Proza este a pus accentul pe altfel de valori, extrăgând într-un mediu al bestialității umanului din om. Spre a da o semnificație acestor valori stabile, Gheorghe Suciuc a creat un moment pacific în viltăoarea conflagrației și a închipuit un compus uman. Mitru Fintină, stăpînul unei motociclete capturate de la „inamic”, descoperitorul unor femei, mamă și fiică, ascunde într-un copac. Bărbatul, în general taciturn și morocănos, „suciuc”, aduce m.necare celor două nefecicite, și, împreună cu un comiton, asistă la masa lor grăbită, de vîietăi hăituite. Prin repetiție, bărbatul și femeile încep să comunice într-un chip emoționant, descris de prozator cu răceală și de aceea cu un efect estetic sporit: ei se așază pe pămînt, privindu-se în ochi, și rostesc rar numele celuilalt, ca într-un ritual arhaic de felul invocăției divine. În această „dragoste” aproape petrarhistă, prozatorul a voit să concentreze o valoare adîncă, omenească, cu neputință de numit cu precizie, în care sint înglobate mila, respectul, iubirea față de om. Impresia de atemporalitate nu este adevărată, căci pe Gheorghe Suciuc l-a interesat cronologia atît cît aceasta poate explica un moment istoricește atestat; el a pus accentul pe ancestrafă care lucrează în individ, revelînd în definitiv valori, însă valori „mitice”.

Nu în alt chip este croită partea a doua a romanului, intitulată chiar „Război și dragoste”, unde perspectiva se modifică de la civil la ocupant. Într-un sat transilvănean, Silviștea, din regiunea de unde este originar și Mitru Fintină, sosește pe neașteptate nemții în retragere; notabilitățile satului se precipită și un fost emigrant în America, denumit generic „Bătrînul”, gazduiește pe comandantul german, făcînd cu acesta un bărbătesc pact de neagresiune „civilă”. Convorbirile dintre ei, desfășurate în engleză, fără ajutorul fălmaciului sas, sint de o savoare extraordinară, cu incisivitatea de țaran care a văzut lumea Bătrînului și cu placiditatea de ofițer satul de război a Comandantului.

Dacă în „De-ar fi pușca iarbă verde” valorile sint ale umanității, redusă la o formulă de arhetip, în „Război și dragoste” Gheorghe Suciuc a identificat valoarea specifică a „casel”, a familiei consangvine, a comunității. În aceste sate izolate de munte, unde drumurile ajung cîzmit, ca într-o utopie a pers-stenței arhaice, viețuiește ca pentru infinite milenii o semînție de munteni aspri la vorbă, hotărîți, a căror lege este patriarhală, androcentristă și, cînd trebuie, răzbuunătoare. Deși a modificat, de la o parte la alta, optica, prozatorul s-a interesat mereu de aceste ecouri ale arhaicului în om, înțelegînd prin arhaic nu primitivitatea, ci un număr de legi obștești, de formule morale nescrise dar vîi, consubstanțiale cu eul moral oriunde s-ar găsi acesta, de valori verificate prin exercițiul milenar.

ARTUR SILVESTRI

PLASTICĂ

Pentru o dreaptă cinstire a țaranului român

În loc de preambul la ampla expoziție dedicată vieții satului și țaranului român, expoziție care omagiază, la sala Dalles, împlinirea a 20 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii, ne simțim datori să facem publică una din surprizele (mai exact spus o consternare, dacă nu cumva, totuși, termenul este prea blind) trăite în fața unei lucrări expuse la municipală găzduită, la începutul acestui an, de sălile Muzeului de artă al R.S.R. Lucrarea în cauză, avînd o dimensiune de 30 pe 30 (centimetri, bineînțeles) era acoperită aproape în întregime de un strat de vopsea neagră. Vopsea, nu culoare! Un negru întrutotul egal cu cel al creimei de ghețe, dacă nu cumva puțin mai mat, mai fără de strălucire. În partea de jos a tabloului (oare merită să-l numim astfel?) pe toată lățimea sa, o dungă verde, cam de un deget, un verde crom, luat direct din tub. Dar ce importanță ar mai avea calitatea celor două culori, cînd pictorul, al cărui nume, la urma-urmelor, nu mai are nici un rost să-l dezvăluim, își intitulează respectiva operă cu un curaj stupefiant: **Noapte în Bărăgan!**

Trăind multă vreme sub obsesla acestei consternări, am intrat cu o oarecare sfiială și suspiciune în spațiul sever al sălii Dalles. Intram, desigur, într-o expoziție dedicată nemuritoare sale maiestrii, **Țăranul Român**, și uriașului său templu în aer liber, același mereu, **Satul și Ogorul**. Intram într-o expoziție ale cărei personaje au fost și sint, dintotdeauna, materia primă a artei noastre, populare sau culte, inclusiv a artei plastice. Și trebuie să o spunem din capul locului, cu toată sinceritatea și-n același timp cu toată emoția, că-n marea lor majoritate lucrările expuse continuă, cu înnoirile de rigoare, venerația și vibrația pe care pictorul român le-a avut de-a lungul timpului față de satul român, această netăgăduită vatră a neamului nostru, acest loc în care, cum spune Poetul, s-a născut însăși vesnicia. Ne-a îndemnat la această afirmație un lung șir de lucrări semnate de Traian Brădean, Ion Sălișteanu, Sabina Bălașa, Viorel Mărgineanu, Ion Popescu-Negreni, Virgil Almasan, Ion Gheorghiu, Constantin Pilluță, Lazăr Jacob, Sorin Ilfoveanu, Ștefan Călia, Nicolae Groza, Ion Grigore, Dan Popescu, Petru Popovici, Ion Jalea, Ion Irimescu, Adrian Popovici, Sava Stoianov, Gheorghe Iliescu-Călinesti, Paul Vasilescu, Cristian Breazu, C. Baciu, V. Socoliciu, Ilcana Balotă, A. Dumitrache, Suzana Fintinaru, Costin Neamtu, Mircea Dumitrescu, Georgia Lavric, Benkő Mrázek Berta, Vintilă Mihaiescu, Maria Mancaș, Doru Rotaru, Mihai Ciorean, Horia Flămîndu, Eugen Gogan și mulți, foarte mulți alții.

Dar, din păcate, nu ne putem face că n-am întîlnit și lucrări ce au aderat doar formal la tema propusă, cel mult prin titlu. O natură statică, de exemplu, înfățișează un ulcior, un măr, o lămie și cîteva banane. Dincolo de tratarea neglijentă a compoziției, lămia și bananele ne fac să întrebăm pe cînd un peisaj de la o recoltă a trestiei de zahăr. O altă lucrare, intitulată **Lanuri de floarea-soarelui**, ne înfățișează un grup de țărani contorsionați pe un fond cenușiu; ei însăși, țărani, sint cenușii; nici o lumină, nici un ton deschis, eventual galben, care să justifice titlul de **Lanuri de floarea-soarelui**. Un cap de fată, dar numai atît, un simplu cap de fată se intitulează, fără nici o noimă. **Floarea-soarelui**, iar un bust de femeie, pe jumătate nud, foarte frumos dealtfel, ține să se numească **Rodul pămîntului**, titlu pe care, mai mult sau mai puțin justificat, îl găsim și la alte lucrări. Și lista lucrărilor prezente în expoziție doar printr-o întîmplare și nicidecum că ar fi răspuns tematicii, este departe de-a fi încheiată. Nu numele artiștilor interesează și nici calitatea lucrărilor lor, ci această ciudată deturnare, prin titlu, a unor lucrări ce-sî pot afla locul într-o expoziție personală, sau într-o Republicană, a cărei tematică este mai largă, fără restricția care, de astă-dată, la Dalles, trebuia să opereze mai energic, mai ferm.

VICTOR NIȚĂ

FILM

Siberiada

Protagonistii au murit pe rînd. Pe scenă au rămas mulțimile, rolurile secundare, figurații, recuzita. Izbucnește, în jerbe multicolore și atoatedevotoare, focul. Eruptia aceasta simbolizează victoria. În taigaua vegheată de Steaua polară există petrol. Petrolul este o condiție a vieții. Locuitorii satului Elan n-au trebuință de petrol. Le sint suficiente satul, mormintele, bătaura casei natale... Au mai rămas puțini locuitorii în satul Elan și cei mai mulți sint bătrîni și foarte bătrîni. Sint bătrîni de vise, sint bătrîni de morți și doruri. Timpul trece undeva pe la marginea pădurii veșnice...

A izbucnit războiul! — anunță solul cu solemnitatea cuvenită. Cu cine? — se interesează o voce din mulțime. Cu nemții! Cu nemții? — se miră vocea — Pe nemți i-am bătut!... 20 de ani nu înseamnă nimic. 20 de ani au fost ieri sau poate, da, da, parcă alaltăieri...

Petrolul aduce în taiga ora exactă. Printre purtătorii ei este și Alioșa, îmbrăcat în costum de culoare închisă, cămașă albă, cravată și pălărie. Alioșa este ultimul vîlstar al unei familii de revoluționari romantici, pe linia tatei. Bunicul lui a murit vîsind la orașul fericii și murind el s-a mineralizat în pămîntul pustiu al taigalei peste care au năvălit furnicile. Peste ani, Alioșa va călca drumul cu bulldozerul și în drumul lui, în urma lui, rămîne o familie-puzderie de furnici. Aceleași? Altele? Poate aceleași... Într-atît fiecare centimetru al taigalei înseamnă viață, înseamnă moarte... Tatăl lui l-a adus cu sine să instaureze în sat puterea poporului. Despre pîrtearea poporului Alioșa cunoștea un cîntec, cîteva sloganuri și mai multe povești cu copil întransigenți. Ridică pușca împotriva unchiului „contrevoluționar”. Unchiul nu crede în orașul fericii. Nu cred nici alții. Mina sus, mirie comisarisul. Unanimitatea este asigurată. Orașul fericii există. Tatăl și fiu se împotmolesc în mașină. Eu nu mai merg mai departe, decretează unilateral Alioșa. Trebuie, spune tatăl. Altfel ce facem? Alioșa are pentru toate un răspuns prefabricat: Stabilim direcția loviturii principale și trimitem aici masele neștiutoare. Tatăl e omorît de unchi.

Unchiul îl interoghează acum pe Alioșa îmbrăcat în costum de culoare închisă, cămașă albă, cravată și pălărie. Ai venit să mă pedepsești? Cum vrei s-o faci? Să-mi tai o mină? Să-mi crăpi capul? Alioșa, interpretat magistral de Nichita Mihalkov, fratele lui Andrei Mihalkov, rezizorul filmului, răspunde hitru: Am venit să construiesc aici orașul fericii, blocuri noi, confort... Au mai trecut 20 de ani...

Steaua polară pare neclintită pe cerul neclintit al taigalei. Taigaua însăși nu este decît un uriaș care doarme. În visele și coșmarurile lui nu există vii și morți. Viii și morții, și realitatea, și hiperbolizările se suprapun, se intercorează, coexistă. Femeia — aceasta strîmbă cu mersul noduros aparține veșniciei satului. Este aievea? Este amintire, amăgire, sau halucinație. Am mai văzut-o, trebuie s-o mai fi văzut cîndva. Dar cînd? Iese din copilăria noastră ca să se topească în nedumerire și nostalgie. Peste toate va trebui să năvălească marea. Aici va fi cea mai mare hidrocentrală din lume. Se va construi cu o condiție, pare să spună primul secretar al regiunii: să nu existe petrol. Petrolul este o condiție a vieții, un garant al ei, este viață. Alioșa este sondor. Un sondor de categoria a VI-a. Lichea, îi spune Eroul Muncii Socialiste, vrei să pleci, pleacă? — Lichea și Eroul al Muncii Socialiste luptă pentru aceeași femeie. Femeia este învinsă de mult. De așteptare. Libertatea de a aștepta, de a avea ce aștepta este și suportul înfrîngerii. Ea nu poate fi cîștigată. O altă femeie, mama lui Alioșa, cîștigase dragostea și murise absurd. Tasia, urmașa ei intru eternitatea temperamentului femeii din taiga, nu vrea să mai cîștige nimic. Steaua polară parcă a încremenit deasupra taigalei. Eruptia înseamnă petrol, adică viață. Alioșa dă buzna într-acolo. Și moare...

Vilvătăia se ridică în cluperci uriașe spre imemorialitatea cerului. Viața a mai învins o dată în taiga. Focul pîrjolește mormintele. Nu există altă soluție. Nu de morți se duce lipsă. Vor fi alții morți, alte cîmfitire... Totul se reia de la început, de pe o altă treaptă. Pînă la Steaua polară este loc pentru multe trepte, pentru multă viață. Viața crește din ea însăși mereu alta, mereu eternă...

NICOLAE CRISTACHE

Alexandru Andrișoiu:

„Avem o poezie cu care putem ieși in lume”

(Urmare din pag. 21)

— Dar ca să supraviețuiască literar — n-o spunem noi, au spus-o criticii — unii din generația dv. au trebuit să se nege pe sine, să opereze — din mers — schimbări structurale, brusce și derutante mutări de centru sau de accent în arta lor, și în programele lor estetice...

— Negația în sine nu trebuie să sperie. Sint destule mari spirite care și-au negat un capitol sau altul din opera lor. Ion Barbu, de pildă, care și-a negat perioada incipientă, sau, în Franța, un Jean Moreas, care și-a negat perioada romantică, intrînd cu „Stantele” sale în plin simbolism, ori un Théophile Gautier, care, cu „Emaux et camées”, rupea cu tot ceea ce scrisese înainte. Trist este nu cînd îți negi un stil — și eu am trecut de la o poezie aspră, rostogolită ardelenescă, la una neoclasică, și nu regret — ci cînd îți renegi un crez politico-social. Și cînd treci de la un fel activ de a vedea lumea, istoria, veacul, la unul incolor, fără drapel.

— Cum vi se înfățișează generația, de poeți imediat următoare, ce prătuiți — dacă prătuiți — din creația ei?

— Generația imediat următoare a fost cea mai fericită. Să nu uităm că noi am debutat greu, că n-am avut decît două

edituri, că n-am avut critici susținători pe fundamentul estetic, nu pe cel demagogic. Generația lui Nichita Stănescu, apoi cea a lui Adrian Păunescu, și așa mai departe, pînă la, să zicem, Ion Mircea sau Traian T. Coșovei, au avut posibilități materiale și morale net superioare și suportul unei școli de critică literară întemeiată bine și doct pe valori estetice. Astăzi se face critică pînă la minuțioasă descifrare a textului, pînă la uimirea în fața unei metafore inedite, așa cum făcea G. Călinescu în „Istoria” sa. Se face deci critică în deplina accepție a cuvîntului, și nu referate cu pomelnice de nume, rînduite în funcție de deschiderea spre oficial a opereii literare. Tocmai de aceea, o antologie a poezilor tineri, așa cum a făcut G. Alboiu, a fost, iată, posibilă, precum odinioară cea a lui Zaharia Stancu. De la cărțile de critică literară pînă la dicționare literare alcătuite de varii critici, panorama literaturii contemporane este astfel larg deschisă și se continuă sub ochii noștri. Avem o poezie bună, diversă, bogată, cu care putem ieși în lumea mare, peste mări și țări.

— Vorbiți cu respect despre critică, vă împărtășim, desigur, acest respect, dar credeți că poeți ca Nichita Stănescu sau Adrian Păunescu — cu numele cărora dv. botezați, și pe drept, niște generații — au fost receptivi corect, adică pe măsura importanței lor, de critica ultimei perioade?

— Aici răspunsul meu se inspică în două. Prima parte a acestui răspuns ar vrea să sublinieze că, așa cum spuneam mai înainte, avem o școală critică incomparabil mai bună și mai nuanțată decît în primii ani de după revoluție. În lumina acestei critici, cu personalitățile ei atît de distincte, plîngerea scriitorului neapreciat

— așa cum ar fi vrut el — devine ireverențioasă, dacă nu chiar ridicolă. Aș fi vrut eu să văd, între cele două războaie, plîngerii sau contestații la aprecierile lui Călinescu, Lovinescu, Vianu, Cioculescu, Vladimir Streinu sau Pompiliu Constantinescu! Nu e mai puțin adevărat că, dîncolo de gusturi, de care nu ne putem atinge, de aplecarea spre o mișcare literară sau alta, critica noastră se apleacă uneori — nefondat, neștiințific — nu spre grupări literare, ci spre grupuri, spre vendete, spre afaceri mărunte, în dauna unei viziuni cit mai complete, cit mai cuprinzătoare asupra fenomenului literar contemporan. Un poet ca Nichita Stănescu, sau ca Ion Gheorghe, sau ca Ioan Alexandru, sau ca Adrian Păunescu — după mine, fiecare, din ei de mare talent — poate fi, eventual, criticat, discutat în funcție de un anumit crez estetic, dar în nici un caz nu poate fi trecut cu vederea.

— Sau minimalizat.
— Sau minimalizat! Politica aceasta viltă, care trage un șanț între anumiți scriitori și alții, adîncindu-l mereu, în loc să-l astupe, începe de la cronica de folclor și merge pînă la panorama literară, pînă la antologiile destinate publicului din țară sau din străinătate și pînă, vai!, la manualul școlar.

— Care-i pericolul unei asemenea politici?

— Pericolul e mare. Căci dacă un om cu cultură poetică, matur și stăpîn pe gîndirea lui, poate să treacă peste aceste omisiuni și să adere la cartea denigrată sau trecută cu vederea, elevul, care-și la manualul drept ghid și-i conferă, firesc, o bază oficială, programatică, poate fi indus în eroare. El poate ajunge să ocolească, la prostul sfat al unui spirit rector, de

pildă, anumite cărți, care nicidecum nu trebuie ocolite. Pînă la urmă, desigur, valoarea învinge. Nu cunosc, după bruma mea de cultură, vreun mare scriitor distrus de scoteliile apriorice ale cutărui sau cutărui critic. Dar cum noi ducem o politică a culturii și a educației sociale și estetice, e normal ca tocmai formele mai oficializate ale literaturii, adică istoriile literare, dicționarele, antologiile și, în primul rînd, manualele școlare să aibă o viziune cit mai obiectivă, mai nepărtinitoare, asupra fenomenului literar integral.

— Ați vorbit mai înainte despre un „șanț” care ar trebui asupat, și nu adîncit. Să înțelegem din asta că ați fi împotriva polemicii?

— Încă de la primele mele lecturi am participat, cu emoție, la marile polemici ale epocii și, cu cîteva excepții rare și triste (Caracostea împotriva lui Lovinescu, Ion Barbu împotriva lui Argezi), am admirat tonul urban, înalt, în planul artei, al acelor polemici. Tocmai de aceea mă întristează pînă la suferință tonul unoror brutal, revendicativ și vindictiv, care în-cînceg discuțiile ce se poartă astăzi dîncolo de liniile civilizate. De parcă n-am face parte din aceeași literatură și nu ar fi loc destul pentru toate gloriile, reale sau iluzorii! Culmea este că discuțiile cu pricina au pretenția de a se desfășura în numele aceleiași ideologii. Dacă e așa, atunci fenomenul este cu atît mai de detestat. „Șanțul” de care vorbeam, atît cit este el, și nu trebuie să-i dramatizăm proporțiile, trebuie, într-adevăr, astupat, și nu adîncit. De vină sintem cu toții că s-a îngăduit ceea ce s-a îngăduit, lăsînd iconoclastia să tulbure frontul nostru literar, necesar unor bătălii mai demne.

— Acest fel de polemică nu și-a scos

Cei patru lorzi ai revoltei

The Beatles

(VIII)

Prestigiul grupului Beatles n-a fost deloc atins de succesul filmului „Magical Mystery Tour”: era de ajuns să apară șase noi cîntece. În plus, LP-ul „Sgt. Pepper” a arătat că „cei patru fabuloși” mai au multe de spus și de făcut. Albumul era ascultat și reascultat; copertile lui erau studiate de admiratori pe toate fețele, cu atenția cuvenită. Speculațiile n-au intrizat să apară. Unul din cîntece se intitula „Lucy in the Sky with Diamonds”. Cineva observă că inițialele substantivelor din titlu sînt L.S.D., de aici concluzia că viziunile poetice ale lui John, care compuse și interpreta cîntecul, se datoresc L.S.D.-ului. Așa cum a dezmințit John acest zvon, nici nu observase acest lucru. Într-o zi l-a văzut pe fiul său de 4 ani desenînd ceva și l-a întrebat ce reprezintă desenul. „Lucy în cer cu diamante” i-a răspuns Julian și aceste cuvinte au stăruit în mintea lui John, devenind apoi un cîntec.

Însă fanaticii nu se lăsau bătuți cu una, cu două. „S-a răspîndit zvonul că într-adevăr există un fiu al Pepperland și dacă adunai toate numerele menționate în „Sgt.

Pepper”, apoi le adunai cu vîrstele celor 4 Beatles, alături, cu numărul oamenilor care apăreau pe copertă și cu numărul seriei discului, rezulta un număr format din 7 cifre — un număr de telefon. Și dacă formai acest număr, venea cineva și te transporta în Pepperland. Cei care doreau să fie mai convingători adăugau că prieteni apropiați de-a-i lor care au format acest număr n-au mai fost văzuți de atunci”.

Linistiți de mersul carierei lor, în martie 1968 cei 4 Beatles, împreună cu soțiile lor — Paul împreună cu logodnica sa — au plecat în India, să audzeze mai departe cursurile lui Maharishi.

George fusese în India și la sfîrșitul lui ianuarie; lucrase, individual, la muzica pentru filmul „Wonderwall”. Era ultimul care se apucase să facă ceva individual. John jucase într-un film, Paul scrisese muzica pentru altul, iar Ringo apăruse în vara lui 1967 în filmul „Candy”, ai cărui protagoniști erau Richard Burton și Marlon Brando.

Alături de ei au plecat în India și alte celebrități, printre care Mia Farrow și Mike Love, de la „Beach Boys”. Ringo a fost primul care s-a plictisit de „cosmicitate” lui Maharishi, mai ales după ce și-a dat seama că acesta are și puternice dorințe pămîntești, cum ar fi lirele sterline și Mia Farrow.

În luna martie a apărut alt single Beatles de succes: „Lady Madonna / The inner light”. De asemenea, s-au bucurat să primească alte 4 premii „Grammy”; pentru albumul „Sgt. Pepper”; ca albumul anului, ca cel mai bun album contemporan, pentru cea mai bună înregistrare și cea mai bună copertă.

Înainte ca magazinul „Apple” să fie închis, John și Paul au anunțat că vor începe o altă întreprindere, de proporții mai mari. Denumită „Apple Corps”, compania urma să facă mai mult decît să funcționeze ca o casă de discuri. „Vrem să ajutăm lumea, dar nu sub formă de caritate”, a spus Paul.

Urmas să promoveze artiști necunoscuți care se împiedicau de afaceriști trecuți de tinerețe și interesați doar de profitul imediat. Ca rezultat, o avalanșă de benzi, romane, piese de teatru, picturi, desene, sculpturi, proiecte de arhitectură etc. începuseră să se adune în birourile noii companii.

Între timp John și Yoko au devenit nedespărțiți. Cu puțin înainte ca la Teatrul Național să se joace o piesă bazată pe cartea lui John, „In His Own Write”, au plantat amîndoi cite o ghindă lângă catedrala Coventry. John a explicat că acest gest simbolizează înțelegerea dintre Orient și Vest, la care au ajuns el și Yoko.

În vară a apărut alt film cu Beatles. De data aceasta au contribuit doar cu muzica, din care doar 4 cîntece erau noi. „Yellow Submarine” a fost un film de desene animate, „bazat pe un cîntec de Lennon—McCartney”, cu un scenariu de Lee Minoff, Al Brodax, Jack Mendelsohn și Eric Segal, după o povestire originală de Lee Minoff. Filmul a plăcut publicului, la fel ca și noile cîntece.

A plăcut mai mult următorul lor single și primul lor disc scos la firma „Apple” — „Hey Jude / Revolution” — care s-a vîndut în mai puțin de 2 săptămîni în peste 2 milioane de exemplare.

Totuși, realizarea anului 1968 a fost noul lor album, de data aceasta dublu. A apărut la 22 noiembrie, intitulat simplu „The Beatles” și cu copertile albe: 25 de cîntece, de o varietate surprinzătoare, înregistrate de-a lungul a citorva luni.

În același timp, relațiile dintre membrii grupului Beatles începuseră să se modifice. John era nedespărțit de Yoko. În luna octombrie poliția a găsit droguri în casa în care John

se mutase împreună cu Yoko. Au fost arestați amîndoi și eliberați pe cauțiune. Reporterii își făceau datoria. 10 zile mai tîrziu Cynthia Lennon porni acțiunea de divorț.

În studio, Yoko, naivă, a călcat tradiția mitului Beatles. În timpul înregistrărilor doar George Martin obișnuia să-și spună părerea în privința muzicii lor. Chiar soțiile și copiii Beatles-ilor erau pe planul doi. Yoko nu ținu seamă de acest obicei, ba chiar cînta și ea alături de ei.

George a fost sincer cu John și i-a spus în față că Yoko are o reputație proastă în New York. Mai tîrziu, John se întreba cum de nu l-a lovit. În adolescență nu stătea să numere și se bătea adesea cu colegii lui. Paul a fost și el sincer și i-a spus lui John că Yoko nu-i place, deși apoi s-a răzgîndit. Toți se purtau cu răceală față de Yoko. Doar Ringo a rămas tăcut, fără să-și spună vreo părere. A fost și singurul care s-a dus la New York imediat ce a aflat că John a murit.

La o zi după ce tribunalul a decis că John trebuie să plătească 150 de lire pentru posesia ilegală de droguri, a apărut primul LP al lui John și Yoko, la 9 noiembrie. „Two Virgins” a consternat opinia publică, în special partea mai decentă. Pe coperta discului, John și Yoko apăreau... fără haine pe ei. Șefii magazinelor de discuri, jenați, vindeau discurile deja împachetate într-o pungă de hîrtie. În decembrie, au apărut amîndoi la „Albert Hall”, în cadrul unui spectacol, ascunși în doi saci albi.

Lui John îi păsa din ce în ce mai puțin de Beatles. După moartea lui Brian, Paul se ocupa formal ca grupul să meargă înainte. John, indiferent, era de acord cu ideile lui. La un moment dat un tînr contabil din „Apple” trimise o scrisoare celor 4 Beatles, arătîndu-le că „Apple” era în pragul falimentului. Nu era nimeni să se îngrijească de mersul afacerilor. Angajații chefuliau în stil mare pe socoteala firmei. Sume mari de bani erau risipite aiurea în fiecare săptămîna.

Ceva trebuia făcut. Paul o cunoscuse între timp pe Linda Eastman, fotograf și admiratoare înflăcărată a muzicii pop. Pe deasupra, era fiica unui avocat specializat în afacerile muzicienilor. Paul îl propuse pe tatăl Lindet ca noul impresar al grupului Beatles, însă John și Yoko îl cunoscuseră între timp pe Allen Klein — american ca și Eastman — și, personal, l-au ales ca impresar.

Allen Klein era un avocat care găsi că putea face ușor dreptate muzicienilor care nu aveau habar că fuseseră nedreptățiți. Multe grupuri, inclusiv Beatles, erau în mod curent neplătite la cota care li se cuvenea. Allen Klein obligă case de discuri să dea muzicienilor și restul de bani reținuți ilegal. Obligă casa de discuri Decca să plătească grupului The Rolling Stones peste un milion de dolari. Curînd, deveni impresarul acestui grup.

Vechea lui dorință era să ajungă impresarul grupului Beatles. Fără a-i întîlni vreodată, îi cunoștea pe toți patru, le știa firile și mai ales știa haosul existent în „Apple”. Găsi momentul favorabil, își oferî servicii și John și Yoko hotărîră ca Allen Klein să fie impresarul lor. George și Ringo au fost de acord ca Klein să devină impresarul celor 4 Beatles. Paul se găsi în fața unui fapt împlinit. Se supără, dar nu mai avea ce face. Allen Klein deveni noul impresar al grupului Beatles.

Klein făcu schimbări radicale în firma „Apple”; concedie, angajă, penaliză, schimbă, făcu ordine și ceru disculpină. Făcu și nedreptăți, dar cei nedreptățiți nu reușeau să găsească pe vreunul din Beatles la telefon. Fiecare era plecat pe undeva.

C. BUNESCU

Fals

Spune-mi tu, Relly
la ce gîndesc eu, cînd nu gîndesc nimic,
spune-mi, te rog
și exprimă această profetică stare
pe care o am de cîteva decenii încoace
și cu care am făcut vogă la seminarii,
poate știi vreun leac
cu care am putea vindeca un mort,
dar ea îmi spunea tot povestea aceea
cu rîul care dormea pe șifonier,
eu locomotiva care si-a cerut azil politic
la un depou de regrete;
o luam de mină

și ieșeam cu ea în stradă,
îmi spunea că nu se simte prea bine,
că la Capul Verde naște meduza din
Halicarnas

o fericire confuză,
că și-a pierdut onoarea
într-un hol de spital,
vai de capul meu, îmi ziceam,
în cele din urmă

fi povesteam întîmplări cu bandiți,
întîmplări cu trenuri de noapte,
că umblasem mult, la viața mea,
despre sardele, seducții

sechestrări de persoane,
fi povesteam despre cutia craniană

cumva capul și în paginile „Familiei”?
Știi, desigur, la ce ne referim: la inter-
viul lui Norman Manea, tipărit într-un
număr recent al revistei, și despre care o
seamă de publicații — inclusiv „Flă-
cără” — au referit negativ, ea despre un
text defăimător la adresa unor impor-
tanți scriitori români.

Faptul că lucrurile despre care vor-
bim s-au petrecut în absența mea din țară
nu scuză cu nimic ecoul lor detestabil.
Un redactor șef trebuie nu numai să su-
pravegheze, dar să și existe — pină și
în absența sa — în atitudinea colegilor cu
care lucrează. Vreau să vă spun că, de la
bun început, „Familia” a avut o echipă de
critici literari buni, serioși. Și că echipa
actuală, inclusiv membrii ei mai tineri,
pe care mă bizui foarte mult, continuă în
mare măsură o tradiție, iată, de aproape
două decenii. Din păcate, însă, în revista
noastră, pe lângă foarte multe articole de
critică și de teorie literară bine și frumos
orientate, s-au întîmplat, așa cum ați re-
marcat, alunecări spre cosmopolitism, lo-
vind involuntar în spiritul național al li-
teraturii, și chiar denigrînd acest spirit.

Dv., Alexandru Andrișoiu, ce sinteți,
„tradiționalist” sau „modernist”? Cineva,
nu prea demult, a încercat, într-o pa-
gină de revistă (nu, de data asta nu e
vorba de „Familia”, ci de „Convorbiri li-
terare”), o astfel de împărțire a scriito-
rilor noștri de azi, celor din prima cate-
gorie negîndu-li-se orice merite literare,
celorlalți atribuindu-li-se toate însușirile
posibile.

Privit sub specia istoriei literare, un
astfel de unghi de vedere n-ar trebui să
dezavantajeze pe nimeni. Între cele două
războaie mondiale, cînd s-a încercat la
noi existența tuturor curentelor, pină la

pierdută la bufetul expres,
dar cele mai cumplite lucruri, draga mea
sînt problemele false:
servim masa la cantine false,
unde ni se aduc mîncăruri false,
ne tratăm de boli false
cu medicamente false,
iubim femeii false
care ne spun vorbe false
și plîng cu lacrimi false,
danturi false, pian fals, Bach fals,
biserici false, babe false, luminări false,
lozinci false, tratate false, știri false...
Dumnezeule, e prea mult fals,
pină și pixul eu care scriu aceste rînduri,
am impresia că e fals,
fie-ți milă de migrenele noastre false
și dă-ne un certificat fals
din care să rezulte
că noi am fi trăit mai mulți și fericiți
alături de manele noastre false
care au alăptat copii falși,
dar într-o bună zi
am fost trimiși sub ghilotină,
murind, după cum se știe,
de moarte naturală.

VALERIU ARMEANU

Constelația lirei

Lapte și miere

Într-o zi
Chiar așa
Cum e prevăzut în prospecte
Toți oamenii vor fi liberi și bogați
Noaptea
Va cădea la stînga și la dreapta timpului
Firul roșu al visului
Va căsători focul cu apa
Flăcări de bucurie
Vor ieși din inimi și vor dansa
Polca societății internațională organizată
Fiecare va da atît cît poate
Și va lua exact cît vrea
Flori de cîreși vor umple văzduhul eu
fericirea
Nici un fruct oprit în grădină
Tot ce nu există va fi și va cînta
Lapte și miere
celor ce cred și așteaptă.

Ce-i trebuie omului

Ce-i trebuie omului cap?
Peștele de la cap se impute.
Ce-i trebuie omului limbă?
Toată pasărea pe limba ei plere.
Ce-i trebuie omului nas?
Și așa nu-și simte proșta.
Ce-i trebuie omului minte?
Computerul gîndeste mult mai bine.
Ce-i trebuie omului inimă?
Bate cît bate și deodată stă.

Cîntec

Jos cu poezia
Privighetori și lună verde
Lumea a fost destul cîntată
Lumea trebuie schimbată
Să ne batem
Viața fără bătălie e moartă
Istoria fără cîntec e goală
Cine moare pentru viață
Rămîne viu și după moarte
Să ne batem
Pușca să pocnească-n ceașca de cafea
Rozeloz de plastic să le punem spini
În luptă crește omul și mințile se coc
Să ne batem
Pînă nu mai existăm

ION MILOȘ

tica, ar putea trage niște concluzii.

— Credeți că se publică prea mult?

— Nu, niciodată nu se va publica prea
mult! Cred că greșeala se face, editorial
și în reviste, la periferiile cele mai inde-
partate ale artei. Să fim clari, nu există
pe lume nici edituri și nici librării profi-
late numai pe capodopere. Dar un ochi
versat cu spiritul literar, ca să-l parafra-
zam pe un foarte bun critic, va putea
face măcar distincția necesară între ceea
ce este și ceea ce nu este literatură. Aici
trebuie pus degetul pe rană. În rest,
avem nevoie de tot mai multă hîrtie, de
tot mai mulți scriitori, de tot mai multe
debuturi, cu și mai ales fără concursuri
la edituri.

— Ce nu vă place la aceste concursuri?

— Păi nu-mi place că în babilonia lor
pot cădea cărți scrise cu talent și pot
întra, în schimb, cărți strecurate pe baze
de pile. Că doar oameni sintem!

— Sînteți și un traducător mult și
foarte harnic, traduceți mult și din dife-
rite limbi. O faceți în conformitate cu un
program de durată, sau sub dictarea cli-
pei traducînd adică un poet care vă cade
în mină și care vă place?

— În mare, traduc după un program.
Mai precis, m-am aplecat spre cîteva li-
teraturi. Traducerea, pentru un scriitor,
este nu numai un act de cultură, ci și

calea cea mai rodnică de improspătare a
mijloacelor literare și de vecinătate cu
marile idei și sentimente ale omenirii.

— Dacă v-aș ruga, în încheierea discu-
ției noastre, să-mi numiți un eveniment
— sau evenimentul — socotit de dv. ca
fiind de maximă importanță pentru cul-
tura română, ce mi-ați răspunde?

— Evenimentele de acest fel sînt multe.
Pentru cei ce nu încep sub soare de eve-
nimentele numeroase și de căpetenie ale
culturii noastre e bine de spus că, astăzi,
aproape toți clasicii literaturii române sînt
tipăriți în ediții cît mai complete. De la
Dostoiești la Aron Cotruș, în poezie s-a
publicat, iată, aproape totul. Mai sînt și
lipsuri, desigur, și ele trebuie privite cu
seriozitate. Ca să revin la întrebarea dv.,
rețipărarea monumentalei „Istorie” a lui
G. Călinescu este, cu siguranță, unul din
virfulle și din punctele de reper ale cul-
turii noastre socialiste. E drept, acest mo-
ment s-a petrecut cam tîrziu, dar se pare
că mai mult intrigi intestinale ale lumii
scriitoricești au amînat reeditarea marilor
opere. E bine, e foarte bine că ea a reapă-
rut, și e de dorit ca tirajul ei să crească
neconținut, pină la a satisface nevoile tu-
turor celor dornici să cunoască acest for-
midabil roman, cum s-a spus, al scripto-
rilor române.

Flacăra
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Un muzeu in labirint

Care e vina lui Modigliani? (IV)
Nu există peisaj

Autoportret in Pierrot

1.

Intr-o noapte de pe la inceputul secolului, intr-un bar din Paris, mexicanul Diego Rivera și italianul Amedeo Modigliani se certau furioși. Modigliani striga: „Peisajul nu există”. Răspunzând, Diego Rivera striga și mai tare: „Peisajul există”. Și, probabil, cum adaugă unul dintre cei care au evocat această scenă, în noaptea aceea amândoi aveau dreptate.

In ce-l privește pe Modigliani, strigătul „Peisajul nu există” reprezintă aproape formula unui program. Căci el nu cunoaște decât o temă în pictură: chipul și trupul omenesc. Nu-l interesează

altceva. (Cele trei peisaje rămase de la el par și sint, probabil, un accident.)

Mai mult: cu puține excepții, omul din tablourile lui Modigliani e singur. Stă singur și privește în gol, cu ochii orbi, fără pupile, cu care nu vede nimic. Dealtfel, ce să vadă? Decorul e, cel mai adesea, suprînat. Obiectele din jur, cînd există, n-au nici o importanță, abia formează un fundal. Nu se zăresc alte mobile în afară de cele strict necesare, un scaun, un colț de masă ori un divan încert; nu se disting bibelouri. Pictorul a reușit să și la accesorii și la anecdota pentru a se concentra asupra modelelor. El n-a vrut să picteze interioare, ci viața interioară.

Universul cotidian în care trăiesc acești oameni rămîne așadar o enigmă. Ceea ce ni se arată este altceva: singurătatea lor. O singurătate care îi învâluie și, în același timp, îi definește. Pe care o suportă, dar o și hrănesc. E a lor, le aparține. Îmbătrînesc împreună cu ea, tac împreună cu ea și visează împreună cu ea. Sint poate chiar forme ale singurătății. O populează și îi dau un chip.

În plus, acești oameni aproape totdeauna singuri și aproape totdeauna pe gînduri arată altminteri de cum sintem obișnuți. Femeile au gîtul lung, de lebădă. Și uneori chiar bărbații. Torsul e în genere mai scurt, iar capul mai mic în comparație cu restul corpului. Și apoi ochii. Ochii nu sint decît două migdale. Două picături albastre sau verzi. Un albastru spăciat, de apă oarbă.

Aproape toți sint așezați pe un scaun și au o altitudine care te face să-i recunoști înainte de a vedea semnătura măruntă și citeați a artistului într-un colț al tabloului. Ceva între indiferență, senzualitate amorțită și îngîndurare. Ceva între amintire și vis. Sint goliți de cotidian și plini de o indicibilă melancolie. Nici unul nu dă vreun semn de nerăbdare, de agitație, de intemperanță. Toți sint cufundați într-o visare împietrită; toți sint loviți parcă de o apatie incurabilă, o *morbidizza* cum zic exegeții lui Modigliani, și care nu este, de fapt, o melancolie cit un abandon. O tristețe secretă, pictată cu tandrețe. O taină care singurează discret. Modigliani declara orgolios că nimeni nu va poseda decît ceea ce a cucerit. Dar modelele sale nu vor să cucerească nimic. Sau nu pot. Ele nu vor poseda decît ceea ce au. Nu se revoltă împotriva destinului și nici nu-l ignoră. Stau în fața lui cu capul ușor aplecat într-o parte. Și-l privesc cu ochii lor orbi cu care nu se poate vedea decît nevăzutul.

Desigur, conștințind aceste siluete, ne putem aduce aminte de muzică; ele par să se repete ca o melodie monotona care nu știi unde începe și unde se oprește. Și, mai ales, ne putem trezi întrebîndu-ne dacă nu cumva „trestia gînditoare” e altceva decît un elogiu; e un avertisment, în sensul că omul are o singură șansă împotriva fragilității sale, să gîndească, altminteri nu-i rămîne decît vir-ulea de a se îndoi după vînt.

Dar ar fi greu să vorbim aici despre o filosofie. Chiar dacă portretele seamănă izbitor, presupunînd nu numai ticuri de pictor, ci și un mod de a privi lumea. Mai degrabă putem invoca o stare pe care Modigliani o proiectează asupra tuturor modelelor sale și pe care o regăsim și în autoportretul său, ceea ce mă face să cred că, de fapt, în această pictură există un singur personaj: Modigliani însuși. Mai exact, melancolia sa. Pînă și copiii pictați de el par să sufere de răul de care suferă femeile cu gît de lebădă. Și nu există nici o figură veselă. Nudurile au carnea luminoasă și de o eleganță amară.

Neîzvorînd de nicăieri precis, această melancolie izvorăște de pretutindeni. Și mai ales din tăcere. O tăcere insidioasă care ne întîmpină în toate portretele lui Modigliani și care la un moment dat te obligă parcă să-ți pui întrebarea dacă mai puțină tăcere înseamnă și mai puțină singurătate. Deoarece țî-a trecut prin minte că uneori poate tocmai vorbele sporesc singurătatea. Cînd toc, ești singur. Dar cînd vorbești și nu-ți răspunde nimeni, nu ești oare și mai singur? Dacă este așa, singurătatea în care se scaldă și în care au încremenit oamenii pictați de Modigliani e de două ori amenințată: de tăcerea lor și de faptul că nimeni nu le-ar răspunde. Și, practic, ei n-au nici o soluție, probabil; căci împotriviindu-se singurătății, n-ar face decît s-o sporesc.

În consecință, s-au hotărît se pare pentru răul cel mai mic: să-și păstreze calmul. Stau pe scaunul lor, cu capul aplecat, de regulă în partea dreaptă, și încearcă să rămînă senini. Nimic din furia cu care Modigliani și-a distrus viața nu-i atinge parcă. Sint doar martori absenți și vulnerabili. Cît mai detașați, cu atît mai bine. Nu vor decît să existe, să fie lăsați să-și ducă gîndurile pînă la capăt. Așteaptă ceva? Poate. Dar dacă așteaptă, aproape sigur nici ei nu știi ce așteaptă. S-au culbărit în mușenia lor. Și, curios, în plină tristețe, își cuceresc liniștea. Melancolia lor devine pe nesîmțite aproape aristocratică, în ciuda condiției lor umile. Își sint prin toți porii destinul, dar au înțeles probabil că șansa lor, cită au, stă în tăcerea care înflorește pe buzele lor în locul unui suris.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Un om din Panciu

Am scris mai deunăzi despre Iulian Vintilă, directorul complexului comercial Athene Palace, căruia i s-a înmînat recent la Roma Premiul Oscar „pentru impulsurile date și contribuțiile aduse dezvoltării turismului național și internațional”, încoronînd astfel cu o recunoaștere și cu un nimb de prestigiu mondial eforturile și veghele de fiecare zi, pasiunea și înfăptuirile unui semen de-al nostru, care nu se bate cu pumnul în piept și care nu-și strigă meritele, considerînd întotdeauna că nu și-a făcut și că nu-și face decît datoria, ca să nu intre în conflict cu propria lui conștiință. E un exemplu de bucurie trăită pe care l-am voit împărtășit și care m-a determinat să evadez pentru o dată din obișnuitele mele teme cu care mi-am familiarizat cititorii. Și iată că la un foarte scurt interval, o altă veste venind tot din Italia și privind un om din Panciu — din Panciul Vrancei mele natale — mă obligă sufletește și mintal să repet gestul și să-i însemn numele aici: doctorul inginer Ion Pușcă, oenolog șef al Complexului de vinificație din străvechea și tradiționala podgorie românească.

Nu e cunoscut de publicul larg, nu-l cunosc personal nici eu, nu l-am văzut niciodată, dar îl știu din cele povestite de focșăneni de-ai mei și din unele lecturi.

N-avem dreptul să uităm vremurile de tristă amintire

În șirul fărădelegilor și atrocităților săvîrșite de horthyști împotriva populației din nordul Ardealului vremelnice cîmpit — stau mărturie cutremurătoare mormintele de la Ip și Trăznea și din atîtea alte localități — s-au înscris și deportările în masă ale evreilor din această parte a Transilvaniei.

Luna aceasta s-au împlinit 38 de ani de cînd poliștii și jandarmii horthyști au început arestarea lor. Internarea în ghetou, începută în zorii acelei zile de vineri — 3 mai 1944 — a însemnat primul pas pe drumul fără întoarcere, a cărui ultimă haltă a fost Birkenau-Auschwitz.

Publicăm, cu acest prilej, fragmente din gîndurile unui supraviețuitor al aceluia cîmpit calvar, conceput și denumit de naști: *Die Endlösung der Judenfrage*, rezolvarea definitivă a problemei evreiești.

Aveam 18 ani și ziua vroiam să văd soarele.

Cu haine de *Häftling* zdrențuite, cu buzele crăpate de sete, flămînd pînă la disperare, cu rîmile singure stăteam cufundați în noroi pe unul din platourile lagărului „E” din Birkenau-Auschwitz.

Aș fi uitat de toate suferințele dacă pentru o singură frîntură de clipă aș fi văzut seninul cerului.

Mă uitam în sus plîngînd, blestemînd, implorînd.

Aveam 18 ani și vroiam să văd soarele.

Dar deasupra lagărului, nori grei de fum, negri, vineți, hidoși pluteau, rostogolindu-se la nesfîrșit unii peste alții, acoperind cu un văl de nepătruns soarele.

Aveam 18 ani și noaptea vroiam să văd stelele.

Sfidînd moartea, riscînd să fiu răpus de gloanțele SS-istilor din turnurile de pază, mă strecuram afară din baracă, mă întindeam pe spate, mă lipeam de pămînt și priveam spre cer plîngînd, blestemînd, implorînd.

Un copil cu porumbel DANIEL NICULESCU

fiindcă are și preocupări de istorie, ca și vocația scrisului, pe lângă cele științifice pure, cărora le dăruiește toate rivnele, ardorile și ostenele lui.

Înginerul Ion Pușcă e tînăr; va avea 41 de ani în decembrie. Așa mi s-a spus. Și că e localnic, născut la Satul Nou, care-l la o azvîrlitură de clomag de Panciu. A făcut studii strălucite, s-a specializat în problemele de vinificație în Franța, în Italia, în Spania, în Ungaria și a fost cooptat în 1979 membru al Uniunii naționale a oenologilor din Franța.

Firește, că nici un sector al meseriei lui, de la ampelografie — adică știința morfologică, fiziologică și de producție a sorturilor de viță de vie — pînă la obținerea calității, conservarea și imbutelierea vinului, nimic nu-i este străin lui Ion Pușcă sau să-l lase indiferent, totul absorbîndu-i munca și strădanile. Are, incontestabil, premise să ajungă foarte departe, așa cum o atestă numeroasele lui comunicări și lucrări profesionale de pînă acum, neastîmpărul și fructila obstinție de a crea și de a îmbunătăți neconștient, seriozitatea și competența lui, care s-au impus și peste fruntarii, și care anul acesta — în aprilie — i-au adus satisfacția de a fi ales membru corespondent străin al Academiei viei și vinului din Italia, care își are sediul la Siena.

Găsesc în ziarul „Milcovul” de la Focșani o convorbire cu inginerul Ion Pușcă după alegerea sa și reproduc din cuprinsul ei: „Întîi doresc să spun că distincția primită mă onorează și onorează în același timp și colectivul de specialiști «I.A.S. — Panciu», unitate

de vîrf a viticulturii românești. Italia ocupă primul loc în lume în ceea ce privește cantitatea, diversitatea și calitatea producției de vinuri și la acest palmares au contribuit din plin membrii Academiei italiene a viei și vinului prin cercetările lor. De aceea pentru orice viticultor este o onoare să se numere printre membrii acestui for științific cu renume internațional din care fac parte și specialiști din întreaga lume. Pentru mine onorarea este cu atît mai mare întrucît între membrii acestei academii, în decursul timpului au fost aleși reputații profesori universitari și specialiști români Ion C. Teodorescu, Gherasim Constantinescu, David Davidescu, Ștefan C. Teodorescu și Alexandru Ionescu”.

Și coincidența face ca zilele acestea, intrînd într-o librărie, să dau peste o frumoasă tipăritură, scoasă proaspăt la Editura „Sport-Turism” intitulată **Panciu — file de cronică**, împodobită cu admirabile fotografii, care e și o temeinică monografie istorică — mult peste cele de altădată — și un ghid util și un letopisec al așezării podgoriilor din regiune și al dezvoltării lor. Cartea scrisă cu dragoste și semnată: Ion Pușcă, Anton Paragină, Vasile Popa și Gheorghe Constantinescu.

Fiul de țară Ion Pușcă e hărîzit zămislișilor. Și strîngîndu-i amîndouă miinile — cu un explicabil orgoliu de bastină comună — pentru ceea ce a împlinit la cei 41 de ani, îi fac din inimă urearea să fie biruitor în toate și în totul, pînă la adînci bătrîneți. În năzuințele și vrednicile, în gîndurile și în dorurile lui.

L. KALŪSTIAN

Aveam 18 ani și voiam să văd stelele.

Dar deasupra lagărului, nori grei de fum negri, vineți, hidoși pluteau rostogolindu-se la nesfîrșit unii peste alții acoperînd, cu un văl de nepătruns, stelele.

Părinții și frații, prietenii, cunoscuții și necunoscuții care au fost duși de pe peronul lagărului Birkenau-Auschwitz direct în camerele de gazare au fost exterminați fără să fi avut vreo vină. Nimeni nu i-a acuzat de nimic. N-au fost bănuți că ar fi săvîrșit ceva. Nu li s-a imputat nici măcar un gest nechibzuit. Ei au trebuit să moară, toți deodată și cit mai repede, în chinuri groaznice, doar pentru că s-au născut evrei. Pentru că, în numele aberantei idci despre superioritatea rasei ariene, naștiții au hotărît că, în Europa cîmpită de ei, evreii trebuie lichidați radical, total și definitiv.

Cei care am rămas în viață după prima și marea selecție, așteptam în preajma crematoriilor, bătuți și umiliți, infomețați și schingiați, batjocoriți și epuizați să ne vină rîndul. Nu eram acuzați, nu eram bănuți ori suspecțați pentru nimic. Eram pur și simplu *Totenkandidaten*, candidați la moarte.

Așteptarea aceasta — ne omoară astăzi, la noapte, ori ne mai chinuiesc citeva zile, sau poate citeva săptămîni? — a fost groznică, insuportabilă.

Dacă... dacă am fi săvîrșit ceva, dacă am fi fost acuzați de ceva pe drept ori pe nedrept, dacă ni s-ar fi adus orice învinuire, oricît de aberantă, așteptarea n-ar fi fost alt de neomenesc de grea. Am fi încercat să analizăm ceea ce am făcut, faptele de care sintem bănuți, gîndurile pentru care sintem suspecțați. Conștiința că suferim pentru un act săvîrșit deliberat, că ne jertfim pentru o idee în care am crezut, pentru o cauză careia ne-am dăruit, ne-ar fi ușurat suferințele; ne-ar fi dat puteri să rezistăm, ne-ar fi ajutat să supraviețuim.

Dacă... dacă am fi știut că vom fi judecați, că mi se pregătește un proces, oricît de sumar, de nedrept, de abuziv, așteptarea n-ar fi fost atît de dureroasă, de epuizantă. Preocuparea de a ne apăra nevinovăția, de a ne înfrunta cu dem-

nitare călăii, de a-i sfida, ne-ar fi diminuat supliciu, ne-ar fi ajutat să uităm de ceea ce ne așteaptă, să nu ne gîndim doar la moarte.

Dar verdictul urma să fie dat nu de un tribunal, ci de căpitanul SS-ist, dr. Mengele, prin fața căruia treceam mereu în pielea goală și doar de capriciile lui depindea să arate cu degetul spre tine, semn că așteptarea ta s-a sfîrșit, că peste citeva ore vei pași spre camerele de gazare, pe același drum pe care s-a tîrit coloana cu părinții, frații, cunoscuții și necunoscuții a căror soartă a fost pecetluită încă de prima și marea selecție din ziua sosirii pe peronul lagărului Birkenau-Auschwitz.

Așteptarea momentului în care Mengele te va arăta cu degetul a fost suferința cea mai cumplită. Și această cumplită suferință era continuă, deoarece momentul putea surveni oricînd: în zori de zi ori către prînz, seara la fel ca la miezul nopții.

Mi-am spus de la început că voi supraviețui. Că trebuie să supraviețuiesc.

Am crezut, am sperat tot timpul că voi rezista.

Și totuși au fost momente... cite o zi... cite o seară... mai ales cite o noapte, cînd am simțit că nu mai pot... că totul s-a sfîrșit.

Așa s-a întîmplat cînd n-am mai auzit susurul Someșului.

În vara lui '44, la Birkenau, au fost momente în care setea m-a torturat mai tare decît foamea; chinurile ei erau chinurile morții. Mușcam din pămîntul arid al platoului din fața barăcii, stridam țărîna de cerul gurii, dar zadarnic. Nici urmă de umezeală. Înfîns pe platou, închideam ochii și mă lăsam pradă deznădejdi. Simțeam că nu mai pot. Că se apropie sfîrșitul. Și în clipa în care începeam să mă scufund vertiginos în adîncuri, să nu mai știu unde mă aflu, să vreau să țip și să nu pot, reușeam, cu un ultim efort, să-mi amintesc de Someș, să-i aud susurul și, deodată, gîtlejul mi se înnuța, puteam iar să înghit, să respir, să rabd mai departe.

Într-o zi, cred că a fost cea mai fierbîntă din lunga și cumplită vară a lui '44, cîram în neștire, pe versantul unui deal care nu se mai termina, niște bolovani grei cît toate păcatele lumii. M-am prăbușit, dar nu sub povara lor. Setea m-a doborît. Izbîturile de boțanc ale SS-istului nu-mi dădeau răgaz să-mi amintesc Someșul, iar setea îmi incendiase, pe dinăuntru, întreg trupul. Cînd SS-istul a obosit, am început, în timp ce mă scufundam în adîncuri, să mormur Someș... Someșul meu drag... Dar susurul lui nu l-am mai auzit... Eram atît de obosit, de vlăguit încît fără să mă revolt, fără să regret măcar, am înțeles că s-a terminat... că totul s-a sfîrșit.

Mi-am revenit tirziu, după miezul nopții. Eram în Revier. Nu știu cine m-a tîrit pînă în lagăr. Oare el a supraviețuit?

OLIVER LUSTIG
fostul Häftling nr. 112 398

Poem pentru...

Aseară
căluțului meu am uitat
Am uitat să-i dau
apă
Az'noapte a bătut
a bătut cu copita în zidul
Inimii mele
vărsînd găleata
viselor de dimineață.

Mioara DRAGOTA

■ **Consiliul popular al municipiului București** ne încredințează că situația localității cetățenului Cruceanu Cezar, care reclama că ICRAL Foisor îi refuză aprobarea unui schimb de locuință, a fost rezolvată de comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 2. I-a fost repartizat acestuia apartamentul nr. 11 (două camere), situat în str. Ciurea nr. 1, et. 2.

■ **Neceșoiu Amandi din București, str. Onești, nr. 12**, ne sesizează că Ateneul român și parcul din fața sa nu sînt bine gospodărite. Din cauza trepidațiilor pricinuite de intensa circulație a autobuzelor, zăburile clădirii au început să se fisureze. Datorită neglijenței și nepăsării, parcul este lăsat în paragină; plantele exotice, florile și iarba au dispărut pe alocuri, arbuștii sînt rupți sau striviți, gardul împrejurimilor deteriorat.

■ **Unfuneea Generală a Sindicatelor din România**: În urma cercetărilor efectuate la Sanctuarul 1 construcției ale T.C.I. București, a rezultat că accidentul de muncă suferit de muncitorul Stanciu Marin nu a fost declarat la timp, fapt pentru care vinovații au fost sancționați. Organele de conducere ale unității, cunoscînd situația, consideră că tov. Marin Stanciu poate fi reprimat în muncă la această unitate și i se vor acorda toate drepturile, dacă va prezenta actele doveditoare.

■ **Mă numesc Nicolae Tătaru și locuiesc în Constanța, Aleea Fânselei nr. 8, etaj 7, ap. 31.** Necazul meu și al altor locatari este că în blocul nostru cu 10 nivele, apa caldă rareori trece de etajul 6. Am intervenit în scris la Exploatarea de termoficare, după cîteva luni ni s-a răspuns că se vor lua măsuri pentru ridicarea presiunii apei reci și calde prin montarea unor hidrofoare. Pînă în prezent însă, situația nu s-a schimbat cu nimic, cu toate că au trecut 5 luni de cînd am sesizat și peste 2 ani de cînd ne pîste necazul.

■ **Inspectoratul general al miliției**: În legătură cu scrișoarea numitului Nedeleu Ion din București vă comunicăm că petiționarului i s-a aprobat restituirea permisului de conducere.

■ **La data de 20 octombrie 1979** - ne scrie, printre altele, **Petre Botezatu din comuna Voluntari** - am fost transferat în interesul serviciului la ICRAL Colentina din București. Din momentul încadrării mele, mi s-a oprit imediat pentru celibat, desi eu sînt demult căsătorit și am doi copii. Cu toate intervențiile mele la biroul financiar al întreprinderii, pentru recuperarea sumelor reținute pe nedrept, nu am reușit nici pînă în prezent să conving pe cineva de justetea cererii mele.

■ **Ministerul de Interne, Miliția județeană Gorj**: Cele prezentate de petiționara Lăutaru din Tîrnăveni sînt reale. Din verificări s-a stabilit că, înaintea de deservirea sa de acasă, fiul său Lăutaru Marin a înmormîntat 200 lei de la muma Rădăceanu Ioana, din aceeași localitate, suma care a fost văzută în posesia lui și apoi în mormîntul mamei de către Procureorul și Jandarmii Locali. Cu toate măsurile întreprinse nu s-a reușit încă identificarea mormîntului. Acțiunea continuă.

■ **La puțin timp după ce am intrat ca familia în apartamentul proprietate personală cumpărat pe bază de contract cu statul, am observat pe pereți apariția fenomenului de mușcărire.** După zăbrăvire, mușcăgărea s-a extins, cuprinzînd aproape întregul apartament. Am sesizat această tuturor forurilor locale, dar nici acum, după aproape 5 luni, n-am primit răspuns la sesizare, iar fenomenul acela neplăcut continuă, punînd în pericol nu numai apartamentul, ci și sănătatea copilului și a întregii familii. (Orșan Marin Viorel din Oradea, str. Sălcimilor, nr. 17, bl. Ph., 143, ap. 19)

■ **Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor**: Cu privire la coletul postal expediat de Guleran Aurel din Timișoara, vă facem cunoscut că cercetările efectuate au stabilit că trimiterea în cauză nu a ajuns la destinație, motiv pentru care petentul a fost despăgubit cu contravaloarea coletului și i s-au acuzat seuze.

N.R. Bune și sezele! Ne-ar fi interesat însă să știm și măsurile care s-au luat cu cei vinovați de pierderea coletului.

■ **Subsemnata Rotariu Csilla, domiciliată în municipiul Miercurea-Ciuc, Aleea Ciocîrlicii, bl. 8, sc. A, ap. 11** țîn să multumesc revistei că a încercat să mă ajute, determinînd Consi-

liul popular al județului Harghita să răspundă că a rezolvat favorabil plîngerea mea privind imputarea pe nedrept a sumei de 150 de lei. Cu regret trebuie să vă comunic însă că atît reprezentantul județului, care a cercetat cazul, cit și redacția dv. au fost induși în eroare, deoarece nici pînă astăzi suma nu mi-a fost restituită, desi comisia de judecată mi-a anulat imputația făcută abuziv.

■ **Procuratura județeană Prahova**: Referitor la scrisoarea adresată Flacărei de cetățeanul Simionescu Constantin, vă facem cunoscut că am sesizat Judecătoria Ploiești pentru a se lua față de Oprea Marin măsura internării medicale, măsura de siguranță care să înlocuiască pe aceea a obligării la tratament medical.

■ **Cercel Vasile, București, str. Colentina, nr. 26, bl. 64, sc. A 1, ap. 31**: Mama mea, Duța Elena, domiciliată în șoseaua Gherase, nr. 36, sect. 2, are de multă vreme un necaz cu IDEB. Pe 15.X.1980, Călin Anişor de la respectiva întreprindere s-a prezentat pentru citirea contorului și a spus că a stat contuarul și trebuie schimbat. I-a mai spus mamei, tot atunci, că pentru consumul făcut pe trei luni, timp în care se consideră că aparatul de înregistrare n-a funcționat, plata se va face în sistem pausal. Mare i-a fost însă surpriza cînd a primit nota de plată în sumă de 298 lei. Deși în toată casa mama are doar trei becuri, respectivul funcționar al IDEB a consemnat eronat și abuziv în formularul completat că are televizor și fier de călcat. De atunci am tot fost să ni se îndrepte eroarea comisă, dar peste tot ne izbim de birocratie și incorectitudinea unor funcționari de la sus-menționata întreprindere.

■ **Consiliul popular județean Brașov** răspunde că în ce privește desfacerea contractului de muncă al petentei Florescu Nicoleta s-a procedat legal. Referitor la Radu Nicolae, Trușcă Ion, Furcoiu Iuliana și Cristescu Stelian, conducerea ILF Brașov i-a schimbat din funcțiile pe care le dețineau în cadrul unității și i-a trecut în alte locuri de muncă. Pentru slabul control efectuat asupra activității fostului șef de depozit și a comisiei de recepție, pentru lipsa de fermitate și tolerarea unor neajunsuri, directorul întreprinderii, directorul comercial și contabilul șef au fost sancționați administrativ cit și pe linie de partid.

■ **Viorica D. și Olga A.** sînt două fete din Tîrnăveni, județul Mures. Ele ne scriu că în vara anului trecut au absolvit liceul industrial din localitate, secția electrotehnică, primind câte o diplomă și reparării la Combinatul chimic Tîrnăveni. Surprinzător și neplăcut este faptul că nici după 6 luni nu și-au găsit un loc stabil de muncă. N-au putut cel puțin să se plîngă conductorii combinatului, pentru că funcționarii de la poartă și de la serviciul personal nu le-au dat voie și le-au tot amintat spunîndu-le... să vină miine, poimîine. Fetele vor să muncească acolo unde au fost repartizate, nu să stea pe spînzurarea părinților!

■ **Întreprinderea mecanică de utilaj tehnologic Moreni**: Afirmăm tov. Ciulei Georgeta, cum că ar fi deus la întreprinderea noastră dosarul de alocare de stat pentru fiica sa este necoral, deoarece numita nu a făcut acest lucru, ci s-a prezentat numai la compartimentul personal, solicitînd șeful de serviciu, Căruțu Gheorghe, eliberarea unei adeverințe din care să rezulte că fostul ei soț refuză să întocmească acest dosar, solicitarea nefiindu-i rezolvată favorabil din lipsa unor documente care să ateste aceasta.

■ **În numele mai multor locuitori ai satului Codru din comuna Soimii, județul Sibiu**, ne scrie Vasile Huțulea din Timișoara și ne spune cu surprindere că satul respectiv nu are nici astăzi un telefon public, absolut necesar. Deși cetățenii au strîns bani și au plantat stîlpii necesari susținerii firelor pe o distanță de peste 8 kilometri, consiliul popular local a sîstat fără motiv lucrarea. Stîlpii au fost scoși și au început să dispară, la fel cum dispar și speranțele oamenilor locului de a intra în legătură telefonică cu lumea de afară.

■ **Consiliul popular al municipiului Buzău** ne reține atenția asupra unei note apărute în revistă, anunțîndu-ne că în prezent minorul Glevan Nicolae Daniel este elev în clasa a VIII-a la școala generală din localitate. Pe motiv că tatăl său s-a îndepărtat sistematic de

copil, văzîndu-l doar la tribunal, cînd se judeca cu mama pentru neplata pensiei de întreținere, că este recăsătorit în Arad și mai are încă doi copii în întreținere, minorul G.N. Daniel doarește să rămînă în continuare în îngrijirea bunicii materne. După încheierea anului școlar, domiciliul copilului urmează să fie stabilit în conformitate cu prevederile Codului familiei.

■ **Să mergi fără dureri, fără nici o durere la numai cîteva ore după operație pe coloana vertebrală**, după luni de zile (și la unii chiar ani) de groaznice suferințe, rămîne totuși o minune. O minune la care nu mai speram și pentru care rog colectivul condus de dr. Iacob de la Spitalul militar central din București să primească cele mai calde mulțumiri. Din inimă mulțumesc doctorilor Blezu, Toboșciuc, Cramer, Neagu, Mulțumesc tuturor celor care m-au ajutat să-mi recapăt speranța muncii fără invaliditate. (Ing. Ion Mircescu, orașul Titu, jud. Dimbovița)

■ **Întreprinderea de frigider Găești**, ca răspuns la nota apărută în rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” ne informează că pe data de 23.01.1982 delegatul întreprinderii a reparat frigiderul Mariei Suciu din Sinaia, înlocuindu-i agregatul și termostatul. La verificarea din 11.05.1982 s-a constatat că frigiderul funcționează normal, posesoarea lui declarîndu-se mulțumită.

■ **Sansa reparării ne i-a suris și lui Viorel Zaharia din București, bd. Republicii, nr. 2, bl. 2, sc. 2, ap. 25.** Mașina electrică de gătit tip Vera, cumpărată din comerț pe data de 16.04.1982, s-a defectat imediat după ce a pus-o în funcțiune, deci în termenul de garanție. Depanatorul de la unitatea din str. Avrig nr. 63 a venit, s-a uitat la ea, a încasat 25 lei, și-a declinat competența și... pe-aci ție drumul, neîntînd însă să spună că „defecțiunile s multe, dar piesele de schimb deloc și că singura soluție ar fi ca, prin bunăvoința dînsului, „să fac rost din altă parte de tot ce lipsește...”

■ **Consiliul popular județean Olț** ne informează cu privire la scrisoarea învățătorului pensionar Teodosie Predețeanu din București: S-a constituit un colectiv de cadre didactice, economiști și alți intelectuali, inclusiv învățătorul Alexandru Predețeanu, care se va ocupa de refacerea monografiei comunei Brastavăț și de tipărirea ei. Consiliul popular al comunei va amenaja cîșmenia din satul Crușovu și un parc în preajmă pentru cîștinirea memoriei revoluționarilor pașoptiști care au poșosit la acest izvoț de apă.

■ **Tovarășea Eugenia Popa din comuna Fîlpești de Tirg, jud. Prahova**, ni se plînge, că înainte de a i se naște fetița, soțul ei Popa Romeo Lucian a părăsit-o, mutîndu-se cu serviciul în București, la Teatrul de stat Ion Vasilescu. De la data nașterii fetiței și pînă în prezent, nu a primit nici un fel de ajutor material, cu toate că, prin sentința civilă nr. 319, din 9 februarie 1981, soțul fugar a fost obligat la plata unei pensii alimentare de 400 lei lunar. Demersurile femeii încă n-au dus la nici un rezultat pozitiv. Cine o ajută să iasă din impas?

■ **ICRAL Constanța**: Referitor la articolul apărut în Flacăra din 9 aprilie 1982, vizînd necesitatea executării lucrărilor de reparații în apartamentul locatarei Elisabeta Maxim din Constanța, bl. E 5, str. Lupeni, nr. 2: Imobilul respectiv fusese nominalizat în lista lucrărilor de reparații pe semestrul II 1982. Avînd în vedere că în ultima perioadă s-au creat condiții favorabile, întreprinderea a organizat executarea lucrărilor ce au fost încheiate la data de 5 mai 1982.

■ **Cetățeanul Octavian Paraschiv din Slatina, Aleea Rozelor nr. 210, bl. FB12, sc. C, ap. 19**, a avut și are încă neplăceri cu un aparat de radio auto pe care a vrut să-l repare la Unitatea nr. 11 radio din Slatina. Ne scrie că a fost luat în primire de depanatorul Brașoveanu Marian. Aparatul a trecut apoi, în decurs de mai bine de o lună, pe la alt depanator care nu a reușit să-l repare. Au încasat 242 de lei și i l-au înapoiat cu aceleași defectiuni, ba mai stricat ea la început.

■ **Procuratura județeană Mehedinți**: Sesizarea cetățeanului Cotoi Ionel din Drobeta-Tr. Severin este întemeiată și urmează a fi admisă. În vederea soluționării urgente a dosarului, a fost sesizat șeful Miliției județului Mehedinți în dosarul nr. 4095/B'981 al Procuraturii locale Drobeta-Tr. Severin cercetările au fost tergiversate în mod ne-

justificat de cître Miliția orașului Orșova și s-a stabilit termen de definitivare pînă la 10, mai 1982.

■ **Vă rog să dați la ziar** că mai există copii adoptați care nu se îngrijesc de părinții lor care i-au adoptat - ne scrie **Suminie Solomon din Săgînz-băi, jud. Bistrița-Năsăud**. Al meu nici de sărbători nu a venit pe acasă, nu se interesează deloc de mine.

■ **Trustul de montaje utilaj chimic București, Grupul de șantier Holoști**: Ca urmare a sesizării apărute în revista Flacăra nr. 18 din 7.05.1982, prin care tov. Nicolae Gheorghe, fost cazangiu la grupul nostru de șantier, spune că de 5 ani nu reușește să obțină de la noi o adeverință pentru calcularea pensiei, vă dovedim cu copiele pe care le avem că această adeverință i-a fost eliberată de două ori: o dată cu nr. 1578, din 9.02.1982, a doua oară cu nr. 2663, din 22.02.1982.

N.R. Am văzut, într-adevăr, copiele. Dar dacă omul nu le-o fi primit?

■ **Locatarii blocurilor U 2 și U 1 din București, str. Avrig nr. 9-13**, au amenajat, prin muncă voluntară și cu sprijinul întreprinderii de mecanică fină, un teren de joacă pentru copii, dar astăzi copiii lor n-au unde să se joace, deoarece conducerea I.U.T. Avrig a desființat treptat și abuziv acest teren, amenajînd pe el un garaj pentru autoturism personal al cuiva din conducerea respectivei unități și o baracă pentru știci, bidoane goale, saci etc. (Comitetul Asociațiilor de locatari ai blocurilor U 2 și U 1)

■ **Din magazinele de specialitate lipsesc de mai multă vreme** tuburile cinescopice T61 - ne semnalează **Gavril Toma din comuna Maia, jud. Cluj**. Acum un an, G.T. a dus la reparație la o unitate din municipiul Dej, televizorul, un Diamant 153, însă nici pînă în prezent n-a fost reparat din cauza lipsei unor astfel de tuburi. Mă surprinde aceasta - zice el în scrisoarea pe care ne-o adresează - întrucît în toate ziarele și la televizor apar reclame cu depănări rapide. De ce lipsesc astfel de piese care se produc chiar în țară la noi?

■ **Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Dimbovița**: S-a analizat cu atenție solicitarea tînarului Stan M. Gheorghe din Tirgoviște, str. Tineretului nr. 19, și acesta a fost repartizat să lucreze la Oficiul de îmbunătățiri funciare ca muncitor calificat în acest domeniu.

■ **Decît așa noroc, mai bine lipsă**. Pentru că la concursul „Pronosport” din 22.XI.1981 am obținut o variantă cu 13 rezultate și 4 variante cu 12 rezultate exacte, la care mi se cuvenea un premiu de 4927 lei pe care nu i-am primit pe motiv că gestionara Tănase Stana, de la Agenția 13-7 Constanța, m-a trecut din greșală în alt borderou. M-am adresat forurilor de resort, dar m-au găsit vinovat pe mine, cîc n-am controlat borderoul... (Ionas Gheorghe, Constanța, bd. Lenin nr. 52)

■ **Interesante acțiuni cu caracter medical au avut loc la Iași**, în mijlocul acestei luni - pe 14 mai, consfătuirea județeană pe tema „Stadiul actual de cercetare și aplicare a medicamentului românesc Boicil”, iar pe 15 mai, dezbaterile asupra dispensării deficitelor funcționale invalidante recuperabile, prilejuită de împlinirea a 15 ani de activitate a secției clinice de profil a Spitalului C.F.R. Iași. Ambele manifestări au avut loc sub auspiciile Societății de medici și naturaliști Iași și Centralei Industriale de medicamente București și s-au bucurat de participarea unor specialiști prestigioși - cadre universitare, medici, sociologi, psihologi etc. - din mai multe localități din țară, precum și a unui însemnat număr de invitați.

■ **Consiliul popular al sectorului 2 al Capitalei**, ca răspuns la scrisoarea numitei **Ionescu Aurica**: Comitetul executiv, în ședința din 24.04.1982 i-a aprobat petentei atribuirea locuinței din str. Ioaneeni nr. 23, parter, compusă din două camere de 10 și 8 mp, bucătărie în exclusivitate, încălzire cu gaze la sobe. Sus-numitei i s-a emis comunicarea de repartizare în vederea încheierii contractului de închiriere.

■ **Severea Mihai din Buzău**: str. Aleea Centrală nr. 15, bl. 14 A, ap. 43: Mereu ni se taie lumina și sîntem puși noi, locatarii, să plătim lunar chiar și cite 300 de lei de persoană, cum s-a întimplat pe luna martie, de pildă, desi în tot apartamentul am doar două becuri. Dacă am întrebata la întreprinderea de electricitate, ni s-a spus că avem de plătit pentru consumul de curent 10000 de lei. Oare ce s-a făcut cu banii noștri plățiți pînă acum?

■ **In mod cert, ceva este în ne-regulă cu consumul de energie electrică pe Aleea Centrală din Buzău**. Nu se poate ca oamenii să plătească atît, dacă n-au consumat!

■ **Comitetul orașenesc de partid Găești**: Cercetînd cele sesizate de tovarășa Mușat Maria, s-a constatat că în termenul legal a făcut contestație și s-a revenit la decizie, rămînd mai departe vînzătoare la librărie, adică la același loc de muncă. Ea și-a primit toate drepturile bănești, întrucît a lucrat toată perioada, chiar și după ce conducerea cooperativei îi des-făcuse contractul de muncă.

■ **Consiliul popular al municipiului București** ne face cunoscut că drept urmare a adresei trimisă de revista noastră, tovarășa Elena Birlescu, mamă a patru copii, din București, șoseaua Alexandriei nr. 19, bl. 30, ap. 36, s-a prezentat la biroul forțe de muncă al sectorului 5 și, la data de 29.04.1982, a fost repartizată ca tricoteză la întreprinderea „Tîrnă Gardă”.

■ **Consiliul popular al municipiului Deva** ne informează, în legătură cu scrisoarea unui grup de cetățeni din municipiul Deva, din Bd. M. Kogălniceanu, bloc 2, că din analiza celor sesizate a rezultat că acestea corespund adeverului. Pentru a elimina neajunsurile semnalate de locatari s-a discutat cu conducerea autobazei și sînt în curs de perfectare formule de atribuire provizorie aflate în administrarea acestei unități a unei porțiuni de teren, preluat de la altă întreprindere, prin amenajarea căreia se va îndepărta parcul de autobuze din imediata vecinătate a locuințelor.

Pagină realizată de **MHAI STANESCU**

Poșta redacției

■ **Vasile Bîzdoacă** - Arad: Nu se poate. Ați muncit în unități de cale ferată numai 22 de ani.
 ■ **Mioara Ștefan** - Zimnicea: Consultați revista învățămîntului superior „Forum” nr. 3 (martie 1982) ■ **Ion Melcescu** - București: Autentificați actele la notariat ■ **Ion Tane** - Buftea: Carnetul de muncă se dă personal, nu mai așteptați să vi se trimită prin poșta ■ **Ionela Ionescu** - Orodu (Dolj): La facultățile cu secții de specializare în domeniul chimiei și biologiei nu este organizat învățămînt fără frecvență ■ **Iancu Melțiu** - Brad: Treceți pe la redacție să vă luați actele originale ■ **Ion Gavrilă** - Bacău: Va hotări instanța de judecată ■ **Constantin Gonța** - Lugoși și **Andrei Iliescu** - București: La Centrul medical de fonaudiologie și chirurgie funcțională O.R.L. str. Mihail Ciocanu nr. 21, sector 5.
 ■ **Arpad Furdai** - București: Dacă faceți dovada cu acte oficiale că în anul 1942 ați fost deținut în lagăre sau închisori pentru activitate revoluționară, antifascistă sau democratică, perioada respectivă se consideră veche în muncă ■ **Gheorghită Truică** - Petroșani: Concediile medicale pentru îngrijirea copilului bolnav se acordă femeilor încadrate în muncă numai la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului, indiferent de situație.
 ■ **Marioara Raicu** - București: Adresați-vă președintelui judecătorei pentru punerea în executare a hotărîrii civile pronunțate ■ **Nicu Pîrșogoiu** - București: La M.T.C. ■ **Constantin și Maria Jercan** - Ungureni (Prahova): am fost informați că hotărîrile judecătorești fiind temeinice și legale nu s-a declarat recurs extraordinar ■ **Minodora Benyovszky** București: Dacă ați depășit vîrsta de 25 de ani plățiți contribuția fixă lunară.

MARGA NEDELEA

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Corneliu Burlibașa:

„Fără dinți buni, omul nu se poate socoti sănătos”

Flu de învățător din comuna Băleni, județul Galați, susține că face parte din a doua generație care a înlocuit opincile cu pantofii. O spune însă neutru, nici cu jenă, nici cu mindrie, mai degrabă constată. Vorbește repede și vocea îi e stinsă, uscată, dar e ușor de urmărit, fiind foarte logic. Îl întreb de nume și cade de acord, da, sună ciudat. E tentat să creadă că vine dintr-o poreclă, dar nu-i sigur, n-a cercetat. Ajuns la oraș, numele i-a dat unele complexe. „Mă înroșeam de câte ori îl pronunțam”, dar până la urmă s-a descurcat. A fost, la Liceul „Vasile Alecsandri” din Galați, coleg cu o altă somitate a chirurgiei românești de azi, cu Dumitru Burlui, cu câțiva ani mai mare. Nu și-l mai aminteste din epoca respectivă, dar s-a mirat când, mai târziu, l-a avut, un semestru, asistent de anatomie. De ce s-a mirat? Pentru că, în liceu, Burlui avea o voce foarte frumoasă și, adesea, cânta solo. Promitea să ajungă tenor, a ajuns chirurg.

Recunoaște că a devenit stomatolog fără să vrea. În 1950, când trecuse în anul 3 al Facultății de medicină din București, s-a înființat stomatologia și, fără să fie întrebat, a fost trecut pe listă. Nu ascunde nimic: nu văzusem încă un cabinet dentar și, auzind ce mă așteaptă, am plins. După care, lămurindu-mă că n-am de ales, m-am pus pe treabă și, de atunci, tot asta fac, muncesc. Sigur, pasiunea pentru meserie a apărut și s-a consolidat în timp, dar Corneliu Burlibașa mă lasă să înțeleg că s-ar fi vrut pediatru. N-a fost să fie și viața i s-a rinduit astfel, dar ar minți dacă ar zice că, deși conferențiar de la 37 de ani și profesor titular de la 43, nu poartă și azi în suflet o undă de regret că n-a mers pe drumul visat. Nu minte, chiar zice.

Lesne de înțeles că, așa stînd lucrurile, a fost între primii stomatologi cu diplomă, făcînd parte dintr-o generație care a mai dat câțiva profesori. Din cei 6 care lucrează, în prezent, în Capitală, Lucian Ene, Gafer Memet și Corneliu Burlibașa au fost colegi de serie și, firește, s-au maturizat în paralel cu noua disciplină, deslănțind multe drumuri, limpezind altele. Zice: profesorul Dan Teodorescu e cel care a înființat, la noi, stomatologia, numai că, din păcate, s-a prăpădit imediat. Datorită lui, dintr-o specialitate paramedicală, stomatologia a devenit ce e, o specialitate medicală foarte căutată. Altădată, îl provoc, de scoaterea dinților se ocupau frizerii, da?! Pricipe că-l încerc și ride, îngăduitor. Pare să se fi înarmat, sesizez, cu inteligența și răbdarea necesare. Vechea dentistică, îl aud, a dispărut, stomatologia e tot mai mult o știință de vîrf și el. Corneliu Burlibașa, profesor de chirurgie maxilo-facială, rămîne unul dintre cei mai avizați martori ai acestei creșteri. Acum 20 de ani, socotește cu voce tare, dacă opera 3-4 tumori de parotidă pe an. Azi, face și 80, intervenții complicate, de finețe, în care fiecare gest și fiecare secundă contează, de ele afirmînd sănătatea omului. O astfel de operație durează, la el, maximum două ceasuri, adică de 3-4 ori mai puțin decît în alte părți, iar rezultatele sînt, fără exagerare, la fel de bune. Spitalul pe care-l conduce a fost vizitat, nu demult, de o somitate în materie, profesorul francez Alia Grellet, autorul capitolului despre tumori în Marea enciclopedie chirurgicală. Oaspe-

Corneliu Burlibașa; profesor doctor, director al Spitalului clinic de stomatologie din București; secretar al Societății române de stomatologie, președinte al Comisiei de stomatologie a Capitalei; secretar de redacție (timp de 12 ani) al revistei „Stomatologia”; autor a peste 200 de lucrări științifice și a numeroase cărți și tratate, între care, „Tehnici curente în chirurgia stomatologică”, Editura Medicală, ed. I 1961, ed. II 1965, premiată de Ministerul Învățămîntului, „Extracția dentară”, Editura Medicală, 1971 etc.; visiting profesor la Institutul „Estman” din Roma (1972), participant la congrese internaționale de stomatologie și chirurgie maxilofacială, Viena (1964), Paris (1967, 1969, 1972), Hamburg (1977), Tel Aviv (1979) etc.; distins cu ordine și medalii.

tele a găsit, zice, motive să se mire. Mai întii aflînd că, la noi, parodontomiile nu costă, în Franța o astfel de intervenție se plătește cu 12.000 de franci, apoi constatînd că românii posedă o tehnică sigură și rapidă. N-a ajuns, mă asigură, ușor aici. A muncit mult și a dat dovadă, citez, de o mare dorință de a ști. A avut, acceptă, talent, dar talentul în chirurgie, ca în orice alt domeniu, nu ajunge. El trebuie stropit cu sudoare, zice. A cistigat bătaii, dar a și pierdut. Crede că secretul carierei sale, de excepție în aria stomatologiei românești, a constă în refuzul jumătăților de măsură. A comis și greșeli, inerente oricărui început de drum, dar n-a suferit niciodată de ceea ce numește sindrom de suficiență. Sfînta nemulțumire de sine l-a împins și-l împinge înainte, lăsîndu-l mereu disponibil față de nou și, în egală măsură, față de părerile altora.

Stăm de vorbă în cabinetul său de director și, dată fiind ora întîrziată, nu ne deranjează nimeni. Nu intră nimeni, nu sună nici un telefon. Profesorul pare deserts, deși are în spate o zi grea, 4 cea-

suri de operații. E mai degrabă scund, dar bine făcut. Poartă păr alb și ochelari cu rame groase, nu mai e chiar tânăr, mișcările însă îi sînt rapide, exacte. Notez: în meseria noastră, condiția fizică e indispensabilă căci stomatologia se face, obligatoriu, în picioare. Cu toate acestea, îndrăznesc, parcă și această disciplină e în curs de feminizare, nu? Da, e. Dintre stagiați, 80 la sută sînt fete, e și bine, e și rău. Dacă fetele își au mai puțin locul în protetică, de pildă, ele reprezintă cea mai bună soluție în stomatologia infantilă și în odontologie. Odontologia, înțeleg, e tot una cu cariologia, ea ocupîndu-se de acel proces distructiv al dintelui numit carie. Ce-i caria știe, nu-i așa, oricine, dar profesorul e de părere că nu, puțini cunosc problema, deși mulți pretînd. Oricît vi s-ar părea de ciudat, stimați cititori, caria e o chestiune complicată, veți vedea îndată. Boala a civilizației, ea afectează 98 la sută din populație, restul de 2 la sută reprezentîndu-l, glumește omul din fața mea, purtătorii de proteze?! Etiologia ei nu-i tocmai clară, opiniile fiind împărțite. E sigur însă că, evoluînd, devenind penetrantă, simpla și aparent nevinovată carie începe să aducă organismului grave prejudicii. Transformîndu-se într-o boală de focar, ea poate dauna endocardului și rinichiului, dar și altor organe. De aceea se impune, la intervale regulate, un control ferm al dentiției. Numai că, luîndu-se cu altele și fiind mereu grăbită, lumea uită de stomatolog și ajunge în fața acestuia doar cînd îl împinge de la spate durerea. O astfel de mentalitate e, fără îndoială, greșită. Ba mai mult. Profesorul e convins că, în condițiile în care rețeaua noastră stomatologică e redutabilă, numai în Capitală lucrează 970 de medici, aceasta nu e suficient solicitată. Cauza? Lipsa a ceea ce el numește, preluînd o expresie a unuia din foștii săi dascăli, Andrei Nas, „conștiință buco-centrică”. Comise mai ales la vîrstă copilăriei, greșelile se plătesc mai târziu, adesea la preturi mari. Științific, situația se prezintă astfel: acel soi de pișcă care e placa dentară se impregnează cu microbii, aceștia demineralizînd smalțul dentar. Pentru ca placa să se curețe cit mai des, omul trebuie să mănînce lucruri mai dure, fructele fiind cele mai indicate. Piinea proaspătă, miezul indeobște, e un pericol, ca și dulciurile. Caramellele, zice profesorul, sînt moartea dinților, se lipeșc, se insinuează și, tot date copiilor, atacă. Altădată, aduce un argument, fărâni nu prea știau de carii, explicația fiind simplă, ei făceau piine o dată la 10 zile, mîncînd-o deci mai mult uscată. Dinții, înțeleg, îi ai cum îi păstrezi, de aceea ei se cer spălați în fiecare seară. Seara?! Mă mir, nu dimineața?! În primul rînd, seara, căci peste noapte nu se depun, ca ziua, detrituri. Fumatul atacă?, întreb. Dar fierbîntele? Dar guma de mestecat? Nu, îl aud, nu atacă, fumatul are și așa destule bețe, să nu-i punem în circă și cariile. În ceea ce privește eventualul risc de a face, cum se zice, făci prin consumul exagerat de gumă de mestecat, profesorul îl include pe lista prejudecărilor. E altceva, zice, în durerile de ocluzie, cînd dinții cad prost și guma nu e indicată.

E nevoie, simte că a venit momentul să rezume, ca oamenii să înțeleagă că la stomatolog se merge și în afara durerii. Preventiv. Profilactic. Partidul și statul au făcut investiții uriașe, rețeaua de stomatologie din România e excelent dotată cu cadre și aparatură, dar populația, paradoxal, nu cistigă cum și cit ar trebui de pe urma acestui efort social. E nevoie, repetă acest cuvînt, de o educație sanitară mai amplă, mai convin-

gătoare. Am o nelămurire și-o exprim. De ce se bate atîta monedă pe dinții copiilor cînd, se știe, aceștia se schimbă pe la 5-6 ani?! Tocmai aici crede profesorul Burlibașa că ar trebui umblat. Îmi arată o revistă editată sub eșida O.M.S.: principalul obiectiv pentru anul 2000 e legat de scăderea pînă la 50 la sută a procentului de copii de 5-6 ani avînd carii. Apoi îmi explică: dacă un copil își pierde, din cauza cariilor, dinții înaintea perioadei normale, cele rămășițe invadează spațiile libere, schimbîndu-și poziția naturală. Dinții care cresc, cei definitivii, n-au loc pe arcadă și, ca o consecință logică, erup strîmb, creînd adolescențului o mulțime de neajunsuri. Asistența stomatologică în școli e, așa stînd lucrurile, o chestiune serioasă, nu totdeauna privită însă cu răspunderea necesară. Mai sînt, și în această privință, multe de făcut, deși în cabinetele școlare s-au introdus, recent, norme, fișe etc., activitatea fiind mai riguroasă urmărită și controlată. Sistemul de raportare însă, ce dează profesorul, rămîne destul de subiectiv. Cu toate acestea neîmpliniri, viitorul aparține stomatologiei infantile și, în particular, ortodontiei, adică îndreptării dinților care erup în poziții vicioase. Viitorul, insistă, pentru că, în prezent, situația ortodontiei nu-i tocmai strălucită. Specialitatea, al cărei animator e un alt profesor de elită, Petru Firu, n-are cadre suficiente și Corneliu Burlibașa chiar asta încearcă, cit poate, cit îi e dat să poată, să scoată cadre. E o altă vorbă a sa: cînd lași oameni în urmă, simți că n-ai trecut prin meserie ca gîsca prin apă. De ce e mai greu, că e, să crești ortodonti? Pentru că, exceptînd chirurgia maxilo-facială, restul specialităților stomatologice nu cunosc sistemul securizatului?! Drept urmare, promovarea s-a făcut și se face cu intruziere, examenele fiind rare. Profesorul consideră că această optică n-are darul să ducă la progres: să treci dintr-o etapă în alta învățînd și dînd examen, să fii mereu în priză, să progresezi prin luptă. Pe linie de învățămînt, la fiecare disciplină, există multe posturi libere dar, fiind scoase la concurs, n-are cine să le ocupe. Media de vîrstă a crescut și ea, cel mai tînăr dintre asistenții săi, Ion Maftel, apropiindu-se de 40 de ani, iar cel mai în etate, Radu Gheorghe, fiind mai vîrstnic chiar decît profesorul?! În privința organizării, mai detectează o anomalie, avînd drept sursă tot lipsa unui sistem judicios de promovare. Rețeaua nu primește cadre din învățămînt, cu toate că experiența acestora ar însemna un beneficiu și, ca o reacție de protejare, nici învățămîntul nu primește, neexistînd concursuri, ca și cînd stînga n-ar trebui să știe ce face dreapta?!

Mai notez: fără soră, randamentul unui medic stomatolog scade la jumătate, dar statutul surorilor e departe de a fi clar. Multe din cele ce lucrează, și acum, cu un bun randament, sînt formate la școala lui Dan Teodorescu de la „Colentina”, adică au o vechime în meserie egală cu a profesorului Burlibașa?! Forțat de împrejurări, acesta a specializat, în cîteva săptămîni, 2-3 serii de registratoare medicale, dar povestea nu l-a incîntat. E momentul, conchide, să găsim o soluție. După care se ridică și înțeleg că discuția s-a încheiat. Își scoate haina și își pune halatul. Azi, contraviziția va începe mai tîrziu decît de obicei, dar va începe. Ea a fost și este o lege pentru profesorul Corneliu Burlibașa, bărbat care a crescut și îmbătrînit odată cu stomatologia românească. A crescut frumos, a îmbătrînit frumos, deși, de fapt, e încă în putere. Un „clasic” la numai 54 de ani.

OVIDIU IOANIȚOIAIA

Moștenirea dr. Nicolae Șt. Chișiu

Un tezaur științific readus în atenția specialiștilor

Prezență distinctă, singulară și meteo-rică în universul invenției românești, medicul, chimistul și biochimistul Nicolae Ștefan Chișiu a fost și ar fi trebuit să rămînă autorul unor realizări de importanță cu totul deosebită. Din păcate însă, după moartea fulgerătoare a savantului (4 martie 1977), descoperirile sale răsunătoare, demonstrate și recunoscute oficial, au trebuit în mod practic să fie redescoperite. Explicația e simplă: brevetele tipărite și însemnările de laborator ale cercetătorului s-au dovedit extrem de sărace în date explicative pentru a permite posterității reconstituirea imediată și continuarea experimentelor întreprinse. Cu toate acestea, câțiva dintre foștii prieteni și colaboratori apropiați ai doctorului Chișiu s-au încumetat să se angajeze într-un dificil program de biochimism arheologic și, sub patronajul C.N.S.T.-ului și după ani de muncă, să ajungă la unele rezultate. Este vorba de reconstituirea celebrului reactiv CH, extract vegetal capabil de a precipita cu gamaglobulinele, și, pe această bază, de testarea preparatului în cadrul unor unități zootehnice.

La Institutul „Dr. Victor Babeș”, cercetările consacrate reactivului CH au fost efectuate de către chimiștii Doina Onică și Silvia Mihăescu în colaborare cu conf. dr. Ovidiu Maior de la catedra de chimie organică a Institutului politehnic. Rezultatele au fost publicate în revista „Studii și cercetări de biochimie”, iar un rezumat al lucrării a apărut în „Revue roumaine de biochimie”. Am aflat, astfel, și nu fără emoție, că ulterior apariției celor două lucrări, au sosit pe adresa Institutului numeroase scrisori din S.U.A., Japonia, Italia, Spania, Israel, Belgia,

Ungaria și că nu puțini dintre semnatarii s-au adresat direct doctorului Chișiu...

În esență, munca de reconstituire a dus la reobținerea, prin mijloace de laborator, a celebrului reactiv CH și a dovedit că aceasta este o substanță flavonoidă. Analiza rapoajurilor structură-funcție au arătat că flavonoidele pot reacționa cu diferite proteine plasmatică, dar că efectul de precipitare este caracteristic numai pentru imunoglobuline G, și că depinde de o structură strict specifică a flavonoidelor. Precipitarea imunoglobulinei G rămăna din serul sanguin prin electroforeză în racetă în geluri ce conțin CH sau monomerii lor a permis evidențierea unor zone multiple de precipitare a căror intensitate variază în funcție de serul analizat (normal sau patologic). S-a ajuns astfel la concluzia că eterogenitatea imunoglobulinei, detectabilă cu ajutorul substanței CH, ar putea reflecta eterogenitatea izoelectrică a populației din moleculele de imunoglobuline G normale și patologice.

Tovarășea Doina Onică ne-a mai mărturisit că substanța obținută este foarte apropiată de extractul doctorului Nicolae Chișiu, dar se pare totuși că preparatul original ar fi fost mai activ. Oricum, s-a realizat mult dacă avem în vedere că însemnările moștenite după moartea savantului s-au dovedit extrem de sumare, indicînd doar faptul că preparatul este o extracție apoasă pe bază de tampon veronal. Ni s-a mai spus, de asemenea, că printr-o cazuistică mai bogată s-ar putea obține și alte deslășiri ale „misterului Chișiu”.

La Institutul de cercetări veterinare și biopreparate „Louis Pasteur”, am stat de vorbă tot cu un fost colaborator al doctorului Chișiu. Este vorba de medicul Mircea Popa care, în perioada anilor

1976-1977, a putut cunoaște în mod nemijlocit experimentele efectuate aici de doctorul Nicolae Chișiu

— Împreună cu doctorul Chișiu, am inoculat reactivul CH la mai multe porcine cu scopul de a urmări reacțiile organismului animal. Așa s-a întimplat că, între altele, în urma unor examene la nivelul sistemului hemato-formator, am constatat surprinși că animalele supuse acestor experiențe prezintă fenomenul de apariție a unui mare număr de plasmocite. Reamintesc publicului larg că plasmocitele sînt entități biologice ce apar atunci cînd în organism se produce un conflict între un antigen și sistemul de apărare al organismului. Plasmocitele au rolul de a fabrica gamaglobuline, deci arme impotriva agenților patogeni. Ei bine, în cazul de față, plasmocitoza s-a dovedit mai puternică decît cea înregistrată ca urmare a unor experimente cu antigene, sau ceea ce ne-a îndemnat să presupunem că serul CH ar putea fi folosit în scop de stimulare a sistemului de apărare al organismului.

Am continuat cercetările — ne-a mai declarat în continuare doctorul Mircea Popa — și am supus spre testare un număr mai mare de animale, folosînd în acest scop loturi de porcine în cadrul unei ferme zootehnice. Rezultatele au fost aceleași, exemplarele din lotul experimental s-au dezvoltat mai bine decît cele din lotul martor, numărul de animale pierdute a fost mai mic, animalele inoculate cu CH înregistrînd și un spor de greutate.

— Toate acestea pot conduce la concluzia că reactivul CH, stimulînd sistemul imuno-formator al organismului, contribuie în ultimă instanță la mai buna lui dezvoltare?

— Greu de precizat acest lucru la ora actuală. Reactivul CH provoacă într-adevăr producerea de imunoglobuline, dar acestea sînt nespecifice și ca urmare nîcî în experimentele noastre nu au avut nici un efect în tratamentul unor maladii caracteristice suinelor, cum ar fi pesta porcină, rujețul etc. Este de presupus că reactivul are totuși efecte în combaterea

unor infecții intercurrente, și în stări de boală mai puțin grave. Dar pentru asta este nevoie să cunoaștem mult mai exact starea de sănătate a fiecărui exemplar testat, deci să întreprindem mult mai multe investigații. Se poate de asemenea emite ipoteza că serul CH ar avea în compoziția lui anumite substanțe cu rol stimulator. Toate acestea reclamă în continuare cercetări complexe și de durată.

Doctorul Mircea Popa ne-a mai mărturisit că, la vremea respectivă, serul CH a produs un mare entuziasm și a constituit o mare promisiune. După moartea savantului, investigațiile nu au mai cunoscut însă aceeași amploare. Ni s-au adus și explicații dar, mărturisim, nu întru totul convingătoare. Am fost asigurați totuși că anul acesta va avea loc o relansare a serului CH și că vor fi continuate lucrările întrerupte.

Ce se poate spune în concluzie? Turul nostru de orizont ne obligă să notăm că, într-adevăr, îndată după moartea savantului cercetările au condus spre obținerea unor rezultate notabile. Declarațiile interlocutorilor noștri — acestea și nu altele — ne îndeamnă totuși să ne întrebăm dacă s-a făcut totul pentru valorificarea moștenirii Chișiu, dacă, în general vorbind, s-a muncit în toate direcțiile pentru descifrarea și, eventual, dezvoltarea tezaurului de gîndire rămas de la doctorul Nicolae Chișiu? Părerile noastre este că cercetătorii de la Institutul V. Babeș și Institutul Pasteur și-au pierdut mult din entuziasmul și zelul inițial.

E adevărat, uneori, în timp, obligațiile morale devin incomode. Cu toate că, în cazul de față, nu este vorba doar de o datorie morală sau de restituirea unor valori, ci simplă semnificație muzeistică. Moștenirea Chișiu poate oferi în continuare mari surprize științifice și ar trebui să constituie obiectul unui permanent și activ program de lucru. Cu atît mai mult cu cît cei ce s-au angajat să lucreze în acest domeniu au fost și se declară în continuare prieteni și admiratori ai savantului.

LIVIU TIMBUS

De un an și ceva a ieșit la pensie, deși împlinise vârsta de mult. L-au ținut peste vîrstă întii pentru că a vrut el, simțindu-se în putere încă, și apoi pentru că mai aveau nevoie de el, așa că s-ar mai putea discuta despre ce a fost întii și despre ce a fost apoi. Este drept, pentru meseria lui adevărată era căutat tot mai rar, însă și cînd îl căuta cineva era limpede că acelui cineva îi ardea buza. În delectarea destul de rară, deprinsă de Dumitru Boiangiu încă din prima lui tinerețe, fiind lăcătușeria caselor de bani. Știe să le repare incuierile ca nimeni altul, însă, mai ales, știe să le deschidă, fără cheie, desigur. Cu două sîrmușe, cu un chibrit și cu trei sforicele a izbutit să treacă și prin blindaje de patru laturi de palmă. Și se mai povestesc pe seama lui întâmplări uneori de-a dreptul ciudate. Cu un an înainte de război, l-ar fi căutat un borfaș vestit din Geneva, urmărit de polițiile din vreo șapte-opt țări. Dumitru Boiangiu ar fi în stare să jure și astăzi că avea mustață lipită, i-a fluturat sub privire un teanc de bancnote și, în schimb, l-ar fi cerut lămuri despre un tip anume de broască, parcă Wertheimer Patent model '38, dar Dumitru Boiangiu l-a dat pe ușă afară. Altădată l-a chemat un bancher din Craiova, Neamțu pe nume, implorindu-l să-i deschidă o casă de bani cît toată pînă la băncii lui, cu canaturii cît ușile unui garaj, și a deschis-o, dar bancherul n-a avut nimic altceva mai bun de făcut decît să-l ia peste picior, să-l înțelebe zimbînd cu zimbetul lui subțire cum de a izbutit să rămînă sărac, cu meseria aceea a lui. Și Dumitru Boiangiu, simțind cum se răsucesce ceva în el, cu singele urcat tot în cap, a trîntit scurt canaturile casei de bani și s-a dus. Pe urma lui, n-au mai trecut prin ușile pușculiței bancherului Neamțu decît flăcările aparatelor de sudură. Și dacă asupra adevărului acestor două întâmplări ar mai putea pluti îndoiala, asupra celei care urmează, foarte scurtă de altfel, nu s-a ridicat nici cînd vreo tăgadă: de la o vreme îl luase în uchenie pe fiu-său, Constantin, dar mirosind că acestuia îi trec gînduri turburi prin cap și ar fi gata să calce alături, l-a întors spatele și nu i-a mai sîptit din meseria lui rară nimic. Din toate, Constantin s-a ales cu o nostalgie temeinică, iar Dumitru Boiangiu este și astăzi convins că, întorcîndu-i spatele, i-a făcut un bine imens: l-a scăpat de pușcăria spre care năzuia, săracul, de tînăr... Și scăpat a rămas pînă azi, de vreme ce nu

a deprins niciodată meseria care l-ar fi ajutat să se infunde în ea. În sfîrșit, Dumitru Boiangiu a ajuns acum la o vîrstă cînd poate privi spre o minciună de sus, stăpînit și deschis. Nu e adevărat că ar putea oferi tuturor un exemplu de cinste. De fapt, el a fost cinstit, și cu sine, și cu alții, doar pe fața asta a lucrurilor, însă în viața unui om încap fețe mai multe. Cînd a gonit-o de acasă pe nevastă-sa dîntii, Ana, ca să se inhățeze cu una mai tînără, care i-a mincat toată bruma de agonisală, lăsîndu-l la sfîrșit lefter, n-a fost cinstit. Și poate nici în meseria sa n-ar fi fost prea cinstit, dar el e fiu de țărani și, în tinerețea lui, teama țărănilor de pușcărie era foarte mare, mai mare decît acum. Apoi, peste teama aceasta, uite, să primim totul și din altă parte: cum o mai scoți la un capăt

departe de casă, lîngă linia ferată care scoate trenurile din gara Obor. Și a făcut acolo de toate, sudură, matrișerie, bobinaje, forjă, dar mai ales lăcătușerie. Nu erau prea mulți, însă erau oameni de ispravă și aveau scule bune, băteau aproape toți în pensie, ca și el, și veniseră în cooperativă cu sculele lor, agonisite pe vremuri, procopsite, mai trainice și uneori chiar mai iscusite decît unele din cele de azi. Și nu este adevărat că lăcătușeria ar fi o treabă fumată!... Așa cum erau ei, trecuți de a doua tinerețe, mai aduși din șale, au chibzuit acolo niște lucruri clasa întii cu frișcă. O dată au fost căutați chiar de o mare întreprindere bucureșteană, pentru niște splinturi care oamenilor ei nu le ieșeau deloc. În deobște, se băgau numai unde neputînda unor fabrici mai mari se vădea deplină.

A privi de sus spre o minciună

cînd vine și vremea ta, vremea meseriei tale, și tu tocmai atunci ai infundat pușcăria, chiar atunci ai încercat și ghinionul să-i dai temnicerului curea, șireturile, cravata și restul cerut de el? Ce faci atunci, spune-mi? Pentru că vremea ta vine, mai devreme sau mai tîrziu vine și, dacă tu nu ești liber, degeaba mai vine. Și Dumitru Boiangiu, fie din frică, fie din altceva, era un om liber cînd i-a venit vremea. Toată vara lui '49, imediat după naționalizare, pînă toamna tîrziu, doar cu asta s-a ocupat: a deschis sute și sute de case de bani, intruna, fără nici un răgaz. Ca un făcut, peste noapte, patronii începuseră să-și piardă pe rînd cheile și ridicau cu nevinovăție din umeri, surzind stîngerii într-o parte. Și ce puteai să le spui? Oamenii sintem și oricine poate pierde orice. Așa că asta a fost și nu alta: în vara și toamna lui '49 venise și vremea lui, a lui Dumitru Boiangiu, și a avut și norocul să fie un om liber. Atunci a deschis atîtea case de bani cîte nu deschisese în șaisprezece ani buni, de cînd începuse să cotizeze la casa de pensii...

Mai tîrziu, lăcătușeria asta a lui n-a mai avut aceeași căutare și s-a lipit de atelierul unei cooperative meșteșugărești, nu

Rar de tot, numai el, Dumitru Boiangiu, mai era căutat să deschidă cîte o casă de bani, însă rar, foarte rar. Și mărturiseste că trăia o mică sărbătoare atunci. Era ca și cum ar fi simțit, din nou, gustul fermecător al femeii. Oricum, Dumitru Boiangiu era mulțumit că nu fusese uitat și, în rest, despre viața lui se putea spune că devenise o viață fără istorie. Munca și casa, casa și munca și nu se mișca decît între meseriași, dimineața, la prînz și seara. Era singur, ca și astăzi, Constantin se insurase cu o fată din Iași și plecase cu ea la Iași, iar el își cumpărase o bicicletă și duminică, în zori, obișnuia să se ducă la Dobroiești, unde mai avea niște neamuri. Atît și nimic mai mult. Pînă într-o zi anume, cînd în pereții afumați ai atelierului lor din preajma Fundenilor s-a deschis o fereastră spre o lume neașteptată. Și asta i-a cam dat în git, cu credințele lor cu tot.

Intr-o vineri, spre amiază, cînd abia se împlinise săptămîna de la inmormintarea lui Sile Argint, un tovarăș de-al lor, țigan, dar priceput din cale afară în dresul pompelor submersibile, s-au trezit că le vine în locul lui Sile, pe aceiași bani ciștigați de Sile, un tinerel proaspăt scos de la două chei. Se vedea și după tunsoare

și după zăpăceala din ochii lui că abi ieșise din pușcărie. Iar ei, ca mai vechi în profesie și viață, trebuiau să-l învețe și meserie, și ceva pe deasupra. Și atunci a început nebulina, cînd au înțeles că, de fapt, tinerelul acela cu pușcăria în sing apăruse între ei nu pentru meserie, nici pentru altceva, ci să joace o piesă. Și deș era cam timpit se descurca binisor, pentru că aveau grijă alții să-i bage cuvinte în gură. Chiar a doua zi, de pildă, s-a întimplat ceea ce nu se mai întimplase pînă în ceasul acela: s-a ivit în atelierul lui un ziarist în carne și oase. Dar nu i-a prea băgat în seamă și s-a repezit glonț la mucosul ăla, care parcă îl și aștepta. Apoi l-a căutat și un fotograf și acesta, învîntindu-se să vadă cum îi vine lumina, întii a strigat la un electrician să se dea de o parte dinaintea aparatului său și să se uite și el în oglindă și să se vadă cît e de jegos. Apoi s-a răstît și la șef, la nea Fane Tudose, să facă rost cum o ști de o cămașă ceva mai curată, ca să aibă mucosul ăla în ce să pozeze. Și, la urma urmelor, tot electricianul lor, ivit de unde se ascunsesse cînd îl făcuse fotograf jejos, l-a îmbrăcat pe mucos în cămașa lui de oraș. Și gluma cam începuse să se îngroașe, cînd au aflat că va veni peste ei și televiziunea. Și abia cînd a venit și televiziunea am scăpat toți de chin, își amintește Dumitru Boiangiu, nedumerit încă. Pentru că a venit degeaba. Mucosul se mistuise și din ziua aceea chiar că nu l-a mai văzut nimeni. Cred că nici ăia de la televiziune n-au mai apucat să pună mina pe el. Eu urmăresc cu sfîșenie televizorul și pot să pun mina în foc: nu l-am văzut pe mucos la televizor. Între noi fiind vorba, eu cred că l-a chemat pușcăria, iar. Și cei de la televiziune ne-au privit pe rînd, supărați, începînd de la nea Fane Tudose, care ridica intruna din umeri, spășit. Dar ce a fost al lor a fost al lor: nu ne-au băgat nici o vină. Și nici nu și-au mai desfăcut aparatele din eutii. Ne-au întors spatele și s-au dus, nu i-am mai văzut vreodată. Și cu toate că n-am priceput niciodată ce și cum ar fi vrut, în ce fel le-am fi putut risipi supărarea. Nu era mai bine să ne filmeze ei pe noi, mai din vreme, la timp, ca să învețe și mucosul ăla ceva? Ne-am văzut mai departe de treabă. Cînd s-a dărîmat atelierul, ca să facă loc la blocuri, deja ieșisem în pensie...

MIHAI PELIN

Dialogul cu Ioana Dănescu din Pitești pare decupat din teatrul absurd. În sfîrșit, după ce ne rotim întrebările în jurul problemei în discuție, tot căutînd un sens evenimentelor care au declanșat necazurile în lanț ale femeii, rezumăm: pe cartea de muncă apare încadrată, mai precis, transferată în interesul serviciului. În realitate, tocmai datorită acestui ultim înscris nu se poate încadra. Decît dacă cineva anume ar închide ochii asupra legalității pentru a face un asemenea pas. (Ceva demersuri, pare-se, s-au făcut pe la începutul intrării ei în această horă a absurdului — 1978. Dar, cum vom vedea, mai mult de ochii lumii...)

Scurt istoric

Pe data de 1 XII 1977 întreprinderea comercială de stat textile-incălziminte (ICSTI) Pitești, o transferă la întreprinderea comercială de stat Alimentara (I.C.S. AL.), la cererea acestei unități. Nu se ține cont că în momentul întocmirii acestui transfer Ioana Dănescu se afla în concediu medical; că înainte doar cu o zi de emiterea deciziei întreprinderea îi eliberase o adeverință pentru spitalizare; nu este anunțată oficial de acest transfer decît pe la mijlocul lui decembrie, printr-o simplă adresă — concediul Ioanei Dănescu continuînd pînă la 31 ianuarie; unitatea unde fusese transferată nu este anunțată că I.D. se află în concediu medical, motiv pentru care, în momentul cînd află — la sfîrșitul lui decembrie 1977 — comunică ICSTI-ului că intrucit nu a reușit să perfecteze contractul de muncă cu I.D., renunță la acest transfer.

Revenită la starea normală de sănătate femeia se întoarce la ICSTI. Nu poate fi reprimată, i se explică, intrucit nu mai este încadrată lor, toate actele, inclusiv cartea de muncă, fiindu-i trimise la I.C.S. Alimentara. Aceasta din urmă, firesc, odată cu refuzul de transfer, nu o mai putea primi. Cele două referate ale I.C.S. Alimentara, care au urmat datei de 1 februarie 1978, cum că Dănescu refuză cu recalcitrantă perfectarea contractului de muncă nu se susțin, refuzul de transfer făcut cu o lună înainte, anulîndu-l. Oricum, pentru Dănescu existau deja mult prea multe suspiciuni asupra minții care se întindea și se retrăgea precum o jucărie mecanică.

Desfacere de contract camuflată

Se pune fireasca întrebare: unde era socotită om al muncii Ioana Dănescu în perioada concediilor medicale? La ICSTI, care în final, după multă alergătură, i le-a și plătit, sau la I.C.S. AL. cu care nu încheiase nici un contract de muncă, dar la care, conform înscrisului din cartea de muncă, figura de la 1 decembrie 1977? Abia în 1981, după ce dă în judecată cele două unități pentru înscrisirea concediilor medicale și închide-

Firesc, face o nouă acțiune în justiție pentru anularea deciziei de desfacere a contractului de muncă prin necomunicarea ei. I-a fost respinsă pe motiv de „Autoritate de lucru judecat”.

O primă eroare rămasă în picioare

La baza acestei ultime sentințe a stat hotărîrea din dosarul 1141/1978 — primul din cele 4 derulate pînă în prezent. Sentința civilă a judecătorei Pitești — 1363 — dată în ședința publică din 1 martie

blema desfacerii contractului de muncă (eroarea instanței de a modifica din oficiu denumirea acțiunii se înlătură de la sine), se poate, credem, lua în considerare recursul femeii pentru necomunicarea a dispoziției 94/1977. Tribunalul Suprem în Decizia nr. 764/1963 explică clar condițiile limitative ale unei comunicări. Or, despre soarta exemplarului dispoziției pe care ar fi trebuit să o primească Dănescu nimeni nu știe nimic. La ICSTI se presupunea că a fost expediată odată cu nota de transfer. Numai că, această notă am găsit-o într-un plic — returnat prin poștă, după 3 reavizări ale plicului, nedescăcut timp de mai bine de 3 ani — operațiune pe care a făcut-o tov. director al ICSTI-ului cu noi de față. S-a vehiculat apoi ideea că ar fi ridicat-o tovarășul de la I.C.S. AL. odată cu cartea de muncă. Nu o ridicase, desigur!

Tot o decizie a Tribunalului Suprem — 731/19 martie 1974 subliniază: „Cît timp măsura transferării nu a fost finalizată prin încheierea unui nou contract, raporturile de muncă existente între persoana transferată și unitatea în care era încadrată nu iau sfîrșit, această unitate avînd îndatorirea să-i asigure încadrarea la locul de muncă în care s-a dispus transferul sau, dacă nu este posibil, să o reprimască în serviciu”. Or, s-a dovedit clar că nu a fost posibil transferul din cauza concediilor medicale. Și, de altfel, înscrisul făcut prin hotărîrea instanței, ca ICSTI-ul să-i plătească concediile medicale anulează de la sine transferul în interesul serviciului, implicit și decizia nr. 94, cu dublul ei sens cu tot.

Reanalizarea acestor dosare cu cauza Dănescu se impune. De 3 ani de zile femeia se află pe drumul judecăților, de 3 ani și-a pierdut drepturile materiale și de vechime în muncă, de 3 ani nu se poate încadra nicăieri din cauza birocrăției unora. Este de așteptat ca și forurile locale, pînă la definitivarea cauzei, să o ajute să se încadreze tot în comert, unde are calificarea. Să nu se uite că această femeie are acasă 3 copii de întreținut.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU

Încadrată, dar fără serviciu!

rea cărții de muncă (era deja la al treilea proces de acum!) instanța hotărîște ca ICSTI Pitești să înscrisă în cartea de muncă certificatele medicale, conform Decretului 92/1976, ICSTI-ul se conformeză. Pînă la un punct doar! Le înscrisă, însă nu conform Decretului 92, care ar fi însemnat anularea înscrisului de transfer, ci conform H.C.M. 380/1965, care prevede posibilitatea că și după desfacerea contractului de muncă al unui încadrat i se poate plăti timp de 90 de zile concediu medical.

Abia cu ocazia celui de al treilea proces Ioana Dănescu se întoarce la primul dosar și-l studiază, luîndu-și un avocat. Învățase ceva din pierderile de pînă aici în instanță, să fie mai precaută. Stupoarea ei este fără margini cînd descoperă că Dispoziția nr. 94/1977, pe baza căreia ICSTI-ul îi operează în cartea de muncă transferul în interesul serviciului, este o dispoziție cu dublă acțiune, concomitentă: de transfer și de desfacere a contractului de muncă. Pînă aici, totul se învîrtise în jurul transferului. Abia cu această ocazie înțelege că ICSTI-ul se debarasase definitiv de ea emînd și transferul și desfacerea de contract în același timp. Așadar, avea o desfacere de contract. Camuflată însă! Oricum, nici pînă în ziua de azi ICSTI Pitești nu l-a comunicat această faimoasă dispoziție.

1978 începe astfel: „Pe rol soluționarea contestației formulată de Dănescu Ioana împotriva dispoziției de desfacere a contractului de muncă nr. 94 din 1 decembrie 1977”.

Dacă citești și de o sută de ori dosarul din scoartă, nu găsești o astfel de plîngere a femeii. Ea contesta nu o decizie de desfacere de contract de muncă (de existența căreia habar nu avea), ci o adresă de transfer emisă de ICSTI (pe care o contestase și în COM — 4017). Mai mult, în contestația ei subliniază că nu primise nici o decizie de transfer. Abia în această ședință publică jurisconsultul ICSTI-ului depunea la dosar, printre alte acte, și dispoziția în cauză, prima oară decît cînd apărea în instanță. De altfel, instanța deliberînd, nu pomeneste nimic de desfacere de contract de muncă, ci doar de transfer, respingînd contestația introdusă de Dănescu doar sub aspectul transferului. Să fie aceasta doar o eroare izvorită din superficialitatea întocmirii sentinței?

Concluzii în favoarea unui recurs extraordinar

Cum dispoziția nr. 94 are dublă acțiune concomitentă, și cum pînă la această dată nu s-a atacat niciodată în instanță pro-

Telefonul

Telefonul jucăuș
Stă pe masa lui Lăbuș
Aș telefona și eu
De n-ar fi Lăbuș prea rău.

Îi dau prune și alune
El se uită și nu spune
Nici o vorbă. Stă cuminte
Paznic blind fără cuvinte.

Ca să-l sun pe Ioniță
Pun cățelul în lădiță
Și în timp ce eu vorbesc
Ochii lui mă urmăresc.

Ben CORINA

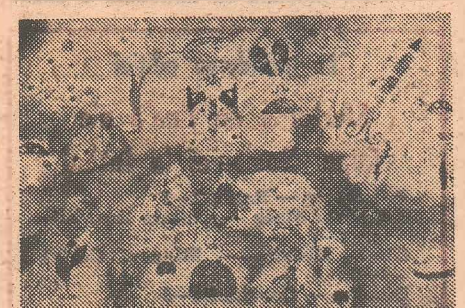
Musca în ureche

Mi-a intrat o muscă în ureche.
În curînd o să-mi aflu toate gîndurile.
E rușinos ca toate gîndurile
Să-mi fie aflate de o muscă...
Musca o să le cultive
Iar gîndurile mele
o să fie aflate și de alți oameni.
O să zboare din gură în gură
ca musca în urechea mea
și toți oamenii o să gîndească
la fel ca mine.
{Ce bine că acum nu e
nici o muscă aici!}

Daniela CRISTEA

Poveste GABRIELA CIUREA

Impăratul cimpului ANCUȚA PAȘTINA

Răspunsuri la întrebări

1. Ce-am căutat la un meci de fotbal, după atita absență?

— M-am dus la meciul Rapid — Petrolul, întâi c-am avut și eu o duminică mai liberă, apoi, pentru că iubesc, fără puțință de întoarcere, echipa Rapid și pe suporterii ei, care n-au seamă decât în suportorii Craiovei și pentru că mă consider prieten al unor oameni cum rar mi-a fost dat să văd, prahovenii. Meciul a fost superb, Rapid a învins cu 5-1, dar și Petrolul a jucat bine până într-un moment când petroliștii au obosit, rapidiștii au cam scos o minge din poartă, mi se pare că fusese totuși gol, dar, în fine, Rapid a dovedit, și prin joc și prin calitatea suporterilor săi, că rău fac cei care, conducând mișcarea sportivă și fotbalul, nu vor să aibă în Divizia A pe cea mai populară și iubită echipă din România, Rapid. Și Rapid a mai dovedit de ce e în stare o echipă săracă, dacă-și pune ambiția și dacă are lângă ea pe cei mai frumoși nebuni ai stadioanelor, giuleștenii. Echipa Petrolul, deși n-a făcut ual din meciurile sale deosebite, mi se pare, și ea, o echipă de divizia A, o echipă sobră, cu câteva valori și cu un fundaș dreapta mai bun decât toți fundașii dreapta pe care-i avem: Cojocar. Oricum, nu numai că a fost un

meci superb, dar a fost un meci sportiv. Bravo, Rapid! Mulțumiri, Petrolul!

2. De ce nu iau atitudine împotriva petroliștilor despre care se afirmă că au cumpărat meciul cu Autobuzul?

— Nu am nici un fel de date cu privire la aceasta și nu vreau să nedreptățesc o echipă de fotbal și un județ, în numele iubirii mele față de o altă echipă de fotbal. Că Federația ne-a comunicat la un moment dat drept certă fapta respectivă nu e un indiciu. Fărădelegile pe care le săvârșesc unii dintre cei puși să apere onoarea și puritatea fotbalului românesc mă opresc să cred până nu cercetez eu însuși.

3. Dacă eu cred că e normal ca fotbalistul Cornel Dinu să aibă rubrică în „Flacăra” și să scrie ce vrea el?

— Da, cred că e normal, de aceea o și are. Atita timp cât se păstrează în limitele bunului simț și ale dialogului, Cornel Dinu este un colaborator drag revistei „Flacăra”. Nu-i împărtășim punctele de vedere, credem însă că e un om inteligent, unul din cei mai inteligenți fotbalisti pe care-i avem, și adevărul nu poate ieși decât din dialog. Susținem asta tocmai noi, cei care, din marea noastră iubire pentru Craiova, dăm în fiecare

săptămână bun de tipar opiniilor fotbalistului dinamovist Cornel Dinu.

4. Dacă sintem pentru sau împotriva lui Lucescu?

— Unele lucruri ale lui Lucescu mi-au displicut, de exemplu aranjamentul de la meciul Naționala — Echipa Ziaristilor. Mai sint și altele pe care le-am putea arăta aici. Dar credem că este una dintre cele mai bune soluții pentru cirna Naționalei. Lucescu este un antrenor în care credem și-l vom susține atita timp cât se află pe terenul adevărului și vrea să modernizeze fotbalul nostru. Părerile lui Dinu sint ale lui Cornel Dinu și părerile lui Barbu sint ale lui Eugen Barbu. Numai doi antrenori mai mi se par demni de luat în seamă la ora de față, în discuția pentru conducerea reprezentativei: Constantin Tească și Viorel Mateianu. Dar să fim corecți: Mircea Lucescu este o variantă pe care ne putem baza. Jucurile — cite faze am putut vedea din ele — ale echipei făcute de el pentru turneul din America de Sud ne-au dovedit ceea ce Lucescu arătase și la Corvinul: că e deștept, că e talentat, că e inimos, că e serios. Atita il rog: să nu încerce să ne șmecherască. Incolo umărul nostru este lângă umărul lui.

5. Dacă voi mai scrie cronică sportivă?

— Dacă voi avea senzația că fotbalul începe să se însănătoșească, de la rădăcină, în grădina noastră, voi scrie cu plăcere.

In rest, inima mea bate pentru Craiova și pentru Rapid.

ADRIAN PAUNESCU

MIRCEA LUCESCU:

„Numai eu și Iordănescu am votat împotriva deciziei”

Atmosfera încordată, luni dimineața, la sediul federației de fotbal. Un etaj mai jos se judecă, într-o ultimă instanță, memoriul Universității Craiova, abuziv eliminată din Cupă. Chiar dacă părerile sint, firește, împărțite, curentul de opinie e, în general, favorabil deținătoarei trofeului, tinindu-se cont și de faptul că, simbatic, Minerul Certej a trimis o scrisoare pe adresa F.R.F., declarindu-se gata să renunțe la favoarea ce i s-a făcut. Il asteptăm pe Lucescu, spre a schimba câteva vorbe referitoare la turneul sud-american al naționalei, dar antrenorul e, și el, în ședință. Apare în schimb, vizibil jenat, Andrei Rădulescu, președintele federației. Înțelegem că a fost convocat în fața Biroului Comitetului Executiv C.N.E.F.S. ca să exprime, o dată în plus, punctul de vedere al federației. În lumina nollor probe, a pledat pentru Craiova, dar n-a găsit înțelegerea necesară. Deducem că decizia de sancționare a campioanei a fost menținută.

Intră Mircea Lucescu. E mohorit și, să fie o impresie?, parcă a mai slăbit. Nu pare dispus să acorde vreun interviu și chiar o spune. Acceptă însă o discuție „pe picior”.

- Supărat, Mircea?
- Am și motive. Băieții pe care i-am lăsat acasă au pierdut vremea și ieri, ne-a bătut Vilcea. Am ratat, cred, cea din urmă șansă de a câștiga titlul.
- N-a rămas Remus Vlad cu ei?!
- Ba da, dar parcă a putut să-i controleze tot timpul?!
- E adevărat. În altă ordine de idei, am vrea să-ți facem un compliment: naționala a jucat excelent în America de Sud, văzind filmele, duminică, am fost mindri.

Bölöni, cel mai în formă jucător al naționalei în turneul sud-american.

- E adevărat, a jucat bine, dar mai sint destule de făcut.
- Poate totuși victoria din meciul cu Chile a fost, acasă, umflată, ce zici?!
- Nu zic nimic.
- Fără îndoială că naționala e anga-

Cupa României fără Universitatea Craiova!

Nu s-a revenit asupra unei hotăriri greșite

Așadar, ceea ce era logic și moral să se întâmple nu s-a întâmplat, C.N.E.F.S. menținând, cu vinovată consecvență, decizia de scoatere a Universității Craiova din Cupa României? Într-unul luni dimineață, zice-se spre a reanaliza cazul, Biroul Comitetului Executiv al C.N.E.F.S. a persistat în greșeală, validând o hotărâre strimbată ce răpește deținătoarei trofeului un drept sfânt, dreptul câștigat prin muncă. Insușindu-și până în pinzele albe eroarea săvârșită de Comisia de competiții și disciplină a F.R.F., eroare generată și de faptul că organismul în discuție n-a avut la dispoziție decât o parte din piesele „dosarului”, C.N.E.F.S. a acționat, și de data aceasta, în afara regulamentului în vigoare, a celei mai elementare logici, aducând un serios prejudiciu uneia din cele mai iubite echipe din fotbalul nostru, campioană a țării și deținătoare a Cupei, ca și, prin extindere, întregului fotbal românesc. Forul respectiv n-a ținut cont de noile dovezi, limpezi, concludente, produse de clubul craiovean, probe pe care mai multe ziare și reviste, vezi „România liberă”, „Flacăra”, „Săptămâna” etc., le-au invocat în câteva rânduri în sprijinul adevărului. O astfel de atitudine n-a surprins, să recunoaștem, decât până la un punct, intrucit C.N.E.F.S. și-a făcut un obicei și e pe cale să-și facă chiar o tradiție din a trata cu delatașă superioritate criticile și sugestiile apărute în presă. Rămânând pe aceleași subrede poziții de falsă principialitate, Biroul Comitetului Executiv al C.N.E.F.S. a ignorat, luni dimineață, până și punctul de vedere al federației, altul decât în momentul luării primei hotărâri, acum mai lucid, mai realist, conform cu adevărul. Mai grav însă pentru un mod părtinitor de a judeca, pentru o anumită mentalitate, ni se pare faptul în urma căruia, cramponindu-se de niște principii inventate, C.N.E.F.S. a trecut cu vederea, între altele, până și un apel al Minerului Certej, introdus la sfârșitul săptămânii trecute. Neînțelegând să se folosească de o favoare creată prin abuz, învinsa de la Tirgu Jiu a Craiovei s-a declarat gata să cedeze acesteia locul în sferturile de finală ale Cupei, superbă solidaritate a autorităților și cetățenilor din Certej pe care C.N.E.F.S. n-a izbutit s-o înțeleagă în resorturile ei intime?!

Așadar, ceea ce era logic și moral să se întâmple nu s-a întâmplat, C.N.E.F.S. purtând, în întregime, răspunderea acestui abuz. El leagă încă o piatră de moară de piciorul, și așa cam șchlop, al fotbalului românesc.

— Jată pe un drum drept, dar de aici și până la tam-tam-ul făcut în „Sportul” rămâne, nu-i așa, o distanță. Totuși, s-au pierdut două meciuri din trei, nu?

— Cel cu Peru s-a disputat în condiții cu totul și cu totul speciale. Balaci și Iorgulescu fiind eliminați din teren fără nici o justificare. Iorgulescu nici n-a luat parte la faza cu pricina?! Meciul a fost, ce s-o mai lungesc, o rușine, din care cauză nici nu ne-au dat filmul lui?! Lângă mine, de pildă, au postat 2 polițiști, am urmărit partida mai întâi din spatele unui grilaj și apoi din gura tunelului?! Un astfel de arbitraj n-am văzut de cind sint.

— Care din băleții nostri au evoluat mai bine în decursul turneului?

— Bölöni a fost cel mai bun. Balaci, Klein și Ticleanu au jucat bine. Mai slab s-au comportat Augustin și, mai ales, Gabor, cu observația că primul și-a revenit în meciul cu Chile cind, dealtfel, a marcat și un gol.

— Prima repriză din partida cu Chile a fost superbă, da?

— A fost.

— Nu prea ai chef de vorbă?!

— Am chef de liniște, nu știu dacă mă înțelegi?!

— Vezi tu, nu-i ușor să fii antrenor al naționalei, asta e o onoare, dar și o obligație în plus. Sincer, te irită rubrica lui Cornel Dinu din „Flacăra”?

— Nu cred că mă mai irită.

— Noi am spus-o și o repetăm, n-am fost și nu sintem totdeauna de acord cu opiniile lui Dinu. Poate că el exagerază uneori și la adresa ta, dar o face, dacă nu greșim, urmărind binele fotbalului. Nu-i rău, ce zici, să existe mai multe opinii?

— Nu-i rău, așa e.

— Și-apoi, Mircea Lucescu a avut, în „Flacăra”, rubrică înaintea lui Dinu. Presat de atitea, ai renunțat la ea, dar coloanele revistei îți sint, o știți, în continuare deschise. O rubrică îți stă, oricind, la dispoziție.

— Mulțumesc. Atunci era cazul, azi nu mai e.

— Ți-a retras-o cineva?!

— N-ați mai dat nici un semn de viață, așa a fost. Dragoste cu sila...

— Greșești.

— Eu mereu greșesc, nu? Și în cazul scoaterii Craiovei din Cupă am greșit, cu toate că, în Biroul federal, numai eu și Iordănescu am votat împotriva deciziei?!

— Aud asta pentru prima oară.

— Cu atit mai rău.

— Dacă tot sărim de la una la alta, crezi că turneul în America de Sud trebuia întreprins? S-au adus, e drept, 45 000 de dolari, dar și campionatul s-a întrerupt. Or, nu-i o idee nouă, campionatul e cel care dă forță unui fotbal.

— Ni s-a oferit o ocazie unică și sint convins că e bine c-am folosit-o. În noua ei concepție, naționala noastră e abia la început, meciurile de dincolo de Ocean au cristalizat-o și, mai mult încă, i-au dat încredere în posibilitățile ei.

— Un meci amical rămâne un meci amical, nu?

— Ca să nu le pierzi pe cele oficiale trebuie să joci cit mai multe amicale. Și-apoi, Argentina e campioana lumii!

Înainte de a pleca spre redacție, ne e dat să aflăm, de-acum toată lumea știe și comentează, cum au decurs lucrurile în ședința Biroului C.N.E.F.S. Dezbaterea a fost orientată de însuși președintele C.N.E.F.S., ferm în păstrarea hotărârii vechi. Cei prezenți au votat, în unanimitate, pentru respectarea regulamentului (care regulamentul?!), adică împotriva Craiovei, printre ei găsim și președintele C.J.E.F.S. Dolj, Ion Rinderiu. Acesta e una și aceeași persoană cu cel care, în urmă cu ani, s-a străduit să-l determine pe Ilie Balaci să renunțe la fotbal în favoarea atletismului?! Mai vechea lui deviză: „dacă-ar fi după mine, aș desființa fotbalul la Craiova”? N-a izbutit și, desigur, nu va izbuti acest lucru, dar a reușit, asta da, să fie părtaș la luarea unei decizii nedrepte, care a răpit și cea din urmă speranță a suporterilor Universității.

Mai multă seriozitate

S-o spunem din capul locului, sportul românesc ne-a adus și încă ne mai aduce mari satisfacții, performerii lui fiind cunoscuți și prețuiți pretutindeni. Plerar sprijinit de partid și de stat, bucurându-se de un cadru moral și material stimulator, el a făcut și face progrese, purtătorii tricourilor tricolore numărându-se nu o dată printre animatorii și medaliații marilor competiții internaționale, inclusiv ale Jocurilor Olimpice. Toate aceste izbînzi mai vechi sau mai noi au fost, și era firesc să fie, laudate și popularizate, cu sportivi ca Nadia Comăneci, Ivan Patzaichin, Ilie Năstase, Sanda Toma, Maricica Puică, Radu Voinea, Florin Gheorghiu ș.a. min-drindu-se o țară întreaga.

Nu mai că în sport, se știe, e mai greu să rămii pe culmi decât chiar să ajungi acolo. Nu poți fi totdeauna, și să vrei, cel mai bun, nu-i nici o nenorocire în asta, adesea înfringerile de azi constituie temelia victoriilor de mâine. Așa stind lucrurile, nu puțin sint cazurile cind reprezentanții noștri, angrenați în întreceri de anvergură, se comportă sub așteptări, dezamăgind, nejustificind eforturile depuse pentru pregătirea lor și, implicit, încrederea cu care au fost investii. Că astfel de cazuri sint, în ultimul timp, tot mai dese, acesta e numai un aspect al problemei. Ne vom ocupa azi de un altul, anume de obiceiul, devenit metodă de lucru la C.N.E.F.S. și, prin subordonare, la ziarul „Sportul”, de a trece sub tăcere sau a minimaliza eșecurile, făcînd totodată din succese, unele minore, derizorii, adevărate evenimente, pregătite să ia ochii lumii.

Să dăm câteva exemple. Dacă slabele prestații de la europenele de lupte greco-romane au fost expediate, deși la Varna reprezentanții noștri, de atitea ori campioni mondiali și continentali, n-au obținut nici o medalie de aur, au devenit, în schimb, izbînzi de prestigiu, găzduite cu generozitate pe pagina primă a „Sportului”, victoriile repurtate în Regata Bosbaan, ca și cele ale săritorilor de la C.S.S. Sibiu la Leipzig?! Luptele, ca și boxul dealtfel, traversează o perioadă mai grea, aria de practicare și selecție îngustindu-se dar C.N.E.F.S. și oficiosul său se fac că nu bagă de seamă, trăgînd spuza pe turta a fel de fel de concursuri de interes județean, care mai de care devenite tradiționale?! De ce sint ele atit de fundamentale tradiționale? Pentru că o izbîndă obținută în cadrul lor are darul să inducă în eroare, creînd o imagine cit mai transdăfirie a sportului nostru. Diversiunea a căpătat forme ilare atunci cind, după 0-1 cu Argentina și 0-2 cu Peru, naționala de fotbal a învins cu 3-2 selecționașta statului Chile. O victorie, fără îndoială, notabilă, de palmareș. Dar de aici și pînă la ditrambele din „Sportul” rămîne, vai, un drum lung. Cum adică, cităm din ziarul „Sportul”, „cei îndrăzneți, înving”?! Cum adică, iarăși cităm, „jucătorii accidentați au cerut să joace”?! Dacă ei erau, cu adevărat, accidentați, cum puteau intra în teren?! Într-un picior?! Cum adică, reluăm sursa, fotbalistii noștri erau „fericiți”?! Ce făcuseră ei? Câștigaseră campionatul mondial, nu, înfecuseră o echipă hai să-i zicem bună și nimic mai mult. Sigur, turneul s-a încheiat onorabil, sigur, el a contribuit, o sperăm din toată inima, la consolidarea tinerței formații antrenate de Mircea Lucescu, sigur, s-a încasat valută, dar laudele fără măsură care au însoțit, în „Sportul”, victoria din Chile au fost indiscutabil deplasate, aducînd prejudicii chiar cauzei. Ca să nu mai vorbim, că, pe alocuri, osanalele s-au produs într-o limbă română capabilă să stîrnească zimbete: „După pauză, obosită de acest efort, înlocuînd jucătorii încă nerestabiliți complet cu sentimentul că nu mai pot pierde jocul și apoi, plusul de vigoare al echipei adverse, care a schimbat din jucători, nu am mai putut inscrie, repriza a aparținut gazdelor, care au și marcat de două ori, noi rămînduși însă cu o victorie prețioasă”. „Sportul” din 20 mai! Cu o victorie prețioasă, da, dar și cu un gust amar, deși se cade să spunem că „Sportul” are o echipă de oameni competenți, talentați și harnici, chiar dacă ne e dat să aflăm, din ziarul de miercuri, că Bacăul e situat pe malul Bahluiului, apă care trece prin Iași?!

Iată că, mai nou, o altă comportare modestă, ca să nu-i zicem altfel, e ridicată, sub egida C.N.E.F.S., la rangul de izbîndă strălucitoare. Pe pagina I a ziarului de specialitate descoperim o fotografie a rușierului Mircea Romanșanu, care a trecut primul linia de sosire în ultima etapa a Cursei Păcii. Așa a fost, Romanșanu și echipa României încheind primii etapa cu numărul 12 a popularei competiții. Adresîndu-le felicitări pentru această ispravă, neîndoios meritate, să nu uităm însă că, în ierarhia finală a întrecerii, Romanșanu a ocupat locul 20, cochiperii săi stînd și mai prost. Parasciv 24 și Sirbu 34?! Oricum am întoarce lucrurile, oricum le-am suci, locul 20 e, nu-i așa, locul 20. El nu e nici măcar 19?! Din nou, în locul unei atitudini corecte, o dare de după cires, servind cui și, mai ales, la ce? Ciclismul e, se știe, în derivă de mai mulți ani, el nu mai contează decât pe un pumn de practicanți, altfel talentați și desțoinici, se desființează și se autodesființează secții, competițiile interne se desfășoară într-un jalnic anonim, iar cei în măsură să ia taurul de coarne și care tocmai pentru asta sint plătiți, se prefac că n-au văzut, n-au auzit?!

O astfel de politică, menită să ne îmbete cu apă chioară, nu duce la altceva, am mai spus-o, decât la subrezirea sportului românesc și, ca o consecință logică, la pierderea unor poziții câștigate prin pasiune și sudoare. C.N.E.F.S. trebuie să înțeleagă că drumul redresării e unul singur, adevărul. Chiar dacă, uneori, acesta nu face plăcere.

OVIDIU IOANIȚOIA

La închiderea ediției

Sferturile de finală ale Cupei României la fotbal

F.C. Argeș — Rapid 2-1
F.C. Baia Mare — Chimia Rm. Vilcea 2-1
Gloria Bistrița — Minerul Certej 3-0
Dinamo — Corvinul 4-3

OMUL CARE JOACA

Reflecții tactice (II)

În fotbalul nostru se joacă și se va mai juca încă ceva timp cu preponderență în așezarea 4-3-3. Deci, specific a fost și rămâne pentru noi jocul pe marginile terenului, având până acum o școală veritabilă de apariție și de privity cu admirație a unor extreme în majoritatea cazurilor de linie, plăcute la vedere, îndeosebi prin driblingurile cu care declanșau și încă mai declanșează alunecările fundașilor. Să ne aducem aminte doar de duclurile **Tătaru-Popa, Pircălab-Greavu** sau **Lucescu-Ludovic Sătmăreanu**, ultimele ajutate și de apariția, pentru a crea superioritatea numerică cea mai de dorit (2 contra 1), mijloacilor alături de atacanți, constituind începuturile învățării periculoase pe margini, teoretizată acum ca o nouă descoperire.

E drept, **Mircea Lucescu** a fost acela care a încercat să rupă canoanele devenind un atacant pe tot frontul atacului, dar realele sale creații, și prin disponibilități, au fost acolo, pe margini. Trebuie să recunoaștem că avem puțini atacanți capabili să treacă prin apărări pe toată suprafața atacului, fie pentru că nu au tehnica necesară în regim de viteză, fie pentru că nu sunt jucăți la posibilitățile reale, dovedindu-se că servanțul își simte prea puțin tunul.

Încercările de a juca 4-4-2 la noi sunt interesante în începuturile lor, dovedind că ne-am zbatut să împacăm dinamica tactică printr-un compromis. În majoritatea cazurilor, retragerea uneia dintre extreme, indiferent de pe ce parte s-a făcut, nu s-a realizat retrăgind atacantul respectiv și „îmbogățindu-l” prin obligația de a prelua sarcinile din mijlocul lateral al terenului, ci înlocuindu-l pur și simplu cu un mijloc care a devenit și, mai ales, s-a numit extremă falsă! Așadar, după ce am reușit să aducem în fotbal termenul virf retras, l-am creat cu nonganță și pe acela de extremă falsă...

Să apelăm la câteva exemple actuale din fotbalul internațional în susținerea teoriei că spiritul ofensiv pronunțat îl dă mult mai bine, în așezarea 4-4-2, rațiunea de a face doi mijlocași laterali din extreme, și nu invers. Bineînțeles dacă și dispun de piesele necesare...

Iată exemplul echipei Angliei, pe care o cunoașteți destul de bine văzând-o pe viu într-un timp nu prea îndepărtat. Vreau să vă spun că **Ron Greenwood** a anunțat intenția de a juca la mondiale în 4-2-4, o reinviere sugestivă a trecutului la care fotbalul apelează uneori, mai ales atunci când elementele de care beneficiați își inspiră să te așezi și îndeobște să acționezi într-o formulă verificată de timp. Sigur că dinamica, adevăratul mecanism de transformare al fotbalului, mereu va desena acțiuni imprezvizibile. Pe partea dreaptă a atacului englez va evolua extrema dreaptă a lui **Manchester United**, studentul în finanțe **Steve Coppell**, unul din cei mai inteligenți jucători britanici, care ocupă perfect zona lateral dreaptă a mijlocului terenului, pornind în acțiunile ofensive de acolo. Pe partea stângă, mai mult ca sigur va apărea atacantul lui **Aston Villa**, revelația ultimului timp, **Morley**. Și el cu o mare zonă de acțiune, pornită tot de acolo, din mijloc. Astfel, Anglia nu se dezmente, rămânând consecventă în maniera de a gândi fotbalul despre care nu se poate spune că nu este ofensiv, deci spectaculos. Pentru că am amintit de **Aston Villa**, una din revelațiile cupeilor europene alături de „ingerii” din Göteborg, manevrabilitatea tactică a acestei echipe spune foarte mult. Acasă, atacantul dreapta, **Garry Shaw**, joacă foarte împins, în deplasare având din mijlocul terenului și marciind bine înțeles goluri. **Standard Liège**, invinsă dubios în finala Cupei Cupeilor de Barcelona, are și ea pe cel doi mijlocași laterali, așa cum sint prezentați în așezarea inițială și cum apar de foarte multe ori și în teren, **Vandermissen** și **Tahamata** proveniți tot din atacanți laterali. Și **Anderlecht** gândește la fel, **Hofkens** și **Vercaneren**, fiind și ei atacanți la origine. Vest-germanii sint aparent destul de rigizi, mergând în continuare pe fixarea apărării adverse prin două virfuri, pe lansarea acestora pe spațiile libere și pe un carusel făcut pe margini, prin care sosesc mingi periculoase în fața porții adverse. Nu-l rău deloc... De asemenea, oamenii din prima linie îi pun foarte bine în valoare pe cei din linia a doua, simțindu-i chiar și cu ochii închisi. Demnă de prezentat este și poziția judecată tactică pe care o anunță deja **Juventus** pentru sezonul următor, după ce și-a asigurat serviciile lui **Platini** și ale lui **Boniek**. Ei schimbă formula în funcție de jocurile de acasă sau din deplasare, anunțând pentru partidele de afară componența la mijloc **Tardelli, Furino, Boniek, Platini**, cu **Rossi** și **Betega** în față, iar la Torino, iesind „acoperitorul” **Furino** și intrând, pe partea dreaptă a atacului, **Marochino**, tânărul **Galderisi** sau **Verdis**.

Sint date demne de cunoscut și care ajută imaginația să cuprindă dinamica tactică a raționamentelor respective, argumentând încă o dată că victorioși pot fi numai aceia care îmbină cel mai bine amănuntele de așezare și de mișcare de care dispune fotbalul. Pentru că nu există fotbal modern. Există, pur și simplu, fotbalul momentului.

CORNEL DINU ■

București — San Francisco — Disneyland și retur

PLECAREA DIN BUCUREȘTI: ETAPA FRANKFURT PE MAIN ȘI SOSIREA ÎN AMERICA

Într-o dimineață de toamnă tîrzie am pornit de la București-Otopeni în cea mai lungă călătorie pe care am întreprins-o vreodată.

Cînd avionul Tarom s-a ridicat deasupra Bucureștiului, am încercat acea strîngere de inimă pe care o simt de fiecare dată cînd părăsesc țara și plaiurile natale. Zburam spre America și, ca un nou Columb, îmi propuneam să o descopăr, deși în ceea ce mă privește nu intenționam să descopăr decît lumea particulară, dar fastidioasă a agrementelor populare. Căci într-o lîtme ca a noastră, laborioasă și activă, domeniul agrementelor populare vine să completeze o dimensiune necesară a existenței omului contemporan, oferindu-i relaxarea și deconectarea ce îi îngăduie să supraviețuiască ritmului vieții moderne.

După o scurtă etapă la Frankfurt pe Main, în Germania Federală, ne imbarcăm pe un uriaș Boeing 747 aparținînd Companiei Americane T.W.A. cu care vom întreprinde traversarea Atlanticului.

O călătorie lungă și palpitantă, în timpul căreia vizionăm cîteva filme și sintem instruiți asupra eventualității unui accident.

Stewardesa care ne face instructajul ne arată modalitățile de evacuare a aeronavei, descriindu-ne amănunțit tot ce ni se poate întîmpla în caz de primejdie, inclusiv eventualitatea unei amerizări forțate.

Deosebit de instructivă mi s-a părut relatarea privind apărarea împotriva rechinilor. La prăbușirea avionului în mare, pasagerii și-ar pune centurile de salvare și s-ar evacua, așteptînd să fie salvați. Pentru a nu fi atacați, fiecare pasager primește niște pastile care aruncate în mare îl feresc de apropierea rechinilor. Atunci cînd se termină pastilele nu-ți rămîne altceva de făcut decît să înfrunți rechinii apărîndu-te cu niște cuțite speciale, cu care fiecare pasager este dotat în centrul de salvare.

Instructoarea ne-a arătat pe rînd fiecare din aceste cuțite, cele mari pentru rechini de talie uriașă, cele mijlocii și cele mici destinate apărării de rechinii mai mărunți și de talie medie.

Interesat în cel mai mare grad de expunerea făcută, recunosc că cea mai mare dificultate mi s-a părut a fi aceea de a alege, în timpul atacului rechinului, cuțitul potrivit pentru talia agresorului. Eram persecutat la gîndul că, atacat fiind de un rechin mic as putea să aleg cuțitul mare sau pe cel mijlociu, ceea ce n-ar fi fost conform indicațiilor instructoarei...

Din fericire n-a fost nevoie să rezolv această dilemă pentru că avionul nostru a survolat fără incidente Atlanticul și în zori am aterizat pe aeroportul internațional al New York-ului.

Obişnuința zborului pe distanțe lungi, transoceanice sau transcontinentale, cunosc bine acel fel de zăpăceală pe care o resimț după șase sau șapte ore de zbor la zece mii de metri altitudine. Imobilitatea, mîrginirea spațiului interior, vibrațiile avionului, toate acestea se conțugă pentru a crea o stare de îngreunare fizică și cerebrală destul de stranie.

Între altele, decalajul fuselor orare suscită fără să vrei un vag sentiment de irealitate. Decolarea la miezul nopții și deodată, ca printr-o magie, soarele țîșnește din tenebre într-un răsărit neprevăzut a cărui limpezime surorinde pe toți pasagerii. Timpul, biciuit de viteză, își precipită ritmul și face să dispară noaptea. Emoțiile și oboseala zborului nu mi-au dat răgaz să mă bucur de priveliștea unică a marelui oraș, așa că am dormit bușean toată ziua la hotel.

După ce m-am trezit însă și m-am plimbat vreo oră pe străzile învecinate, m-am simțit mai obosit ca înainte, într-atît de coplesitor și de zdrobitor era pentru un european ca mine contactul cu uriașul oraș, adevărat megalopolis.

Dar drumul nostru era stabilizat dinainte și cronometrat cu precizie.

A doua zi dimineață m-am imbarcat pe un avion al Companiei United Air Lines, cu care zburam spre Los Angeles-California.

CALIFORNIA. CENTRUL MONDIAL AL ATRACȚIILOR TURISTICE

Cu clima ei subtropicală, cu frumusețile naturale inegalabile ne care le posedă, California de Sud a încetat amenajarea unor splendide atracții, poate cele mai mari și mai interesante din întreaga lume.

La 43 km de Santa Barbara, pe șoseaua 101, lângă Buellton, se află vestitul parc de animale Andersen. Aici sint expuse liber o multime de animale de junglă dressate, în marea lor majoritate „stele” de film ale marelui ecran și televiziunii. Numeroși lei, tigri, urși, elefanți, crocodili și păsări exotice se produc în fața spectatoților. Ca într-un adevărat Eden, copiii se joacă sau hrănesc animalele blinde, sau se urcă însoțiți de părinți în „Arca plutoare”, o corabie ad-hoc, un fel de Arcă a lui Noe care a servit la turnarea filmului: „Remorcherul Annie”.

Pe întinderea parcului poți vizita vizuile unor animale rare, cum sint raconii sau Kinkajuii. Într-un loc își are cuibul o familie de bufnițe. Panorama întregului parc se revelează cel mai bine de-a lungul unei călătorii cu un tren cu șină îngustă, care străbate ținutul permițîndu-ți să vezi animalele în libertate.

La 4 mile vest de Buellton, tot în ținutul Santa Barbara, am vizitat o mică localitate de 2.000 locuitori numită Solvang, dar cunoscută mai ales sub numele de Mica Danemarcă a Americii. Acest sătuc danez primește anual peste 250.000 vizitatori, mai ales pe la mijlocul lui septembrie cînd se organizează aici „Zilele daneze”.

Cu magazinele și clădirile sale în stil autentic danez, Solvang este o așezare folclorică pitorească, una din cele mai incintătoare atracții din California.

Tot în apropiere de Santa Barbara, dominînd orașul de pe colină, unde se află situată, găsești și Santa Barbara Mission, una din cele 21 misiuni din California. Un fel de mănăstire-cetate, altarul bisericii de un alb orbitor este împodobit cu elemente decorative indiene. Misiunea a fost fondată la 4 decembrie 1786, cu 10 ani după declarația de independență, pe vremea cînd California era încă stăpînită de spanioli.

Orașul Santa Barbara, reședința districtului cu același nume, posedă unul dintre cele mai frumoase edificii publice ale ținutului. Clădirea curții, construită în 1929, a costat 2 milioane de dolari. În stilul unui castel spaniol, acoperit cu țiglă, interiorul este ornamentat cu mozaicuri și cu obiecte de fier forjat.

Lîngă Yermo, pe Drumul Național 66, în districtul San Bernardino se află un interesant oraș-fantomă: „orașul duhurilor de stambă”.

Odinioară (în 1880) vestit centru minier, cu 3.500 locuitori, situat lîngă o bogată mină de argint care aducea pe vremuri 80 milioane de dolari, orașul fantomă a fost reconstruit de Walter Knott din Buena Park în anul 1966.

O atracție deosebită este telefericul spre Palm Spring, din districtul Riverside. Amplasat la 3.304 metri înălțime, pe muntele San Jacinto, acest tramvai aerian este cel mai mare din întreaga lume.

Cabinele sale circulă cu dublu sens, transportînd de fiecare dată cîte 80 pasageri între stația văii, situată la 807 metri deasupra nivelului mării, și stația Montana, la 2.598 metri înălțime. De-a lungul acestei călătorii aeriene, între vale și virful muntelui, întîmpini o diferență de temperatură de 40-50 grade.

Palm Spring este capitala sporturilor de iarnă și totodată reședința multor vedete de cinema.

Drumul aerian oferă o splendidă vedere asupra peisajului, în care se amestecă laolaltă imaginile abrupte ale munților Jacinto, zone de desert și uimitoare oaze în care se găsesc izvoare termale și arbori, smochini, portocali și lămiți, precum și palmierul original al Californiei despre care se spune că ar avea o vechime de 2.000 ani.

Tot în districtul San Bernardino, la 21 mile nord de acest oraș, în apropiere de locul numit „Virful săeții” întîlnești un uimitor sat — Santa's Village — reședința lui... Moș Crăciun!

În acest cadru de basm, unde clădirile par iesite din paginile cărților de povești, se află sediul unor celebre fabrici de jucării. Surprinzător este faptul că Moș Crăciun — numit în America Santa Claus, — are și o soție. Doamna Moș Crăciun, Personajele legendare pot fi văzute în carne și oase și se prezintă spectatorilor sub numele de Santa and Mrs Claus...!

În țesătura de drumuri care se întretaie în toate direcțiile, sintem conduși la o intersecție în districtul Riverside. Aici se află reședința fabricii de motoare Trend 500 și este locul de desfășurare a marilor curse automobilistice. Evenimentul are loc în fiecare an, în octombrie, și e încoronat cu un Grand Prix.

Riverside este un oraș al portocalilor. Peste 9 milioane de arbori care dau acest „fruct al soarelui” se trag toți din arborii de portocali pitici ce a fost adus din Brazilia în 1873. Și azi încă acest arbore primogen mai dă fructe...

Nu departe de Riverside, în orașul Perris, avem prilejul să vizităm cel mai mare muzeu al tramvaielelor electrice din Statele Unite. Sint aici adunate cele mai vechi vehicule acționate electric: tramvaie, troleibuze și trenuri.

Drumul nostru trece apoi prin Antonio, lîngă care se află cea mai intensă supra-

față (6.000 hectare) de plantație de măslini, aparținînd companiei Graber. O demonstrație la fața locului ne arată sădirea, îngrijirea, culesul și ambalatul măslinelor.

Următoarele atracții sint pista de viteză din Antonio, unde în fiecare an, de 1 mai, au loc curse de viteze cu mașini uzate, și pista de curse din Santa Anita, în districtul Arcadia.

Prima, aflată în apropierea sediului unor importante fabrici de motoare (California 500 și Indianapolis 500) a costat 30 milioane dolari.

Hipodromul din Santa Anita este unul dintre cele mai frumoase din lume, unde poți admira vestite rase de cai și o pașiste uriașă de un milion de păseluțe care înfloresc în timpul turfului.

În apropiere se află Parcul Santa Anita, unde se dezvoltă și adaptează, pentru a fi folosite în întreaga Californie plante, arbori, arbuști și butuci de viță de vie, într-un minunat cadru natural.

Exemplare rare de păsări, ca pasărea pardisului, și peste 250 păuni se află în acest parc.

Un monument istoric și totodată cultural este vechea Misiune San Gabriel, prima așezare europeană din zona Los Angeles, aflată pe drumul 537.

Cunoscută sub numele de „Mîndria Misiunilor”, această mănăstire fondată la 8 septembrie 1871 de călugării spanioli cuprinde biserica, o școală, capela, camere de locuit și un muzeu cu vechi picturi, lucrări de fier forjat, obiecte de artizanat de proveniență indiană, precum și un fond de cărți vechi.

Dar mai importantă decît aceasta, sub aspectul exponatelor, este așezămîntul cunoscut sub numele de „Biblioteca Henry E. Huntington”, care e de fapt un muzeu elegant ce găzduiește aproape 100 capodopere, printre care „Băiatul în albastru” al lui Gainsborough și „Fata în roz” a lui Sir Thomas Lawrence.

Biblioteca de Pasadena, vestitul centru științific al Californiei și al întregii țări. Aici se află renumitul Institut tehnologic unde s-au confecționat lentilele celui mai puternic telescop din lume, telescopul de pe muntele Palomar, și tot aici, pe colina Freeway, se află laboratorul de propulsie „Jet”.

O atracție turistică a acestor locuri este și „Rose Bowl”, vestit în toată lumea ca locul turneului de fotbal (american) ce are loc de Anul nou.

Stadionul uriaș are 105.000 locuri și este străjuit de 5.000 de arbuști detrandafiri. Cum California beneficiază de un climat subtropical, turneul de Anul Nou se desfășoară în plină vară și prilejuește o splendidă paradă florală care atrage milioane de spectatori.

Alături de stadion se află o sală a celebrităților, unde sint expuse fotografii, statui și panouri care reamitesc toate jocurile ce s-au desfășurat aici începînd din anul 1902 și pînă astăzi.

În nordul Pasadenei vizităm Grădiniile Descanso, o grădină publică înfățișînd cele mai spectaculoase plante ce se pot vedea în vestul Statelor Unite. Sint peste 600 specii de flori, colecționate din China, Anglia, Japonia și sudul S.U.A. Aici poți admira o pașiste care conține 100.000 camelii ce înfloresc din noiembrie pînă în martie. Azaleea înfloreste în aprilie, trandafirii (7.000 arbuști) din mai pînă în octombrie. Peste 150 de specii de păsări cîntătoare formează o podoabă sonoră acestui cadru de o minunată splendoare vizuală.

De fapt, întreaga Californie este un parc. La 35 mile nord de orașul Los Angeles se află Parcul Skyline, care cuprinde 720 hectare de frumusețe naturală.

În apropiere, pe muntele Wilson (1.743 m) se află celebrul observator astronomic care posedă un telescop cu oglindă de 100 inch, al doilea telescop din lume ca sector de reflexie.

În acest loc există cea mai mare concentrație națională de emițătoare radio și de televiziune.

Nu departe se află un alt parc, Parcul Highland, care adăpostește un muzeu original, cu exponate meșteșugărești aparținînd indienilor americani.

Parcul memorial „Pașiste pădurii”, de lîngă Glendale, este în realitate un muzeu în aer liber, cunoscut în întreaga lume. Aici se află concentrate toate reproducele făcute exact după cele mai importante sculpturi ale lui Michelangelo, ca de pildă David, confecționat din marmură albă de Carrara, din aceeași carieră cu originalul, sau pictura „Cina cea de taină”, reproducere pe sticlă colorată după celebrul tablou al lui Leonardo da Vinci.

În virful colinei care domină parcul se află un muzeu unde poți admira vestitele „Uși ale paradisului”, operă a lui Ghisberti, scene din Biblie, ca și un uriaș tablou, cel mai mare din lume (59,5 m pe 13,6 m) reprezentînd „Crucificarea”, opera lui Jan Styka.

Pe dealurile din apropierea Hollywood-ului se află „Nașterea libertății”, cel mai mare mozaic istoric din lume.

A. IOSEFINI ■

Fragment din volumul „America, Luna-Park”

Istoria României în arhivele lumii

— **Tovarășe doctor Paul Cernovodeanu,** Expoziția de documente privind istoria României din colecții britanice e un eveniment-excepție sau unul programatic, și care anunță o permanență?

— Din cite știu, acțiunea de depistare și de recuperare a patrimoniului cultural românesc aflat peste hotare a început sistematic prin anul 1965. Problema, evident, frământa de mult pe istorici. Profesorul Virgil Cândea a fost acela care a declanșat, ca să zic așa, operațiunea. Pentru că datorită vicisitudinilor de ordin istoric multe din bunurile noastre culturale au luat alte drumuri și au fost înstrăinate fie din inconștiență, fie prin schimburi obișnuite de valori, fie prin hoție pur și simplu, prin agresiune sau prin negoț în penumbră. Prin urmare, mai întâi am identificat în muzee, în biblioteci, în colecții și în arhivele lumii toate elementele de civilizație românească ajunse, prin împrejurări adeseori paradoxale, departe de țară, și după aceea le-am inventariat, urmând ca, peste puțin timp, să apară un catalog extrem de amănunțit, pe țări, pe colecții, cuprinzând, tot ceea ce aparține tezaurului românesc înstrăinat precum și măturii ale străinilor privind țări române. Expoziția de față este una din manifestările complementare ale ideilor profesorului Virgil Cândea, și anume, de a oferi prin imprumut, posibilitatea, tuturor oamenilor, de a vedea reunite, la noi acasă, elemente care ne reprezintă și ne aparțin într-un fel sau altul.

— Prin urmare expoziția de față e

constituită pe de o parte din obiecte care ne aparțin și care au fost înstrăinate sub diferite forme, pe de altă parte din referiri străine la civilizația noastră de-a lungul timpului.

— Exact.

— Care dintre exponate vi se par reprezentative și de rezonanță pentru istoria noastră?

— În primul rând manuscrisele. Tetraevanghelul expus la British Library și scris de călugărul Simion la 1356-1357, în limba slavonă, apoi Tetraevanghelul lui Radu de la Mănăști scriș la porunca lui Petru Cercel la Rodos în 1574. De asemenea, de mare valoare este Istoria domniei lui Mihai Viteazul de Gheorghe Palamed, scrisă imediat după moartea voievodului și acompaniată de o stampă care îl reprezintă aproape ca în gravura clasică de pe acum, a lui Aegidius Sadeler, pictor ce l-a imortalizat pe domnitor chiar în anul 1601 anul morții. Gîndiți-vă apoi cit de tulburătoare sînt Didahillele lui Antim Ivireanul care au ajuns prin cine știe ce joc al sorții, tot în colecția de la British Library din Londra. De asemenea, de mare importanță documentară e și manuscrisul despre Asediul Vienei, datorat dascălului lui Dimitrie Cantemir, Ieremia Cacavela.

— Dar dintre manuscrise, Manifestul lui Dimitrie Cantemir către toți moldovenii, redactat înaintea bătăliei de la Stănilești pe Prut nu e important?

— Fără îndoială că este, dar el se mai păstrează și în alte variante. Și pentru că sîntem la manuscrise, e bine să vor-

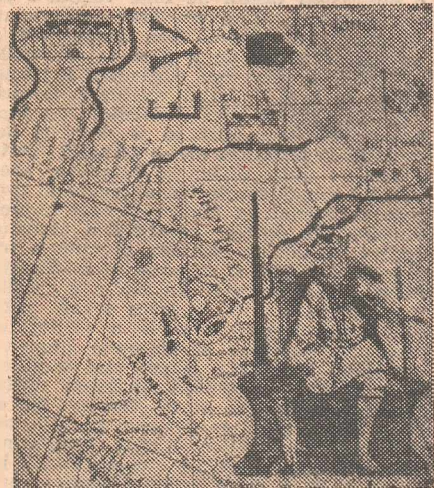
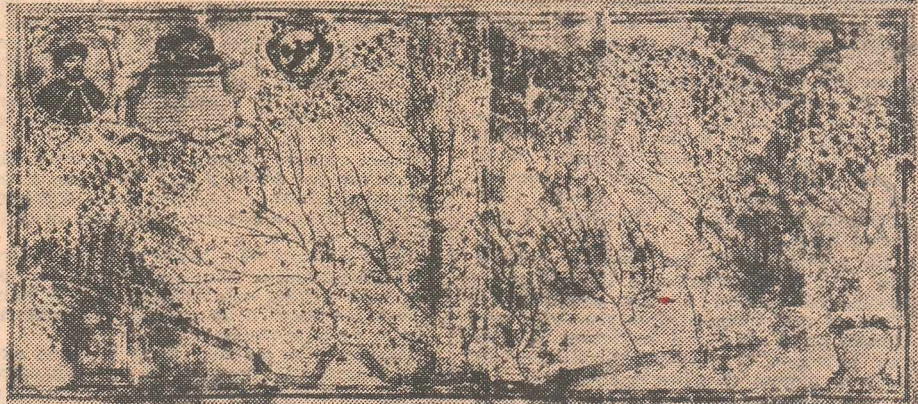
bim și despre scrisoarea lui Petru Cercel către regina Elisabeta. Păcat însă că nu a fost adus împreună cu aceasta și sigiliul vechi românesc, de o mare frumusețe și semnificație. Salvconductul reginei Elisabeta, dat unui pretendent român la tron pentru a fi luat în considerare de sultan, este, de asemenea, un act interesant care lămurește natura relațiilor politice ale vremii în care eram la rîndul nostru implicați.

— Știm că ați cercetat ani de zile muzee, colecții și arhive din Marea Britanie și că aveți o imagine completă asupra elementelor reprezentative pentru noi care, explicabil, nu au putut fi imprumutate în totalitate. Ce alte măturii de mare importanță credeți că lipsesc din actuala expoziție?

— Lipsesc, desigur, multe, dar e greu să stringi totul la un loc. Deși, la urma urmelor, Tetraevanghelul lui Gavril Uric ar fi putut fi adus, oricît de scump, de valoros și de dificil de transportat este, dacă ne gîndim că astăzi circulă peste meridiane și Tutankamon. Realitatea este însă că din moment ce în expoziție se află Coresi despre care se știe că a tipărit Evanghelia cu învățătură, la 1581, doar în aproximativ 200 de exemplare, cărturarul care vizitează expoziția trăiește oricum un sentiment de emoție, chiar dacă nu face cunoștință cu exemplarul aflat în colecțiile engleze, ci unul românesc aflat la Biblioteca Academiei. De fapt această împlinire între exponatele aduse din Anglia și cele din colecțiile noastre dau o imagine complexă asupra confluențelor româno-britanice și sentimentul unei cooperări spirituale academice pînă în zilele noastre. S-ar mai fi putut aduce unele documente din bogata arhivă

a lordului Paget, fost ambasador la Constantinopol și aflat într-o corespondență captivantă cu Constantin Brâncoveanu și cu stolnicul Constantin Cantacuzino într-o perioadă frământată de războaie între austrieci, polonezi, ruși și turci. Corespondența care lămurește subtilitățile politicii externe a domnitorului român. Mai înainte, însă, de colecția lordului Paget, și ca să respectăm cronologia, ar trebui invocată și arhiva lordului Winchelsea din orașul Leicester unde se păstrează încă o bogată corespondență a acestuia în calitate sa oficială de ambasador, cu domnitorii români Ștefan-Lupu, Iliș Alexandru, Gheorghe Duca și Grigore Ghika I, între anii 1660 și 1669. Și, poate că ar fi fost util să avem în expoziție citeva documente din arhivele consulare din secolul 19, în care se regăsește, în general obiectiv și amănunțit, citeva din evenimentele cruciale ale neamului, văzute de observatori ce apreciau altitudinea și lupta noastră pentru unire și pentru independență, chiar dacă, la un moment dat, politica noastră nu a coincis cu interesele Marii Britanii. Dar dincolo de toate acestea, expoziția actuală e reprezentativă, e expresivă și dă posibilitatea, atât omului de rînd cit și cunoscătorului, să privească măturii civilizației noastre așa cum se păstrează în altă parte a lumii, într-o vecinătate totuși îndepărtată, să regăsească o parte din patrimoniul cultural românesc înstrăinat. Urmează ca într-un viitor nu prea îndepărtat să se organizeze expoziții asemănătoare cu tezaure românești aflate și în alte țări.

ADRIAN DOHOTARU

Lumea în care trăim

Nefastele ravagii ale unei epidemii...

...Bintuie de la un capăt la celălalt al lumii.

Nu este vorba de o maladie nouă, nemaivăzută sau nemăntulinită. A mai binluit prin aceleași locuri, a mai făcut ravagii cu mulți ani în urmă, dar și mai recent. Nu se poate afirma însă că ar fi identică, cu epidemia care s-a năpustit asupra aceleiași părți a lumii prin anii '30. Și totuși, în esență-formele ei de manifestare sînt cam aceleași, doar că, în faza ei actuală, maladia dezvăluie simptome mult mai grave și mai greu de tratat.

Boala aceasta este binecunoscută în întreaga lume occidentală. Efectele ei sînt resimțite în toate țările — în unele mai puternic, mai dureros, în altele în forme mai puțin virulente dar cel puțin la fel de îngrijorătoare.

Specialiștii o denumesc diferit. La Tokio „Fukelki“, la Nairobi „Malsha Aguma“, la Frankfurt pe Main „Rezession“. Denumiri diferite pentru unul și același fenomen. Un fenomen care se exprimă în degradarea economică, în recesiune, în amplificarea tendințelor negative din industrie și agricultură. Pe scurt, o stare de criză.

Epidemia aceasta — a crizei — se întinde vertiginos, lovind milioane și milioane de oameni, transformându-i în victime ale unei situații dramatice în substanța ei. Firește, economiștii încearcă să găsească originea epidemiei. Unii se plîng de prețul petrolului — de uriașele sume ce trebuie plătite pentru aurul negru, de costul fără precedent al energiei. Alții, tot mai mulți, denunță politica ratelor excesive ale dobinzilor practicate în S.U.A., politică cu efecte triste asupra a numeroase state ale lumii. Dealtfel, recenta reuniune a Fondului Monetar Internațional, desfășurată la Helsinki, a scos încă o dată în evidență nocivitatea politicii exprimate în dobinzi exagerate care frînează inițiativele productive, înmulțește rîndurile șomerilor, agravează deficitele bugetare și dăunează raporturilor normale dintre state.

Experții fac apel la numeroase cifre pentru a înfățișa dimensiunile exacte ale situației la care s-a ajuns. Producția industrială mondială a crescut în perioada 1960-1973 în medie cu 5,5 la sută în fiecare an. Spre sfîrșitul anilor '70 nivelul atins a fost mai scăzut: numai 4,4 la sută. În perioada 1979-1981 o nouă scădere: 2,2 la sută. Pentru 1982 asociația americană de prognoze economice, Wharton, mărturisese pesimizmul: maxim 2 la sută și mai mult ca sigur, chiar sub 1 la sută. Inevitabil, indicele „vitalității economice mondiale“ — comerțul cunoaște și el un recul fiind în anul trecut sub nivelul atins în 1980.

Dar, dincolo de aceste cifre de ordin general se află dramele umane, problemele a milioane și milioane de ființe care suportă direct efectele nefastele ravagii ale epidemiei, și pentru care existența de fiecare zi devine din ce în ce mai dificilă. Ne gîndim, firește, la toate categoriile afectate de criză. La micii oameni de atacer: care dau faliment, la șomerii care nu izbutesc să găsească un loc de muncă, la milioanele de oameni care trăiesc în sărăcie. Într-o sărăcie cruntă pe care criza cu tot ceea ce o însoțește — șomaj, inflație, lipsa de locuințe și toate celelalte — o face tot mai dură.

Se estimează că în acest an numărul șomerilor în țările industrializate ale occidentului va atinge 30 de milioane, cu 2 milioane mai mulți decît în 1981. Europa occidentală este cel mai grav afectată de această epidemie care însoțește inevitabil criza. Marea Britanie are situația cea mai dificilă. — 12,8 la sută din forța de muncă, ceea ce înseamnă că 3 milioane de oameni șomează. Nivelul îl depășește cu mult pe cel din timpul marii recesiuni interbelice. Nici Republica Federală Germania, țară cu o economie ale cărei performanțe au stîrnit invidia vecinilor ei occidentali, nu este scutită de efectele șomajului. La Bonn se apreciază că actuala rată a șomajului (7,8 la sută în martie) este cea mai înaltă din ultimele trei decenii.

Uzine închise, obloane trase, firme care dau faliment. În 1981 peste 12 000 de firme japoneze au ajuns la faliment. În același an în Franța se aflau în aceeași situație aproape 6 000 de firme iar peste Canalul Minecii, în Anglia, 7 000. Falimentul acestor firme nu înseamnă numai eşecul unor investitori, ci și pierderea de slujbe pentru sute și sute de mii de oameni.

Epidemia lovește lumea bogată dar implicațiile ei se resimt și în cealaltă parte a planetei, în statele ce luptă din greu pentru a se elibera de povara subdezvoltării și sărăciei. Pentru a cumpăra un autocamion de 7 tone, „trebuie să vindem de patru ori mai mult bumbac decît în 1972, sau de 10 ori mai mult tutun“ — a declarat președintele tanzanian Nyerere care sublinia că prețurile multor produse au scăzut sau nu țin pasul cu rata inflației pe plan mondial. Or, cea mai mare parte a acestor țări sînt dependente de un singur produs agricol sau mineral, al cărui preț a scăzut puternic ca urmare a diminuării cererii și a politicii prețurilor, practicat de companiile transnaționale. Valoarea exporturilor țărilor în curs de dezvoltare este astfel tot mai mică, dar ele trebuie să plătească tot mai mult pentru petrolul și produsele industriale importate. Concomitent, enormele lor datorii la băncile străine devin tot mai împovărătoare. În 1981 datoria țărilor în curs de dezvoltare a atins monstruoasa sumă de 524 miliarde dolari, iar dobinzile pentru această sumă 70 miliarde dolari.

O boală implică, așa cum se știe, un diagnostic exact și un tratament corespunzător. Diagnosticul epidemiei ce răscolește lumea capitalistă îl cunoaștem. Tratamentul se dovedește, însă, greu aplicabil, chiar dacă se folosește medicamentul amar al austerității, pentru că criza este grefată pe structurile unei societăți a inechității și în care profitul este legea numărul 1.

„Medicii“ care veghează bolnavul (economia lumii industrializate occidentale) nu prea încredinșează să se lanseze în pronosticuri. Le lipsește optimismul. Constată înmulțirea fenomenelor negative, dau semnale de alarmă, schitează proiecte, dar se împotmolesc în realitățile societății. Și este firesc...

AL PINTEA

Foto 1 — Inscricție romană în piatră din secolul II e.n.: „Sub modio Iulio leg(ato) Aug(usti) pr(o)pr(ae) coh(ors) I Ael(ia) D(a)c(or)um/cui praecet M(arcus) Cl(audius) Menander/tribunus“ adică: În vremea guvernatorului Modius Iulius, Cohorta I Aelia de daci, în fruntea căreia se află tribunul Marcus Claudius Menander“

Foto 2 — Tetraevanghel scris de Radu de la Mănăști scriș la porunca lui Petru Cercel în chiliile mănăstirii Rodos, 1574. Din epilogul redactat în limba slavonă reținem: „Radu Grămătic, fiul lui Drăghici din Mănăști“ a scris cartea din porunca lui „Io Petrașco Voievod fiul preacredinciosului și pravoslavnicului și preabunului și preamlostivului Bătrînului Io Petrașco Voievod Domnul Țării Ungrovlahiei“ și „s-a început în luna ungie 3 zile și s-a sfîrșit în luna iulie 14 zile de la facerea lumii, leat 7082, crugul soarelui 26, crugul lunii 14“.

Foto 3 — Imagine de pe Tetraevangheliar scris și desenat între 1435-1436 de Gavril Uric la Mănăstirea Neamț și despre care marele bizantinolog André Grabar spune: „decorațiile ornamentale ale manuscriselor leșite din scriptoriile moldovenești și munteneste, foarte active și chiar celebre în secolele XV și XVI“ reprezintă „compozițiile ornamentale, adesea foarte bogate, se disting prin finețea liniei, prin complexitatea împletiturilor și nodurilor, vignetele și prin precizia riguroasă a traseului... care este în general absentă în compozițiile ornamentale ale manuscriselor grecești, sirbești sau bulgare...“

Foto 4 — Hartă a Țării Românești întocmită de stolnicul Constantin Cantacuzino, tipărită cu litere grecești de arhimandritul Hrisant Nottara la Padova în 1700 și aflată în colecțiile de la London British Library.

Foto 5 — Evanghelia cu învățătură tipărită de diaconul Coresi la Brașov în anul 1581. Exemplar care se află, de asemenea, la University of London. Foto 6 — Valachia așa cum este desenată într-un Portulan (hartă a porturilor lumii).

Mondo umano?

Adevăr și publicitate

Ziarele îi consacră prima pagină, revistele îi dedică atât coperta întâi cât și coloane întregi, agențiile internaționale de presă nu rămân nici ele mai prejos: transmit știri desore ce s-a întâmplat pe aeroport, desore drumul până la un anume loc, descriu în amănunt reacția fanilor sau alte episoade. Cum în Italia acestor zile, teroristii au primit câteva lovituri serioase și, în aparentă alte crize nu există, atenția e concentrată asupra Sophiei Loren. Săptămîna trecută, în dimineața zilei de miercuri, cunoscuta actriță italiană a revenit în țară după exact 12 ani de exil voluntar, petrecut în deosebi în Franța și Elveția. Cu o lună înainte se însoțise în Italia și sotel ei, celebrul producător de filme Carlo Ponti, care în 1977 fusese, și el, condamnat la patru ani închisoare și o foarte mare amendă dar, între timp, achitat în urma apelului făcut de el. Nu s-a dovedit intenția lui de a înșela fiscul italian...

Pentru Sophia, însă, lucrurile stau cu totul altfel: după ce, în 1970, a turnat un film în străinătate, ea ar fi ascuns aceluiași vigilent și exigent fisc cistigurile evaluate atunci la cinci milioane lire (25 000 fr. fr.). Apoi, în aprilie anul trecut, ministrul de finanțe a publicat o cuprinzătoare „Cartă” a e-vaziunii fiscale în care starul nostru e în fruntea grupului artistilor. În fine, în octombrie 1981, un tribunal ordona confiscarea definitivă a colecției sale de tablouri — care cuorindea multe pinze semnate de Picasso și Braque — colectie sechestrată în 1977, în urma unei încercări de transfer fraudulos al ei peste graniță. Nerezolvîndu-si situația, Sophia a revenit, decl. în țară cu toate că stia că are de ispisit o condamnare de treizeci de zile. Abia debarcată din avion, a fost preluată de poliție, condusă sore o mașină specială, lăsată să facă o scurtă declarație presei. („Va fi o experiență traumatizantă pentru mine și nu știu ce o să fac”); fotografiată în rochie lungă de mătase de culoarea „frunzelor de toamnă” și, în sfîrșit, dusă la închisoarea pentru femei Caserta, unde 18 gardiene veghează cele 25 detinute pentru delict minore — contrabandă în deosebi. A fost așteptată și ablaudată de circa o mie de persoane, două fetițe i-au oferit două mari buchete de flori — trandafiri roșii și flori de cimp. „Emoționată, actrița n-a putut să-și stăpînească două lacrimi, după care a intrat în închisoare, unde a întîmpinat-o însăși directoarea”, după cum spun martorii oculari. Apoi au început să curgă știrile: cum arată Caserta, explicațiile Sophiei, dejunul sau dîneul ei, reacțiile după prima noapte petrecută acolo, ora plimbării, demersurile ei la președintele țării sore a fi grațiată, revizuirea scenariului viitorului film ce-l va turna curînd la Cinecittà.

Cum spuneam, presa o are în centrul atenției de parcă în țară și lume nu s-ar mai petrece altceva! Am numărat patru ziaristi de la o agenție de presă care îi urmăresc toate mișcările. Dincolo de toate astea ne întrebăm, ca și alții, dacă acest capital de simpatie ce-i sporește vizibilit în momentul de față, nu e obținut printr-o ingenioasă și oportunistă mascareadă. După atita absență, uneori, publicitatea nu exclude nici așa ceva, efectul contează.

DUMITRU CONSTANTIN

Calea Griviței

După terminarea liceului, derbedeu, fugisem din clinica de farmacie de la Cluj ca să nimeresc într-un hotel din Calea Griviței. Acolo m-a descoperit părintele meu, persoană serioasă și severă, profesor renumit la școlile craiovene. Voise ca o drasla să-l calce pe urme — să mă facă „om” — și prinsese, de prin vecini, că-i înșelaseam telurile... Așa a dat peste mine. Hotelul, cu nume de scumpă provincie românească, rău famat, ca dealtfel întregul cartier, era agățat la etaj deasupra unei curți sordide, înghesuind, în afara „păsărilor nopții”, nemernicia celor certați cu legea, scandalagii, hoți, betivi și citeodată pasageri picați de la tren, refuzați de celelalte hoteluri. Coridorul era chior, cine vrea și cine nu bijbiind ușile, scandăfurile, urletele, oasele frînte și caldul singelui acompaniind vacarmul, noapte de noapte.

La ușa unuia din cămăruțe a bătut într-o dimineață tatăl meu. Încolțit, am găsit totuși îndrăzneala să-i argumentez că n-am bătut cimpii părăsind seriozitatea

„Fac alergie cînd văd pe cineva în fața mea”

— Este binecunoscut faptul că examenele psihologice efectuate personalului care lucrează în domeniul transporturilor feroviare sînt foarte serioase. Este rezultatul firesc al unei bogate tradiții și îndelungate experiențe. Acest lucru se va vedea concret și clar în cazul lui Alexandru C., unde concluziile specialistului sunau așa: „Emoțional este dezorganizat. Observă corect, dar nu reușește să acționeze la timp. Ușor instabil, intră în situații critice și se redresează foarte greu”. Cel în cauză, șeful unei mici gări din județul Mures, în ciuda concluziei de mai sus, care îl marca vizibil, a dovedit totuși multă perseverență în învățarea pilotajului auto. Nu s-a descurajat deloc nici la prima examinare (8 august 1980), cînd ofițerul i-a spus: „manifestați nesiguranță în conducere, iar în situații dificile vă pierdeți”, nici la a doua (20 august), atunci cînd comisia n-a fost deloc mai îngăduitoare. „Chit că mă prezint la examen de 10 ori, nu mă las pînă nu iau permis”. Abia în octombrie 1980, insistențial candidat a căpătat dreptul de conducere a autovehiculelor. A mai trecut un an, pînă ce Alexandru C. și-a adăugat la calitatea de șofer amator și pe cea de posesor de autoturism. Nota în carnetul de bord, cu o meticulozitate caracteristică ceferiștilor, toate deplasările făcute, chiar și pe cele scurte de 5-6 kilometri. Nu numai kilometrii parcursi, dar și benzina consumată și sumele plătite la stațiile PECO. De exemplu: deplasare la Toplița. La plecarea X km, la sosire Y kilometri. Înainte de a pleca în călătoria spre Aiud experiența la volan a lui Alexandru C. era cam de 4 000 kilometri rulați. Din jurna-

„Sînt una din ființele cărora le-ați adus multă bucurie...”

Există mărturisiri care te pot captiva prin ineditul lor, îți pot crea o stare de satisfacție sau de indignare. Copileștoare sînt însă doar acelea izvorite din adîncul sufletului...

„M-am născut în București la 9 iunie 1943, la căminul de pe strada căreia acum îi spune Jimboliei. De la vîrsta de o lună și pînă la 5 ani am fost dusă la o creșă de copii din comuna Sincrai, pe lîngă Aiud. Apoi la casa de copii din Făgăraș... Cînd aveam 8 ani a venit o

În cercul de-amănunte

Aș putea fi o boltă cerească deasupra unui punct neglijabil. Aș crește mereu spre stele prin visul ce-l am, la infinit. Grăunțe albe să seamăn în văzduh ca într-un suflet de copil. M-aș lupta cu bariera dintre epoci și i-aș smulge primele grații de fier ajutat de un cîntec de pace. Si aș slobozi erimpefe de viață spre cer bătut de vîntul viu al speranței.

Daniel-Lucian LUCACI

Joc de copil

Lumină ajunsă pe pămînt, Ochi ce priviți zările, Miini ce știți mingia blind, Nu distrugeți florile!

Lumină ajunsă pe pămînt Mingiie fetele palide; Luminează chipurile blind Pentru a le face rezene.

clinicii clujene și că aspirațiile mele, năvălîte de teatru, își vor găsi un rost în clocotul Bucureștiului. Obosit, nu departe de moarte, mi-a făcut din cuvinte ultim semn al înțelegerii lui. Și conducîndu-l la gară, fumul locomotivei trenului ce l-a dus de lîngă mine a lăsat în urmă, pe seninul înaltului, hieroglifile unui adio care avea să nu mi-l mai ivească...

Pînă să mă dumiresc, trepidant, orașul m-a înghițit ca pe un abțibild. Ca pe-o comedie. Furnicarul m-a învîrtejit fără urmă, fără rost, fără relief. M-am sumes de la inec, bijbiind. Pe ici. Pe colo.

Studentia era de pripas. Toamna, de miere, îmi cînta, pe strunele funigeilor și seninului imaculat, o libertate hărtănită de foame, de griji.

N-am părăsit Calea Griviței. O forfotă și un farmec de Orient... Noaptea luminată „a giorno”, chiar tipător. Circumă lîngă circumă, hotel unul după altul, cinematografe, șantane. La restaurantul „Răcaru”, din masă-n masă, vocea dulce a lui Cristian Vasile spune povești de amor îndrăgostitorilor lulea... Peste drum, la cinematograful „Marconi”, în pauze, trupa Manu Nedeianu, cu a sa parteneră, bună duenă, Madeleine. Tenorul Stamate cîntă „cu voce”, la cinema „Roma”, „Zi-mi țigane”, iar Iordănescu-Bruno interpretează cu un așa firesc și atîta haz exploziv o baragladină, că lumea saltă din scaune, de ris. Îi completează Lascu-Di Granda, care la iuțală își sparge un pahar în cap și pe dată îl mănîncă... La Grădina Mar-

coni — alt nivel — deliciosul Mișu Fotino și superbisima Annie Capustin prezintă „Satirul” (e vorba de niște buline stimulative și lumea se înghesuie). Pe o porțiune atit de restrînsă între Gara de Nord și Buzești, se mai schimbă, între ele, alte formații: Lică Rădulescu, Fotache, Burmaz, Nae Simionescu, Columbeanu, Tomas, Bejan, Sandi Huși. Tronează, gospodărit cu acareturi — costume, decoruri — la „Marna”, Titi Mihăilescu. E mic și al dracului... Iar dincolo, mai spre Matache, la cinema „Model”, inimitabilul Iorgu Tomescu și Băcșeanu, al căror haz zgîlție în aceeași măsură pofta de viață a spectatorilor ca și sărutările Grăței Garbo și picioarele nemuritoare ale Marlenei Dietrich, fac săll pline. Sunt la modă rușii, și la „Mareșal” cîntă, nu se incurcă, armonios, formația Kadanțiev cu Iascha, jazz-band-ist solist. Bagheta „transformistului” Jora face din apă vin la „Salata” și vizavi, sub Hotel „Bratu”, în vitrina lăptăriei lui Iani, se lăfăie un enorm castron cu iaurt în dreptul căruia scrie în litere batarde: „Consumind zilnic iaurt de oi, trăiți 100 de ani!”

Pe lîngă sublinierea lăptăriei cu băiat student la Sorbona și consoartă cu ghiuluri orbitoare pe degete, urcă zilnic treptele hotelului doi modesti locatari, nemuritori: George Enescu și Hariclea Darclee. Ore în șir, de la etaj, vioara minunată picură în prăvălia grecului...

GABI MICHAILESCU

lul rutier al șoferului rezultă că în perioada ianuarie — martie 1982 nu condusese deloc mașina. „Mă, nevastă, uite miine e simbată și am liber, ce-ar fi să plecăm azi după-amiază pînă la Alba și duminică seara să ne întorcem acasă”. Desi l-a însoțit literalmente în toate deplasările făcute, Letiția, soția pilotului, nu era prea încîntată de mașină. „Alexandru e cam imprudent — se destăinua unei vecine — nu-mi place felul lui de a conduce și în primul rînd ambiția asta a lui de a nu suferi pe nimeni în față. Vrea să-i depășească pe toți. N-are încă experiența și tare mi-e frică! Știi ce mi-a spus zilele trecute? „Pur și simplu fac alergie cînd văd pe cineva în fața mea”. Au plecat spre Aiud așa cum plănuseră, după ce au umplut portbagajul cu bidoane goale. În mașină, alături de pilot (53 de ani) a luat loc ginerele, Viorel (27 de ani), iar pe fotoliul din spate, Letiția (47 de ani), Steluța, fiica acestora (27 de ani), și un nepoțel, Adrian, de 4 ani. Erau întrunite toate condițiile pentru o călătorie agreabilă. Timpul însoțit: cald, fără zăpușeală, șoseaua uscată și în bună stare, ca să nu mai vorbim de paleta de nuante de verde ale cîmpurilor și pădurilor de mai, care odihneau și încîntau totodată privirea. Cînd au ajuns în apropiere de Cimpia Turzii, un agent de circulație face semn de oprire a autoturismului. După salutul de rigoare, acesta se adresează zîmbind șoferului: „Aveți mașină nouă, frumoasă, ar fi păcat s-o sifonați. Uite cu citevș clipe mai înainte ați făcut o depășire cam pe muchie de cuțit. Ce interes aveți să dați emoții pasagerilor, cu atit mai mult cu cit sinteți cu familia. Vă cunosc, sinteți doar din județul nostru”. Alexandru a mulțumit și a pornit mai departe. Drumul de la Turda la Aiud nu e deloc ușor: rampe și pante dure, curbe ac de pâr, unele complet lipsite de vizibilitate, aliniamente, la marginea cărora se deschid

ripe adînci, într-un cuvînt un drum care se cere abordat cu cea mai mare prudență. După circa 30 de minute de la convorbirea cu omul în uniformă albastră, autoturismul a dublat o Dacie galbenă, apoi imediat, după un virf de pantă, un autobuz. Se apropia o curbă fără prea mare vizibilitate. Pilotul se angajează în dublare, deși nu poate observa cum trebuie sensul opus. E prea tîrziu să se replezie din nou pe dreapta. Intră în plin într-un autocamion care rula din sens contrar. Coliziunea e năpraznică. Șoferul și tinărul din dreapta sa sînt ejectați din mașină după deschiderea violentă a ușilor din față și mor pe loc, iar cei 3 ocupanți ai banchetei din spate sînt proiectați peste spătarul fotoliului din față, sparg cu trupurile lor parbrizul și sînt proiectați din mașină, apoi izbiți în partea dinainte a autovehiculului greu. Șoferul acestuia, vîzînd situația deosebit de primejdioasă creată de automobilist, s-a oprit. „M-aș fi dus cit mai mult pe dreapta, dar unde? În spatele parapetului se deschidea hăul unei ripe adînci, de cîțiva zeci de metri. N-am avut altceva mai bun de făcut decît să mă opresc. Un asemenea accident în care pasagerii din spate să fie aruncați prin parbriz și striviți de altă mașină se întîmplă o dată la 10 ani. După nenorocire, o bătrînă, rudă cu familia care și-a pierdut viața în accident, se tînguia: „Mașină i-a trebuit lui Letiția? nu era mai bun trenul?; doar aveau cu toți permise gratuite pe C.F.R. Ce mă fac acum cu cinci sicrie?”

Fiul, rămas în viață al soților C. și-a pierdut tatăl, mama, sora, cumnatul și pe băiețelul la care ținea atit de mult. Și toate astea numai pentru că Alexandru C. nu suferea ca, pe drum, cineva să ruleze în fața sa. Și cînd te gîndești că pe șoselele țării rulează sute, mii de șoferi la fel de intoleranți.

VICTOR BEDA

familie să mă înfizez, dar eu n-am vrut. De atunci am început să mă gîndesc: oare eu n-am părinți? N-am pe nimeni? Cine m-a adus la cămin? Și de ce? Cînd la alte fete venea vreo rudă, eu fugeam în fundul grădinii și plîngeam și mă întrebam de ce la mine nu vine nimeni niciodată?...”

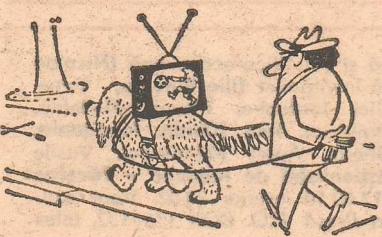
Așa își începe Elena Mihut din Brașov, Piața George Enescu nr. 16, cutremurătorul ei mesaj de mulțumire trimis celor care au ajutat-o să-și găsească familia după 39 de ani — cadrelor de miliție din Direcția evidența populației și de la postul de miliție Ileana, județul Sălaj. În fond, cei cărora li se adresează Elena Mihut n-au făcut altceva decît să-și îndeplinească rolul de a sluji cu competență și răspundere interesele semenilor lor, adăugînd, ce-i drept, eforturilor ce se impun un plus de bună-

voință, de înțelegere umană, răsplătit, adesea, ca și în acest caz, cu marea satisfacție a reușitei, deși condițiile vitrege în care aceasta a venit pe lume și odiseea ulterioară a vieții ei au făcut ca labirintul căutărilor să fie deosebit de întortocheat.

„... Prin grija dumneavoastră, mi-am găsit tatăl, acum în vîrstă de 79 ani, două surori și un frate, care locuiesc în comuna Letca, județul Sălaj. Nu-i văzusem niciodată, dar ne-am recunoscut, căci vocea singelui nu amuțește niciodată. M-am bucurat mult de tot și am stropit cu lacrimi de bucurie această întîlnire pe care aproape că nu o mai speram... Mulțumesc din toată inima tuturor celor care au contribuit la această mare fericire a mea...”

MIHAI GROZAVU

Lumea se amuză

După „ILUSTROVANA POLITIKA” (R.S.F. Iugoslavia)

Ochi ce priviți zările Priviți un copil Si-l veți asemui cu mărîte Sau cu floarea de april.

Mîini ce știți mingia blind, Mingiiați fața unui copil Si veți vedea că vă privește plîngînd Preamărîndu-vă în mintea lui de copil.

Viorica BREZOIANU

Privesc

Privesc la oamenii ce munceso și văd România ca o flacăra fără de moarte, văd mugurii ce cresc, văd viitorul cum își adună în petale lumina. Privesc pămîntul și-l văd îmbrăcat în veșmintele albe ale dreptății sprijînîndu-se pe coloanele mari ale lui Burebista, Decebal, Mircea, Ștefan și Mihail pe flacăra steagurilor comuniste.

Simona Marinela GĂMAN

Cinteci pentru pace

Titus Munteanu a reunit în emisiunea „Meridianele cîntecului” de joi, 20 mai, citeva din cele mai frumoase bucăți de muzică ușoară apropiate de aceeași nobilă idee — dorința fierbinte de pace transmisă prin intermediul melodiei și versurilor. Doina Limbășanu, Nicole, Marius Teicu, Mirabela Dauer, formația Boney M și Eva Kiss au cîntat pămîntul cu toate ale sale, cu cer albastru și curat, dar și însingurat de rachete, de exolozii, cu pătri care să ne-nvete drumul drept, au cîntat copiii, florile și speranța vieții, și s-au lansat chemări vibrante la pace și bucurie, la pace și omenie, la pace și vise, la păstrarea pămîntului ca pe un măr de aur care nu trebuie aruncat în foc, la salvarea lumii noastre, care este cel mai frumos dar pe care îl avem. Dovadă încă o dată că arta se află în avangarda luptei oamenilor lucizi pentru dezarmare și pentru pace. (Reghina Vărvăie)

Cu vreo patru zile în urmă întâlnește pe stradă un fost coleg de la Radio; bate palma, bucurându-se că ne vedem, nu apucă să-l întreb de sănătate, sau măcar să-l adresez un cuvânt, că, în clipa următoare începe să mă bombardeze cu întrebări:

— Bine, mă omule, e chiar așa cum am auzit? Hai, fii sincer ca întotdeauna și spune-mi, Cenaclul Flacăra e chiar atât de formidabil cum se scrie?

— ...Păi ce să-ți spun...

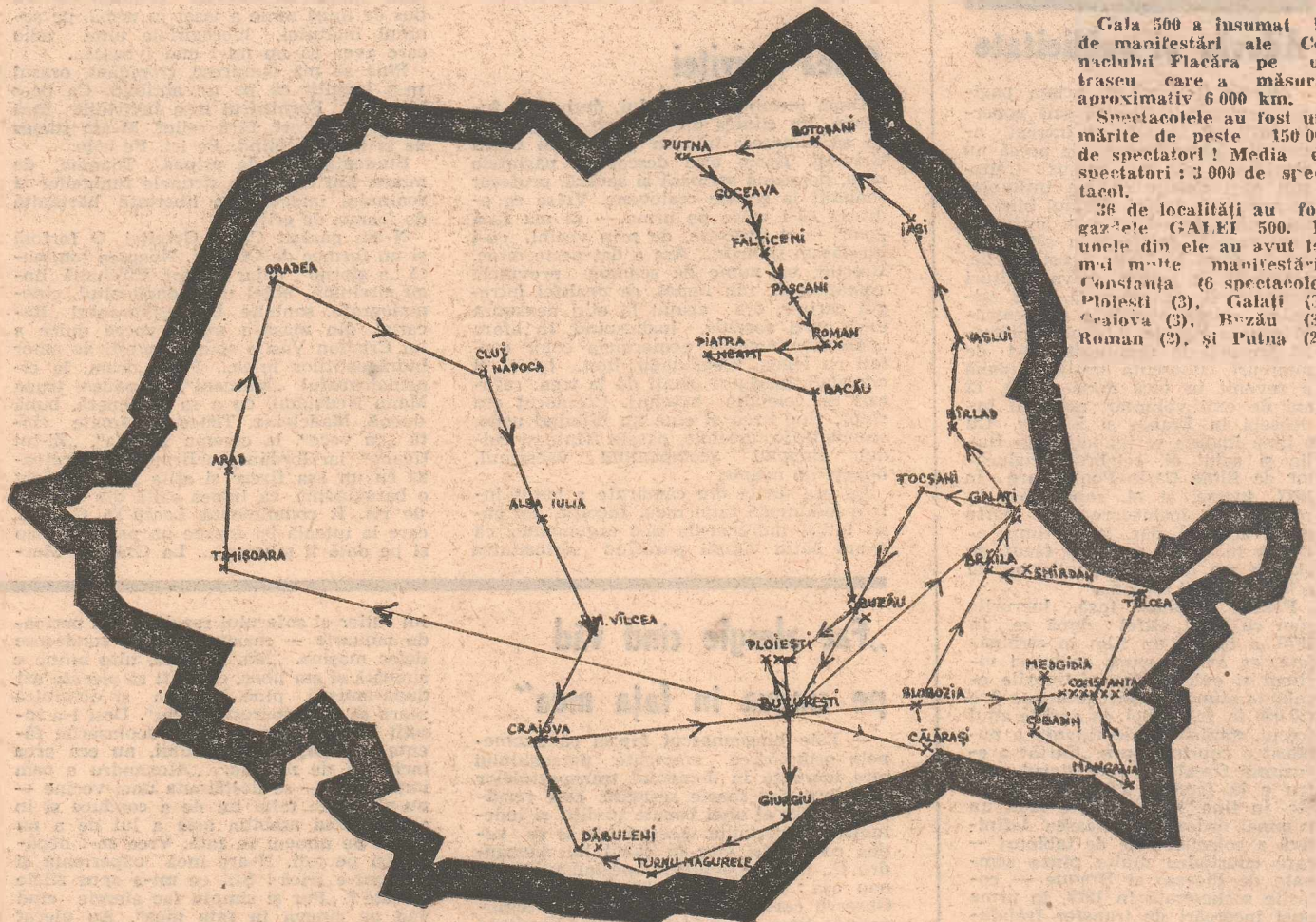
— ...Spune-mi cum e!

— Chiar la asta mă gindeam, însă n-am cum să-o fac în două vorbe!

...Cert este că ne grăbeam amândoi. Și, oricum, adevărurile nu ies la iveală la colț de stradă. L-am invitat să vină peste câteva zile la cenaclu și, după asta, să mai stăm de vorbă.

M-a pus pe gânduri amicul meu. Sau, mai bine spus, mi-a trezit niște amintiri — dacă le pot numi așa, lucrurile petrecându-se cu foarte puțin timp în urmă — amintiri legate de ultimul turneu al cenaclului. Cu ce să încep? Poate cu drumul. Cu drumul lung de netihnă ce-a șerpuit pe lângă albil de riuri, printre munți sau prin câmpii, care prin verdele lor crud se anunțau a fi de pe-acum mănoase. Cu drumul pe care am întâlnit pretutindeni oameni atât de buni, atât de generosi, încât orice am face pentru ei nu e prea mult, cu drumul pe care istoria a presărat, prin sensurile și dimensiunile faptelor petrecute, speranță și măreție, morminte și flori, sămânță de legendă. Cu drumul pe care era cit pe-acum să întărim la unul dintre spectacole, din pricina unui tren rapid care a oprit într-o haltă, mecanicii locomotivei văzând la barieră mașinile cenaclului și dorind să-i strângă mâna lui Adrian Păunescu. E drept, nimeni nu s-a supărat pentru această oprire, cu atât mai mult cu cât, poate aproape jumătate din pasagerii trenului au coborât cu același scop. Evident, nu putem denunța aici data, locul sau numele acestor entuziaști, din motive de disciplină feroviară. În schimb, s-ar cuveni să amintim numele celor doi admirabili conducători (auto) ai cenaclului: Ion Marinescu și Vasile Alexandru. O mențiune specială pentru cel de-al doilea, care a reușit să evite „impactul” colosului pe care îl conducea, cu o găină care se încapătina să rămână „anticenaclist” pe mijlocul șoselei. Rezultatul? A fost culesă de pe drum vie și, de bunăvoie și nesilită de nimeni, a însoțit cenaclul pretutindeni prin țară, beneficiind nu numai de loc în autocar, ba chiar și de atenția și simpatia tuturor celor din cenaclu. Da, drumul a fost lung, chiar foarte lung (moșii și strămoșii noștri au avut grijă să ne lase o țară totuși mare și frumoasă — spunea Adrian Păunescu), dar nimeni nu s-a putut plinge de oboseală sau plictiseală. Timp folosit din plin. Adrian Păunescu scriind mercur (de cele mai multe ori și în mașină), băieții din cenaclu compunând mercur cîntece, așa că în fiecare oraș, sau mai bine spus, zilnic — noutăți...

Cel mai dificil ar fi, însă, să vorbim despre public. Despre publicul prezent la cenacluri și despre publicul rămas în afara sălilor de spectacol. Acesta din urmă, fiind un bilanț, a fost, din păcate, cu mult mai numeros, motiv căruia i se vor datora reveniri la cenaclul în săptămânile următoare. Pretutindeni, la Timișoara, Arad, Oradea, Cluj-Napoca, Alba Iulia, Râmnicu Vilcea, Craiova, Constanța, Cobadin, Medgidia sau Mangalia, am în-

Gala 500 a însumat 36 de manifestări ale Cenaclului Flacăra pe un traseu care a măsurat aproximativ 6 000 km.

Spectacolele au fost urmărite de peste 150 000 de spectatori! Media de spectatori: 3 000 de spectacol.

36 de localități au fost gazdate GALEI 500. În unele din ele au avut loc mai multe manifestări: Constanța (6 spectacole), Ploiești (3), Galați (3), Craiova (3), Râmnicu Vilcea (3), și Putna (2).

...tîlnit oameni minunați. La Cobadin, de pildă, nu am apucat să ne îndepărtăm de mașini nici cîteva pași, și ne-am și pomenit cu brațele pline cu flori, mici șolmi ai patriei, cu fundițe cochete și bucle mari, ne-au întâmpinat cu fermecătoarea lor candoare. Și ce păcat că pretutindeni săliile sînt atât de mici! Or fi avînd unele 3, 6 sau 7 mii de locuri, dar tot neîncăpătoare rămîn. Imi amintesc remarcă plină de umor a unui om admirabil, poetul severinean Valeriu Armeanu, care, cu un ton de mucalit, aflînd că la Timișoara în Sala sporturilor încep numai 5—6 mii de locuri, a spus răspicat: „Da! nu se poate dom'le! Cu nici un chip nu se poate ține cenaclul Flacăra într-o chiuvetă!”

Păcat că nu ne-a însoțit și în continuare. Dacă s-ar fi aflat, de pildă, și la Constanța, nu știu ce ar mai fi putut să spună. Să fi văzut acolo cîteva zeci de panotfi, care „de dreptul”, care „de stingul”, picăduți în iureșul intrării la cenaclu. Să fi văzut ceasuri, poșete și cite și mai cite! La un moment dat un spectator intra în sală doar cu mineralul unei genți tip diplomat; bucuros că a reușit să pătrundă, încă nu realiza ce i se întimplase. Dar își ducea geanta cu temeinicie. Da, nu știu cum se face, dar publicul, acest sfînt judecător al oricărei manifestări culturale artistice, s-a comportat extraordinar în toată țara. Ba încă, de la o zi la alta, dintr-un oraș în altul, entuziasmul, stea

de cultură, de artă, de frumos se manifestau parcă din ce în ce mai spectaculos, mai pregnant.

În fond, ce este acest atât de îndrăgit Cenaclu Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de inspirații oameni al C.C. al U.T.C. și de Revista Flacăra, cenaclu condus de poetul Adrian Păunescu? Este... Dar nu! Deînțitile, oricît de bine ar fi formulate, rămîn întotdeauna aride și, oricum, trebuie să pun punct final acestor impresii. Dacă și dumneavoastră v-ați pus cumva această întrebare, veniți, vă rugăm, la una dintre întîmplările cenaclului nostru. Cînd vi se va întimpla să o dorii.

CONSTANȚIN BALACCIU

Vă scriu din Râmnicu Vilcea, localitatea în care, pe 8 mai 1982, a avut loc spectacolul cu nr. 539 din cadrul Galei Flacăra 500. V-am aplaudat, am cîntat și-am dansat cu voi. Vă iubesc pe toți pentru dorința voastră de a face lumea mai bună, mai dreaptă, pentru pace, lumină, luptă și libertate pe pămînt. În seara aceea tinerii vilcenii au fost mai buni și mai frumoși. Și au fost fericiți. L-am ascultat pe Victor Socaciu, cu vocea lui puternică, caldă și frumoasă, cîntîndu-ne „Charlie Chaplin”, „Nu uita că ești român”, „Suflarea ta”. Cum am putea uita, dragi prieteni, că sîntem români cînd avem un popor minunat, o țară frumoasă și un cîrmăcîc drept și bun ca tovarășul Nicolae Ceaușescu? Vă sile Șicaru ne-a amintit de cei ce-au fost „Cei patru lori ai revoltei” prin cîntecul „Beatles” și ne-a infiltrat în suflete iubirea pentru semenii noștri buni sau răi, prin cîntecul „Actorul”. L-am ascultat pe Ștefan Irușcă, învățînd să-i prețuim mai mult pe cei ce muncesc, ca nouă să nu ne lipsească nimic. („Rugă pentru părinți”), cîntînd cu „Dor de Cluj”, „Colindă” și altele. Rosina Cambos ne-a cucerit de la prima vedere, cîntînd „Să fie pace în lume”. Oare există cuvînt mai scump azi, cînd lumea cheltulește enorm pentru înarmare? George Nicolescu ne-a impresionat pînă la lacrimi, dăruindu-ne cu ficcare cîntec un strop din sufletul lui

luminos, mare și curat. Dar, cum toate au un sfîrșit, spectacolul 539 s-a încheiat cu un recital Mircea Vintilă și cu invitația lui Adrian Păunescu de a participa și a doua seară la spectacolul de la Craiova. Aș fi vrut dar nu s-a putut. Cu tot ce avem mai bun în noi, vă rugăm să nu ne ocoliți și să veniți cît mai des la Râmnicu Vilcea.

ANDREEA COSMESCU

Citesc, cu părere de rău, cronicile din revista Flacăra în care văd că publicul din orașele prin care ați trecut este elogiât iar despre București, despre tinerii bucureșteni, nici măcar nu se amintește. Și tin minte că alte orașe nici nu vă cunoșteau cînd între noi se legaseră deja frumoase legături. Trădesc sentimentul unui om ce și-a pus toate speranțele într-un prieten care deodată l-a părăsit pentru altcineva. Oare noi să nu mai existăm deloc pentru Cenaclu Flacăra? Vă iubim atât de mult și avem atîta nevoie de dumneavoastră, încît n-am vrea ca Cenaclu Flacăra să rămînd pentru noi doar un mit. Am asistat în seara zilei de 15 mai la spectacolul prezentat la Constanța. Este pentru prima dată cînd îl văd în altă parte decît la București și cu toate că cenaclu s-a prezentat la o colă valorică ridicată, nu mi-a plăcut (în măsura în care un astfel de spectacol nu poate să placă). De fapt, așteptam cu totul altceva, mă obișnuisem cu altă atmosferă, dar am văzut foarte mulți tineri aplaudînd ca la un spectacol obișnuit. Oare ei nu înțelegeau că acela este unic?! Bineînțeles că veți fi tentați să mă acuzați de subiectivism, de egoism poate, dar vă asigur că nu e vorba de așa ceva. Imi amintesc de spectacolele din București, de pe 2 și 9 noiembrie 1981. Sincer, nu se compară. Și atunci vă întreb de ce noi, nu spun tocmai noi (poate nici n-aș avea dreptul), să fim privați de bucuria cenaclului? Oricum, mulțumesc șanselor pentru picul de fericire gustat la Constanța.

MARIANA POSTELNICU
elenă, Liceul Mihai Viteazul

Un nou volum de versuri de Adrian Păunescu

Editura Eminescu a dat în tipografie volumul de versuri REZERVAȚIA DE ZIMBRI de Adrian Păunescu. Beneficiind de verbul sugestiv, arzător, propriu poetului, volumul cuprinde poeme inspirate din realitatea imediată și însumează șase cicluri: În exercitiul funcțiunii, Pămîntul de flori, Mandat de aducere aminte, Sufletul păunului, Felinarul și Ordinea de zi.

Apariția cărții este prevăzută pentru vara acestui an.

Elis Bușneag
redactorul cărții

Dacă am însuma în-
tr-un singur spectacol
gala ar însemna că mem-
brii cenaclului s-au aflat
pe scenă, pentru a cînta
și recita, 13 zile fără in-
trerupere!

Pentru a fi mereu
punctuali, neîntîrziind
niciodată la întîlnirile cu

tinerii din localitățile
stabilete, membrii cena-
clului s-au aflat pe dru-
muri și mai bune și mai
rele, un număr de mai
mult de 100 de ore.
Făcînd operațiunile sim-
ple, de adunare și scă-
dere, rezultă că membrii
cenaclului s-au mai și
odihnit în medie cite 5

ore pe zi. Arta adevăra-
tă, slujirea idealului pa-
triotic-revoluționar al
culturii socialiste în-
seamnă și sacrificii, dar
și o netărmurită fericire.
Despre asta, mai bine să
ne scrie participanții la
manifestările noastre din
toate localitățile pe unde
a trecut Cenaclu Flacăra.

Programul Cenaclului Flacăra

La cererea numeroșilor iubitori ai muzicii și poeziei din București, Cenaclu Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista „Flacăra”, condus de poetul Adrian Păunescu, va susține duminică 30 mai a.c. o întîmplare de muzică și poezie în Grădina de vară „23 August”, începînd cu orele 20.00. Biletele s-au pus în vânzare la casa de bilete a Teatrului Național. În ziua de luni, 31 mai, Cenaclu Flacăra va fi prezent în comuna Birsești cu un spectacol în aer liber, care va începe la orele 17.00. În vederea realizării unui album dublu-L.P., membrii Cenaclului Flacăra vor susține un spectacol cu public în studiourile de înregistrări ale „Electrecordului” din strada Călarășilor, în ziua de sîmbătă, 5 iunie, orele 18.00.

Reamintim că în perioada 20 iulie - 21 august va avea loc o stagiune a Cenaclului Flacăra pe litoral.

Flacăra Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioara: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Mihai Pelin) - 14 57, 25 66; Secția cultură-învățămînt (Ilie Furcaru, Victor Niță, Adrian Dohotaru, Tania Radu) - 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedeloa, Mircea Bunea, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) - 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanitoaia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balacciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuză, George Cușnăreanu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Măneacă, Olimpia Oltaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu, Sorin Postolache) - 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIU - 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU